

Geleceğin Bilgisayarları ve Yaşamları

"Yıl 2050. Turgut Bey o gün sabah koşusundan dönmektedir. Villasının bahçesinden içeri girerken evin karşısındaki dev reklam panosu dikkatini çeker: "Üzerinizdeki çipler sizi rahatsız mı ediyor? Orçip çipleri %50 daha hafif, hiç hissetmezsiniz." Turgut Bey birden durur ve üzerindeki çiplere, kablolar, devrelere, alıcılara, vericilere şöyle bir bakıverir ve kendi kendine söylenir: "50 yıl önce insanlar bunlar olmadan nasıl yaşayabilmiş, hayret doğrusu. Nereden koymuşlar bu reklam panosunu buraya, çiplerimle ne güzel yaşıyıp gidiyordum. Lanet olsun, artık hissediyorum onları, batıyorlar!" Turgut Bey'in kulağındaki vericiden kapının üstündeki alıcıya bir sinyal gider ve kapı kendiliğinden açılır, evin kapısından adımını içeri atar atmaz tavandan bir ses gelir: "Hoşgeldiniz Turgut Bey, sabah koşunuz nasıldı? Buzdolabı süt siparişi verdi, kredisizden düşüldü. Her şey Turgut Bey için. Yaşasın Turgut Bey!" Turgut Bey sinirli bir şekilde "Tamam kes, kes! Biliyorum, her sabah aynı şeyler."

Turgut Bey hemen yatak odasına yönelir, kaskını kafasına geçirir: "Hoşgeldin hayatım, seni bekliyordum. Sarışın mı, kumral mı, esmer mi?" Turgut Bey kısa bir tereddüitten sonra "Sarışın!" diye bağırır. "Bacak-

lar kaç santim olacak? 80, 90, 100?" diye sorar güzel ses. Turgut Bey "100, 100!" diye bağırır. "Peki ya göğüsler Turgut Bey? 100, 150, 200?" Turgut Bey "200" diye haykırır. "Gözler ne renk olacak?" "Mavi, mavi!" diye bağırır Turgut Bey. Güzel ses "Üzgünüm, kalan kredinizle ancak mor veya kırmızı gözlü seçebilirsiniz. Kırmızı mı mor mu?" Turgut Bey birdenbire irkilir, üstündeki

"Harikaydınız Turgut Bey" der. Turgut Bey iyice çileden çıkar, "Yeter artık!" diye bağırır, üzerindeki çipleri, kabloları, alıcıları, vericileri söküp atmaya başlar, özgürlüğüne kavuşmak için. Turgut Bey içinden "Oh be, rahatladım, artık hissetmiyorum." derken tavandaki ses odanın duvarlarında yankılanır: "Dur yabancı, sakın kıpırdama, eller yukarı! Bir adım daha atarsan ölürsün." "Ben Turgut

Bey'im salak şey! Tanımadın mı beni. Ben bu evin sahibiyim." diye bağırır Turgut Bey ve gözü yerdeki parçalanmış çiplere ve kablolarla takılıp kalır. Hemen onları yerden toparlayıp tekrar üstüne takmak için bir adım atar ki tavandan gelen bir lazer ışını Turgut Bey'in kafasını delip geçer. Turgut Bey yere yığılır...

Tavandaki ses: "Her şey Turgut Bey için. Asiler cezalandırılır, Yaşasın Turgut Bey!" der.

Hepimiz gelecekteki bilgisayarların neler yapabileceğini merak ediyoruz. Hayatımızı çok daha kolaylaştıracakları, hayatı fazlasıyla basit kılacakları kesin. Oysa hayat l'lere ve o'lara indirgenemeyecek kadar karmaşık, güzel ve çekici. En azından hayatı sadece l'lerden ve o'lardan ibaret görmeyenler için.

çiplerle ve kablolarla oynayarak "Kahretsin, onları hissediyorum, batıyorlar, lanet olsun! İstemiyorum!" Güzel ses: "Hemen sinirlenmeyin Turgut Bey, size ekonomik paketi uygulayayım, iyi gelir." Turgut Bey: "Hayır, hayır istemiyorum, bırak beni, imdaat, kurtarın beni!"...

Turgut Bey sanal seks kaskını kafasından çıkarıp atar. Tavandaki ses

Ufuk Yamankılıçoğlu

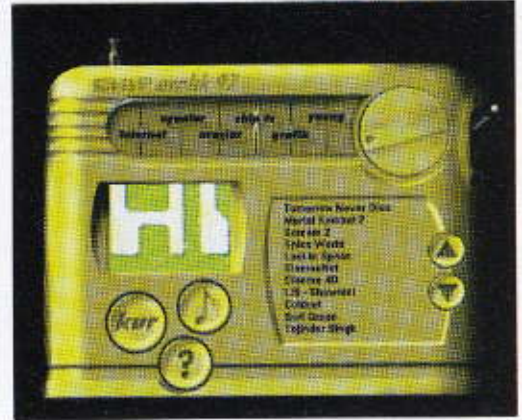
Aralık

Aralık ayı CD-ROM içeriği beş ana başlık altında toplanıyor. CD'de bu ay Chip TV, Internet, Araçlar, Oyunlar ve Grafik bölümleri yer alıyor. Chip TV bölümünde yer alan Fragmanlar <http://www.sinema.net> işbirliğiyle seçildi ve hazırlandı. Bu ay Cd' de yer alan önemli programlar içerisinde Socket Cap; ağ üzerinde birden çok kullanıcının Internet bağlantısını yapıyor ve Netscape' in en son sürümü olan Netscape Communicator 4.03 yeni tasarımı ve daha üstün performansıyla seçilmiş bir program.

CD-ROM Kullanımı

CD-ROM'da yer alan programları yüklemek, arabirim hakkında bilgi edinmek gerektiğinde arka plandaki müziği kapatmak ve uygulamadan

çıkarmak için sırasıyla Çalıştır; Yardım; Müzik ve Çıkış butonları bulunmaktadır. ÇALIŞTIR düğmesi ile, seçilmiş uygulamanın kurulması, ya da uygulama buna izin veriyorsa CD'den çalıştırılması sağlanıyor. Yardım; arabirimin nasıl kullanılacağını gösteren bir sayfayı açıyor, Müzik butonu ise kullanıcı tarafından istendiğinde müziğin kapatılıp açılmasına olanak veriyor. CD arabiriminden çıkarmak için ÇIKIŞ düğmesine tıklamak yeterli. Video'ları seyretmek içinse sadece listedeki ismine tıklamak yeterli. Uygulamalardan biri çalıştığında CHIP CD arabirimi, Windows'u en az meşgul edeceği "uyku" moduna geçiyor ve kendini küçültüp görev çubuğuna gizliyor. Bu sistem, hem arabirimden

çıkmadan hem de sistem kaynaklarını tüketmeden çalışmayı mümkün kılıyor. Kullanıcının çalıştırılan uygulamayla işi bittğinde görev çubuğundaki CHIP CD-ROM düğmesine tıklaması, CD arabirimine dönmesi için yeterli oluyor. Windows 3.1 kullanıcıları ise görev çubuğu yerine ekranda görecekları "CHIP Cd-Rom" simgesine tıklayarak aynı kolaylıktan faydalanabilirler. Bu CD-ROM Vogel ve Young Multimedia ortak çalışmasıdır.

CD-ROM İçeriği

Internet :

- MS Internet Explorer 4.0**
Windows 95/NT
Internet Explorer'in en son sürümü
- Netscape Communicator 4.03**
Windows 95/NT
Netscape'in en son sürümü
- Opera 3.00**
Windows 95/NT
Değişik bir web gezgini
- Xircon**
Windows 95/NT
İlgilic bir sohbet programı
- WS_FTP le**
Windows 95/NT
Güzel ve kullanışlı bir FTP programı
- FTP Explorer**
Windows 95/NT
Windows Gezgini benzeri bir FTP programı
- Macromedia Flash 2**
Windows 95/NT

Flash 2'nin 30 günlük deneme sürümü

Shockwave 32bit
Windows 95/NT
Web gezginleri için Shockwave plug-in'i

Shockwave 16bit
Windows 3.1
Web gezginleri için Shockwave plug-in'i

Becky! Internet Mail
Windows 95/NT
çok yönlü bir e-posta programı

Getright 2.2
Windows 95/NT
Internet'ten dosya çekmek için bir program

IE PowerToys
Windows 95/NT
Internet Explorer'a yeni özellikler ekler

Little Star v6.1
Windows 95/NT
Mirc irc programını da içine alan bot ve destruction-script içeren bir program

Net Vampire
Windows 95/NT
Internet'ten dosya çekmek için tasarlanmış güçlü bir program

Bookmerge 2.9
Windows 95/NT
Bookmark'ları düzenlemek için harika bir program

SocketCap
Windows 95/NT
Proxy desteği olmayan programları artık çalıştırabilirsiniz!

Snake 1.23
Windows 95/NT
Güzel bir offline browser

CProxy V3.0
Windows 95/NT
Yerel ağı (proxy server) yardımıyla modemle Internet'e bağlar

MidPoint Gateway
Windows 95/NT
Yerel ağınıza modemle Internet'e bağlamak için tasarlanmış bir program

Whosock
Windows 95/NT
Internet'teki bir adres hakkında bilgiler verir

TweakDUN 1.2
Windows 95/NT
TCP/IP ayarlarını değiştirerek hız artışı sağlar

Black Window 2.06
Windows 95/NT
Hızlı bir offline browser

Gravity 2.0
Windows 95/NT
Oldukça güzel bir newsreader

CRT 2.0
Windows 95/NT
Zmodem emulasyonu ile en iyi telnet uygulamalarından biri

Web Whacker 3.0
Windows 95/NT
Gelişmiş özelliklere sahip bir offline browser

Araçlar :

Konuşan Saat 1.0
Windows 3.1/95/NT
Türkçe konuşan enteresan bir saat programı

Sound Tools 1.0
Windows 3.1/95/NT
Ses morfi(girişim) programı

Interdata Satış Asistanı
Windows 3.1/95
Türkçe Satış yönetimi yazılımı demosu

Uninstall Manager (ENG)
Windows 95
Bilgisayardan yüklenmiş programları kaldırmak için (ENG)

Uninstall Manager (TR)
Windows 95
Bilgisayardan yüklenmiş programları kaldırmak için (TR)

WinAmp 1.55
Windows 95/NT
MPx formatındaki dosyaları çalmak için

Dr. Solomon's Antivirus
DOS
Etkili bir virüs tarayıcı/temizleyici

Portfolio
Windows 95/NT
Güzel bir kataloglama programının demosu

Vuelcons 5.1
Windows 95
GIF ve JPG dosyalarını ikon olarak explorer'da gösterir

Splittry
Windows 95/NT
Uzun dosyaları bölüp disketlere kaydetmek için güzel bir program

Neko
Windows 95/NT
Masaüstünde koşuşturan şirin bir kedi

Acrobat Reader
Windows 95/NT

Acrobat dosyalarını okuyan win 95 altında çalışan bir program

Acrobat Reader
Windows 3.1
Acrobat dosyalarını okuyan ve win 3.1 altında çalışan bir program

Quicktime 32bit
Windows 95/NT
MOV dosyalarını izlemek için bir win 95 programı

Quicktime 16bit
Windows 3.1
MOV dosyalarını izlemek için win 3.1 altında çalışan bir program

Video For Windows
Windows 3.1
AVI dosyalarını Windows 3.1 'de izlemek için

Win 32s
Windows 3.1
Windows 3.1 'de 32 bit emulasyonu sağlar

Winzip 32bit
Windows 95/NT
En popüler ZIP programı

Winzip 16bit
Windows 3.1
En popüler ZIP programı win 3.1 altında çalışıyor

Direct X 5.0
Windows 95/NT
Direct X'in en son sürümü

Grafik :

MasterCam 6.1
Windows 95/NT
Cad/Cam programı

Adobe After Effects
Windows 95/NT
Adobe'un çıkardığı bir filtre programı demosu

Cinema 4D
Windows 95/NT
Güçlü bir 3.boyutlu animasyon programı

Illuminaire Composition
Windows 95/NT

Fractal Design Poser
Windows 95/NT
Çizim yapmak için ilginç bir araç. (seri no: FW100REF0024401-RFZG-001)

Kai Power Tools
Windows 95/NT
Photoshop ve türevleri için çok güzel filtreler

Fractal Imager Plus
Windows 95/NT
Fraktal çizim programı

Acdsee 32
Windows 95/NT
Pek çok formatı tanıyan bir resim gösterici

Paintshop Pro 4.14
Windows 95/NT
Photoshop benzeri güzel bir image editing programı

Debabelizer Pro
Windows 95/NT
Photoshop için yardımcı program

Oyunlar :

Quake 2
Windows 95/NT
Ünlü oyun Quake'in devamı

Dx-Ball 1.0.7
Windows 95/NT
Arkonoid benzeri ilginç bir oyun

Jedi Knight
Windows 95/NT
Dark Forces'ın devamı, aynı tür

Men In Black
Windows 95/NT
Yakınlarda sinemalarda oynayan filmin oyunu

Ship Wreckers
Windows 95/NT
Psygnosis'den 3 boyutlu ilginç bir oyun

In 80 Tagen um die Welt
Windows 95/NT
Almanca bir oyun

Hercules
Windows 95/NT
Disney'den eğlenceli bir oyun

Mahjongg 95
Windows 95/NT
Ünlü zeka oyununun yeni bir sürümü

Virtual Pool 2
Windows 95/NT
Güzel bir bilardo oyunu

Wildride
Windows 95/NT
İlginç bir sörf oyunu

Chip Tv :

Film Fragmanları
Tomorrow never dies
Mortal Kombat 2
Scream 2
Spice World
Lost in Space

Animasyonlar:

Cinema 4D
Lost in Space - Showreel
ColdCut
Tejinder Singh
Surf Green (video clip)

Digital ve Intel'de Sürpriz Bir Anlaşma

Uzun sürmesi beklenen bir yasal savaşın eşliğinden dönen Intel ve Digital firmaları sürpriz bir anlaşma yaptılar. Birbirlerine açtıkları davaları iptal eden firmalar, bu anlaşmanın ABD hükümeti tarafından onaylanmasını bekliyor. Yetkililer, bu kadar büyük piyasa hareketinin hükümetin denetimi altında gerçekleşmesi gerektiğini düşünüyorlar. Anlaşma şu an iki taraf için de karlı gözüküyor. Böylelikle Intel, futursuzca hızlı olan

700 MHz'lik Alpha'ya, Digital ise bol paraya ve rahat bir araştırma ortamına kavuşuyor. Firmalar bu güç birliği sayesinde 2000 yılına kadar 1GHz'lik bir işlemci üreteceklerini vaadediyorlar. Anlaşmanın anahtar noktaları şöyle:

intel ● Digital ve Intel 10 yıl süreyle bir-

birlerinin patentlerini kullanabilecekler,

● Intel, Digital'in Hudson Massachusetts'deki high-tech fabrika, Kudüs - İsrail ve Austin - Teksas'daki işletmeler dahil olmak üzere bütün "yarı-iletken" projelerini 700 milyon dolar karşılığında satın alıyor,

● Digital, Alpha ve ilişkili alanlardaki araştırma ekibini tutacak ve gelecek Alpha jenerasyonları tasarlanmasına devam edecek,

● Intel, Digital'in diğer yarı iletkenler üzerine çalışan elemanlarına kendi bünyesinde pozisyonlar teklif edecek,

● Bundan sonraki birçok Alpha işlemci ailesi için Intel üretici olarak görev yapacak,

● Digital, bundan sonra Intel ürünlerini ayrıcalıklı fiyatlarla alacak (yani yakında Digital PC satmaya başlıyor) ve Intel'den her türlü teknik desteği isteyebile-

cek,

● Digital, Intel'in IA-64 işlemci ailesinden yola çıkarak yeni bir sistem tasarlayacak,

● Digital, Intel'in teknik yardımıyla, endüstri lideri olan Digital UNIX'i Intel IA-64'lere port edecek,

● Intel, Digital'in Alpha dışındaki yarı iletken ürünlerini üretme ve satma hakkını elde edecek.

Düşük hızlı işlemcilerde lider Intel'e yüksek hızlı işlemcilerde lider Digital'in uzun sürecek "tango"larını heyecanla izliyoruz.

NTV Internet'te

NetOne Internet Hizmetleri'nin gerçekleştirdiği proje ile, haber kanalı NTV, Internet üzerinden

ntv.com.tr adresinde yayına başladı. Türkiye'de ilk kez kullanılan ve günde üç kez güncellenen NTV web sayfalarında, günlük olarak Türkiye ve dünya haberlerinin yanı sıra, spor ve ekonomi haberleri, borsa ve para piyasaları ile hava durumu bilgileri yer alıyor. Web sayfalarından canlı yayına da başlayan NTV, özellikle yurt dışından çok sayıda ziyaretçi çekiyor. Internet'e bağlı kullanıcılar, ücretsiz ek bir program sayesinde NTV'yi dünyanın herhangi bir köşesinden bilgisayar ekranında izleme imkanına sahipler. Aynı zamanda NTV web sayfalarında tanıtımı yapılan Radyo POP da, bu site üzerinde canlı yayına geçti.

NTV 24 Saat On-Line

SAMSUNG 700 MHz ile hız sınırını aştı

■ "Dünyanın en hızlı chip'i"... Hayır, yazım hatası değil: Bu 64 bitlik, 15 milyon transistörden oluşan 0.25 mikron teknolojisi ile üretilen chip şu an dünyanın en hızlısı. Dahası bilin bakalım kim bu hız canavarlarını almak için anlaşma imzaladı: Wintel!

Parelel İşlemcili İş İstasyonları İçin Yeni Standart

■ Compaq, Digital, Intel, IBM ve Silicon Graphics Open MP adlı bir standartı desteklemeye karar verdiler. Silicon Graphics ve Kuck & Associates tarafından geliştirilen bu standart ile programcılar artık tek sürüm program yazarak bunu Unix veya Windows NT işletim sistemlerinden birine sahip paralel işlemcili iş istasyonlarında çalıştırabilecekler. Böylece bundan sonra mühendisler ve bilim adamları karmaşık matematiksel hesaplamaları yapmak için süper bilgisayarlar yerine üst uç iş istasyonlarını kullanabilecekler.

Yahoo Market

Haberlerini Internet'ten Bedava Duyuracak

■ Amerikan teknoloji firması Sun Microsystems'ten bugünlerde çok fazla sayıda, gelecek nesil işlemcileri ile ilgili detaylı bilgiler geliyor. Firma Ultraspac 3 mikroişlemcisinin 600 MHz bir hızda çalışacağını açıkladı.

BÜ'de BAAN

İşletme Kaynakları Planlaması alanında lider isimlerinden Baan'ın BAAN IV ERP yazılımı 1997-1998 öğretim yılında, Boğaziçi Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü'nde temel ders olarak okutuluyor. Baan Türkiye, öncelikle Baan yazılımlarının Üniversite laboratuvarına kurulmasını sağladı. "İmalat Yönetimi Sistemleri Araştırma, Uygulama ve Eğitim Laboratuvarı"na ücretsiz olarak kurulan paketin, ge-

rek lisans gerekse lisansüstü eğitimde, hem pratik uygulama hem de teorik araştırma açısından öğrenciyi etkin kılmak için bir araç olarak kullanılması hedefleniyor. Baan Institute'un dünya çapında bir araştırma ve eğitim ağı

oluşturmaya yönelik Üniversite Sinerji Programı çerçevesinde başlatılan eğitim programına göre, Baan yazılımları, Endüstri Mühendisliği Bölümü 4. sınıf öğrencilerinin Üretim Planlama dersinde anlatılacak.

Milka Internet Sitesi Açıldı

Milka'nın Internet sitesi (www.milka.de) hatırlatma ve hediye servisleri ile hizmete girdi. Ürünlerin tanı-

tımı yanında ek olarak bulunan servisler ile doğum günleri, iş toplantıları vs elektronik bir hatırlatıcı tarafından e-mail vasıtası ile geri bildiriliyor. Aynı şekilde uygun bir hediye paketi de e-mail yoluyla sipariş verilebiliyor.

Bilişimcilerin İzmir Buluşması

TBD ile TÜBİSAD'ın girişimiyle İzmir'de gerçekleştirildi. İzmir Valisi Erol Çakır, TBD Başkanı Rahmi Aktepe ve TÜBİSAD Başkanı Babür Kireç'in katıldığı sempozyumda ele alınan konular, "Bilişim ve Medya", "Üniversite-Sanayi İşbirliği", "Neden İstemci/Sunucu Mimarisinde Bilişimle Yaşamımızı Nasıl Değiştirecek?", "Eğitimde Bilişim Teknolojileri", "Yazılımda Kalite Güvencesi", "Internet'in Dünü-Bugünü-

Yarını" başlıkları altında toplanıyordu. İzmirlilerin Sempozyuma ilgisi çok sevindiriciydi. Oturumların ortalama 200-250 kişi tarafından izlenmesi, İzmirli-lerin bu tür etkinliklere duydukları ilginin bir göstergesiydi.

Dünyanın ilk Interaktif Radyosu...

Kent Fm 101.1 bir süredir Internet'te yayında ve web sayfaları arasında dünyada ilk olma özelliği taşıyan bir sayfa var. www.kentfm.com.tr adresinden ulaşabileceğiniz bu

sayfada, dinleyiciler 02.00 - 06.00 arası yaptıkları isteklerle Kent FM'in yayınına müdahale edebiliyor. Herhangi bir DJ'e e-mail vs. çekmeden, listedeki şarkılardan birini tıkladığınızda, istediğiniz şarkı, listeye giriyor. Ve sırası geldiğinde hem Internet'ten (İstanbul dışındaysanız tabii), hem de radyonuzu 101.1'e ayarladığınızda radyonuzdan dinleyebiliyorsunuz. O sırada Kent FM dinleyen herkes de sizin istediklerinizi dinliyor. Yapılan araştırmalarda Kent FM'in gece saatlerinde dinlenirlik oranı da oldukça yüksek. Yani sayfayı ziyaret edip, istekte bulunursanız, bu ilk DJ'lik deneyiminizi bütün Kent'le paylaşacaksınız.

Xerox Laser Yazıcılar İçin Diode Geliştiriyor

Xerox'ın yeni geliştirdiği ince mavi lazer hüzmeleri sağlayan yarı iletken diot ile sağlanan daha kısa dalga boyu ile aynı alanda öncelikle daha fazla nokta oluşturulabiliyor. Böylece spektrum'un infrared ucundaki dalga boyundan elde edilenden daha fazla çözünürlük elde edilmiş oluyor. Bu yeni teknolojinin en azından bir beş yıl daha pazara çıkması bekleniyor.

Samsung'tan Ufak Taşınabilir DVD

Büyük elektronik firmalarından Samsung P-Theater adını verdiği yeni bir dijital disk çalıcısı geliştirdiğini duyurdu. Firmaya göre alet çıktığı zamana türünün en hafif ve en ufak olanı olacak.

Aranıyor: Bir E-Mail Köprüsü

E-Now adlı bir şirket tarafından yeni kurulan servis ile kullanıcılar ücretsiz telefon hattı üzerinden e-mail'lerini sesli olarak dinleyebiliyorlar. Bu servis özellikle e-maillere dışardan taşınabilir bir bilgisayar ile ulaşmanın pek pratik olmadığı durumlarda yarar sağlayabiliyor.

IBM'den Power Drive

IBM'den yeni bir hız haberi daha. IBM'in Travelstar isimli yeni sürücüsü 8 Gb bilgi depolama kapasitesine sahip. Yine aynı firmanın taşınabilir bilgisayarlar için ürettiği bir başka model Travelstar ise 3 Gb bilgi depolayabiliyor.

Değişik Bir Tatil Hakkı

Çok kullanıcı ortamlarda müşterilerin büyük indirimlerle Microsoft ürünlerini almalarını sağlayan ekonomik bir lisanslama paketi olan MOLP (İsme Özel Lisans Paketi) için bir Maraton başlatılıyor. "MOLP sat, harika bir tatil kazan!" sloganıyla tanıtımı yapılan kampanya, Kasım, Aralık ve Ocak aylarında her ay değişik bir müşteriye MOLP satan satış temsilcisine bir tatil hakkı kazandırıyor. Satış temsilcisinin MOLP Maratonu kampanyasına devam edebilmesi için MOLP Maratonu Hedef Kartonu'nu doldurması gerekiyor. Daha fazla bilgi için (216) 348 13 99 veya (312) 467 81 00 nolu telefonları arayabilirsiniz.

APC'den IBM Netfinity Rack Sistemlerine Katkı

American Power Conversion, IBM Netfinity Rack sistemlerinin kesintisiz güç kaynağı sağlayıcısı olarak seçildiğini duyurdu. APC, özellikle IBM Netfinity Rack sistemlerine göre tasarlanmış, tek ve çoklu sunucu ortamlarına uygun, iki ince, siyah rak-montajlı Smart-UPS'i sunuyor. Eş tasarıma ek olarak, her rak-montajlı Smart-UPS, IBM sunucusu müşterilerine ayrıcalıklı olarak şu özelliklerle sunuyor: Özel acil durum

güç kesme (EPO) kablosu, kablo yönetimini kolaylaştıran uzun seri kablo, genişletilmiş ürün garantisi, Windows NT, Windows 95, NetWare, OS/2 ve SCO Unix'i destekleyen APC'nin ödüllü PowerChute plus UPS yönetim yazılımı ve IBM Netfinity Manager'ı APC PowerChute plus UPS yazılımı ile bütünleştirecek olan APC'nin yeni güncellenen PowerXtend eklemele-ri. Türkiye'de hemen bulunabilecek özel tasarlanmış rak-montajlı SmartUPS'ler için siparişlerinizi IBM aracılığıyla gerçekleştirebiliyoruz.

İTÜ'nün Kurs Programı

İstanbul Teknik Üniversitesi Makine Fakültesi'nin yeni kurs programı açıklandı. 14-16 Ocak 1998'deki AutoCAD'de Programlama ve AutoLisp Uygulamaları'na kayıt için son müracaat tarihi 9 Ocak. Kursun ücreti, 45 milyon TL. 9-13 Şubat arası ise AutoCAD'te Temel Eğitim kursu var. Bu kurs için kayıt tarihi ise 6 Şubat'a kadar, ücret ise 40 milyon TL. İlk kursun konuları: AutoCAD'de Tasarım ve Çizim; Script Dosyalar ve Interaktif Çalışan Programlar; Diyalog Kutularının Hazırlanması; DCL; TCL Dosya Yapısı; DCL Yazım Kuralları; AutoLisp Dosyalarının Ya-

pısı; Kullanılan Veri Tipleri; Değişkenler. AutoCAD Temel Eğitim kursunun konuları ise: AutoCAD'in tanıtımı; Kullanılan önemli çizim komutları; Çizim sırasında kullanıcıya yardımcı olan zımlama, silme, özelliklerin değiştirilmesi gibi komutlar; Çizimde kullanılan ilave komut ve teknikler; Tabakalar, Tara-malar; Modelleme ve Çizim AutoCAD Programı kullanılarak çeşitli örnekler üzerinde uygulama yapılacaktır. Kursla ilgili daha detaylı bilgi almak isteyenler, (212) 243 47 71 ya da (212) 293 13 00'dan 2514 veya 2518 nolu telefonları arayabilirler.

Mac'lerde de CD-ROM Data Dergisi

Türkiye'nin etkileşimli ilk dergisi olan CD-Rom Data Kasım ayından itibaren çift CD-Rom ve Hybrid olarak çıkmaya başlıyor. Artık Mac kullanıcılarının da beğenisine sunulacak olan derginin içeriği de tamamen yenilendi. CD-Rom'ların birisi yazılım teknolojisindeki gelişmeleri aktarıırken diğeri de tamamen bir dijital magazin niteliğinde. Magazin CD-Rom'u bilgisayarınıza hiçbir şey kurmuyor ve sine-ma, müzik, sanat, çevre, belgesel, turizm gibi konularda görsel ve işitsel bilgilendirici sunumlar içeriyor. Ayrıca artan kapasiteyle birlikte dergi içeri-sinde eğitim konularına da oldukça ağırlık verilmiş. Hatta Üniversite adayları-na sınav kazandıran bilgiler bölümünde uzman öğretmenlerle etkileşimli söyleşiler yer alıyor. Her ay yeni çıkan müzikleri inceleyenler artık sesleri stereo dinleyebiliyorsunuz. Bel-gesel bölümlerinde ise 200'e yakın dia ile neredeyse bir referans CD-Rom'una yakın bir içerik oluşturulmuş. Ambalaj tasarımı da değiştiren dergiye 6 ay için 6 milyon 250 bin TL. ile, 12 ay içinse 12 milyon 500 bin TL. ile a-bone olabiliyorsunuz.

Pc Virüsleri Saldırı Altında

Tahminlere göre şu anda 10.000'in üzerinde bilgisayar virüsü bulunmakta. IBM'in buna karşın geliştirdiği yeni yazılım ile ise sistem sürekli kontrol altında tutularak PC'de yapılan işlemler sırasında şüpheli görülen dosyalar ikinci bir bilgisayara gönderilecek ve bu şekilde bir koruma sağlanmış olacak.

Ufak Alanda Hafıza

İngiltere'de Keele Üniversitesi'nden bir profesörün geliştirdiği yeni katı madde hafıza sistemleri ile bir santimetre karelik alana 86 Gb'lık bilgi sığdırılabilecek. Sistemin destekçilerinin inancına göre avuçlucuk bilgisayar ve smart card'ların hafıza geliştirmelerinde bu gelişme oldukça önemli bir yer tutacak.

Floppy'ler İçin Büyük Kapasite

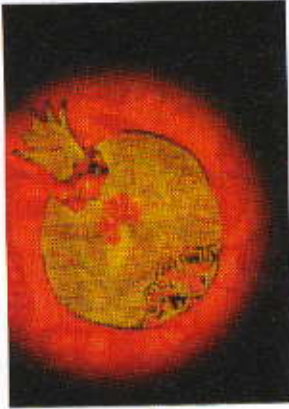
Japon firmalarından Sony ve Fuji yeni bir tip floppy sürücü geliştirdiklerini duyurdular. Bu yeni disk HiFD, 200 MB'lık depolama ünitesine sahip olacak ve şu anki 3.5 inç disklerin yerini alabilecek yeni bir teknoloji olmak için şansını deneyecek.

INTEL ve HP 64 Bit Bir Gelecek Sunuyorlar

Intel ve Hp, yeni nesil bilgisayar teknolojileri hakkında detaylı bilgi verdiler ve Intel PC'lerin nasıl olup da 32-bit teknolojiden 64-bit teknolojiye geçeceğini duyurdular.

Borusan Kültür ve Sanat Merkezi'ne Bir Adres Daha

Borusan Kültür ve Sanat Merkezi 13 Ekim'de, İstiklal Caddesi 421 No.lu binada hizmete açılmıştı. Şimdi de yeni bir adreste hizmete başladı: California merkezli bir Internet servis ve medya üretim şirketi olan Lazarus Interactive tarafın-

dan açılan sitenin adresi (www.borusansanat.com). Türkiye'deki çeşitli sanat etkinliklerinin yurt içi ve dışında tanıtılmasını hedefleyen Borusan Kültür ve Sanat Merkezi'nin web sitesi'nde, Merkezde yer alacak etkinlikler son derece renkli bir şekilde işleniyor. Merkezin önemli birimlerinden olan Sanat Galerisi hakkındaki genel bilgilere ve burada yapılacak sergilerin programına web sitesi aracılığı ile erişmek mümkün. Borusan Kültür ve Sanat Merkezi'nde yer alan Müzik Kütüphanesi ve Konferans Salonu'nun da tanıtıldığı web sitesi'nin belki de en çarpıcı bölümü

Borusan Oda Orkestrası'nın tanıtıldığı sayfalar. Topluluğun tarihçesi, verdiği konserler, beraber çalıştığı sanatçılar ve yeni sezon programı hakkındaki bilgileri okurken, Mozart ve Çaykovski'nin Borusan Oda Orkestrası tarafından yorumlanan eserleri dinleyebiliyorsunuz. Internet'te ilk kez "canlı" müzik yayını mümkün kılan RealAudio sayesinde bu eserleri bütünüyle dinleyebileceksiniz. Borusan Kültür ve Sanat Merkezi ile temas kurmak isteyen sanatseverler elektronik posta göndermek veya konuk formunu doldurmak imkanına da sahiptirler.

Ünlülerle Internet Aracılığıyla Sohbet

Artık sevdiğiniz ünlülerle Internet'ten de muhabbet edebileceksiniz. Türk Nokta Net sadece kendi kullanıcılarına yönelik olan Sohbet Odaları'na "Kahve Bahane" adıyla bir yenisini daha ekledi. Burada sanat, sinema ve sahne dünyasının tanınmış isim-

leri konuk ediliyor. Türk Nokta Net'in 30 Ekim 1997 Perşembe akşamı startını verdiği bu yeni aktivitenin ilk konğu Okan Bayülgen'di. Türkiye'de bu anlamda yapılan ilk Internet sohbeti saat 22:30'da başladı. Kendine has tarzını Internet'teki

sohbetinde de sürdüren Okan Bayülgen, 3 saat boyunca sohbet odasında kendisine sorulan soruları yanıtladı, kendi dünya görüşünü ortaya koydu. Gece 01:30'da sona eren "Kahve Bahane" ye ilgi ve katılım oldukça yüksekti. Site'nin daha sonraki konukları ise, sırasıyla Aydın Boysan, Barış Pirhasan, Hüsnü Virjindi. Bu ilginç sohbete katılma fırsatını bulamayanlar, sohbetin konuşma metinlerine ve "Kahve Bahane" den alınan resimlere Türk Nokta Net'in sohbet sayfalarından ulaşabilirler. Kahve Bahane'ye (<http://www.turk.net>) adresinden ulaşabilirsiniz.

Adres Değişiklikleri

■ Bilge Yazılım Bilgisayar İlerişim Ltd. Şti. taşındı. Yeni adres: Osmanpaşa Cad. Kesiciler Apt. 1/B Sivas 58070 Tel: (346) 225 73 58 Faks: (346) 221 36 70

■ Metropol Multimedia Ltd. Şti. bundan böyle Halit Ziya Türkan Sk. Famas Plaza, A Blok, Kat 7 80270 Okmeydanı-İstanbul adresinde. Tel: (212) 210 40 32 Faks: (212) 210 39 68

■ Tolga Bilgi İşlem de taşındı: Türkali Mahallesi, Nüzhetiye Karakol Sk. Mehmet Yılmaz Apt. No: 16/18 D.1 Beşiktaş-İstanbul Tel: (212) 236 79 38 Faks: (212) 236 65 31

■ Fantasy'nin yeni adresi: Şemsettin Günaltay Cd. Beyaz Köşk Ap. No: 172/9 81090 Erenköy-İstanbul Tel: (216) 302 84 18 Faks: (216) 302 84 86

İGDAŞ'ın da Kayıt Cihazı Var!

■ İGDAŞ, ihbar sisteminde kullanılmak üzere SYS'nin Türkiye Distribütörlüğü'nü yaptığı Mercom firmasının Audiolog Dijital Ses Kayıt Sistemini seçti. Abone ihbar kayıtlarında kullanılacak olan sistem ileride oluşabilecek ihtilafların tesbit ve çözülmesinde kullanılacak ve hem aboneye hem de İGDAŞ'a ihtilaflar konusunda yardım edecek.

Internet'ten Canlı Maç Yayını

Bilgi bankacılığı olarak başlatıldığı Databank hizmetlerini Internet'e taşıyan Ihlal Holding, bu çalışmalarını ihlas.net adıyla sürdürüyor. Artık bir de ihlas.net sayfalarında Türkiye'de ilk kez gerçekleştirilen naklen maç yayını imkanı var. Ihlal.net'in web sayfalarının genel özelliği her yaştan herkesin yararlanabileceği geniş bir bilgi kaynağına sahip olması, çağdaş programlama yöntemleri, düşük maliyetli reklam imkanı ve elektronik ortamda alışveriş imkanı gibi sıralanabilir. Ihlal.net'in kullanımı çok kolay. Yönlendiren menüleriyle ilk kez bilgisayar

kullanıcılar dahi, ortama kolayca uyabiliyorlar. Ihlal.net'te, incelediğiniz herhangi bir sayfadan veya herhangi bir konudan diğerine, yalnızca bir sözcük tıklayarak geçebiliyorsunuz.

Akıllı yazınlar sayesinde, binlerce kitap ve dokümanın bulunduğu kütüphanelerdeki, bilgi yığınlarını tarayarak aradığınız bilgiyi çok kısa sürede araştırarak bulabiliyorsunuz. Ihlal.net'ten ulaşabileceğiniz ana temalardan bazıları, "eğitim, sinema, hava durumu, finans, politika, eğlence, gazeteler, seyahat bilgileri, otomotiv, moda-kozmetik, firmalar, fabrikalar, bankalar, emlakçılar, inşaatçılar, gromarketler, fast food zincirleri, sağlık kuruluşları vb." Ihlal.net'in web adresi; www.ihlas.net.tr, e-mail adresi; ihlasnet@ihlas.net.tr.

Yeni Apptivity

Progress, Apptivity Partner programını çıkardığını duyurdu. Bu program Java iş uygulamaları geliştirme tool'ları çizgisinde Apptivity satışlarını artırmak için tasarlanmış. Apptivity Partner Programı Progress Yazılımın Apptivity satış kanalı için hazırladığı ilk programı

temsil ediyor. Programın içeriği satış, danışma, eğitim ve ortaklıklardan oluşuyor. Apptivity herhangi bir kanala ihtiyaç duyulmaksızın doğrudan Progress Yazılımdan satın alınabilecek. Apptivity 2.0'in birtakım yeni özellikleri var: Bunlar çeşitli wizardlar, geliştirilmiş görsel bir kullanıcı arayüzü, dağıtık bir hata ayıklayıcı. Progress, Apptivity 2.0'i test ederek bu tool'un PC, Mac ve Sun Workstation'larda eşit performans gösterdiğini gözledi.

Selam MOPy Balık

Hewlett Packard, ilgilenildiği ve beslendiği süreçte bilgisayarınızda besleyip, sevebileceğiniz, oynayabileceğiniz sanal evcil hayvan MOPY Fish'i tanıttı. HP'nin gerçek süs balığı, kullanıcının çoklu orijinal baskı yaparak (MOPY olarak) toplayacağı puanlar aracılığıyla ile kaya ve bitkiler, hava kibarçıkları ve bir termometre ekleyebileceği kendi akvaryumunda yüzüyor. HP'nin balığı iş yerlerinde stresi azaltıyor ve doküman yazdırma sürecini eğlenceli kılıyor. HP'nin balığını, REALsync sıkıştırma teknolojisini kullanan 1,4Mb'lık disketler halinde ya da www.hp.com/go/fish adresinden edinebilirsiniz.

Internet'te Tele-Destek hizmeti

Logo Yazılım yeni bir uygulama daha başlatıyor. Logo Yazılım web sitesi, arttırılan bant genişliği ve yenilenen yüzü ile teledestek kullanıcılarına yeni bir hizmet sunuyor. Logo Yazılım'ın ülkemizde ilk kez uygulamaya başlatıldığı Tele-destek hizmeti; LMS ve LKS programı kullanıcılarına verdiği destek hizmetinin verimini arttırmak amacıyla geliştirdiği bir ürün. Tele-destek paketine sahip olan kullanıcılar kullandıkları ürünle ilgili;

yükleme, devir, çevirim gibi standart destek dokümanlarına, en sık sorulan soruların yanıtlarına Logo Yazılım web sayfalarından erişebilecek. Kullanıcıların, bu web sayfalarından sahip oldukları ürünü daha verimli kullanmalarını sağlayacak püf noktalarına ve yeni sürümlere geçerken karar vermelerini kolaylaştıracak sürüm izleme dokümanlarına da erişmeleri mümkün. Logo Yazılım'ın web sitesinin destek veritabanına erişerek ara-

ma yapmak, varsa bağlı dokümanları bilgisayara yüklemek, arama yapılan konu ile ilgili soru bırakabilmek ve bırakılan soruların yanıtlarına erişebilmek, teledestek paketine sahip olan kullanıcılar için büyük kolaylık oluşturacak. Tele-destek paketi kullanıcıları, Logo Yazılım'ın

hem telefon desteğinden öncelikli olarak yararlanabiliyor, hem de teledestek süresini etkilemeden webdestek hizmetinden yararlanabiliyor.

Kartujlarda Ekonomik Çözüm

Unitex, inkjet yazıcı kullanıcılarına, uygulama kolaylığı, baskıya hemen hazır olma, kaliteli baskı ve düşük maliyet avantajları sunuyor. Unitex'in inkjet kullanıcılarına sunduğu çözümün esasını oluşturan Dia-Nielsen "Snap in" sisteminde baskı kafası iki ana parçaya bölünüyor: Adaptor (baskı sistemi) ve Click (mürekkep tankı). Mürekkebin bitiminden sonra

sadece yeni bir Click'in adaptöre takılması yeterli oluyor. Dia-Nielsen, HP'den satın aldığı adaptörler için üretmiş olduğu mürekkep tankları ile, normal koşullarda bir defa kullanılabilen adaptörlerin ortalama 7 defa kullanılmasına olanak veriyor.

Unitex'in Türkiye pazarına sunduğu bu çözümle hem inkjet kartuşlarındaki %70'lere varan oranda maddi tasarruf, hem de bir adaptörü defalarca kullanabilmenin getirdiği anlık tasarrufla doğal çevresi fazla atıktan korusun oluyor.

Bilgi için: Unitex
Tel: (212) 288 55 16
Fiyat: Kartuşa göre değişiyor.

El Bilgisayarı ve Programlama

Porcan'ın, Üretim İzleme, Ambar Yönetimi, Araçta Satış Sistemleri gibi çözümlerinde kullandığı Intermec Trakker Antares El Bilgisayarları artık daha kolay programlanıyor. Intermec'in kullanıma sunduğu "EZBuilder" adlı uygulama geliştirme yazılımı ile çok hızlı bir biçimde veri toplama uygulamaları yaratılabiliyor. EZBuilder sayesinde hem "Veri Toplama Projeleri" yazılım geliştirme süresi ve maliyeti azaltılıyor hem de programlar kolayca güncelleniyor. EZBuilder prototip uygulamaları geliştirmek için de son derece uygun bir ortam oluşturuyor. EZBuilder'ın görsel tasarım ortamı sunan grafik kullanıcı arabirimi, programcılık bilgisi olmayan kullanıcıların bile kolaylıkla uygulamalar geliştirmesine olanak tanıyor. Uygulamalar, program ko-

dunu yorumlamaya ve yazmaya gerek kalmadan, EZBuilder'ın sunduğu standart menüler, dialog kutuları, ve ekranlar kullanılarak kolayca yaratılabiliyor. EZBuilder PC'ye yüklendiğinde, ekranda Trakker Antares terminalerini simüle ediyor. Böylece tasarlanan program hayata geçirilmeden önce denenip aksaklıklar giderilebiliyor. Kullanımda etkinliği ve verimliliği artıran EZBuilder, Windows 95 ve NT üzerinde çalışıyor.

Bilgi için: Porcan
Tel: (216) 388 84 50
Fiyat: Belli değil.

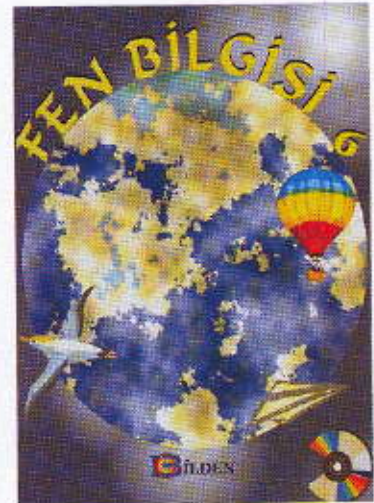
8 yıllık eğitim için...

Bilden 8 yıllık eğitime yönelik çalışmalarına hız verdi. Yeni çıkardığı Fen Bilgisi 6 CD'sinden sonra, hızla diğer seviyelerde fen, matematik, ve ÖSS CD'lerini de piyasaya sunacak. Programlarını Milli Eğitim Bakanlığı ders müfredatına uygun bir biçimde hazırlayan Bilden'in Fen Bilgisi 6 CD'sinin konuları; "Canlılar ve Hayat, Canlıların Çeşitliliği, İnsan ve Çevre, Hareket ve Kuvvet, Elektrik ve Işık..." CD'nin kul-

lanımı için, 486 işlemci veya üzeri PC, 8 MB Ram, 10 MB HD, 16 Bit ses kartı, CDROM sürücü ve Windows '95 gerekiyor. Bilden'in tavsiye ettikleri ise Pentium PC, 16 MB Ram, 8 hızlı CDROM, yüksek çözünürlüklü ekran kartı.

Program hemen her konuda çok fazla seçenekli soru üretebiliyor. Öğrencilerin kendilerinin girebileceği değerlerle çözümler yapabilen türde alıştı-

malar bulunuyor. Türü ne olursa olsun alıştırmalar, adım adım ve ince ayrıntılara inilerek çözülüyor. Öğrenilen bilgi testlerle sınanıyor. Konulara göre gruplanmış yaklaşık 400 sorudan oluşan soru bankası da programın içinde. Bir gruptan ya da karma sorulardan, istendiği kadar testler hazırlanıp uygulanabilir. Program ayrıca, hesap makinesi, öğrenci not defteri ve sözlük içeriyor.

Bilgi için: Bilden
Tel: (212) 230 51 82
Fiyat: 40 \$ + KDV

Ders Çalışmanın Çeşitli Yolları

Benko'dan öncelikle öğrencilere yönelik olmak üzere, iki tane yazılım piyasaya sunuldu. Bunlardan biri Studyworks: Studyworks, ortaokul ve lise düzeyinde matematik ve fen bilimleri eğitimi için iki ayrı paket olarak geliştirilmiş. Öğrencilerin ders konularını çözümlü örnekler ve grafiklerle interaktif bir şekilde kavramalarına ve sınavlara hazırlanmalarına yardımcı oluyor. Kullanımı kolay, interaktif ve multimedya bir program olarak geliştirilen Studyworks, konu işleme, ödev, tez, laboratuvar raporları ve proje hazırlamada kullanılabilir. Studyworks Matematik içinde bulunan Kütüphane bölümü sayesinde cebir, geometri, precalculus ve calculus konuları, formül ve örnekleriyle birlikte incelenebiliyor. Studyworks Fen ise yeryüzü bilimi, biyoloji, kimya ve fizik konularını kapsıyor. Studyworks içinde bulunan web link'le Mathsoft'un World Wide Web adresine ulaşp, bir yandan konuyla ilgili Studyworks dokümanlarına ulaşırken diğer yandan da çalışmalarınızı diğer kullanıcılarla paylaşıp, soru

alışverişi yapabiliyorsunuz. Diğer program ise Mathcad 7 Profesyonel. Teknik uzmanlara, mühendislere, öğrencilere ve profesörlere hitap eden Mathcad, PC ortamları için geliştirilmiş bir hesaplama aracı. Matematik sembol paletleri ile kullanıcılar denklem oluşturup, standart notasyonları kullanarak en karmaşık problemlerin çözümüne ulaşabilirken, çalışmalarını prezentasyon kalitesinde de basabiliyorlar. Her iki program için de ortak olan sistem gereksinimleri ise şöyle: 486 66 veya Pentium Prosesörlü PC, Windows 95 veya Windows NT/Workstation 3.51 veya üstü, 16 MB RAM, CD-ROM Sürücüsü, en az 18 MB disk alanı (tam yükleme için 55 MB), VGA (Super VGA tavsiye edilen) veya daha yüksek çözünürlüklü grafik kartı ve monitör.

Bilgi için: Benko

Tel: 269 40 79

Fiyat:

Studyworks için;

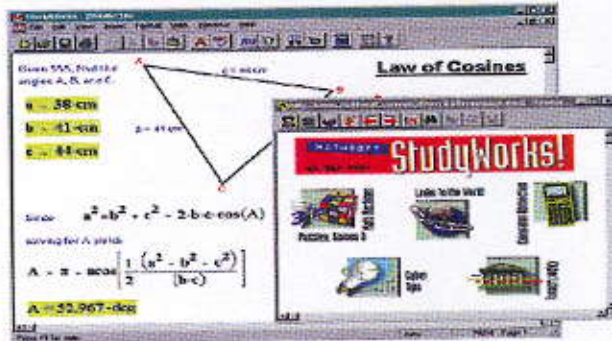
Okul fiyatı: 125 \$

Öğrenci fiyatı: 75 \$

Mathcad 7 PRO için;

Şirket fiyatı: 580 \$

Eğitim fiyatı: 360 \$

Phantom'un Gücü

Albim, Microtek tarayıcı ailesinden Phantom 4800 ve Phantom 9600'leri piyasaya sunuyor. "Eğlence, Hız ve Zengin Özellikler" sloganıyla tanıtılan Phantom'ların genel özellikleri, flatbed, 300x600 dpi optik yoğunluk, 24 bit renk, paralel arabirimken, 4800'ün maksimum yoğunluğu 4800x4800 dpi. 9600'ün ise maksimum yoğunluğu 9600x9600. Phantom'ların kullanımı çok kolay. Phantomlar için gerekli sistem, en azından 486 işlemcili bir PC, Microsoft 3x ya da Windows 95. Bu temel gereklerden sonra Phantomların PC'lere takımında hiçbir ek karta ihtiyaç yok.

Albim'in bildirdiğine göre, Microtek tarayıcıları ile birlikte, kullanımı kolay ve çok gelişmiş tarama, OCR, metin okuma, görüntü işleme yazılımları da veriliyor. 17 yıllık tecrübesi olan Microtek'in tüm ürünlerinin garanti süresi 1 yıl.

Bilgi için: Albim

Bilgi İşlem

Tel: (216) 349 33 51

Faks: (216) 347 59 34

Fiyatı: 4800, 285 \$; 9600,

320 \$ + KDV

Kurgu İçin Eksik Kalmadı!

Video kurgu için gerekli tüm elemanları kapsayan EditBay'in tanıtımı Comptorium tarafından yapıldı. EditBay, bilgisayarınızın herhangi bir PCI yuvasına takılıyor. DPS EditBay PCI bus yapısına sahip profesyonel bir video capture kartı. Composite, S-VHS ve Audio (Stereo) giriş ve çıkışlara sahip kart, 6.5 Mb/sn'lik veri transfer hızına kadar çıkabiliyor. Plug&Play yapıdaki kart, Windows 95 arabirimiyle çalışıyor. Sistemdeki mevcut görüntü kartı kullanılarak video bilgisayar ekranından görülebiliyor. 1:3' den 1:100'e kadar değişebilen sıkıştırma oranları, MJPEG, YUV formatında 4:2:2 olarak sağlanıyor. Video, diske 25 kare/sn ola-

rak aktarılırken, 24 bit renk çözünürlüğü sağlayan kartın kare çözünürlüğü ise 720x576 (PAL). Görüntü ile birlikte kaydedilen sesin örnekleme frekansı 8.00 KHz den 44.1 KHz'e kadar değişebiliyor. EditBay bir kurgu yazılımı olan VideoAction Pro ile birlikte geliyor. Gerekli sistem, PentiumPC, 32Mb. RAM, CD-ROM Player (sadece yükleme için), SVGA 1Mb. Grafik Kartı, SCSI AV video disk, Windows 95.

Bilgi için: Comptorium

Tel: (212) 216 03 13

Fiyat: 1200\$+KDV

GoldView 1.0'da Kampanya

Bym epistem'in Bilişim '97 Özel Kampanyası, 1997 sonuna kadar devam edecek. Kampanya süresince alınacak GoldView 1.0 için, çıkacak versiyonlara ve raporlara ücretsiz sahip olabilmek imkanı da var. GoldView 1.0, kullanıcılara kullanım kolaylığı sağlayan bir ortamdan anlık/dönemsel raporlamaları grup yazılımı manutığında grafiklerle de beraber elde ede-

bilmelerini sağlayarak üst yönetimin bilgiye ulaşımını kolaylaştıran ve bilgi paylaşımını kurumsal bazda yaygınlaştıran bir platform. LogoGold içindeki verilerin Lotus Notes yardımıyla yönetim raporlamalarının yapılabilmesini sağlayan GoldView, finansal raporlar, stok takip bilgileri, cari hesap bilgileri görüntüleri ile şirketin, son durumunu kontrol etmesini, geriye dönük sorgulama yapabilmesini, anlık/dönemsel verilerin değişik açılardan grafiklerinin çıkarılmasını, asgari seviyeye inen stoklar hakkında uyarı mekanizma-

larının kurulmasını, kasa ve banka bilgilerinin takip edilmesi sağlıyor. GoldView, özellikle kurumun finansal durumunu takip eden üst yöneticilerin en son ve özet bilgilere ulaşması için raporlamaları hazırlarken, finansal raporlamaları yapan idari grupların iş yüklerini hafifletiyor. GoldView için gerekli koşullar ise şöyle: Windows 95 veya NT, Pentium PC, 16 MB RAM, Hard-diskte 10 MB boş alan, Network Ortamı, anlık raporlar için (Logo Gold) kütüğüne yerel veya ağdan erişim.

Bilgi için: Bym Epistem
Tel: (212) 275 03 21
Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor.

AYLIK ÖZET RAPORU			
YIL	AY	ÖZET RAPORU	AYLIK RAPORU
1997	1	1.000.000	1.000.000
1997	2	2.000.000	2.000.000
1997	3	3.000.000	3.000.000
1997	4	4.000.000	4.000.000
1997	5	5.000.000	5.000.000
1997	6	6.000.000	6.000.000
1997	7	7.000.000	7.000.000
1997	8	8.000.000	8.000.000
1997	9	9.000.000	9.000.000
1997	10	10.000.000	10.000.000
1997	11	11.000.000	11.000.000
1997	12	12.000.000	12.000.000

Tek Bir Kart ile 2D CAD ve 3D Animasyon

Gloria Synergy serisi ekran kartları ile ELSA profesyonel 2D/3D grafik hızlandırıcısı yeni standartları belirliyor. Tek bir ekran kartı ile 2D CAD ve 3D animasyonda yüksek performans ve verimlilik! Profesyonel 3D OpenGL uygulamaları yaparken ikinci boyuttan taviz vermek istemeyen kullanıcı-

lar için üretilen Elsa Gloria Synergy'nin kapsadıklarını şöyle sıralayabiliriz:

3D Studio MAX, 3D Studio VIZ, AutoCad, Autodesk Mechanical Desktop (AMD), MicroStation, Solid Works, Open Inventor, PRO/ENGINEER, Pro/Engineer, AVS/Express, EDS, Internet VRML Viewing uygulamaları, tüm Windows, multimedia ve Direct3D uygulamaları, video giriş ve çıkışları.

2D ve 3D için optimize edilmiş profesyonel CAD/DTP ekran kartı, 3Dlabs Permedia 2 grafik işlemcisi, 1920x1200 çözünürlükte HiColor, 2D performansı ve donanım üzerin-

den güçlü 3D hızlandırıcı, tarama, Intranet sistemi, video konferans, video posta, TV bağlantı ve DVD desteği için video giriş ve çıkışları, çift ekran operasyon desteği, 16:10 geniş format ekranlı monitör desteği de Gloria Synergy'nin diğer ayırtıcı özellikleri.

Ambalaj içerigindeyse çeşitli dillerdeki kullanım ve kurulum klavuzlarıyla birlikte WINNERware CD-ROM üzerinde özel ELSA sürücüler, CADware CD-ROM-CAD demo yazılımları mevcut.

Bilgi için: Tet Lt.
Tel: 256 35 32
Faks: 254 77 81
Fiyatı: 199 \$ + KDV

x2 ile USRobotics

Biltur, Internet'te süper hız sağlayan yepyeni bir teknoloji x2'yi tanıttı. x2 teknolojisine sahip modemlerle, 56 Kbps hızda web'de dolaşabiliyor, e-mail alıp telefon iletişimi kurabiliyorsunuz. Böylece ağ sayfalarının temin edilmesinde gereksiz beklemeden kurtulabiliyorsunuz. 56 kbps'e varan

download hızının anlamı aynı zamanda V.34'ün iki katına yakın hız demek. Bu modemler yükleme ve kullanım kolaylığına sahip. x2, masaüstü ve dizüstü bilgisayarlarla ve genel telefon hatlarının büyük bir çoğunluğuyla çalışıyor... özel hatlar çekilmesine, ilave cihazlara ya da yazılımlara ihtiyaç yok. USRobotics'ler kolayca monte edilip ve kullanılabilir. Uluslararası V.34 ve V.8 standartlarıyla uyum gösterirken, başta Sportster 33.600 olmak üzere birçok 3com US Robotics modemine uygulanabiliyor. 5 yıl garantiyle USRobotics'ler Türk Telekom onaylı.

Bilgi için: Biltur
Tel: (212) 296 02 19
Faks: (212) 224 11 55
Fiyatı: Belli değil.

Nec Monitörler Türkiye'de

Escort Computer, dünyaca ünlü NEC marka monitörleri Türkiye'ye getirdi. Özellikle çalışmaları ağırlıklı olarak çizim ve grafik uygulamaları içeren mimar ve mühendisler ile çalışmalarında ergonomi ve kaliteyi birleştirmek isteyen PC kullanıcıları için geliştirilmiş NEC monitörlerde, Cromaclear teknolojisi ile, halen yaygın olarak kullanılan dot-trio slot mask ve daha çok yeni bir teknoloji olan aperture grille slot maskin sağladığı iyileştirme avantajları bir arada. Bu sayede görüntünün daha

canlı ve keskin renklerde ve ayrıntılara kadar net bir biçimde görülme olanağı sağlanıyor. Ayrıca Nec'in CRT'de (Catot Ray Tube) kullanmış olduğu elektron tabancası ile tüp içerisinde fırlatılan elektronların ekran yüzeyinde %100 odaklanması da bu net görüntünün çok daha ileri düzeylere ulaşmasına neden oluyor. OptiClear kaplamalı ekran tabakası ile uzun çalışmalarda rahatsızlık yaratan parlamanın da önüne geçilmiş olunuyor. Yüksek teknoloji ürünü Nec monitörler, Avrupa'daki kullanıcı sağlığı açısından şart koşulan MPRII, NUTEK FCC Class B, CSA standartlarına da sahip.

Bilgi için: Escort
Tel: (212) 212 07 50
Fiyatı: Modele göre değişiyor.

Tunçmatik'te Yeni Ürün!

Tunçmatik, Dexter Line Interaktif UPS serisini piyasaya sundu. Dexter, OVR sistemi sayesinde artı %25 toleranslı giriş gerilimini, akülerini kullanmadan regüle eder ve "Buck& Boost" teknolojisiyle sadece düşük gerilimi yükseltmez, yüksek gelen gerilimi de düşürüyor. CPU mikrokontrolör teknolojisi tam

dijital yapı, gelişmiş ve hızlı korumave daha az sayıda bileşenle tasarlanmış olan Dexter, klasik analog UPS'lere göre çok

daha güvenli. Akülerini şarj etmek için Dexter'in fişinin prize takılı olması yeterli. Gelişmiş şarj sistemi sayesinde akülerini klasik UPS teknolojilerinden iki kat hızlı şarj ediyor. Gerçek çift yönlü RS232 ve röle kontak Interface aracılığıyla Dos, Novell, Unix, Windows ve benzeri işletim sistemleri ile haberleşebiliyor. Opsiyonel yazılımı ile otomatik açma/kapama sağlarken, ön panelin ışıklı göstergesiyle de UPS'in durumu takip edilebiliyor.

Bilgi için: Tunçmatik
Tel: (212) 252 99 11
Fiyatı: UPS'in gücüne göre değişiyor.

25

TOSHIBA

Exciting and Reliable

Libretto 50 CT

DÜNYANIN en küçük BİLGİSAYARI SADECE 850 gr.

Toshiba MiniNote

Pentium75 Mhz. İşlemci

16 MB EDO Ram - Max 32 MB EDO Ram

810 MB HDD

6.1" TFT Renkli (640x480 Dpi) / 16 Milyon Renk
1 MB EDO Ekran Kartı / 64 Bit Grafik Hızlandırıcı

16 bit SB Pro Ses Kartı / Hoparlör

Li-Ion batarya / 1.5 - 2.0 Saat Batarya Ömrü

850 gr. ağırlık

Windows 95 İşletim Sistemi

\$2290

Fiyata KDV dahil değildir.

TOSHIBA

Notebook Computer

Türkiye Distribütörü BEKOM A.Ş.

Mecidiyeköy Showroom: Büyükdere Cad. Kale İşleri No:52/1 Mecidiyeköy-İstanbul Tel: (212) 288 47 00 sbb Fax: (212) 288 47 50
Nispetiye Showroom: Akmerkez, Altıncı Etage İstanbul Tel: (212) 382 18 96 (4 Hat) Fax: (212) 382 10 99

TÜRKİYE DAĞITICILARI

ESCORT
COMPUTERS

arena
bilgisayar a.ş.

LINK
SOFT

IBM'den Yeni Bir Aile

IBM, 14.1" boyutundaki büyük ekranıyla, taşınabilir platformunda ilk kez sunulan DVD-ROM sürücü desteğine sahip yüksek performanslı taşınabilir ailesi ThinkPad 770'i duyurdu. ThinkPad 770 serisi, 200 MHz ve 233 MHz Intel Pentium MX taşınabilir işlemci modülleriyle 512KB L2 ön belleğe sahip. Tüm 770 serisi modellerde, standart olarak 32 MB SDRAM var ve standart bellek 256 Mb'a kadar artırılabilir. 5.1 Gb'a kadar sabit disk kapasitesine sahip olup, yan tarafında yer alan Ultra-Bay II yuvasına takılabilecek ikinci sabit disk ile bu kapasite 10.2 Gb'a kadar

artırılabilir. Seçimlik aksam olarak dahili takılabilecek VST Zip 100 sürücüsü ise 100 Mb sokülebilir kapasite sağlıyor. ThinkPad'lerin 13.3" ya da 14.1"lik monitörleri 102x768 çözünürlüklü aktif matris özellikli. DVD formatındaki filmleri destekleyen yeni DVD-ROM'ların her biri, 4.7Gb, sıkıştırma teknikleri ile de 17 Gb'a kadar bilgi saklayabiliyor. ThinkPad'ler Windows 95 (OS/2) veya Windows NT Workstation 4.0 (ThinkPad 770 Model 310) önyüklemeli ve ThinkPad'in tüm model-

leri, Windows 3.11, Windows for WorkGroups 3.11, Windows NT Workstation 3.51 ve 4.0, IBM PC DOS 7.0, MS DOS 6.22, OS/2 Warp Version 4 ve OS/2 WARP Connet (Win-OS/2'li ya da WIN-OS/2'siz.)

*Bilgi için: IBM
Tel: (212) 280 09 00
Fiyatı: Belli değil.*

Grafik'te 128-bit 3D Performansı

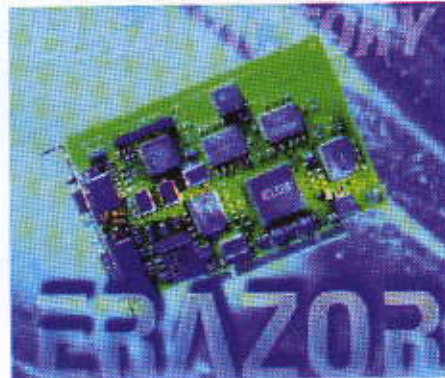
128-bit 3D ekran kartı ile Elsa, profesyonel grafik kullanıcıları ve video meraklılarının beklentilerini bir grafik donanım ünitesinde topladı: Arcade 3D performansı ve kalitesinde Direct3D, Windows 95 altında 2D performansı, MPEG ve AVI video oynatımı ve video giriş ve çıkışları. Video bağlantıları ile

kendi video kayıtlarını yapabilir, Internet'te video konferans düzenleyebilir ve 3D oyunlarınızı televizyonunuza aktarabilirsiniz. Kartın temel özellikleri şöyle: Highspeed Direct3D desteği ile 3D grafik performansı, Windows 95 ve Windows NT altında 128-bit grafik hızlanımı, televizyon ve video re-

ating-Point geometri hesaplama birimleri, virtual texture RAM (sanal doku belleği), VBE 2.0-BIOS ile süper hızlı DOS performansı (Flash-BIOS), software üzerinden upgrade edilebilir.

Ambalaj içeriği ise şöyle, MPEG-Software-Decoder; İngilizce, Almanca ve Fransızca el kitabı; Türkçe, İngilizce, Fransızca, İtalyanca, Hollandaca, İspanyolca ve Almanca kurma kılavuzu CD-ROM üzerinde Software ve Sürücü Programlar. Kartın garanti süresi 36 ay.

*Bilgi için: Tet Lt.
Tel: (212) 256 35 32
Faks: (212) 254 77 81
Fiyatı: 295 \$ + KDV*

Hitachi'ler Piyasada

Bilgitaş Bilgisayar, dünyanın ünlü markalarından Hitachi monitörlerinin Türkiye distribütörlüğünü aldı. Kasım ayından itibaren piyasaya sürülecek monitörlerin ürün yelpazesinde 15", 17", 19", 21" ve LCD modelleri bulunuyor. Hitachi monitörlerinin ayrıcalığı, düşük nokta aralıkları ile yüksek çözünürlük. PC, Mac ve Workstation uyumlu Hitachi'lerin çoğu modeli TCO'92 ve TCO'95 standartlarına uygun. Hitachi ailesinden 17"lik Hitachi CM611ET'nin teknik özellikleri şöyle: Nokta aralığı yatay olarak 0.21 mm; tarama sıklığı yatay olarak 31-92 kHz, dikey olarak 50-120 Hz; çözünürlük 640x480 / 1600x1200 (72 Hz), Flicker Free 1280x1024 (85 Hz), çalışma modu 20; bunun 7'si fabrika ayarı, 13'ü programlanabilir durumda.

*Bilgi için: Bilgitaş
Bilgisayar
Tel: (212) 275 00 20
Faks: (212) 266 50 94
Fiyatı: Belli değil.*

Dev Soru Bankası

Izmir'de 11 yıldan beri üniversiteye hazırlanan öğrencilere hizmet veren Batı Dersaneleri tarafından hazırlanan CD, bu konudaki 14.000'e yakın soruyu bünyesinde toplayarak oldukça büyük bir kaynak oluşturuyor. Bilgisayara takıldığı zaman otomatik olarak başlayan CD'de ilk olarak kuruculara, kadroya ve dersane başarılarına da ulaşılabilen giriş penceresi ekrana geliyor. Dershanenin sınav ile ilgili mesajına da ulaşılabilen bu sayfadan Üniversite Sınavına Hazırlık tuşuna basıldığı zaman asıl test bölümüne geçilebiliyor. Test bölümü dört ana bölümden oluşuyor. Öğrenci seçme sınavı ve öğrenci yerleştirme sınavı i-

çin ayrı ayrı konulara göre ayrılmış test bölümlerinin yanında yine her iki sınav için de deneme sınavlarının yer aldığı iki bölüm daha bulunuyor. Konulara göre ayrılmış ÖSS ve ÖYS bölümlerinde Türkçe-Sosyal, Türkçe-Matematik ve Fen-Matematik olmak üzere üç alt bölüm daha mevcut. Bunların içinde ise sırasıyla Türkçe-Sosyal bölümünde matematik, Türkçe, tarih, coğrafya, psikoloji, sosyoloji, felsefe, mantık, Türkçe-Matematik bölümünde matematik, Türkçe, tarih, coğrafya, psikoloji, sosyoloji, felsefe, mantık, Fen-Matematik bölümünde ise matematik, Türkçe, fizik, kimya, biyoloji konularında testler yer alıyor. Deneme sınavları bölümünde de 5 adet ÖSS 10 adet de ÖYS deneme sınavı mevcut. Herhangi bir test seçildiği zaman istenirse 6 adet müzikten biri seçilerek test sırasında oldukça rahatlatıcı olabilecek slow parçalar dinlenebiliyor. Kullanışlı bir şekilde hazırlanmış test sayfasında istenilen herhangi bir anda durum değerlendirilmesi yapılabiliyor veya doğru cevap görülebiliyor. Herhangi bir atlanan soruya tekrar kolayca dönülebilen testte maalesef soruların çözümleri yer almıyor. Oldukça fazla

Programda üç ana başlık altında yer alan her konu için ayrı ayrı testler yer almakta.

soru içermesi ile çok iyi bir soru bankası oluşturmalarının yanı sıra bu soruların tamamının CD'de resim formatı olarak yer alması da oldukça ilginç. 14000'e yakın sorunun tek tek taranmış olması CD'ye verilen emeğin bir kanıtı olabilir. Üniversiteye hazırlanan öğrenciler için yararlı olabilecek bir kaynak.

Bilgi İçin: İzmir Batı Dersaneleri
Tel: (232) 489 0309
Faks: (232) 441 6970
Web: <http://www.ege.edu.tr>
E-mail: hati01@cakabey.ege.edu.tr
Fiyat: 25\$ + KDV

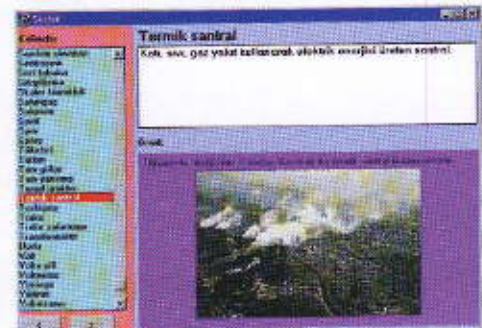

Bilden Fen Bilgisi 6

Bilgisayar üzerinde müfredata uygun eğitim programları üzerine neredeyse her ay yeni bir ürün çıkaran Bilden bu yeni ürünü ile de 8 yıllık eğitime yönelik çalışmalarına hız verdiğini gösteriyor. Altıncı sınıf Fen Bilgisi üzerine hazırlanan bu CD'nin kurulumu yapıp ilk çalıştırıldığında karşınıza konulara ve testlere ulaşabileceğiniz giriş ekranı geliyor. Yine buradan ayrıca Bilden'in diğer ürünlerinin tanı-

tımlarına da ulaşmak mümkün oluyor. Konular seçeneği seçildiği zaman ilk konu olan hücrenin yapısı ve görevleri ile ders başlıyor. Diğer Bilden ürünlerinden biraz farklı kullanıma sahip olan bu CD'deki menülere standart Windows menüleri kullanır gibi erişiyorsunuz.

Pencerenin üst tarafında yer alan menü çubuğundaki dosya, konular, görünüm, sayfa ve yardım gibi menülerden konular menüsü ile canlı-

Sözlük bölümünde kelimelerin tanımı yanında resmine de yer verilmekte.

lar ve hayat, canlıların çeşitliliği, insan ve çevre, hareket ve kuvvet, elektrik, ışık gibi ana konular altında 45'e yakın alt konuya ulaşmak da mümkün.

Görünüm menüsünden de kullanıma yardımcı olacak ses ve hareket gibi işlevlerin kontrolünün sağlanacağı araçlar ile hesap makinesi, not defteri ve sözlük gibi araçlara da ulaşılabilir. Sözlük ile tüm konular içinde geçen terimlerin resimli açıklamalarına ulaşmak mümkün. Yine görünümde yer alan metin seçeneği ile yazılı metinler arasından istenen bir kelimenin nerede geçtiği de aratılabilir.

Sayfa menüsünün işlevi de konular içinde ileri ve geriye gitmeyi sağlamak. CD'nin test bölümünde ise test uygulama ve kayıtlar adı altında iki bölüm bulunuyor. Kayıtlar kısmında sonradan incelemek üzere testler ile

ilgili değerlendirme kayıtları bulunmakta. Test uygulamada bir konu seçip teste girdiğiniz zaman sürenizin de belirtildiği çok sade bir test sayfası önünüze geliyor. Bu sayfada yer alan kontroller ile bir önceki ya da sonraki soruya geçebilmek ya da istenen bir anda testi terk edip durumu

öğrenebilmek mümkün oluyor. Ayrıca test bitirilsen de bitirilmese de bütün sonuçlar yine program tarafından saklanıyor.

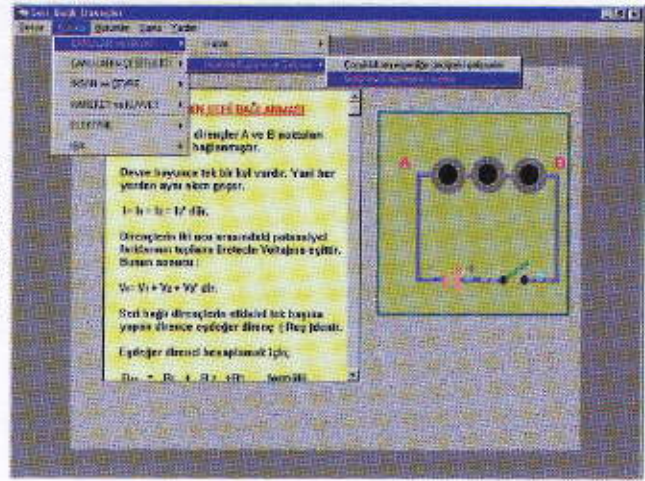
Bilgi İçin: Bilden

Tel: (212) 230 5182

Faks: (212) 240 5623

Fiyat: 40 \$ +KDV

*Konular arasında
dolaşmak
standart menü
çubuğuyla
oldukça
kolaylaşıyor.*

KLASİK VE MULTİMEDYA BİLGİSAYARLARDA ÇOK UYGUN

FİYATLAR

BRAIN® Computer

Satış-Eğitim-Danışmanlık ...

MULTİMEDYA ÜRÜNLERİ

YAZICILAR

NOVELL-NETWORK-NT

TİCARİ PROGRAMLAR

BİLGİSAYAR

BRAIN® DEN ALINIR

BRAIN® DE ÖĞRENİLİR...

BRAIN® Computer

649 \$
166 MMX

Halaskargazi Cd. No:297/1 Osmanbey - İSTANBUL Tel: (0 212) 248 12 03 - 248 12 93 Fax: (0 212) 240 16 93

Pen Player

Türkiye'de çeşitli eğitim yazılımlarının satışını yapan En-ternet firmasının piyasaya sürdüğü bu yeni yazılım eğitim ve eğlenceyi birleştiren serileri içinde yer alan daha çok okul öncesi çocuklara yönelik bir ürün. Windows 3.1 ve 95 kullanıcılarına yönelik bu ürün oldukça fazla görsel malzeme kullanmasına rağmen sabit diskte sadece 6 MB kadar bir alana ihtiyaç duyuyor. 486 işlemcili bir bilgisayar ve 2 hızlı bir CD-Rom yazılım için yeterli olurken çeşitli seslerin duyulması için bir ses kartı ve yapılan çizimlerin basılması için de bir renkli yazıcı tavsiye ediliyor. Program başladığı zaman ekrana gelen pencereden Zeka Tamamlaması, Boyama Kağıdı, Boyama Tahtası, Karala ve Kazan, ve Makyaj ve Elbiseler gibi oyunlara geçilebiliyor. Her bölüm başlığının bir hayvan figürü ile ifade edildiği bu menüde ayrıca ana başlıkların tanıtımının yapıldığı ve resim kütüphanesindeki resimlerin izlenebildiği bir de Demo bölümü yer alıyor. Boyama tahtası seçildiği zaman herhangi bir resim programını aratmayacak oldukça zengin bir araç grubu karşınıza geliyor. Her öğenin kendine has bir sese sahip olduğu bu bölümde 14 adet farklı çizim kalemi, farklı silgiler, geometrik şekiller, doldurma, kopyalama, aynalama araçları yanında efekt-

ler ve etiketler gibi ilginç çizim araçları da var. Etiketlerde 30'a yakın ana grup altında resme yerleştirebileceğiniz oldukça fazla hazır resim örneği bulunuyor. Efektler bölümünde ise simetri, mozaik, gökkuşağı, dağ, ayna gibi ilginç araçlar mevcut. Doldurma aracını kullanırken düz renklerin yanında değişik Degradeler de kullanabiliyorsunuz. Ayrıca burada yapacağınız resmi başta kayıt tuşuna basmak suretiyle bir video gibi kayıt etmeniz ve daha sonradan nasıl yaptığınızı izlemeniz de mümkün oluyor. Bütün menü tuşlarının çok cazip yapıldığı bu bölümden sağ alttaki koşan adamı ikonuyla çıkabiliyorsunuz. Zeka tamamlaması bölümünde ise 60'a yakın hazır resim acemi, uzman, doktor ve supermen şeklinde yer alan 4 zorluk seviyesi içinde karıştırılıyor ve belli bir sürede tamamlanması isteniyor. Süreye göre ise çeşitli yorumlarda bulunuluyor. İstenirse aşağıdaki kurbaganın üzerine tıklanarak her bir parçanın köşesinde sıra numarası eklenmesi ile ipucu alınabiliyor. Buradan da çıkış yine diğer bölümde olduğu gibi gerçekleşiyor. Boyama kitabı bölümü boyama tahtası bölümü ile arabirim olarak benzerlik gösterse de burada sadece doldurma araçları yer alıyor. Kullanıcı siyah beyaz resmi seçtikten sonra bunu istediği renklerde boyayabiliyor. Boyama için saga doğru, yukarı doğru boyama gibi değişik türde tam 11 adet araç buluyor. İstenirse listede olmayan renkler seçilebildiği gibi damlalık ikonu ile daha önceden resimde kullanılmış herhangi bir renkte seçilebiliyor. Bu bölümde de diğerlerinde olduğu gibi işlemlerinizi kaydetmeniz veya yazıcıdan döküm alabilmeniz mümkün oluyor. Ana menüye dönmek için ise yine aynı sembol kullanılıyor. En ilginç bölümlerden biri olan karala ve kazan bölümünde kullanıcı tesadüfi olarak yük-

Boyama kitabı bölümü, boyama tahtası bölümü ile arabirim olarak benzerlik gösterse de burada sadece doldurma araçları yer alıyor.

lenen bir resmin ne olduğuna karar vermeye çalışıyor. Bunun için tamamı açılmamış resim büyütü tarak, dişler, silgi, elbise gibi araçlarla yavaşça açılıyor ve önce tahmin eden kazanıyor. İstenirse de güçlü dinamit ikonu ile tüm resim birden görülebiliyor. Burada yer alan boya kutusu ikonu ise boyama kağıdı programı ile bağlantılı çalışarak o anki resmi boyama kağıdı programında açıyor. Bir sonraki resim tuşu ile diğer resme geçmek de mümkün. Çıkış ise yine aynı şekilde gerçekleşiyor. CD'de yer alan son bölüm olan Makyaj ve Elbiselerde ise 10 adet senaryo içerisinden seçeceğiniz bir tanesine yine her senaryo için farklı olmak üzere onlarca aksesuarı ekleyebilirsiniz. Hazır halde bulunan resimler ana resme tam olarak uyarak değişik senaryolar yaratılabilir. Oldukça ilgi çekici olan bu bölüm de yine çocukları uzun bir süre oyalayabilecek bir oyun.

Genel olarak CD'ye bakıldığı zaman baştan sona görsel olarak çok iyi hazırlanmış, okul çağı öncesi çocukların dikkatini çekerek uzun süre oyalayabilecek eğlenceli bir program olarak nitelendirilebilir.

Bilgi için: En-ternet

Tel: (0212) 545 14 22 - 23

Faks: (0212) 563 53 09

Fiyat: 23 \$ + KDV

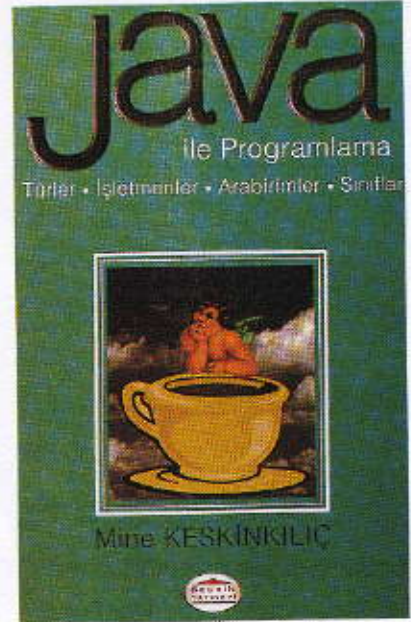

Bu menüde her bölüme giriş bir hayvan figürü ile ifade edilmekte.

Bir Bardak Java Alır Mıydınız?

Bilgisayarlararası iletişimde son zamanlarda yaşanan hızlı gelişme, İnternet'in önlenemeyen hızlı yükselişi ve bazı şeylerin paylaşımının neredeyse zorunlu hale gelmesi markası modeli ne olursa bilgisayarları ortak bir dil kullanmaya itmeye başladı. Tek tip bir kod yazılarak bunun neredeyse bilinen her makine altında çalışacak olması Java adlı bu dili bir anda popüler yaptı. Dil ile ilgili çok fazla yabancı kaynağın bulunmasının yanında Java ile Programlama üzerine Türkçe bir kaynak da Seçkin Kitabevi tarafından piyasaya sürüldü. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Matematik Öğretmenliği mezunu olan Mine Keskinkılıç tarafından yazılan bu kitap "The Java Programming Language", "Active Java" ve "The Java Application Programming Interface" adlı kaynakçalardan da yararlanarak 6 ayda hazırlanmış bir ürün. Java'nın tarihçesi ile başlayan kitabın Java diline giriş bölümünde değişkenler ve kullanımı, işletmenler, tanımlar, ayırtıcılar, komutlar ve özel

amaçlı anahtar sözcükler gibi ana tanımlar üzerinde duruluyor. Daha sonraki bölümlerde tamsayılar ve karakterler gibi türler, diziler, aritmetik işlemler, tamsayı bitwise, ilişkisel, boolean mantıksal işlemler ve önceliklerinden bahsediliyor. Akış kontrolü komutlarının tanıtılmasından sonra ise çeşitli java paketlerinin tanımı ve bölüm bölüm her pakete dahil olan komutların neler olduğu ve nasıl kullanılacağı örneklerle ve parametreleri ile yeterli bir şekilde anlatılıyor. Kitapta bahsedilen paketler içinde java.lang, java.io, java.util, java.net, java.awt, java.awt.image, java.awt.peer ve java.applet paketleri de detaylı olarak yerlerini alıyorlar. Ayrıca kitabın sonunda öğrenilenleri pekiştirmek için bir adet de örnek program yer alıyor. Kitap java öğrenmeye yeni başlayanlara bir kaynak olabileceği gibi biraz Java bilen kullanıcılar için java komutlarının tanımlarına ve kullanışlarına yer vermesi ile de bir sözlük niteliğinde başvuru kaynağı olabilir.

Bilgi İçin:Seçkin Kitabevi

Tel: (0312) 453 3030

Faks: (0312) 435 2472

Web: <http://www.seckin.com.tr>

E-mail: seckin@seckin.com.tr

Fiyat: 1.900.000 TL

Word 97'ye Sinemaskop Bakış

Arkadaş Yayınevi'nin farklı bir baskı yöntemi kullandığı "Bir Bakışta Serisi"ne ait bu kitap Microsoft Word 97 için karşılaşılabilecek problemlere en kolay yoldan çözüm bulabilmenizi sağlamak için hazırlanmış. Word 97'nin hem Win95 hem de NT için olan sürümlerinden bahseden bu kitap belli bir konu sırası izlemiyor. Bu

açıdan Word öğrenmek için baştan başlayıp sona dek okumak yerine taktığınız herhangi bir konuda kitabı bir sözlük gibi kullanabiliyorsunuz. Sayfalar enine doğru geniş olduğundan konular anlatılırken her sayfanın sol tarafında yine konu ile ilgili çeşitli ipuçları yer alıyor. Konu anlatımları ise ekran görüntüleri ile çok iyi desteklenmiş. Ayrıca konular arasında Word'ün hızlı kullanımı ve araç çubuğu ile ilgili çeşitli kullanım ipuçlarına da ayrı sayfalarda yer veriliyor. Kitap yeni bir belge düzenlemekten varolan bir belge ile çalışma gibi en basit konudan başlayıp, hazırladığınız belgelere karakter vurgusu eklemek, paragraf özelliklerini ayarlamak gibi konularla devam ediyor. Daha sonra özel,

karmaşık, uzun, teknik ve birleştirilmiş belgelerin yaratılmasında dikkat edilecek hususlar üzerinde durulurken konu yine ekran görüntüleri ile desteklenmiş. Sonlara doğru daha profesyonel kullanıma yönelik olarak Word 97'ye eklenen yeni özelliklerden olan çalışma grubuyla çalışma özelliklerinin kullanımı, dokümanlara ses ve video klip ekleme gibi çevrimiçi çalışma ve masaüstü yayıncılık ile ilgili konular yer alıyor. Son olarak da Word altında çalışmayı otomatikleştirmek için yapılması gerekenlerin anlatıldığı bir bölüm yer alıyor. Word bilmeyenler kadar bilenlerin de elinin altında bulunması gereken bir kitap.

Bilgi İçin:Arkadaş Yayınevi

Tel: (0312) 434 4624 (4 Hat)

Faks: (0312) 435 6057

Fiyat: 1.500.000 TL

Bug Şu Windows'a

Windows 95 kuranlar sıkıntılarına da katlanmak zorundalar. Bu işletim sisteminde sinir bozucudan tutun da felaketlere bile yolaçabilecek türden hatalar mevcut. CHIP en "beter" Windows Bug'larını açıklıyor ve bunları nasıl çözebileceğinizi gösteriyor.

Yazılım hataları üreticilerin korkulu rüyasıdır, zira programlama ve Beta testi esnasında ihmalkarlık yapıldığının ve işin savsaklandığının kanıtıdır. Bug denilen bu hatalar işletim sisteminin kendisinde olduğu zaman ise felaketler sözkonusu olabilir. Önemli fonksiyonlara erişilemediğinde veya bilgisayar sürekli kilitlendiğinde bu büyük finansal kayıplara neden olabilir. En azından kaybedilen en ufak bir zaman bile çok büyük bir para demektir.

Microsoft, Windows 95'e firma ta-

rihinin en uzun beta testini yaptı. Beta sürümündeki yüzlerce Bug böylece tespit edilebildi ve düzeltildi. Buna rağmen en yeni Windows 95 sürümünde bile bazı buglar var. Bunların bir kısmı ufak tefek hatalar bir kısmı ise adamakıllı, buz gibi hata.

Windows 95 üzerinde iki yıllık yoğun ve titiz çalışmanın sonucunda CHIP, bu süre zarfında tespit ettiği hataları derleyip topladı. Bunlardan çoğu için "Work arounds", yani hatayı düzeltme imkanı mevcut. Bazı hatalar için de Microsoft'un resmi yamaları (Patch) mevcut.

İçerik

Windows Gezgini ve Masaüstü - Arabirimdeki Çizikler ... Sayfa 38
Windows arabiriminde en göze batan hatalar

Sistem Hataları - Küçük nedenler büyük sonuçlar doğurur ... Sayfa 42
İşletim sisteminin sistem dosyasındaki küçük Bug'lar

Setup- Bahk Baştan Kokarsa ... Sayfa 44
Kur'daki problemlerin üstesinden nasıl gelirsiniz?

Windows Programları - Kısıtlı Küçük Yardımcılarımız ... Sayfa 47
Yardımcı programlarımızın kısıtlamaları

Çevirmeli Ağ Araçları - Bug üstüne Bug ... Sayfa 48
Her şeye rağmen iletişim kurmanın yolları

Windows 95b - Küçük Hatalı Update ... Sayfa 52
Bugfix'teki Bug'lar

bilgisayar.NET

Internet/Intranet bizim işimiz.

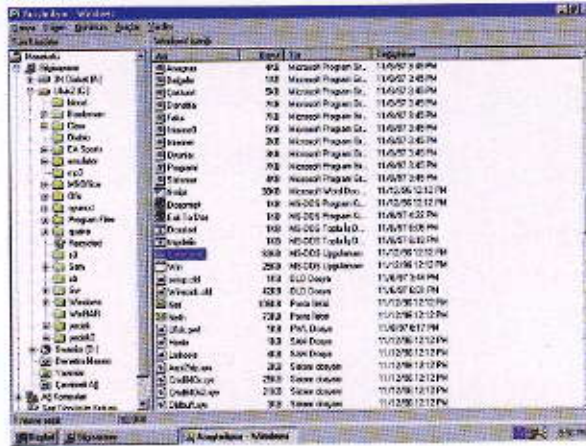
- WEB hosting (1 MB-10 GB arası)
- Domain name registration (.com veya .com.tr)
- Sonsuz e-mail forwarding
- CGI, JAVA, ASP desteği
- WEB sayfa tasarımı
- Market (ürün) Kataloğu
- Firmalar Kataloğu
- OEM Katalog
- Firma şubelerinizin tümünün Internet üzerinden birbirine bağlanması
- Sektörel Haberler
- Shareware-Freeware
- Internet dersaneciliği (dersane.com)
- Internet'te oyun (oyun.net)
- Internet'te Second-hand board
- Internet Üzerinden Sanal Market

www.bilgisayar.net

e-mail: bilgi@bilgisayar.net
(0212)259 88 87

Windows Gezini ve Masaüstü - Arabirimdeki Çizikler

Windows 95 başladıktan sonra göze batan ilk hatalar masaüstü ve Windows Gezini'nde, çözümleri ise oldukça basit.

COM dosyalarının normalde Explorer'da MS-DOS Uygulaması altında listelendiğini bilmiyorsanız Explorer'ın alfabetik listesi bir işinize yaramaz.

Explorer Dosyaları Uzantısına Göre Dizmiyor

Windows Gezini, "Görünüm" menüsünden "Ayrıntılar" seçildiğinde sağ penceresinde dosyaları ve dizinleri dört değişik şekilde sıralayabilir: Ada, Boyuta, Türe ve Tarihe (değiştirilme) göre. Ancak Türe göre yapılan listelemede bazı hatalar var: Zira dosya uzantısına sadece sınırlı olarak bağlı, önemli olan dosyanın tanımı. Mesela tüm COM uzantılı dosyaları altalta listelemek isteyenler C harfi altında hiçbir COM dosyası bulamayınca şok olabilirler, en azından COMMAND.COM dosyasının nerede olduğunu sorarlar kendi kendilerine. COM uzantılı dosyalar bu listede M harfi altında bulunurlar, zira bunlar Tür olarak "MS-DOS Uygulaması" şeklinde tanımlanmıştır. Bu tip dosya tanımlamaları sistem veritabanında kayıtlı (Registry) tüm dosyalar için mevcuttur. Sadece burada kayıtlı olmayan dosya türleri, mesela .BAK dosyaları uzantılarına göre listelenir. Diğer dosya türlerine de çabucak ulaşabilmek için değişik dosya türlerine istediğiniz tanımlamayı yapabilirsiniz.

Bir dosya türünün tanımını değiştirmek için normalde Explorer yeterli.

"Görünüm" menüsüne girin ve "Seçenekler"e tıklayın ve "Dosya Türleri" alanını aktif yapın. "Kayıtlı Dosya Türleri" alanında listeden değiştirmek istediğiniz dosya türünü bulup işaretleyin ve "Düzenle" düğmesini tıklayın. Şimdi "Tanımlama" alanında metni istediğiniz gibi değiştirin. Daha sonra iki defa "Tamam" düğmesine tıklayın.

Ancak bu sadece belirli bir program ile ilişkilendirilmiş dosya türleri için geçerli. Mesela ilk başta bahsedilen COM dosyalarında farklı bir yol izlemeniz gerekiyor: Kayıt Düzenleyici'yi, "Başlat - Çalıştır - regedit" girerek çalıştırın ve sırasıyla "Düzen - Bul" simgelerine tıklayın. Arama alanında anahtar sözcük olarak "MS-DOS Uygulaması" girin ve "Sonrakini Bul" düğmesine tıklayın. Düzenlenecek kayıt bulununca "Ad" altında işaretli kayıt üzerine (varsayılan) çift tıklayın. "Dize Düzenle" penceresinde "Değer Verisi" alanına yeni tanımlamayı girin, mesela "COM Dosyası". Kayıt Düzenleyici'yi kapatın ve Windows'u yeniden başlatın.

Başlat Menüünde Alfabetik Kayıtlar

Windows'un Başlat menüsünün

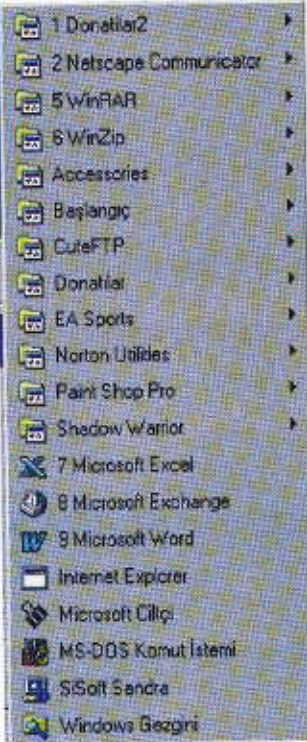
Programlar altındaki kayıtları her zaman alfabetik olarak sıralanmıştır, bu sıra mantıklı olsun veya olmasın. Windows'u klavye ile kullanmayı tercih edenler için problemleri bir durumdur bu, önce [Ctrl]+[Esc] ile Başlat menüsü açılır ve sonra da ilk harfine basılıp program çalıştırılır. İki ya da daha fazla program aynı harfle başlıyorsa ilgili tuşla kayıtlar arasında dolaşılır ve nihayet [Enter] tuşuna basıldığında program açılır. Bu işlemleri program isimlerinin önlerine sayılar koyarak kısaltmak mümkün. Mesela "Paintshop Pro"nun ismini "1 Paintshop Pro" olarak değiştirin. Böylece programı çalıştırmak için 1'e basmanız yeterli.

Görev Çubuğunda Kaybolan Programlar

Görev çubuğu (taskbar) normalde o an çalışan programları düğmeler olarak gösterir, bunlar arasında fare ile üzerlerine tıklayarak geçiş yapabilirsiniz. Gerçi görev çubuğundaki düğmeler burada maksimum bir büyüklüğe sahipler, ancak minimum bir büyüklükleri yok. Bunun da dezavantajı şu: Windows uzun program ve dosya adlarını ve tanımlamalarını "kafasına" göre kısaltıyor ve sonlarına üç nokta ekliyor. Ayrıca ne kadar çok uygulama o an etkinse düğmeler de o kadar küçülüyor. Bu durumda tanımlamalar artık okunamıyor, dosya adları ise tamamen kayboluyor.

Sıkça birçok uygulamayla paralel

Windows'un Başlat menüsündeki başlangıç harfi aynı olan programlara klavyeden rahatça ve çabucak ulaşmak için bu kayıtların başlarına sayılar ekleyin.

olarak çalışıyorsanız programlar arasındaki geçiş Taskmanager (TASKMAN.EXE) ile yapmanız daha doğrudur. Bu Görevler penceresi her zaman uygulamanın ve yüklü dosyaların tam açıklamalarını gösteriyor. Seçenekler menüsünde ayrıca "Her zaman üstte" seçeneği mevcut, böylece bu programa istediğiniz her zaman erişebilirsiniz. Taskmanager sadece 36 KByte'lık bir belleğe ihtiyaç duyduğu için pratik olarak sistem performansını düşürmez.

Masaüstüne Dönmek Mümkün Değil

[Alt]+[Tab] tuş kombinasyonu ile Windows'ta yüklü değişik programlar arasında geçiş yapabilirsiniz. Ancak masaüstüne doğrudan geçiş yapmak, ki Desktop Windows 95'te Explorer'dan başka bir şey değildir, mümkün değildir. Normalde bu durumda açılmış bir Windows uygulamasına geçmek işe yarayabilir, böylece tekrar Başlat menüsüne ve görev çubuğuna erişebilirsiniz. O an sadece DOS programları açılmışsa yapabileceğiniz tek şey [Ctrl]+[Esc] tuş kombinasyonu ile Başlat menüsünü açmak veya [Alt]+[Enter] ile DOS programının bir

pencere içerisinde çalışmasını sağlamaktır.

Silinmiş Server Dosyaları Geri Dönüşüm Kutusunda Yok

Windows 95'in Geri Dönüşüm Kutusu'na güvenerek Workstation'unuzdan server üzerindeki bazı dosyaları sildiniz. Yanlışlıkla bir dosyayı sildiğinizde kanaat getirip Geri Dönüşüm Kutusu'nu araştırdığınızda silinmiş dosyanın yerinde yeller estiğini görürsünüz. Zira Windows 95'in çöp kutusuna sadece yerel sürücülerinizden silinmiş dosyalar atılır. Ancak Norton Utilities for Windows 95 gibi bir Utility programına sahipseniz geliştirilmiş çöp kutusunu da kurabilirsiniz, bu da ağ sürücülerinden silinmiş dosyaları da yedekler ve gerektiğinde bunları tekrar geri alabilirsiniz.

İkon İsimlerinde Heceleme Yok

Masaüstündeki ikonların adları için Windows'ta heceleme fonksiyonu yoktur. Yani bu tip bir simgeye çok uzun bir ad vererseniz Windows ayarlı ikon aralığına bağlı olarak sadece ilk karakterleri gösterir ve bu karakter dizisinin sonuna üç nokta ekleyerek isminin sonuna daha uzun olduğunu belirtmek ister. Ancak kelimeler satır sonlarında kesilse ve iki satırda gösterilse daha güzel olurdu.

Bunu yapmak için de tabii ki küçük bir chipucu var: İlgili ikona sağ tuşla tıklayın ve menüden "Yeniden adlandır"ı seçin ve imleci satır kesmesinin yapılmasını istediğiniz yere yerleştirin. Daha sonra klavyenin sol tarafındaki [Alt] tuşuna basılı tutarak numarik bloktan (sağ bölümdeki) 10 sayısını girin. [Alt] tuşunu bıraktığınızda kelime o yerden bölünecek. [Enter] tuşuna basarak değişikliğin uygulanmasını sağlayabilirsiniz.

Küçük bir hileyle ikonların isimlerini bölebilirsiniz.

Windows 95'teki Kısıtlamalar

Windows her şeyi yapabilen bir işletim sistemi değil, aksine değişik noktalarda sınırlarına oldukça çabuk ulaşıyor. Dosya Adları Windows 95'te 256 karakterle sınırlıdır.

Dosya Sistemi. Eski DOS günlerinden gelen FAT 16 dosya sistemi 2 Gbyte'a kadar partiyonlara olanak tanıyor. Windows 95'in FAT 32'si ise teorik olarak birkaç Terabyte büyüklüğündeki partiyonları yönetebiliyor. Ancak pratik olarak donanım 8 GByte ile sınırlı.

Tarih. Takvim yıllardan ve aylardan oluşan içsel bir liste, yani hesaplanmıyor. Liste 1 Ocak 1980'den 31 Aralık 2099 yılına kadar olan tarihleri kapsıyor.

Explorer. Windows 95'in Gezgin'i (Explorer) sadece 2 Gbyte'a kadar kapasitesi olan sürücülerini gösterebiliyor.

Fontlar. Windows Ressource Kit'te yazıldığının aksine Windows'un desteklediği Font sayısı kısıtlıdır. Windows açılacak şekilde Font dosyalarının büyüklüğüne bağlı olarak 1000-1500 arası TrueType yazıtipi kurmak mümkündür. Bilgisayarınızda 1000 MB RAM olsa bile bu kısıtlama yine geçerli.

INI Dosyaları. SYSTEM.INI veya CDPLAYER.INI gibi INI dosyaların büyüklüğü 64 Kbyte'tan büyük olamaz.

Dizinler. Windows maksimum 256 karakter uzunluğundaki dizin adlarını destekler. Yani 126 karakterden oluşan bir dizin yaratırsanız bunun altında da ancak en fazla 126 karaktere sahip bir dizin oluşturabilirsiniz. Bunlara bir de iki tane Backslash ve yanında iki nokta üstüste işareti olan bir sürücü harfi eklenir, toplam 256 yapar.

RAM-Drive. RAMDRIVE.SYS sürücüsü ile yüklenmiş bir RAM sürücüsü 15 MB'tan büyük olamaz, yeterli bellek olsa bile. Aksi halde Windows açılırken Extended Memory'nin çok az olduğu ile ilgili bir hata mesajı alırsınız.

Video for Windows. Windows 95'e entegre edilmiş Video for Windows 1 Gbyte'a kadar olan AVI dosyalarını açıp oynatabilir.

Ağ Sunucusu Değişikliği Nafle

Denetim Masası - Sistem - Başarım - Dosya Sistemi- Bu makinenin normal rolü alanında bilgisayarınızı normal bir PC (Windows 95b'de: Masaüstü bilgisayarı), Docking System (taşınabilir veya takmalı sistem) veya bir Ağ Sunucusu olarak ayarlayabilirsiniz. Bu alanda yapacağınız seçime göre Windows'un Cache belleği ya azaltılır veya yükseltilir. En az 24 MB RAM'i olanlar Ağ Sunucusu'nu seçebilirler böylece daha büyük bir Cache bellek ile çok daha fazla performans elde edebilirler, teoride en azından. Ancak gerçekte bu değişiklik hiçbir işe yaramıyor, zira bu değişiklik Windows'un sistem veritabanına (Registry) doğru olarak kaydedilmiyor.

Bu sorunu gidermek için Kayıt Düzenleyici'yi (regedit) açın ve

Registry veritabanındaki Taşınabilir sistemler ve Ağ Sunucuları için Cache ayarları ters girilmiş, bunları değiştirmeniz gerekir. Resimde doğru değerleri görüyorsunuz.

Sistem Hataları - Küçük Nedenler Büyük Sonuçlar Doğurur

Microsoft programcılarının hakkını vermek lazım: Windows 95'in kendisinde çok büyük Bug'lar yok. Ancak küçük hatalar da insanı çoğu zaman çileden çıkarmaya yetiyor.

HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\FS Templates dizinine geçin. Daha sonra da Mobile ve Server alt dizinlerindeki NameCache ve PathCache'in Hex değerlerini birbiriyle değiştirin. Bunun için her iki kayıda da çift tıklayın veya işaretleyip "Düzen - Değiştir"i seçin. Şimdi kayıtların şu değerlere sahip olmasını sağlayın:

Mobile dizini:NameCache 51 01 00 00
PathCache 10 00 00 00
Server dizini:NameCache a9 0a 00 00
PathCache 40 00 00 00

Yeni Windows sürümü Windows 95b'de bu Bug yok, değerler doğru olarak aktarılıyor.

Sürekli Genel Koruma Hataları

Normalde sağlam çalışan programlarda, Explorer gibi, veya değişik Windows uygulamalarında birdenbire sürekli genel koruma hatalarıyla karşılaşıyorsanız bunun nedeni çoğunlukla yanlış bir OLE sürümüdür. Zira bazı Windows programları, kurulumları sırasında OLE dosyalarının daha eski sürümlerini sisteme kopyalıyorlar, bu da sistem çökmelerine neden oluyor. Ancak Windows'un OLE dosyalarını kendiniz onarabilirsiniz.

Orjinal OLE dosyalarını Windows 95 CD'sinde \WIN95 dizininde sıkıştırılmış WIN95_09.CAB ve WIN95_10.CAB dosyalarında bulabilirsiniz. Windows 95b'niz varsa (95b CD'sinin yüzünde 1996 tarihi bulunuyor) bu dosyalar WIN95_14.CAB ve WIN95_15.CAB'tir. OLE dosyalarını \WINDOWSSYSTEM dizinine açıp kopyalamak için yine WIN95 dizininde bulunan EXTRACT.EXE programını kullanmanız gerekiyor.

DOS penceresini açın, CD-ROM sürücünüze ve WIN95 alt dizinine geçin. Daha sonra şu komutu girin: EXTRACT /Y /L C:\WINDOWSSYSTEM WIN95_09.CAB OLE*.*

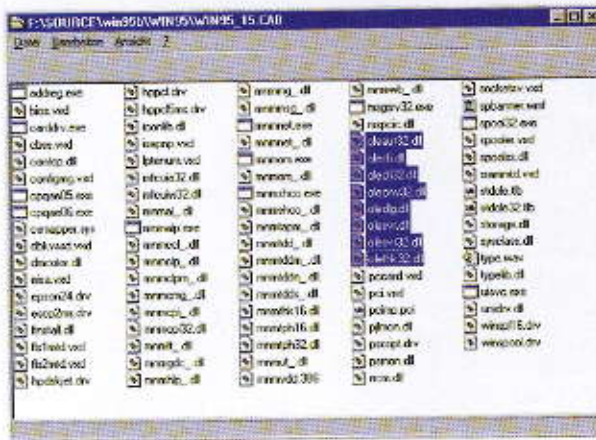
/Y parametresi her seferinde \WINDOWSSYSTEM hedef dizininde varolan dosyaların üzerine yazılması için vereceğiniz onayın beklenmesini engeller. Tüm bunları WIN95_10.CAB dosyası için de yineleyin ve bilgisayarı yeniden başlatın.

Yaz Saati Uygulaması Eylül'de Sona Eriyor

Windows 95'te yaz ve kış saatine otomatik olarak geçilmesi halen Eylül ayında gerçekleşiyor, oysa geçtiğimiz yıl yaz saati uygulaması Ekim'in son haftasonuna kaydırılmıştı. Windows'u yeni düzenlemeye göre ayarlamak için sistem veritabanında bir değişiklik yapmanız gerekiyor.

Kayıt Düzenleyici'yi açın ve HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentControlSet\control\TimeZoneInformation dizinine geçin. Burada hexadecimal değeri 00, 00, 09, 00, 00, 00, 05, 00, 03, 00, 00, 00, 00, 00, 00, 00 olan StandardStart adında bir anahtar bulacaksınız. Bu değeri değiştirmeniz gerekiyor. Bunun için StandartStart'a çift tıklayın ve üçüncü sayı çiftini 0a olarak değiştirin, böylece yeni değer şu şekilde olacaktır: 00, 00, 0a, 00, 00, 00, 05, 00, 03, 00, 00, 00, 00, 00, 00

Tamam düğmesine tıklayın Kayıt Düzenleyici'sini kapatın ve Windows'u yeniden başlatın. Yaz saati uygulamasının sona erdiği gecenin ertesi günü bilgisayarınızı açtığınızda Windows yeni ayarları otomatik olarak yapacak ve bunu size bildirecektir.

Sistem kilitlenmelerinin en çok rastlanan nedenlerinden bir Windows'un OLE dosyalarıdır. Bu dosyalar bozulduğunda bunları yeniden kurmalısınız.

Setup- Balık Baştan Kokarsa

Windows 95'in otomatik kurulumu gerçi %99 başarıyla gerçekleşiyor, ancak bir aygıt yanlış algılanırsa ve kurulursa ve ilerde çalışmazsa canınız çok yanabilir.

Windows \WINDOWS.000
Dizinine Kuruluyor

Windows 95'in Update sürümünü satın aldıysanız ve Windows 3.x'ten Windows 95'e geçmek istiyorsanız Windows C:\WINDOWS yerine C:\WINDOWS.000 dizinine kurulabilir. Bunun nedeni güncellemenin, önce sabit disk üzerinde varolan Windows 3.x sürümünün anahtar dosyalarını aramasıdır. Bu dosyalar eksikse veya dizinler hasar görmüşse, Windows 95 otomatik olarak yukarıda adı geçen dizine kurulur. Böyle bir durumda Kur penceresinde hedef dizini değiştirin ve Windows'un C:\WINDOWS'a kurulmasını sağlayın.

Kurulum Dosyaları Bulunamıyor

Yeni sabit diskinizi taktıktan sonra Windows'un bazı bileşenlerini yeniden kurmak istiyorsunuz. Ancak 95 CD'si sürücüde takılı olmasına rağmen işletim sistemi dosyaları kopyalayamıyor, daha doğrusu CD-ROM'u bulamıyor, bunun nedeni CD-ROM sürücüsünün yeni sabit disk yüzün-

den D:\den EA harfine geçmesidir. Windows bu durumda kurulum dizini otomatik olarak değiştirmiyor.

Bu yüzden de Registry veritabanındaki kurulum dizinini kendiniz değiştirmelisiniz. Bunun için Kayıt Düzenleyici'yi çalıştırın ve HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Setup dizinine geçin. Burada SourcePath adında bir kayıt bulacaksınız. Bu kaydın üzerine çift tıklayın ve "Değer Verisi" alanına istediğiniz sürücü ve dizini girin.

Network Kartını Tanıtamıyorum

Her ne kadar Windows 95'in Yeni Donanım Ekleme Sihirbazı pratik olsa da çoğu durumda işini doğru düzgün yapmıyor veya takılı kartı hiç tanımıyor ya da yanlış tanıyor.

Özellikle de network kartlarında

büyük sorunlar yaşamıyor. Windows'u bir ağ sunucusundan kurduğunuzda ve network kartını doğru olarak tanıtamadığınızda, bilgisayarı yeniden boot ettiğinizde ağa da hiç ulaşamazsınız, yani sürücülerini kendi elinizle de kuramazsınız. Bu tip bir problemle karşılaşmamak için mutlaka Özel kurulumu seçip hangi bileşenlerin ve aygıtların yükleneceğini kendiniz listeden seçip belirlemelisiniz. Eski ISA kartlarda doğru Interrupt ve I/O adres alanlarını (giriş/çıkış) da belirtmeniz yerinde olacaktır.

Ancak PCI kartlarda da problemler olabilir. Plug & Play desteğine rağmen kart doğru olarak konfigüre edilemez ve siz ağa ulaşamazsınız. Özellikle de ucuz No-Name kartlarda bu tip sorunlar çıkabilmektedir.

Kartı kendiniz kurmak için şunları yapın: Denetim Masa-sı'nda Yeni Donanım Ekle sim-gesine çift sonra da İleri düğ-mesine tıklayın. Yeni Donanım Ekleme Sihirbazı'nın donanımı kendisinin araması sorusuna Ha-yır cevabı verdikten sonra yine İle-ri düğmesini tıklatın. Bir sonraki pencerede donanım türü olarak "Ağ Bağdaştırıcıları"nı seçtikten sonra yi-ne İleri butonuna basıyoruz.

Açılan pencerede değişik kart üreticileri arasında kartınızın üreticisini seçmelisiniz. Ucuz PCI kartlarda üretici olarak Realtek firmasını seçebilirsiniz. Zira bu tip kartlarda çoğunlukla Realtek'in chipsetleri kullanılıyor. Yani "Realtek RTL8019 PnP Lan Bağdaştırıcısı veya uyumlusu"nu işaretleyip Tamam düğmesine tıklayın. Kart yine çalışmazsa Interrupt ayarını değiştirin.

Ses Kartı Paralel Port Interrupt'ını Kullanamıyor

DOS ve Windows 3.x altında bu çok daha kolaydı: Ses kartını paralel portun da kullandığı Interrupt 7'ye ayarlayabiliyordunuz. Başınıza gelebilecek en kötü durum yazıcıdan çıktı alırken speakerlardan gelen sinir bo-

Güvenlik Boşlukları

Ağların ve Internet'e bağlı bilgisayarların her geçen gün sürekli artması kişisel bilgisayarlara "hacker" denilen istenmeyen kişilerin bağlanması gibi problemlere neden oluyor. Microsoft programcıları da şu tic güvenlik boşluğunu doldurmaya çalışıyorlar:

► Windows 95'in çıkışının üzerinden birkaç hafta geçmedi ki Novell networklerde çalışırken ve başkaları için de dosya ve yazıcı paylaşımı açılmışken Remote Administration ile bilgisayarlara dışarıdan salt okunur bir erişimin mümkün olduğu ortaya çıktı. Microsoft bunun üzerine bir bugfix çıkardı bu hata düzeltme aynı zamanda 1996 yılında çıkan Service Pack 1'de de yer aldı. Network sürücüsü için yamanın yanında bu pakette ayrıca bazı sürücü güncellemeleri ve işletim sisteminin diğer alanlarındaki küçük hataları için bugfixler de bulunuyor.

► Birkaç ay önce de Hacker çevrelerinde, Internet'e bağlı Windows bilgisayarlarının çökerildiği bir program dolaştığı açıklandı. Internet'e bağlı bir bilgisayarın Network adresi belirlendiğinde, Windows 95'in Netbios'undaki bir hata yüzünden o bilgisayar çöktürülebiliyor. Birdenbire ekranınızda "Fatal exception 0E at 0028:<address> in VxD MSTCP(01) + 000041AE" veya "This was called from 0028:<address> in VxD NDIS(01) + 00000D7C" hata mesajı belirirse hemen Microsoft'un Patch'ini sitesinden yükleyip kurmalısınız.

► Günümüzde ise Windows'un TCP/IP sürücüsünde bir hata daha olduğu ortaya çıktı. Bu hata sayesinde hackerlar Internet'e bağlı bir bilgisayarı kilitleyebiliyorlar. Bunun için de bir patch mevcut. Bu patchleri Ocak sayımızdaki CHIP-CD'sinde vermeyi planlıyoruz.

zucu seslerdi. Ancak çoğunlukla da mümkün olan diğer tüm Interrupt'lar başka aygıtlar tarafından kullanıldığı için başka bir seçenek de yok.

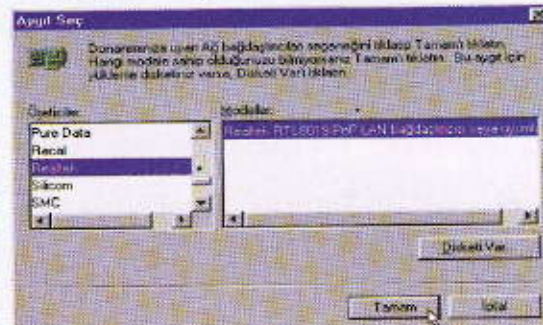
Windows 95 ise her aygıtta sadece kendisine ait bir Interrupt atamaya çalışıyor. Bu Jumper ile konfigüre edilen eski ISA ses kartlarında problemlere neden olabilir. Kart Interrupt 7'ye jumperlanmışsa ya paralel port (yazıcı bağlantı noktası) veya ses kartı iptal ediliyor. Bunu Aygıt Yöneticisi'nde ilgili aygıtın önündeki sarı bir çember içerisindeki kırmızı bir ünlem işaretinden anlayabilirsiniz. Ancak Windows'u her iki aygıtın da aynı Interrupt'ı kullanması konusunda ikna edebilirsiniz.

Bunun için Aygıt Yöneticisi'nde "Ses, video ve oyun denetleyicileri"nde ses kartınızın adını işaretleyip Özellikler'e tıklayın. Kaynaklar bölümüne geçin ve "Otomatik Ayarları kullan" seçeneğini iptal edin. Kaynak türü altında Kesme İsteği kaydını işaretleyin ve "Ayarı Değiştir" düğmesine tıklayın. Değer altında yön tuşları ile Interrupt'ı 07'ye ayarlayın.

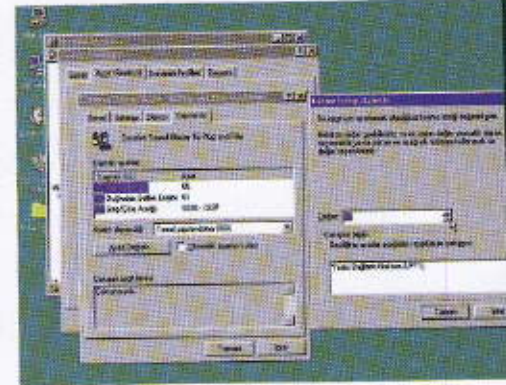
Tamam düğmesine tıkladıktan sonra Windows sizi seçili kaynağın başka bir aygıt tarafından kullanıldığı konusunda uyaracaktır. Bu uyarıya rağmen değişiklikleri onaylayın. İki defa Tamam düğmesini tıkladıktan sonra ve Windows'u yeniden başlattıktan sonra değişiklikler etkisini gösterecektir.

PCI Kartı Algılanamıyor

Bilgisayarınıza yeni bir PCI kart

Ucuz PCI network kartlarında çoğu durumda bu tip kartların birçoğunun üzerinde bulunan Realtek chipset için Windows'un kendi sürücülerini kurabilirsiniz.

Windows'u bir Interrupt'ın iki aygıt tarafından kullanılması için ikna edebilirsiniz.

taktınız, ancak Windows bunu tanımadı. Kartla birlikte gelen sürücüler kurmak da bir işe yaramıyor.

Çoğu durumda böyle bir durumda kart sürücüsü veya Windows'un kendisinde bir hata söz konusu değildir, zira hatalı olan donanımın kendisidir. Kartı deneme olsun diye başka bir boş PCI slotuna takın. Bu çoğunlukla Windows'un kartı tanımasını ve gerekli sürücüler kurmasını sağlayacaktır. Bununla ilgili bir chipucu daha: PCI kartlarını kurarken önce donanımı takın ve Windows'u yeniden başlatın. Windows yeni donanımı algıladığı anda sürücü disketini isteyecektir ve gerekli yazılımları kuracaktır. Diğer tüm kurulum yolları (mesela önce yazılımı kurup kartı daha sonra takmak gibi) normalde bir işe yaramaz.

MS-Office Truetype Yazıları Tanımıyor

MS Office'i kurduktan sonra mese-

la Winword'u ilk çalıştırdığımızda hiçbir yazı tipi seçemiyorsanız normalde bunun nedeni bozuk bir Windows kurulumudur. Windows kurulumunda hiçbir yazıcınız olmasa bile mutlaka bir yazıcı belirtmeniz gerekiyor, ancak bu sayede Office programlarında istediğiniz yazı tiplerini seçebilirsiniz.

Windows Programları - Kısıtlı Küçük Yardımcılarınız

Gerçi Windows 95'deki ek programlar neredeyse hatasız çalışıyorlar, ancak bazı kısıtlamalar ilk bakışta Bug gibi görünüyor.

Drivespace Diskin Bozuk Olduğunu Söylüyor

Bir sabit disk Drivespace ile sıkıştırmak istediğinizde sürücünün hatalar içerdiğini ve Scandisk'i çalıştırmanız gerektiğini söyleyen bir mesajla karşılaşabilirsiniz. Scandisk'i çalıştırdığınızda ise sürücüde hiçbir hata olmadığını görürsünüz.

Burada bir Windows Bug'u söz konusu değildir, zira bir MS-DOS kısıtlaması söz konusudur: Halen Windows 95 altında da çalışan eski 16 bit sistem 66 karakterden uzun yol (path) verilerini işleyemez. Ancak bu problem Windows altında söz konusu olmadığı için Scandisk'in Windows sürümünde normalde hiçbir hata mesajıyla karşılaşmazsınız.

Şunları yapın: Scandisk'i tekrar çalıştırın, ancak bu sefer "Hataları otomatik olarak düzelt" seçeneğinin işaretlenmemiş olmasına dikkat edin. Şimdi yukarıda açıklanan gibi bir hata mesajıyla karşılaşırsanız 66 karakterden daha uzun olan bu dizin yolunu (ve yollarını) 66 karakterden daha kısa dizinlere taşıyın. Drivespace ile sabit diskinizi sıkıştırdıktan sonra taşıdığınız dizinleri tekrar eski konumlarına taşıyın.

Windows Sürekli Disket Sürücüsüne Erişiyor

İşletim sisteminiz sürekli disket sürücüsüne erişiyorsa sürücü büyük bir ihtimale bir arama yolunda tanınlanmıştır. Böyle bir durumda AUTO-EXEC.BAT dosyasında ve Başlat me-

nüsündeki "Belgeler"de disket sürücüsü ile ilgili bir kayıt bulunmamasına dikkat edin, varolan kayıtları silin.

Ses Kaydedicisi Büyük WAV Dosyalarını Okumuyor

Ses Kaydedicisi birkaç MB büyüklüğündeki WAV dosyalarında problemler çıkarabilir: Dosyayı yüklemeye çalışır ve bir süre sonra bir yerde takılıp kalır. Bunun nedeni programın sürekli olarak WAV dosyasını çalmadan önce RAM'e yüklemeye çalışmasıdır. Windows, yeterli anabelleğiniz yoksa verileri sabit diske aktarmaya çalışır (swap file), bu durumda da normalde ses kaydedicisi kilitletir.

Bu yüzden büyük WAV dosyalarının çalınması için Ortam Yürütücüsü'nü (Media Player) kullanın, bu program dosyayı belleğe yüklemeye çalışmadan doğrudan çalmaya başlar.

Defrag Duruyor

Donatılar - Sistem Araçları grubunda yer alan Defrag programı, 1 Gbyte'tan büyük partisyonlarda partisyonun yaklaşık %10'unu birleştirdikten sonra duruyor gibi görünebilir. Bu normalde Geri Dönüşüm Kutusu'nda çok fazla silinmiş dosya birliğinde söz konusu olur. Microsoft bu gibi durumlar için 1 Gbyte'tan daha küçük yeni partisyonlar oluşturmayı ve sabit disk yeniden formatlamayı öneriyor. Ancak Defrag çoğunlukla işini yarım bırakmıyor, zira sadece silinmiş dosyaların çokluğu yüzünden daha uzun bir süreye ihtiyaç duyuyor. ▶

Hayatınızı kolaylaştırmak için

3 öneri!

1

İngilizce metinleri Türkçe'ye bilgisayar ortamında (WINDOWS ve MSWORD altında, ekaleştirmeli) çevirip, zaman kazanmak istiyorsanız. Çeviri programının en gelişmiş versiyonu;

Translator

CEVİRİ

Sadece
220\$

2

İngilizceniz yeterli değilse ve yine de Internet'te sörf yapmak istiyorsanız, İngilizce WEB sayfalarını anında Türkçeye çeviren tek program.

Translator

WEB GÖSTERİMCİSİ

Sadece
170\$

3

Bu iki programa birlikte sahip olmak isteyenlere

indirim

İkisi birden sadece

315\$

Fiyatlara KDV dahil değildir.

BİLSAG

Ahmet Mithat Efendi Sokak, 22/1 Çankaya / Ankara
Tel: 0312. 441 48 34 - 439 28 50 Fax: 0312. 439 93 47
e-mail: bilsag@bilsag.com.tr • http://www.bilsag.com.tr

En Komik Windows Bug'ı

Denetim Masası'nda Program Ekle/Kaldır ile bir Windows programını kaldırmak istediğinizde bunun için yeterli kayıt alanının mevcut olmadığına dair bir hata mesajıyla karşılaşabilirsiniz. Başka bir deyişle: Boş kayıt alanı açmak için önce başka verileri silmelisiniz. Bu problem sabit diskte 2 MB'tan daha az boş yer kaldığında ortaya çıkar, ve Microsoft'un Setup programının tuhaflığından kaynaklanır. Boş alan açmak ve programı silebilmek için en iyisi açık tüm uygulamaları kapatın, böylece Windows'un takas dosyasının (swap file) boyutunu azaltabilirsiniz. Bu da işinize yaramazsa Başlangıçta grubundaki tüm kayıtları, WIN.INI dosyasındaki "load=" ve "run="in arkasındaki kayıtları silin ve bilgisayarı yeniden başlatın.

Gerçek bir Bug değil, ama...

daha çok arkadaşlarımızı şaşırtmak için güzel bir hile, "Başlat" düğmesinin kaybolmasıdır. Bunu şöyle yapabilirsiniz: Bu düğmeye tıklayıp Başlat menüsünün açılmasını sağlayın. Daha sonra [Esc] tuşuna basın, böylece menü tekrar kapanacaktır. Daha sonra [Alt] tuşuna basılı tutup aynı anda [-] (tire) tuşuna basın. Bu tuş kombinasyonu normalde Windows programlarının sistem menüsünü açar, şimdi açılan bu menüden "Kapat" komutunu seçtiğinizde Windows'un Başlat düğmesi ile birlikte "Başlat" menüsü de kaybolup gider. Bu düğme ancak Windows'u yeniden başlattığınızda tekrar ortaya çıkar. Windows'u kapatmak için ilgili pencereye ulaşmak için [Alt]+[F4] tuş kombinasyonuna basmanız gerekir. Bu hilenin açıklaması oldukça basit: Başlat düğmesi de aslında bir Windows penceresinden başka bir şey değildir, sadece değişik bir forma sahiptir. [Alt]+[-] tuş kombinasyonu ile başka her Windows programında da sistem menüsünü açabilirsiniz ve ilgili programı / pencereyi kapatabilirsiniz.

cereleri kapatın, artık yeni ayarlar tüm çevirmeli ağ bağlantıları için geçerlidir.

WfW-Fax Windows 95'le Çalışmıyor

Bunu herhalde çok isterdiniz: Windows 95 yüklü bir Pentium bilgisayar satın aldınız ve eski 486'nızı Windows for Workgroups kurup fax sunucusu olarak kullanmak istiyorsunuz. Ancak maalesef olmuyor. Belirtilen ağ sunucusunun bulunmadığına ilişkin bir hata mesajı alırsınız. WfW'un Ms-at-Work-Fax protokolleri Windows 95'in faks programıyla uyumlu değil. Yeni bir faks sunucusu kurmak istiyorsanız hem sunucuda hem de istemcilerde ya WfW veya Windows 95 yüklü olmalıdır. Herhangi birinde farklı bir işletim sistemi yüklü olduğunda anlaşılamazlar.

Çevirmeli Ağ Ayarları Saklayamıyor

14.400 bps'lik modeminizin hızı sizi canınızdan bezdirdi ve 56k teknolojisine sahip yeni bir modem satın aldınız ve Windows 95'e tanıttınız. Çevirmeli Ağ'da Internet servis sağlayıcınızın TCP/IP bağlantısının özellikleriyle eski modeminizden yeni modeminize geçtiniz. Internet'e birkaç defa bağlanmaya çalıştıktan sonra birdenbire bağlantı kurulama-

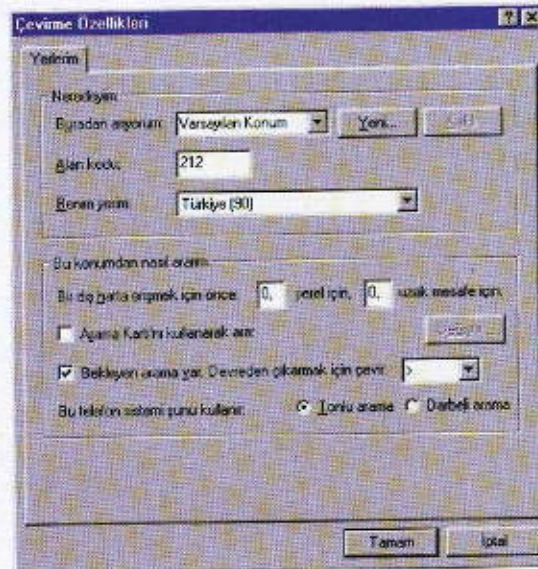
maya başladı, ya da çok yavaşladı, sadece hata mesajları alıyorsunuz.

Bunun nedeni Çevirmeli Ağ'daki bir Bug. Modeminizi değiştirdiğinizde her bağlantı için otomatikmen yeniden Sunucu türü için standart ayarları yapılandırıyor. Bu, bilgisayarınız bir networke bağlıysa bağlantı yapılandırmanıza zarar verebilir.

Ayarları tekrar doğru değerlerine getirmek için Çevirmeli Ağ'ı açın ve bağlantı simgesine sağ tuşla tıklayıp menüden Özellikler'i seçin ve Sunucu Türleri bölümüne geçin ve izin verilen ağ iletişim türleri alanından NetBEUI ve IPX/SPX Uyumlu protokollerini iptal edin. Değişiklikleri kaydetmek için iki defa Tamam düğmesini tıklayın.

Microsoft'un Internet sitesinde Çevirmeli Ağ'ın 1.2 sürümünü download edilmeyi bekliyor. Gerçi sadece İngilizce sürümü mevcut, ancak Türkçe Windows'larda da sorunsuz bir şekilde çalışıyor.

Windows 95b'den alışık olduğumuz daha iyi dizaynın yanı sıra bu yeni sürüm ISDN kartlarına sahip olan bilgisayarlar için ISDN Accelerator Pack'e de sahip ve yeni Point to Point Tunneling Protocol (PPTP) erişimi de olanaklı kılıyor. Bu güncellemeyi <http://www.microsoft.com/windows95/info/system-updates.htm> adresinden indirebilirsiniz.

Telefon santraline bağlı bilgisayarlarda çevir sesini alabilmek için "Bir dış hatla erişmek için önce: ... yerel için ... , uzak mesafe için." alanındaki boş yerlere 0 sayısını girin.

Windows 95b - Küçük Hatalı Update

Sadece yeni bir bilgisayar ile birlikte verilen Windows 95b hata düzeltme (bugfix) ve sürücü güncellemesi için düşünülmüştü. Ancak yeni sürüm hataları sadece düzeltmiyor, yenilerini de beraberinde getiriyor.

Explorer Sürücü Büyükliğini Göstermiyor

Yeni bilgisayarınızda Windows 95b kurulu 3.2 GB'lık bir sabit disk var, yeni dosya sistemi FAT 32 sayesinde tek bir partiyon kurmanız yeterli oldu. Windows ve Office paketi kurulumundan sonra sürücü simgesine sağ fare tuşu ile tıklayıp "Özellikler"i seçtiğinizde Windows size kullanılan alan olarak 0 byte gösteriyor.

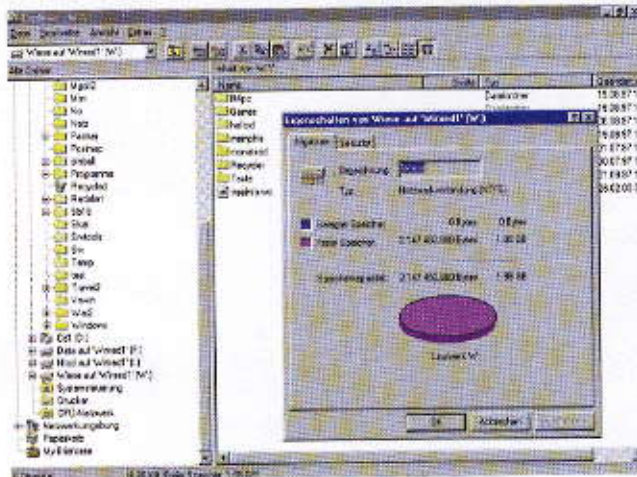
Bunun nedeni Windows 95b'nin de Explorer'ın 2 Gbyte'ın üzerindeki partiyon büyüklüklerini desteklememesidir. Bu sınırın üzerindeki

tüm değerler yokmuş gibi gösterilir. Program sabit diskte en 2 GB boş yer olduğunu gördüğü için partiyonda hiçbir veri olmadığını söylüyor. Aynı şey Windows 95 ile NT dosya sistemiyle (NTFS) 2 GB'tan daha büyük partiyonlara sahip bir NT Server'ına bağlandığınızda da geçerlidir.

Bu problemin çözümü günümüzde maalesef mevcut değil. Sadece NT Server'ın Explorer'ı ile partiyonların gerçek doluluk yüzdesini görebilirsiniz.

Sürücüler Yüklü Değil

Denetim Masası'ndaki Sistem -

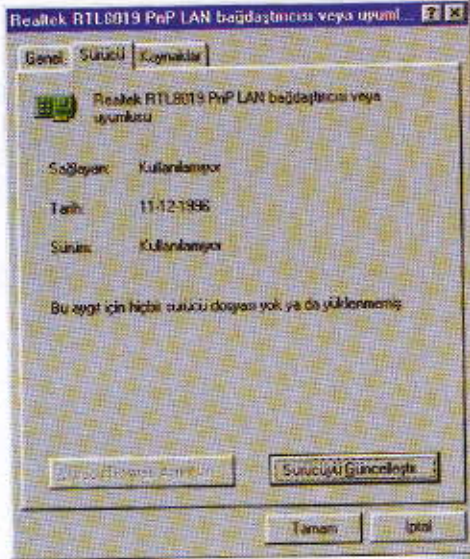

Explorer sadece 2 GByte'a kadar olan sürücü büyüklüklerini yönetebiliyor, daha büyük partiyonlarda bu program "iptal olur".

Aygıt Yöneticisi ile bilgisayarınıza kurulu donanımın bir listesini görebilirsiniz. Donanım türlerinin önündeki artı işaretlerine tıkladığınızda aygıtların tam bir açıklamasını bulabilirsiniz. Herhangi bir kayıda (aygıt) çift tıkladığınızda, aygıt türüne bağlı olarak sadece Genel veya Sürücü ve Kaynaklar'ın da bulunduğu bir pencere açılır.

Sürücü bölümüne geçtiğimizde normal Windows sürümünde o aygıt için yüklenmiş sürücülerini görebilirsiniz. Ancak Windows 95b çoğu durumda bu donanım bileşeni için hiçbir sürücü yüklenmediğini söyler. Ancak siz bu aygıtın doğru çalıştığından ve sürücülerinin de yüklü olduğundan adınız gibi eminsinizdir. Endişelenmeyin bu Windows 95b'nin bir hatası.

Bir aygıtın gerçekte hangi sürücü dosyalarını kullandığını öğrenmek istiyorsanız Hardware Diagnostic Utility programını kullanabilirsiniz. Bu programı çalıştırmak için Windows 95b-CD'sinin \OTHER\MISC\HWTRACK dizininde bulunan HWDIAG.EXE adlı dosyaya çift tıklamanız yeterli. Bu program aygıtların kullandığı sürücü dosyalarının adları yanında dosyaların sürüm numaralarını, tarihlerini ve büyüklüklerini de gösteriyor. Ayrıca sistem veritabanındaki ilgili kayıt ve kullanılan kaynaklar hakkında bilgiler de veriyor. Böylesine güzel bir programın neden kurulum seçenekleri arasında yer almadığını anlamak mümkün değil. Bu program da yine Türkçe'ye çevrilmemiş. Yine Windows 95b kurulum CD'sinde yer alıp da kimsenin haberi dahi olmadığı başka birçok faydalı program da \OTHER\MISC\ERU dizininde bulunan Emergency Recovery Utility (Windows 95 Acil Kurtarma Yardımcı Programı). Bu program en önemli sistem dosyalarını bir diskete veya bir dizine yedekliyor. Bu programla sistem dosyalarınızın yedeğini aldıktan sonra Registry dosyalarınız bozulduğunda DOS kipine geçip yedek-

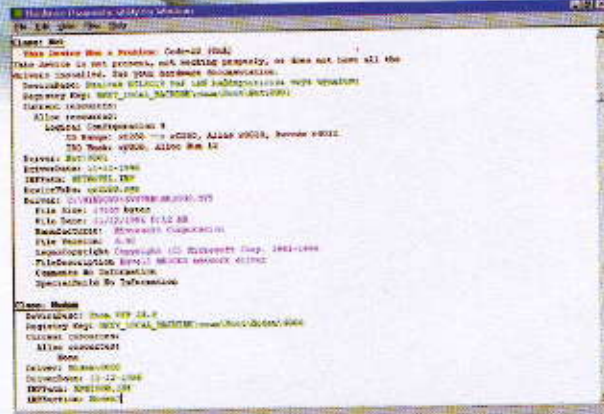
Windows 95b ağ bağdaştırıcısı için sürücülerin yüklenmediğini söylüyor. Ancak bu doğru değil ve Windows 95b'deki bir Bug'tan kaynaklanıyor.

Önceki MS-DOS Sürümünden Boot Edilemiyor

Windows 95b ile sabit diskini FAT 32 ile partitonlayıp formatlarsanız eski MS-DOS sürümünden (DOS 6.x) bilgisayarınızı açamazsınız. Gerçi Windows açılırken [F8] tuşuna bastıktan sonra yine Boot menüsü açılıyor ve önceki MS-DOS sürümünden boot etme seçeneği de halen mevcut oluyor, ancak bu seçeneği seçtiğinizde bilgisayar kilitleniyor ve açılmıyor.

FAT 32, 7.1'den önceki DOS sürümleriyle uyumlu değil. Yani FAT 32 dosya sistemine sahip bir partiyona sadece Windows 95b kurabilirsiniz. Hatalı kullanımları engellemek için boot menüsünden eski DOS sürümüyle ilgili kayıtları silmeniz daha doğru olur. Bunun için sabit diskinizin kök dizininde bulunan MSDOS.SYS dosyasını düzenlemeniz gerekiyor.

Windows Gezgin'i açın ve Görünüm - Seçenekler'den Tüm Dosyaları göster seçeneğini işaretleyin. Pencereyi Tamam düğmesini tıklayarak kapatın. Daha sonra sabit diskinizin root dizininde bulunan gizli MSDOS.SYS dosyasına sağ tuşla tıklayın. Menüden "Özellikler"i seçtikten sonra "Öznitelikler" alanındaki

Windows 95b-CD'sindeki Hardware Diagnostic Utility programı sadece bir aygıtın sürücü dosyalarını göstermiyor, aynı zamanda sürüm numarası, Copyright ve Registry veritabanındaki ilgili kayıt hakkında da bilgiler veriyor.

ledığınız dosyaları geri yüklemek için ERD.EXE adlı dosyayı çalıştırdığınızda ekranda yazılanların aksine yedek dosyaları geri yüklemek için "y" tuşuna bastıktan sonra [Enter] tuşuna işlemi iptal etmek için de herhangi bir tuşa bastıktan sonra yine [Enter] tuşuna basmanız gerekiyor. Yedek dosyaları geri yükledikten sonra olur da bu işlemi geri almak isterseniz (bu dosyalar da bozulmuşsa ve bilgisayarınızı hiç açamamanıza neden olursa) ve "erd /?" parametresi ile yardım alıp da /undo komutu ile bunu yapabileceğinizi düşünüyorsanız yanlış olursunuz. Yardımda ta-

nınlanan bu ek parametre aslında hiçbir işe yaramıyor, program böyle bir parametreyi kabul bile etmiyor. CD'nin yine \OTHERMISC\ERU dizininde yer alan ERU.TXT dosyasını okuyunca tam da bunun Türkçe'ye çevrilmesinin unutulmamış olmasına sevinmişken, /undo ile ilgili hiçbir bilgi yer almadığını görünce biraz sinirleniyorsunuz.

"Salt okunur" seçeneğini iptal edin ve "Tamam" ile pencereyi kapatın. Daha sonra Notepad gibi bir editör ile bu dosyayı açın, [Options] bölümünde Multiboot=0 satırını ekleyin, dosyayı kaydettikten sonra son olarak Explorer'dan yine bu dosyaya "Salt okunur" özniteliğini verin. [F8]

Roland Freist'den derleyen
Uluk Yamankılıççoğlu

BIOS'unuzun mükemmel olarak konfigüre edildiğini düşünüyorsanız yanılıyorsunuz. İpleri kendiniz ele alın ve tüm BIOS ayarlarını tek tek kontrol edin. Elde edeceğiniz performans artışını görünce çok şaşıracaksınız.

Süper

BIOS

İçindekiler

- ▶ BIOS ile ilgili en iyi CHIPucları
- ▶ PC'nize maksimum performans
- ▶ BIOS-Setup'taki Sigortalarınız
- ▶ BIOS güncellemesi için üretici kodları ve Internet adresleri

Yazılım ve donanım üreticileri ürünlerini tüm alanlarda basitleştiriyorlar. Tek bir istisna var: BIOS. Programcılar tipik ayarlar için yeterli açıklamalar sunmuyorlar, bu yüzden de çoğu kullanıcı bozarmı diye BIOS'a girmeye bile cesaret edemiyor. Siz hiç BIOS'ta [F1] tuşuna bastınız mı? Elde edeceğiniz yardım cursor tuşları ile menü seçenekleri arasında nasıl gidip geleceğinizle sınırlıdır. Seçeneklerin ne işe yaradıklarını bilmek çok faydalı olurdu, çünkü doğru BIOS

ayarlarıyla bilgisayarınızın maksimum performansta çalışmasını sağlayabilirsiniz.

Dikkat etmeniz gereken bir nokta var: Gerçi sadece iki tane büyük BIOS üreticisi (AMI ve Award) var, ancak anakart üreticileri bu BIOS'ları kendi sistemlerine uyarlıyorlar. Bu da üreticilerin kendi istekleri doğrultusunda bazı ayarları BIOS seçeneklerine hiç koymamaları demek oluyor. Bunun da nedeni kullanıcının bu seçeneklerle oynamaması. Bu yüzden BIOS'unuzda burada tanıtı- ▶

lan ayarların bazılarını bulamayabilirsiniz. İlgili seçeneklerin başka bir tanımlamaya sahip olma olasılığı da var.

FAYDALI BIOS AYARLARI

2000 Yılı Sendromu

Bu sendrom yazılı basında o kadar abartıldı ki, bazı okurlarımız 2000 yılında bütün bilgisayarların büyük bir gürültüyle patlayıp patlamayacağını sormaya başladılar.

Award BIOS'ların 2000 yılına geçebileceğini BIOS'un üretim tarihinden anlayabilirsiniz. Bu tarihi bilgisayar açılırken Copyright satırında bulabilirsiniz.

BIOS'unuz 26 Nisan 1994 ve 31 Mayıs 1995 tarihleri arasında programlanmışsa BIOS'unuzu güncellemeniz gerekir.

Bu Update'i anakart üreticinizin Internet adresinden temin edebilirsiniz. Anakartınızın markasını ve modelini bilmiyorsanız <http://ping4.ping.be/bios/> adresinden anakart üreticisini belirleyebilir ve doğrudan ilgili üreticinin Web sayfasına ulaşabilirsiniz. BIOS güncellemesini temin etmekte problemleri olanlar bize başvurabilirler.

BIOS'unuz 26 Nisan 1994 tarihinden önce programlanmışsa tarihi sadece bir kere değiştirmeniz gerekiyor: O zamana kadar değiştirmenizse bilgisayarınızı 1999 yılının 31 Aralık gecesi 0'dan önce kapatın. Geceyarısından sonra tekrar açın, yani 1 Ocak 2000'de ve tarihi doğru olarak tekrar kendiniz girin.

31 Mayıs 1995 tarihinden sonra üretilmiş tüm Award BIOS'larda 2000 yılı problemi yok.

AMI BIOS'larda ise BIOS sürümünüz 15.7.1995 tarihinden önce programlanmışsa bir BIOS Update'e ihtiyaç var demektir. Bu tarihten sonra çıkmış tüm AMI BIOS sürümleri de otomatik olarak 2000 yılına geçebiliyorlar. Eski sürümler 1900 yılına geri dönüyorlar.

PCI/VGA Palette Snoop veya Multimedia Mode

Bu ayar sadece Feature Connector ile grafik kartına bağlanan bir MPEG veya video montaj kartına sahip olanlara lazım. Windows altında renk paletinde problemler çıkarsa bu ayarı "Enable" yapın, diğer durumlarda "Disable" olarak kalmalıdır.

Board Üreticisini Belirlemek

Award BIOS'a sahipseniz, ancak anakartınızın üreticisini bilmiyorsanız (Türkiye'de satılan çoğu anakartın üreticisi maalesef belli değil, kendiniz araştırıp bulmalısınız) BIOS kodu size yardımcı olacaktır. Bu kodu bilgisayar açılırken bir yere not din, bu kod şu şekildedir: 401A00202. Kalın fontla yazılmış karakterler üreticinizi tanımlar. Bu örnekte bir Asus anakart söz konusudur.

AMI-BIOS'lu bir anakarta sahipseniz üreticisini dört basamaklı sayı kodundan tespit edebilirsiniz, mesela: 51-0102-1128-00111111-101094-AMIS 123-P. Bu sayı kodu da bilgisayar açılırken ekranda belirir.

Bu yazıdaki kod tablolarından anakartınızın üreticisini tespit edebilirsiniz. Tabloda sizin kodunuz bulunmuyorsa <http://ping4.ping.be/bios/> adresinden BIOS Numbers bölümünde aradıklarımızı bulabilir ve sonra da BIOS Updates ile BIOS'unuzu isterse güncelleyebilirsiniz.

Şifreyi Unuttum

Award BIOS'ta şifreyi unuttuysanız, bilgisayarınızı tekrar açabilmek veya BIOS'a ulaşabilmek için şu şifreleri deneyin: AWARD_SW, j262, HLT, SER, SKY_FOX, BIOSTAR veya ALFAROME.

AMI-BIOS'lu bir bilgisayarınız varsa şifreyi AMIDECOD.EXE adlı bir programla okuyabilirsiniz. Bu programı Ocak CD'mizde bulabileceksiniz. Üreticinin kendisi de bir şifre koymuş olabilir, bu şifre de bu tip bir durumda genelde "AMI"dir.

AWARD BIOS (285950000)
STANDARD CMOS SETUP
AWARD SOFTWARE, INC.

Date (mm/dd/yyyy) : Fri, Dec 31 1999
Time (hh:mm:ss) : 23 : 50 : 40

BIOS BIOS	TYPE	SIZE	CYCLE	HEAD	TIMEOUT	LAND	SECTOR	MODE
Primary Master	: Auto	0	0	0	0	0	0	0 AUTO
Primary Slave	: None	0	0	0	0	0	0	0
Secondary Master	: None	0	0	0	0	0	0	0
Secondary Slave	: None	0	0	0	0	0	0	0

Setter A : 1.44, 3.5 in.
Setter B : None

Video : EGA/VGA
Roll On : All Devices

Base Memory : 640K
Extended Memory : 15360K
Other Memory : 304K
Total Memory : 16304K

ESC : Quit F1 : Help F2 : Select Item F10/DEL : Rollup
F11 : Help F12 : Change Color

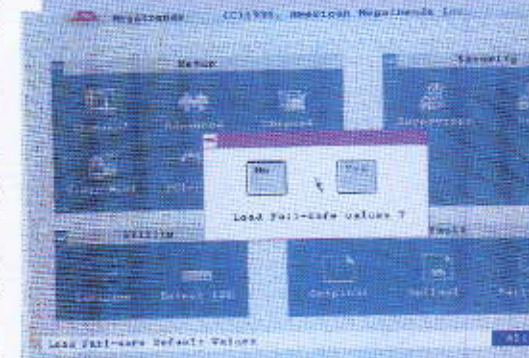
Dikkat! Her BIOS 31.12.1999 tarihinden sonra 2000 yılına geçemiyor. BIOS'un programlama tarihinden BIOS'unuzun 2000 yılına destekleyip desteklemediğini kontrol edin.

AWARD BIOS (285950000)
BIOS FEATURES SETUP
AWARD SOFTWARE, INC.

Video Monitoring	: Disabled	Video BIOS Shadow	: Enabled
CPU Internal Cache	: Enabled	CDROM-CRIF Shadow	: Disabled
External Cache	: Enabled	CDROM-CTEF Shadow	: Disabled
Quick Power On Self Test	: Enabled	CDROM-DEFF Shadow	: Enabled
Boot Sequence	: 0-A	CDROM-DEFF Shadow	: Disabled
Swap Floppy Drive	: Disabled	CDROM-DEFF Shadow	: Disabled
Boot Up Floppy Seek	: Enabled	CDROM-DEFF Shadow	: Disabled
Boot Up Harddisk Status	: 00		
Boot Up System Speed	: High		
Gate A20 Option	: Fast		
Typeomatic Data Setting	: Disabled		
Typeomatic Rate (Chars/Sec)	: 6		
Typeomatic Delay (Msec)	: 250		
Security Option	: 1 Setup		
PCI/VGA Palette Snoop	: Disabled		
OS Select For BIOS	: 640K		
	: No-OS2		

ESC : Quit F1 : Help F2 : Select Item F10/DEL : Rollup
F11 : Help F12 : Change Color

Palette Snoop seçeneğini Feature-Connector ile grafik kartına bağlanan bir MPEG veya video-montaj kartına sahipseniz ve bu yüzden monitörünüzde renk hataları oluyorsa "Enable" yapmalısınız.

Her şey ters giderse; Load Fail-Safe'i seçin. BIOS böylece tüm değerleri en güvenli ayarlara düşürür. Böylece yanlış bir ayar yaptığımızda bilgisayarınıza ulaşabilirsiniz.

Sekiz Biip: Grafik kartının belleği bozuk.

Dokuz Biip: ROM'daki Checksum doğru değil. BIOS güncellemesi yapmalısınız.

On Biip Sesi: Setup (CMOS) belleği bozulmuş. Mümkünse BIOS'a girin ve "Save and exit" ile verileri yeniden kaydedin.

Onbir Biip Sesi: Bu kadar çok biiple-digine göre durum vahim demektir. Bozuk Cache belleği. Bellek modül-lerinin yerlerine tam olarak oturup oturmadığına dikkat edin. Cache bel-lek anakarta lehimlenmişse anakartı değiştirmekten başka bir çareniz yok.

PERFORMANS ARTTIRAN AYARLAR

CPU Internal ve External Cache

BIOS'ta her iki seçeneğin de ENABLE olmasına dikkat edin. Bun-lardan herhangi biri iptal edildiğinde bilgisayar çok yavaş çalışacaktır.

External Cache II

BIOS'ta External Cache için "Write Back" veya "Write Trough" seçe-neklerinden birini seçmek mümkün-se. Write Back'i seçin. Bilgisayar böy-lece çok daha hızlı çalışacaktır, çün-kü CPU verileri sadece tek bir eri-şimde Cache'e yazacaktır.

Write Trough modunda CPU bu işi halledebilmek için boş kalmayı beklemelidir. Write Back'te ise CPU verileri hemen Cache belleğe yazar, bu da bilgisayarın genel performansını artırır.

Quick Power On Self Test

Bilgisayarınızın daha hızlı açılma-sını istiyorsanız bu seçeneği ENAB-LE yapın. BIOS bu durumda bilgisa-yar açılırken bazı testleri pas geçe-cektir, mesela belleğin test edilmesi gibi.

Ancak bilgisayarınızda problemler çıkarsa (kilitlenmeler, hatalar gibi) bu seçeneği iptal etmelisiniz.

Kod	Anakart üreticisi	Kod	Anakart üreticisi
1102	Soyo	1218	Elite
1106	Dynasty	1292	Asustek
1112	Aquarius	1353	J. Bond
1114	Iwill	1472	Datacom
1128	Chaintech	1628	DEC
1131	Elitegroup	1655	Kingston
1135	Acer	1770	Acer
1199	Giga Byte	1868	Soyo

AMI BIOS'larda anakartınızı bu kodlardan tanıyabilirsiniz. Burada da BIOS Update için üretici önemlidir.

Video BIOS Shadow ve System ROM Shadow

Shadow fonksiyonu ile BIOS veri-leri yavaş ROM alanından hızlı RAM'e kopyalar. Mesela bir grafik kartının ROM belleği genelde 170 ns. ile çalışır, anabellek ise buna karşın 60 veya 70 ile. Bu seçenek Enable olarak ayarlanırsa grafik kartı daha yavaş olan Video BIOS'a değil, daha hızlı olan anabelleğin adres alanına erişecektir.

Shadow XXXX

Video BIOS ve System ROM yanın-da başka adres alanları da hızlı ana-belleğe kopyalanabilir. Kendi BIOS'u olan bir genişletme kartınız varsa (network veya SCSI kartı gibi), hangi adres alanının taşınabileceğini kont-rol edin. Daha sonra BIOS'ta bunu ayarlayın.

Boot Sequence

Bilgisayarınızı çoğunlukla sabit diskten açıyorsanız, Boot Sequence'i C: - A: olarak ayarlayın. Bu durumda BIOS bilgisayar açılırken A: sürücüsünde bir disket bulunup bulunmadığını ve disket varsa bir sistem dis-keti olup olmadığını kontrol etmez, böylece daha hızlı boot edebilirsiniz.

Boot Up Floppy Seek

BIOS'ta bu seçeneği Disable yapın. Bu ayar sadece boot sırasında bir dis-ket sürücüsünün bulunup bulunma-dığını ve 40 veya 80 izli bir sürücüsünün söz konusu olup olmadığını kontrol eder. Tüm yeni sürücüler 80 ize (Track) sahip oldukları için bu

fonksiyona gerek yoktur. Ne kadar az kontrol olursa sisteminiz o kadar hızlı açılır.

PCI Latency Timer

Bu değer, başka bir PCI kartının veriyolunu kullanmak istediğinde o an veriyolunu kullanan bir PCI kartının ne kadar süre PCI veriyolu-nun kontrolünü elinde bulunduraca-ğını belirler. Bu değer ne kadar dü-şük seçilirse, diğer PCI kartları veri-yoluna o kadar çabuk erişebilirler. Değer ne kadar yüksek olursa bir PCI kartı veriyolunu o kadar uzun bir sü-re kendisi için kullanabilir.

Hangi değerın sizin için doğru de-ğer olduğu sisteminizde kurulu olan PCI kartların sayısına bağlıdır. Deği-şik değerler deneyebilirsiniz. Her se-ferinde CHIP CD'lerinde verdiğimiz benchmark programlarıyla sisteminiz-in performansını ölçebilirsiniz.

CPU to PCI Read Buffer

Bu seçeneği mutlaka seçin. Bu du-rumda aygıtlar (dört Dword'e kadar), CPU'yu meşgul etmeden PCI veriyo-luna erişebilirler. CPU bu süre içinde başka işlerle meşgul olabilir, böylece sistem performansı artacaktır. Aynı şey PCI to CPU Write Buffer seçene-ği için de geçerlidir.

CPU to PCI Read Burst

Bu seçeneği önce deneme olsun di-ye iptal etmeyin. Zira bazı PCI kart-larında sorunlar çıkabilir. Bu seçenek CPU'nun PCI veriyoluna daha hızlı erişmesini sağlar. Aynı şey "CPU to PCI bust write" için de geçerlidir.

PCI to DRAM Buffer

PCI veriyolu verileri anabelleğe transfer ettiğinde (chipset yönetiminde) bu veri tampon belleğine ihtiyaç duyulur, çünkü PCI veriyolu ve DRAM değişik hızlarda çalışır.

Buffer iptal edilirse PCI veriyolu, belleğin tüm verileri transfer etmesini beklemek zorundadır. Yani bu seçeneğin Enable olmasına dikkat edin.

PCI to ISA Write Buffer

Bu seçenek çok önemlidir, çünkü ISA ve PCI veriyolları arasındaki hız farkı çok büyüktür. Buffer aktifse PCI veriyolu, ISA veriyolunun tüm verileri transfer etmesini beklemek zorunda değildir. Ayrıca bu durumda CPU'nun da yükü hafifler ve başka işlerle ilgilenebilir.

DMA Line Buffer Mode

DMA (Direct Memory Access, doğrudan bellek erişimi) için veriler bu seçenekle bir önbellege aktarılır, böylece ne CPU ne de PCI veriyolu bloke edilmiş olur.

Slow Refresh

Bu ayar bellek Refresh'inin daha yavaş olması demek değildir. Hatta Slow Refresh ile bellek modüllerinin bu özelliği destekliyorsa daha fazla performans elde edebilirsiniz. Slow Refresh seçeneğini Enable yaparsanız CPU 4 kat kadar daha az sıklıkta belleği tazeler.

AT bus clock frequency veya ISA Bus Clock

Burada ISA veriyolunun çalışacağı hızı belirleyebilirsiniz. ISA veriyolu hızının standart değeri 8.33 MHz'dir. Başka bir hızı BIOS'ta daha küçük bir bölen girerek ayarlayabilirsiniz. Bu değer PCI veriyolu hızını böler ve böylece ISA hızını belirler. Örnek: P166 işlemciniz var, yani harici frekansı 66 MHz. PCI veriyolu 33 MHz ile çalışır (yarı hızında, tabloya bakın). Bölünü PCICLK/4'ten (yani 8.25 MHz) PCICLK/3'e ayarlarsanız

ISA veriyolu 11 MHz ile çalışır.

Ancak dikkat: Çok yüksek değerler (8.33 MHz'in üstündeki tüm değerler) ISA kartlarınızı bozabilir. Entegreler aşırı ısınabilir ve hasar görebilir. Yani pahalı ISA kartlarınız varsa ve bunları riske atmak istemiyorsanız bu değerlerle fazla oynamayın.

Hidden Refresh

Bu alanda anabelleğin tazelenmesi (Refresh) sözkonusu. Bu belleğe - verilerini koruyabilmesi için - sürekli erişilmek zorundadır. Hidden Refresh seçeneğiyle uzun sürebilen bu Refresh'i değiştirebilirsiniz, böylece CPU bu işle daha az meşgul olacaktır. Refresh normal bir bellek erişimi ile aynı anda gerçekleşir. Ancak Hidden Refresh tüm RAM modülleriyle çalışmaz.

Bu seçeneği Enable yapın ve bilgisayarınızın çalışıp çalışmadığını (kilitlenmeden) kontrol edin, bu değişiklik RAM'lerinize hasar vermezsiniz korkmayın.

Hi-Speed Refresh

Bu seçenekle PC'nin chipseti RAM'deki refreshleri daha hızlı yürütür. Ancak bu Slow Refresh ayarı kadar büyük bir performans artışı sağlamaz. Hi-Speed Refresh de tüm bellek modülleri tarafından desteklenmez.

Concurrent Refresh

Bu seçeneği de BIOS'unuz bunu sunuyorsa mutlaka Enable yapın. Böylece hem chipset hem de işlemci

aynı anda DRAM'e erişebilirler: CPU, refreshi beklemek zorunda değildir.

Burst Refresh

Bu ayarla chipset aynı anda birçok refresh yapabilir. Bu seçenek mevcut ise mutlaka Enable yapın.

Decoupled Refresh

Bu seçeneği Enable yaparsanız chipset, refreshi anabellek ve ISA-Bus için ayırır. ISA veriyolu çok daha yavaş olduğu için Decoupled Refresh ile çok daha fazla performans elde edebilirsiniz.

Fast RAS to CAS Delay

CAS sinyalinden sonra anabelleğe gelecek yeni bir Refresh sinyalini bilgisayarın ne kadar bekleyeceğini belirtir. Değer ne kadar düşük olursa bilgisayarınız o kadar hızlı olur. Ancak yine her zamanki gibi tüm bellek entegreleri bu seçeneği desteklemiyorlar. Yine deneme yanılma yolunu kullanmanız gerekiyor, tabii BIOS size böyle bir seçenek sunuyorsa.

Peer Concurrency

Peer Concurrency'yi Enable yaparsanız aynı anda birçok PCI kartı aktif olabilir. Ancak yine tüm PCI kartları bu özelliği desteklemiyorlar. Yine bir deneme yapın ve bilgisayarınız kilitlenmeden çalışmaya devam ederse bu seçeneği Enable olarak bırakın. ☐

Florian Heise'den çeviren
Ufuk Yamankılıçoğlu

Kod	Anakart üreticisi	Kod	Anakart üreticisi
A0	Asustek	E1	ECS (Elitegroup)
A1	Abit (Silicon Star)	F0	FIC TW
A2	Atrend	G0	Giga-Byte
A3	ASI	I3	IWill
AB	AOpen	J3	J-Bond
C3	Chaintek	N5	NEC
C9	Computrend	O0	Ocean
D0	Dataexpert	S2	Soyo
D2	Digital	V6	Vobis

Award BIOS'unuz varsa anakartınızın üreticisini bu BIOS kodlarından tespit edebilirsiniz. Anakart üreticiniz BIOS güncellemesi için önemlidir.

Registry İçinde Yön Bulma

Microsoft Registry denilen gizemli bahçede biz Windows 95 kullanıcılarını maalesef yalnız başımıza bırakmış. Bu büyük bahçeye girenler yüksek otlar arasında kaybolabilecekleri gibi birçok gizi de keşfedebilirler.

Registry Windows'un hafızasıdır aslında. İşletim sistemi tüm ayarlarını bu veri bankasında saklar. Bu ayarlar tüm donanım ve yazılımların konfigürasyonlarını, sürücüler hakkındaki bilgileri ve takırcılaşır tipinde cihazların tanınmasını kapsıyor.

Eski Windows sürümlerinde bu veriler birçok ufak dosyaya bölünmüştü ve INI uzantısı ile anılıyorlardı. INI dosyaları basit tekst dosyaları idi ve hemen hemen her program bir tane getiriyordu. Sonuç olarak da ortaya bir karmaşa çıkıyordu ve kullanıcı için takibi zor bir durum oluşuyordu.

Registry ile Microsoft bu karmaşayı önlemeyi amaçlıyordu. Gerçi hala güncel Windows sürümleri altında da bazı INI uzantılı dosyalar bulmak mümkün, ancak bunlar 16-bit prog-

ramların uyumluluğunu sağlamak için hala yerlerini koruyorlar.

Registry INI dosyalarına karşı bariz bir üstünlük taşıyor: Hiyerarşik düzen kullanıcıya daha iyi bir bakış açısı sağlıyor. Kategorizasyonun iyi olmasına rağmen Windows'un verileri sakladığı bu banka yine de ilk bakışta anlaşılacak kadar da kolay değil. Bu yazı size Registry labirenti içerisinde kılavuzluk yapmayı amaçlıyor.

Registry'nin Yapısı

Registry çok büyük ve kaşık bir veri bankası gibi gözükse de, aslında tüm kayıtlar iki ayrı dosyada saklanıyor. Bunlardan birinin adı "System.DAT", "Windows" dizininde yer alan bu dosya bilgisayarınız için bir hayli ilginç olan verileri saklıyor. Registry'yi oluşturan diğer dosyanın

adı ise "User.DAT". Bu dosya da eğer makineyi kullanan tek kullanıcı varsa aynı dizinde yer alıyor ve kullanıcı ile ilgili verileri saklıyor. Örnek olarak masaüstü ayarları sayılabilir. Eğer aynı makineyi kullanan birden fazla kullanıcı tanımlıysa ilgili dosya(lar) "Windows\Profiles" dizini altında yer alıyor ve isim olarak da kullanıcının adı alıyor.

Registry içindeki temel kavrama anahtar (key) adı veriliyor. Explorer'ı açtığımızda görünen klasör ikonları gibi sembolize edilen anahtarların altında alt anahtarlar bulunabiliyor. Ayrıca anahtarlara özel değerler de atanmış durumda olabilir.

Registry'ye ilk bakışta altı adet anahtar görülür. Ancak bunlardan sadece iki tanesi en önemlileridir. HKEY_LOCAL_MACHINE "System.DAT" dosyasında ve HKEY_USERS da "Users.DAT" dosyasında saklanan kayıtları tutarlar. Diğer başlıklar zaten bu iki başlık altında bulunabilen alt anahtarlara sahipler. HKEY_CURRENT_USER HKEY_USERS altında ve HKEY_CLASSES_ROOT, HKEY_CURRENT_CONFIG, ▶

HKEY_DYN_DATA HKEY_LOCAL_MACHINE altında bulunabilen alt başlıklar.

Editör

Registry'nin eski INI dosyalarına karşı bir üstünlüğü de bir editör ile beraber gelmesi. Editörü Start menüsünden Run'ı çalıştırıp çıkan kutuya "regedit" yazarak çalıştırabilirsiniz. Bu komuta bazı parametreler ekleyerek işlerinizi kolaylaştırmanız da mümkün. Bu parametreler ile ilgili ayrıntılı bilgiyi kutuda bulabilirsiniz.

Registry editörü görünüş açısından olduğu gibi kullanımı açısından da Windows ile beraber gelen dosya yöneticisi olan Explorer'a benziyor. Sol tarafta anahtarlar ve sağ tarafta değerler sıralanıyor.

Veri bankasının çok karışık yapısı nedeniyle editör içine bir de arama fonksiyonu entegre edilmiş. Anahtar, değer veya verilere göre arama yapmak mümkün. Ctrl-F tuş kombinasyonu ile arama fonksiyonunu çağırabilirsiniz.

Yeni anahtarlar ve değerler en kolay şekilde menüler aracılığı ile atanabiliyor. Yeni bir alt anahtar yaratmak için altında yaratmak istediğiniz anahtarın üzerine gelip mouse'un sağ tuşuna basın. Çıkan menüden New-Key'i seçerseniz ve bir de isim verirsiniz işlem

tamamlanmış demektir. Yeni değer atamalarında da hemen hemen aynı işlem yapılıyor, ancak son adımda Key yerine herhangi bir veri biçimi seçilmeli.

Regedit programının yetersiz olduğunu düşünenler shareware bir program olan Review'u da kullanabilirler. Arama fonksiyonunun Regedit'e göre daha iyi olduğunu söyleyebiliriz.

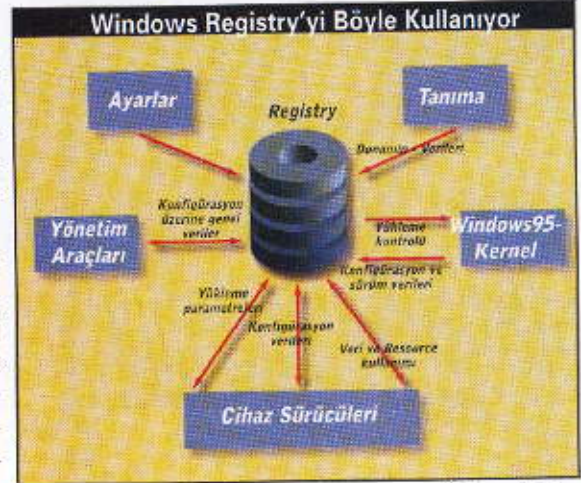
Registry ile güvenli çalışma

Önemli bir özellik Registry ile oynamayı korkunc boyutlara taşıyor. Yapılan her değişiklik anında kayıt edilmeye gerek duymadan anında etkisini gösteriyor. Ve editörün Undo fonksiyonu da yok! Bu yüzden de yedekleme Registry ile oynaymadan önce yapılacak ilk iş.

Windows kendi de en önemli verilerin her zaman yedeklenmesi konusunda önlemini alıyor. Her başarılı açılıştan sonra işletim sistemi System.DAT ve User.DAT dosyalarının yedegini alıyor. Kopyaların uzantısı DA0 oluyor ve Windows dizinine kopyalanıyorlar. Eğer bir sonraki açılıшта çok önemli bir hata olursa Windows bu yedekleri kullanıyor.

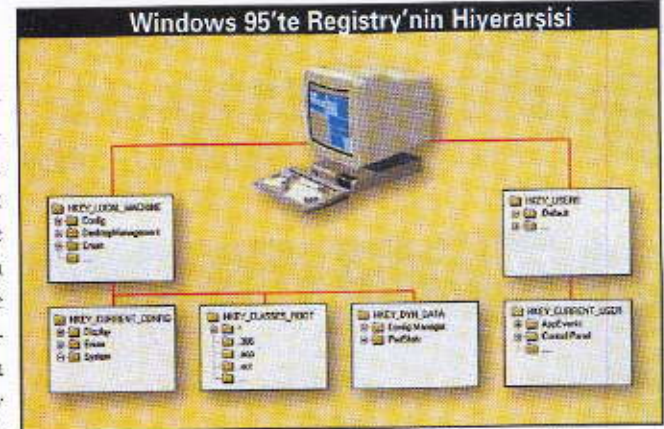
Güvenli kipte açılış sırasında ise yedekleme yapılmıyor. Ama bu da şu anlama geliyor ki ilk normal açılıшта yedeklerin üzerine yenileri yazılacak ve bu yedeklerin de hatalı olma ihtimalleri söz konusu. Bu sebepten dolayı da kendi yedeklerinizi yaratmanız çok faydalı. Bunun için de prensipte iki metod söz konusu.

Eğer Registry içinde sadece bir anahtar ile uğraşıyorsanız, bu anahtar üzerine gelip menülerden "Registry-

Örümcek Ağı:

Windows çalışırken sürekli Registry'deki verilere erişiyor

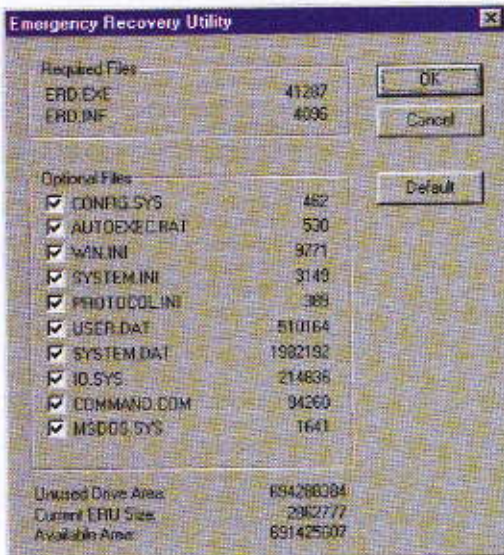
Registry'nin iki ana anahtarı

HKEY_USERS ve HKEY_LOCAL_MACHINE.

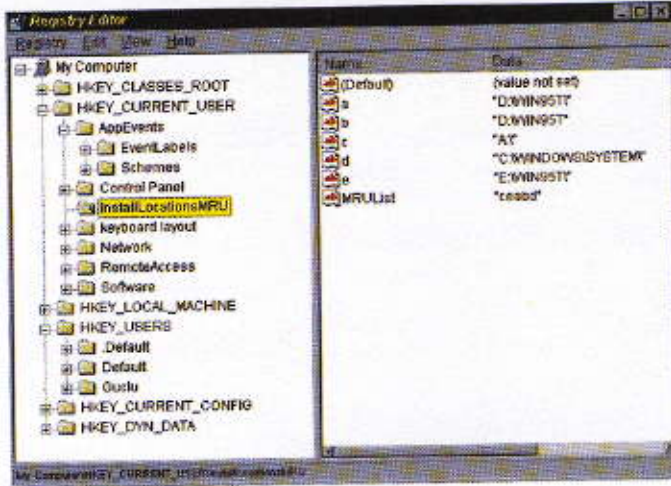
Export Registry File"ı seçebilirsiniz. Çıkan pencerede "Selected Branch"ın seçili olduğundan ve kutuda da istediğiniz anahtarın yer aldığını emin olmanız. "All" ile tüm veri bankasını kaydedebilirsiniz. Aynı menüden "Registry-Import Registry File" ile kayıtları eski yerlerine koymak mümkün.

Bu metodun dezavantajı, yüklenen dosyanın değiştirilmiş olan değerleri yeniden eski haline çevrilmesi ancak yeni eklenmiş anahtarları silmemesi. Böylece istenmeyen durumlar ve tam bir karmaşa ortaya çıkabiliyor.

En garantili olan yol ise User.DAT ve System.DAT dosyalarını User.ALT ve System.ALT olarak Explorer aracılığıyla kaydetmek. Tehlike anında bu yarattığınız dosyaları tekrar eski isimleriyle kaydedip hasarlı dosyalardan

ERU ile tüm önemli dosyalar yedeklenebiliyor.

Regedit: Hem NT 4.0 hem de Windows 95'te Registry'yi değiştirmek için kullanılan bu editörü WINDOWS SYSTEM dizininde bulabilirsiniz.

kurtulabilirsiniz.

Daha garantili bir yol isteyenler ise Windows CD'sinde bulunan OTHER\MISC\ERU altında bulunan Eru yardımcı programını kullanabilirler. Önemli sistem dosyalarının yanı sıra bu araç ile Autoexec.bat, Config.sys ve System.ini dosyalarını da yedeklemek mümkün. DOS altında çalışan bir program olduğu için tüm dizini sabit diskinize kopyalamanız sağlıklı olacaktır.

Eru'yu çalıştırdığınızda açılan pencerede yedeklemek istediğiniz dosyalar ve yedeklemeyi yapacağınız dizin soruluyor. Hedef dizin olarak mutlaka sabit diskinizde bir yerleri göstermelisiniz. System.DAT gibi dosyalar bir diskete sığamayacak kadar büyüktür.

Windows NT'de biraz daha farklı

Windows NT 4.0'da yedekleme biraz daha problemlidir. NT altında Ntuser.DAT adlı dosya Windows 95 altındaki User.DAT dosyasına karşılık geliyor, ancak System.DAT dosyasının karşılığı bulunmuyor. Ayrıca Eru programı da NT altında çalışmıyor.

Bu durumda NT'de yedeklemenin tek yolu editör içerisinden yapmak. Burada da iki yöntem var. NT içerisinde gelen daha iyi bir editör programı bu iş için ideal.

WINNT\SYSTEM32 dizininde yer alan Regedit32.exe dosyası Windows 95'in editöründen açık bir şekilde ayrılıyor: Tüm ana anahtarlar için ayrıca

bir pencere açılıyor. Bu editör de tek tek tüm anahtarları kaydetme imkanı veriyor. Bunun için menülerden "Registry-Save Key"i seçmek gerekiyor. Bunun dezavantajı ise tüm dalları tek tek kaydetmeniz gerekiyor.

Ancak sizi bu durumdan kurtaran bir program var. Shareware bir yazılım olan Dumpreg tüm Registry'yi bir yazı dosyası olarak kaydediyor. Yedekleme için uygun bir yöntem.

Yedekleme işlemini başarıyla tamamladıktan sonra güvenle Registry üzerinde oynamaya başlayabiliriz.

Registry içindeki en önemli anahtarın adı HKEY_CLASSES_ROOT. OLE, DDE ve veri ilişkilendirmeleri ile ilgili tüm detaylar bu anahtarın altında bulunuyor. Bir bmp uzantılı dosyanın üzerine tıkladığınızda açılacak dosyanın adı işte burada gizli. Yeni bir uzantı ve buna bağlı program yaratmak için bu anahtar üzerindeyken mouse'un sağ tuşunu kullanmanız gerekiyor.

Aslında bu ilk anahtar iki ayrı kısımdan oluşuyor. İlk kısımda Windows 95 içinde tanımlı olan tüm uzantıları bulabilirsiniz. İlk defa yüklenen bir uygulama kullanacağı uzantıyı buraya yazar. Hepsinin karşısında değer olarak beraber kullanıldıkları programların tanıtıcı adları yazar. İkinci kısımda da bu tanıtıcı adların karşılıkları olan programların adları bulunur.

Bir örnek: Bitmap dosyalarının uzantısı bmp'dir. Hangi program ile

beraber açıldıklarını bulmak için önce ilk kısımdan (bu kısım listenin üst tarafıdır. Genelde .zip ile biter.) bmp'yi bulup üzerine mouse ile tıklamamız gerekiyor. Sol taraftaki editör penceresinde değer olarak PSP.Image yazdığını varsayalım. Bu programın tanıtıcı adı oluyor.

Şimdi alttaki kısma giderek PSP.Image'i bulmamız gerekiyor. Üzerine mouse ile tıkladığımızda ise Paintshop Pro Image değerini görürüz. Bu örneğimizdeki gibi bir durum söz konusu ise bmp uzantılı dosyaların üzerine iki kere tıkladığınızda Paintshop Pro programı açılıp bitmap resim yüklenmelidir.

İlişkileri değiştirmek

Bmp uzantılı dosyaları Paintshop Pro yerine Windows 95'i ilk kurduğunuzda olduğu gibi yine Paint ile ilişkilendirmek isterseniz şunları yapmanız gerekiyor: Ctrl-F tuş kombinasyonu ile arama penceresini açın ve kutuya PAINT yazın. Arama opsiyonu olarak da sadece "Keys"i işaretleyin. Bir süre sonra aradığınız HKEY_CLASSES_ROOT\Paint.Image altında bulunacaktır.

Paint.Image'ın Paint programının tanıtıcı adı olduğunu artık anlayabiliyoruz. Yukarıdaki kısımda bmp'nin karşısına PSP.Image yerine Paint.Image yazmanız gerekiyor. Böylece bundan sonra bmp uzantılı bir dosyanın üzerine çift tıkladığınızda Microsoft'un Paint'i yüklenecektir.

Bunu tabii Registry dışından da yapmak mümkün. Bir dosyanın üzerinde sağ tuşa basmadan önce Shift tuşuna basılı tutarsanız "Open With" opsiyonu çıkacaktır. Burada neler yapılmasını herkes biliyordur artık. Önce programı seçip daha sonra da aşağıdaki kutucuğa bir işaret koymak yeterli olacaktır.

Menü a la carte

Sağ mouse tuşu ile açılan menüler genellikle büyük kolaylıklar sağlıyorlar. Örneğin masaüstüne sağ mouse tuşu ile tıklayıp bir Word dokümanı

yaratmak çok kolay. Veya bir tekst dosyası üzerine gelerek onu açmadan yazıcıya yollamak. Ancak her dosya tipinin sağ tuş menüsü farklı ve çoğu zaman da istenilen menüde bulunmuyor. HKEY_CLASSES_ROOT yardımıyla kendi sağ tuş menülerinizi oluşturabilirsiniz.

Komut sırasını değiştirmek

Sağ tuş menüsündeki sırayı istediğinize göre değiştirebilirsiniz. İlk komut genellikle çift sol tuş basımında yapılan işlem olur. Ve genellikle de "open"dır. Bu her zaman için iyi bir özellik değil. Örneğin bat uzantılı dosyalarda en üsttekinin "edit" olması herkesin daha çok işine yarayacaktır.

Bunu da şu şekilde halledebilirsiniz: Yine üst kısımdan bat uzantılarının hangi tanıtıcı ad ile anıldığını bulmalısınız. Sonra bu başlığı aramalısınız. İkinci kısımda bulduktan sonra alt anahtar olan "shell"i açmalısınız. Burada görülenler sağ tuşa bastığımızda çıkanlar.

Shell'i mouse ile seçili hale getirin ve sol tarafta "default" yazan kısma çift tıklayın. Açılan pencereye istediğiniz sıralamayı girin. Örneğin "edit, open, print" yazabilirsiniz. Şimdi bir bat uzantılı dosya üzerine gelip çift

tıklarsanız Notepad'in yüklendiğini göreceksiniz.

Komutların adlarını değiştirmek

Shell'in yanındaki + işaretine basarak altındaki komutlar görülebilir. Örneğin "edit" komutuna bakıldığında sol pencerede "&Edit" yazdığını görebilirsiniz. Bu isimle sağ tuş menüsünde görüntüleniyor ve & işaretinin önünde bulunduğu harfin altı çizili oluyor.

Buradaki değeri değiştirerek ismi ve altı çizili harfi belirleyebilirsiniz.

Yeni fonksiyonlar

"shell" altındaki komutun da altında alt anahtarlar bulunuyor. Örneğin "edit" altında bulunan "command"ın değeri çalıştırılacak programı gösteriyor.

Örneğin bat uzantılı dosyayı Notepad yerine Write ile açmak isteseydik buradaki C:\WINDOWS\NOTEPAD.EXE %1 yerine C:\WINDOWS\WRITE.EXE %1 yazmamız gerekecekti. Buradaki %1 işlenecek dosyanın yerini tutan değişken olduğu için unutulmaması gerekiyor.

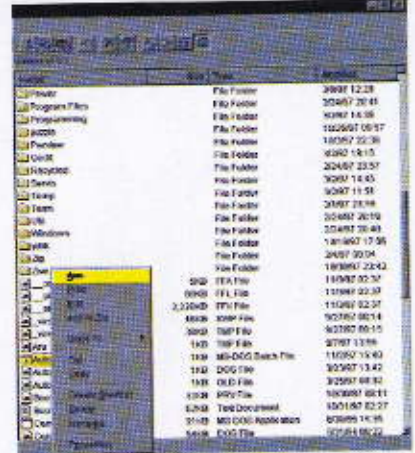
Yazıcıdan bastırma işlemi de aynı şekilde çalışıyor. Parametre olarak görünen "/p" bu işlemi gerçekleştiriyor. Buraya başka parametreler yazarak başka işlemler yaptırmak da mümkün tabii.

Yeni yaratılar

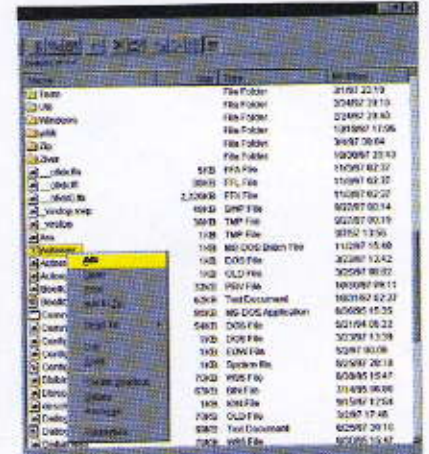
Sağ tuş menüsünü yeni dokümanlar yaratmak için kullananlar için "New" altında birçoğu sıralanmış durumda. Bu sıralama ShellNew alt anahtarı altında bulunuyor.

Örneğin yeni bir Word dokümanı için "New Microsoft Word Document" adı veriliyor ve bu dosya bir dot değil doc dosyası.

Registry bu bilgiyi WINDOWS\SHELLNEW dizininden buluyor. Gizli bir sistem dizini olduğu için gerekli ayarları yaptıktan sonra görebilirsiniz. (Explorer için "View-Options" ve oradan da "Show all files"ı işa-

Önce: Autoexec. Bat üzerinde sağ mouse tuşu ile menüyü açarsanız en üstte "Open" görülür. Bu aynı zamanda çift tıklama sonucu çalıştırılan fonksiyon.

Sonra: Registry'deki ufak bir değişiklik ile en üstte "Edit" geldi. Böylece çift tıklama sonucu "Notepad" yükleniyor

retlemek gerekiyor.) Registry'de doc uzantısı üzerine gelip de oradan "Word.document.6"yı açtığımızda "shellnew" görünecek ve değer olarak da az önce bahsettiğimiz dizin içindeki bir dosyanın adı yazılmış olacak. Artık bu dosya üzerinde oynama yapabilirsiniz. Örneğin antet koyabilirsiniz.

Yaratacağınız doküman registry'nin baktığı ilk dizin olduğu için WINDOWS\SHELLNEW dizininde olmak zorunda değil. Başka bir yerde de olabilir. Ancak değer olarak tüm yolu ile beraber dosyanın adını vermelisiniz.

Stephan Goldmann'dan çeviren
Güçlü Aydoğan

WINDOWS\SHELLNEW dizininde mouse'un sağ tuş menüsü ile yaratabileceğiniz dokümanların şablonlarını bulabilirsiniz.

CD Ağrılarınıza Şifalı **CHIP** uçları

CD-ROM'lar büyük ölçüde disketlerin yerini aldı. Bütün üreticiler yazılımlarını CD üzerinde sunuyorlar. Bu sağlam teknolojinin güçsüz olduğu çok az nokta var: Bu bölümde de bunları ele alıyoruz.

de çıldırmamak için Doktor PC'nin öğütlerine kulak vermelisiniz.

CD-ROM Sürücüm Kayboldu

Bu tip bir problemle karşılaştıysanız iki farklı durum söz konusudur:

● **Sürücü hiç görünmüyor:** Sürücü ya doğru çalışmıyor veya denetleyicisi (Controller) çalışmıyor olabilir. Bir örnek: CD-ROM sürücüsü olarak da kullanmak istediğiniz bir CD-Writer satın aldınız. SCSI denetleyicisini boş bir slot'a taktınız ve Windows 95'in bu kartı tanıyıp ilgili sürücülerini ve böylelikle de CD yazıcıyı kurduğunu varsayıyorsunuz. Maalesef yanlış: Bu SCSI Controller'ın Windows sürücülerini bulup kurmanız gerekiyor. Bunun için Denetim Masası'na girip, "Yeni Donanım Ekle" simgesine çift tıklayıp Windows'un yeni donanımı kendisinin aramamasını belirtecek, açılan "Yeni Donanım Ekleme Sihirbazı"

Doktor PC Problemlerinizi Çözüyor

Anakart, BIOS ve RAM	9/97
Sabit Diskler	10/97
Grafik Kartları	11/97
CD Sürücüler	12/97
Ses Kartları	1/98

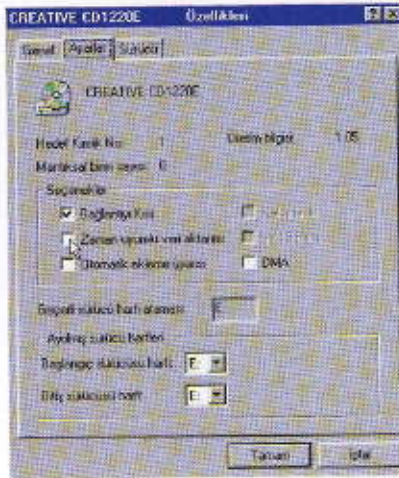
zı" penceresindeki listeden "SCSI denetleyicileri"ni seçin ve daha sonra da "Disketi Var" düğmesine tıklayın. Şimdi sürücülerini kurabilir ve aynı zamanda denetleyicinin hangi Interrupt'ları (kesme isteği) ve adresleri kullanacağını da belirleyebilirsiniz. Bilgisayarınızı yeniden başlattığınızda Windows Gezgini'nde (Explorer) CD-ROM simgesini bulacaksınız.

IDE denetleyicisine bağlı sürücülerde ise durum daha farklı: Bir ATA-PI sürücüsünü IDE kablosuna bağlıyorsunuz ve Windows'u açtığınızda sisteme otomatik olarak tanıtılıyor. Ancak bu durumda da bu otomatik

Çoğu kullanıcı Windows'un SCSI kontrol kartını kendiliğinden tanıyacağını sanır. Ancak maalesef bu yanlış bir düşüncedir. SCSI arabirimli bir sürücü kuracaksanız kartın sürücülerini "Yeni Donanım Ekleme Sihirbazı" ile kurmanız daha doğru olacaktır.

Sürücünün çekmecesi açılmazsa bir iğne ucunu ön paneldeki minik deliğe batırın. Acil çıkarma deliği CD'yi tekrar çıkartacaktır.

Explorer'da problemlerle karşılaşıyorsanız "Otomatik ekleme uyarısı" seçeneğini iptal edebilirsiniz. SCSI bir CD-ROM sürücünüz varsa ve çok yavaşsa Aygıt Yönetici'sinde "Zaman uyumlu veri aktarımı" seçeneğini işaretleyin.

algılamamın önkoşulu ilgili denetleyicinin sisteme kurulmuş olmasıdır. Bunun için önce BIOS'a bir göz atın: CHIPSET FEATURE SETUP'ta denetleyicinin ilgili dalı (primary veya secondary) "Enabled" olmalıdır.

● **Sürücü arada bir görünüp kayboluyor:** Bu tip problem aslında büyük bir problemden kaynaklanıyordur. Mesela hata bir Plug & Play kurulumu kullanılan IDE denetleyicisini (on Board, secondary) ve kullandığı Interrupt 15'i bloke edebilir. Bu durumda çakışmaya neden olan aygıtı tespit etmek önemlidir.

Bir örnek: IDE CD-ROM sürücünüze ulaşmak istiyorsunuz ancak kendisini bir türlü bulamıyorsunuz. Ancak IDE denetleyicisinin aktif olduğunu IRQ 15'i kullandığını da biliyorsunuz. Bu durumda masaüstündeki "Bilgisayarım" simgesine sağ tuşla tıklıyorsunuz ve açılan menüden "Özellikler"i seçiyorsunuz. Daha sonra da, "Aygıt Yöneticisi" bölümüne geçip listenin tepesindeki "Bilgisayar" simgesine çift tıkladığınızda kullanılan Interrupt'ların bir listesi görünecektir. Çakışmaya neden olan karta (Interrupt 15'i kullanan) başka bir boş Interrupt bulmaya çalışın. Ya da daha iyisi bunu BIOS'a bırakın ve

PNP AND PCI BIOS'da problemleri karta sabit bir Interrupt atayın. Bu problemlerinizi çoğunlukla çabucak çözecektir.

SCSI sürücülerde ise bu tip problemler nadiren yaşanıyor. Bunlar çoğunlukla SCSI denetleyicisi ile sisteme sağlam bir şekilde kuruluyor. Burada ayrıca sabit diskler de takılıyor. Karşılaşabileceğiniz en kötü durum bu tip bir sürücüye hiç erişilememek olabilir ki, bu problemin çözümü de bir sonraki chipucunda.

CD-ROM Sürücüsü Görünüyor, Ancak Çalışmıyor

Çok hızlı sürücülerin de bir problemi var: Önce CD'yi hızlandırmalı ve bu sırada da lazeri yeniden düzelterip hazırlamalıdır. Bu yüzden sürücüye bir CD yerleştirdiğinizde ve sürücü sembolüne tıkladığınızda sıkça aygıtın hazır olmadığı mesajıyla karşılaşabilirsiniz. Burada bir hata söz konusu değildir, sadece biraz sabretmeniz gerekiyor. Tıkr tıkr çalışan bir sürücü birdenbire okumamaya başladığında ise CD'yi çıkartıp tekrar takın. Bu bir işe yaramazsa CD çizilmiş veya kirlenmiş olabilir, CD temizleme kitiyle CD'yi temizleyin. CD'yi sürücünden çıkartamazsanız da ön paneldeki acil çıkarma deliğini kullanın (deliğe iğne batırın).

Explorer CD'yi Arada Bir Okuyor

CD'den bir program çalıştırmak için sürücüye bir CD yerleştirirsiniz. Ancak Windows Gezgininde birkaç

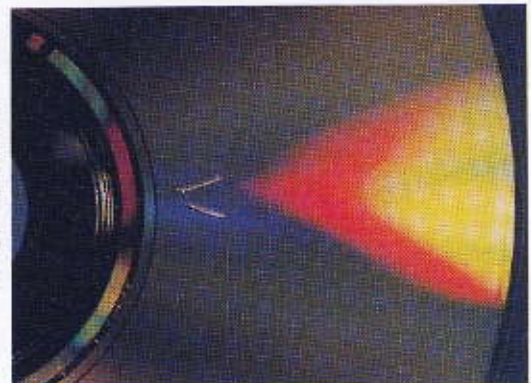
saniyede bir bir kum saati belirir, CD'nin tüm içeriğini yeniden okumuş gibi. Bu sinir bozucu bir durumdur, ancak aslında bir hata değil, zira bir fonksiyondur. Windows'un Autoplay ("otomatik kullan") fonksiyonu sayesinde "Otomatik Ekleme Uyarısı" fonksiyonu yeni CD'lerin takılıp takılmadığını kontrol eder. Bu da başka bir "fonksiyon içinde fonksiyondan" kaynaklanır. SCSI denetleyicisi, veriyoluna yeni bir aygıtın (çıkartılabilir disk gibi) eklenip eklenmediğini veya varolan bir aygıtın çıkarılıp çıkarılmadığını sorgular, bu da bir döngünün oluşmasına ve CD'nin sürekli olarak yeniden okunmasına neden olabilir.

Bu sinir bozucu seçeneği "Bilgisayarım"a sağ tuşla tıklayıp "Özellikler" seçeneği ile "Aygıt Yöneticisi"ne girip, sırasıyla "CDROM" ve sonra da "Ayarlar" simgelerine çift tıkladıktan sonra "Otomatik ekleme uyarısı" seçeneğini iptal edin.

CD-ROM Çok Yavaş

CD-ROM sürücünüzün çok yavaş çalıştığını düşünüyorsanız tekrar Bilgisayarım simgesine sağ tuşla tıklayıp yine "Özellikler" ile bu sefer "Başarımlar" bölümüne geçin. Burada "Dosya Sistemi" düğmesine ve CD-ROM sekmesine tıklayın. CD-ROM sürücünüz en azından 4x hızlıdır, bu yüzden "Erişim desenini en iyi hale getir (ne demekse!)" alanında "Dört hızlı veya daha yüksek" sürücüleri seçin. Ayrıca bunun üzerindeki "Ek arabellek boyutu"nu da dibine dayayın, yani en büyüğe doğru. Böylece CD sür-

Çoğu sürücünün zayıf yönü hata düzeltmedir: Bu tip çiziklerde inanılmaz bir şekilde yavaşlarlar veya CD'yi hiç okuyamazlar. Bu yüzden CD'lerinizi gözünüz gibi korumalısınız.

Boş Interrupt'ları Aygıt Yöneticisi'nde ve bu pencerede arayın, DOS sürücülerini sözkonusu olduğunda da. Aksi halde DOS sürücülerini yüzünden Windows altında bazı aygıtların çalışmaması tehlikesi sözkonusudur.

cüsü için Cache boyutunu arttırmış olursunuz.

SCSI CD-ROM sürücünüz varsa "Sistem Özellikleri" penceresine geri dönüp, "Aygıt Yöneticisi"nde CDROM simgesine çift tıklayın, "Ayarlar" bölümünde "Zaman uyumlu veri aktarımı" seçeneğini işaretleyin. Bu sayede sürücü, verilerini veriyolunun frekansına senkron olarak denetleyiciye gönderebilir, bu da çoğu denetleyicide asenkron olarak ayarlanmış moddan çok daha hızlı bir veri transferini olanaklı kılar.

Sürücüye DOS Altında Erişemiyorum

Çoğunuz Windows 95'i CD'den kurmuştur: FDISK ve FORMAT ile sabit diski bölümlerle formatlarsınız, sistem dosyalarını kopyalarsınız. Daha sonra CD-ROM sürücünüzün DOS sürücülerini (driver) disketten yüklersiniz ve Windows 95'i kurarsınız. Kurulum sırasında Windows 95 sürücüyü tanır ve bunun için kendi 32 bitlik sürücülerini kurmaya çalışır, çoğunlukla da bunu başarır. Windows eski sürücülerini iptal eder, ancak bunları tamamen silmez: Windows'tan çıkıp MS-DOS kipine geçtiğinizde ise CD-ROM sürücünüzün yerinde yeller esiyordur.

Bu problemin çözümü DOS sürücülerini tekrar disketten kurmaktır. Windows 95 çoğu durumda bu DOS

Hızın Sonu Nereye Kadar?

CD-ROM sürücülerin dönüş sayısını daha da arttırmamak için pratik olarak hiçbir neden yoktur: 24x sürücüler artık standart olarak kabul ediliyor. Ancak üreticilerin hiç hayal etmedikleri bir problem var - CD-ROM'lar aynı gelişmeyi göstermiyorlar. Tek hızlı sürücülere karşın 10 veya 12 hızlı sürücülerden itibaren çoğu CD problemler çıkarmaya başlıyor. Bunun nedeni de şu: CD'nin ortasındaki delik kesin olarak simetrik değil veya materyalleri kaliteli değil, bazıları bu CD'lere patates baskı diyorlar. Türkiye'de satılan çoğu kopya oyun CD'si de bu tip CD'lerden ve bu yüzden sorunlar yaşanabiliyor. Plextor gibi üreticiler vibrasyonları gidermek için pahalı çözümler sunuyorlar. Ancak bu da sürücünden korkunç gürültüler gelmesine ve kasanın sallanmasına neden oluyor. Bu tip istenmeyen etkiler herkesin başına gelebilir, kendi yazdığımız CD-R'lar, Windows kurulum CD'leri, oyun CD'leri ve diğer CD'ler mükemmel olarak üretilmiyorlar, en ufak milimetrik bir sapma bile problemlere neden olabiliyor. Bu yüzden de bazen 24 hızlı sürücüler 16 hatta 12 hızlı bir sürücünden daha yavaş çıkabiliyor. Çoğu kullanıcı da bu yüzden emektar 8, 6 hatta 4 hızlı sürücülerini değiştirmek istemiyorlar.

Eski CD-ROM'larda Autostart

Microsoft'un Powertoy's araçlarında Autoplayer adlı küçük bir program mevcut. Bu program sayesinde eski CD'ler de otomatik olarak başlatılabilir, Windows 95 bunları normalde "görmezden gelir", zira bu CD'lerde AUTORUN.INF dosyası mevcut değildir. Autoplayer ise CD takıldığın-

da devreye giriyor ve bir seçenekler menüsü sunuyor, ve CD'de bulunan çalıştırma veya kurulum dosyalarını doğrudan çalıştırmaya olanak tanıyor. Program, CD'yi daha sonra tekrar taktığınızda ilgili dosyaları otomatik olarak çalıştırıyor.

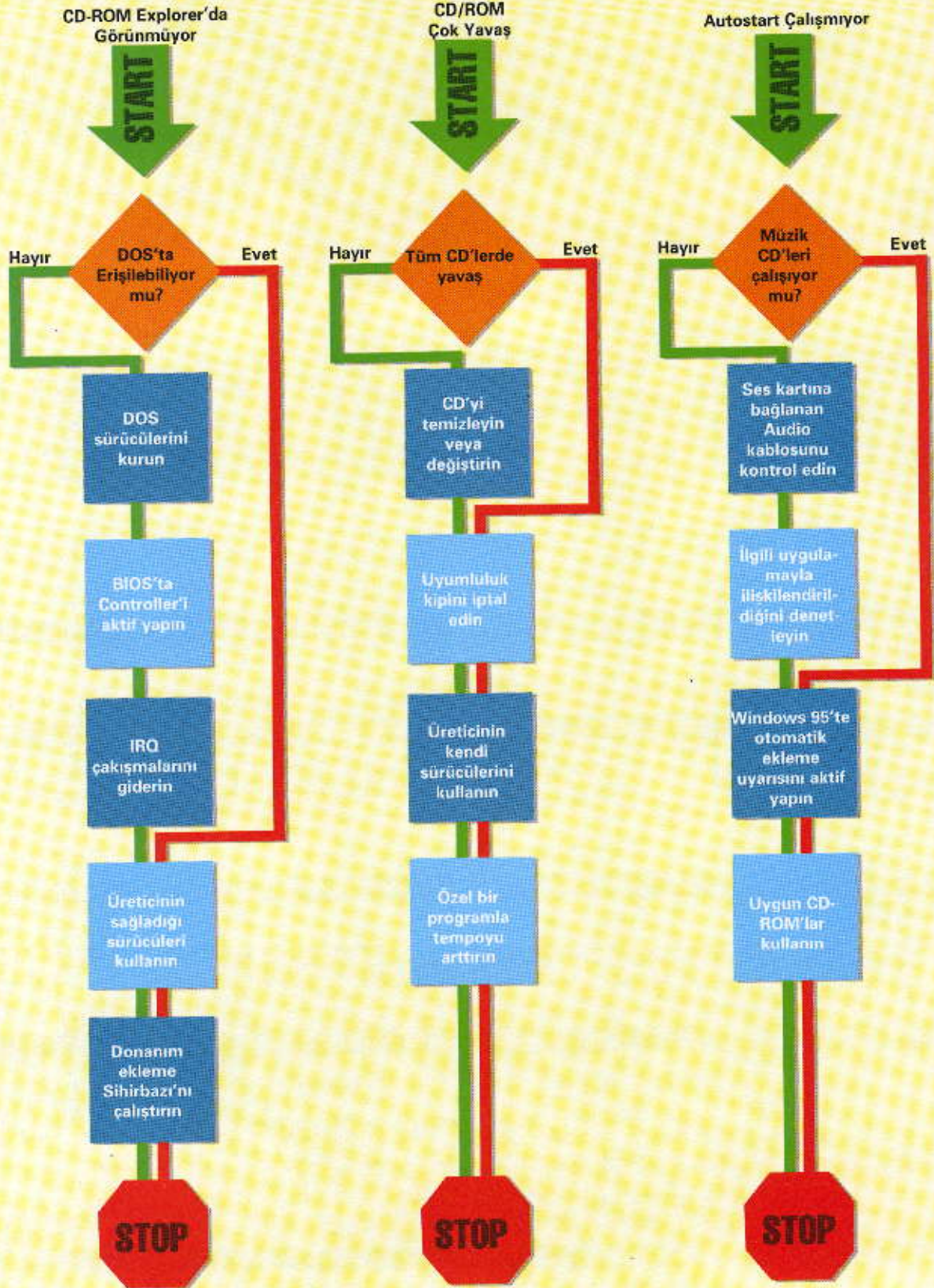
Mesela SETUP.EXE veya INSTALL.EXE gibi tipik kurulum programlarını Autoplay listesine aktarabilirsiniz. Geliştirilmiş Autoplay fonksiyonu sayesinde Windows 95, Windows 3.x ve DOS gibi başka sistemler için yazılımlar içeren CD-ROM'lardan da sizi haberdar edebiliyor.

Belirli bazı CD'lerde Düşük Tempo

Bugüne kadar yaptığımız CD-ROM sürücü testlerinde hep şununla karşılaştık: Sürücünün diski döndürdüğü dönüş sayısı çok önemli. Ancak pratik olarak bu performanstan yararlanmak mümkün değil, zira erişim süreleri yeterince kısa değil veya hata düzeltme yeterince başarılı değil.

Sürücünüz belirli bazı CD'lerde aşırı bir şekilde yavaşlıyorsa bu sonuncu durum sözkonusudur: Sürücü elektroniği CD üzerinde bir hatayla (çizik, toz veya parmak izi gibi) karşılaşır ve hatalı sektörleri doğru okuyabilmek için CD'nin hızını (dönüş sayısını) düşürür. Bu işlemi derin çiziklerde birkaç defa yineleyebilir.

Ancak çoğu sürücü bu hata düzeltme işleminden sonra tekrar maksimum hıza çıkmayı "unutuyorlar". Büyük veri yığınları okunduğunda bu işlem birkaç dakika daha uzun sürebilir. En kötü durumda da sürücü uzun bir süre hiçbir veri transferinde bulunamaz. Bu nedenle CD'leri temiz tutmalı ve çizmemelisiniz. Çizik CD'leri de mümkün olduğunca değiştirmeye veya kullanmamaya çalışın.

Troubleshooting: CD-ROM Sürücüler

[autorun]

open = autorun.exe

icon = chip.ico

şemasına göre hangi dosyanın otomatik olarak çalıştırılacağını ve Explorer'da standart CD-ROM simgesi yerine hangi ikonun gösterileceğini belirtir. İkon dosyası ICO formatında olmak zorunda değildir; BMP, DLL veya EXE dosyalarını da kullanmak mümkündür. Bir ikon dosyasında birden fazla sembol varsa, ilgili ikonun numarasını da belirtebilirsiniz, mesela:

icon=chip.exe,3

Explorer'da Birçok CD-R Yazıcı Simgesi

CD-Writer'ınız Explorer'da birden fazla simge ile görünüyorsa bu en azından SCSI aygıtlarda yanlış denetleyiciyi kullanıyorsunuz demektir. Üreticiler CD yazıcılarıyla birlikte

kendi SCSI denetleyicilerini de birlikte veriyorlar. İşte kullanmanız gereken denetleyici budur, CD yazıcınızı hazır kurulu bir Controller'a bağlamamalıyız. Windows 95 iki SCSI Controller'ın birlikte kullanılmasını destekler. Ancak kurulumdan önce ilgili Interrupt'ların çakışmadığına dikkat edin.

Özel Controller kartının arkasında yatan düşünce şudur: Sürücü CD'ye yazma işlemi sırasında sürekli bir veri akımına ihtiyaç duyar, bu akım kesinlikle kesintiye uğramamalıdır. Herhangi bir kesinti olduğunda yazılabilir CD'nizi bir daha kullanamazsınız. Extra denetleyici, verilerin kaynağına birdenbire bir şey olmazsa bu sürekli veri akımını sağlar; sabit diskler, CD-ROM'lar, Scanner'lar ve benzeri SCSI aygıtlar bağlı bir denetleyici bunu büyük ihtimalle başaramayacaktır.

Sürücü Sıkça Hata Veriyor

Çok az CD-ROM sürücüsü lazer diyodunun üzerindeki plastik merceği düzenli olarak temizleyen bir mekanizmaya sahiptir. Ancak bu merceğe ister istemez tozlanıyor. Bu da zamanla okuma işlemlerinin hatalara yol açmasına neden olur, zira merceğe lazer ışını daha kötü yayar, böylece hiçbir problemi olmayan CD'lerde bile hatalar ortaya çıkabilir.

Notebook'lardaki CD-ROM sürücülerinde merceğe yumuşak bir bezle temizlenebilir, zira bu tip sürücülerde merceğe mekanik bir şekilde çoklukla sürücünün çekmecesinde bulunur. Komplike sürücüler ise tozun içeride bulunan bir kapak sayesinde merceğe ulaşmasını engellemeye çalışıyorlar ve bunda da çoklukla başarılı oluyorlar. Ancak ucuz sürücülerde üreticiler bu toz korumasından "tasarruf" ediyorlar. ☐

Satış şirketlerinde yılın elemanı

Satış Asistanı

Satış Yönetim Yazılımı

Satış Asistanı ST

\$149
KDV HariçTELESİPARİŞ
(232) 445 94 70

- Satış ve teklif takibi
- Otomatik teklif oluşturma
- Satış tarihçeleri, aksiyonlar
- Döküman yönetimi
- Raporlama
- Yapılacak işlerin takibi
- Teklif şablonu hazırlama
- E-Mail (elektronik posta)
- Microsoft Excel'e veri aktarımı
- Ürün kartları ve veri tabanı
- Veri alma (transfer) modülü
- Ekrandan ve yazıcıdan listeler
- Otomatik telefon çevirme
- Mektup etiketleri hazırlama
- Şifre, yedekleme, Windows yardım

[AYRINTILI BİLGİ İÇİN]

Interdata

INTERDATA BİLİŞİM SİSTEMLERİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
1347 SOK. NO: 8 / 302 PASAPORT - İZMİR
TEL: (232) 445 95 13 FAX: (232) 483 84 96

* Satış Asistanı birçok farklı sektörde kullanılacak bir ürün ve en etkili yoldur. Ekim 97'de oluşturulmuş satış raporları.

* Ülkemizde böyle programların aratılıyor olması çok güzel.

CHIP
Kasım 97

"Yazılım kullanımı olarak da, görsel olarak da oldukça iyi tasarlanmıştır"

Ücretsiz
demo

Tüm Spectrum

Office1 Superstore

ESCORTLAND'lerde

ve tüm seçkin Data Marketlerde.

www.interdata.com.tr ziyaret ediniz.

Wild Ride

Bu ay sizler için bir oyun seçtik.

Wild Ride güzel grafiklere sahip bir sörf oyunu.

Azgın dalgalar arasında sörf yapmak istiyorsanız, CHIP CD'sine bir göz atın.

Yaz biteli uzun zaman oldu; ancak bir sörf tahtası üzerinde yazı tekrar yaşamak istiyorsanız, Wild Ride tam size göre.

Oyunu başlattığınızda kendinizi tipik bir California sahilinde buluyorsunuz. Burada çevrenize bir göz atabilir ve yön tuşlarının yardımı ile sıcak kumsal üzerinde yürüyebilirsiniz. İlk olarak bir karakter seçmeniz gerekiyor. Seçebileceğiniz karakterler iki kişi ile sınırlı; Mrs. Natural ve Jersey Slim. Space tuşuna basarak bu karakterlerden birini seçtikten sonra, sahile doğru "Get Ready to Ride" levhasını görene kadar yürümeniz gere-

kiyor. Tekrar Space tuşuna basarak kendinizi azgın dalgalara bırakabilirsiniz.

Dikkat, Denizaltı!

Dalgalar içine atıldığınızda oyunun görünümü değişiyor. Program, üzerinde sörf tahtanız ile gezindiğiniz üç boyutlu büyük bir dalga gösteriyor. Zamanın ilerlemeye başlaması ile birlikte dalga da kırılmaya başlıyor. Hemen sulara gömülmemek için kontrolü elinize almalı ve Space tuşuna basmalısınız. Oyundaki karakteri sadece yön tuşları ile kontrol edebiliyorsunuz. Oyuncunun dalgadan faz-

la uzaklaşmaması gerekiyor, aksi halde hız azalıyor ve suya düşüyorsunuz. Aynı şekilde dalganın üzerine çıkarken de dikkatli olmanız gerekiyor, aksi halde dalganın arkasına düşme tehlikesi ile karşı karşıya kalıyorsunuz. Bu durumda yapmanız gereken dalganın ortasında kalmaya çalışmak ve süratin tadına varmak.

Wild Ride oyununa çeşitli objeler de eklenmiş. Sahilden bir kaç metre açığa şamandralar bulunuyor. Yön tuşlarını iyi kullanıyorsanız, bu şamandrardan kurtulmanız oldukça kolay. Ancak sörfçünüzü yönlendirmekte gecikerseniz şamandralara çarparak komik bir ses çıkmasına neden olabilirsiniz. Şamandrardan kurtulduğunuzda herşeyin bittiğini zannetmeyin; bu defa aç bir köpek balığından kaçmanız gerekiyor.

Bunlarla birlikte oyun içinde karşınıza çıkan diğer objeler sayesinde, sörf yapmak oldukça tehlikeli bir iş haline geliyor. Örneğin aniden bir denizaltı ya da bir ada ile karşılaşabiliyorsunuz.

Gerçekçi 3D görünüm...

CAMERA menüsündeki seçenekler sayesinde oyunun farklı açılardan gösterilmesini sağlayabilirsiniz. Bu menüde size sekiz farklı seçenek sunuluyor. Örneğin "Beach Camera"yı kullanmak yerine sörfçünüze bir helikopterden bakabilirsiniz.

Wild Ride sisteminizi zorluyorsa, çeşitli ayarlar sayesinde bunu engelleyebilirsiniz. DETAILS menüsünde yüksek çözünürlüğü iptal etmeniz ve sistemi yavaşlatan bazı özellikleri kaldırmanız mümkün. Böylece Wild Ride'in sisteminizde daha hızlı bir şekilde çalışmasını sağlayabilirsiniz. ☐

Wild Ride 1.2

Yazar: Runandgun Inc.
2241 S. Michigan Ave.,
Chicago IL 60616, USA
System: Windows 95, Direct-X
Internet: <http://www.runandgun.com>

İşinizi görecektir bir makro mu arıyorsunuz? İşletim sisteminizin derinliklerinde kayboldunuz ve pratik çözümlere mi ihtiyacınız var? O halde doğru yerdesiniz. Chipucu Kataloğu'nda PC'lerle birlikte yaşamayı kolaylaştıran her şey var. Kesip biriktirebileceğiniz sayfalar kısa sürede kocaman, ciltli bir kataloğa dönüşecek. Ve biz sizin yerinizde olsak Chipucu Kataloğu'nu PC'mizin yanından hiç ayırmazdık.

İ N D E K S

WINDOWS 95

- 1 **DENETİM MASASI:** KAYITLI PROGRAMLARA AIT VERİLERİN KALDIRILMASI
- YAZI TIPLERİ:** SILINMIŞ YAZI TIPLERİNİN KURULMASI
- 2 **ARAMA FONKSİYONU:** BOŞLUK KARAKTERLERİ İÇEREN DOSYA İSİMLERİNİN ARANMASI
- MS-DOS KOMUT İSTEMİ:** DIR KOMUTU İLE DAHA İYİ FİLTRELEME
- NOT DEFTERİ:** WINDOWS 95'İN "NOT DEFTERİ" İLE PROTOKOL DOSYASI
- GERİ DÖNÜŞÜM KÜTÜSÜ:** DOSYALARI KLAVYE İLE SILERKEN SORULAN GÜVENLİK SORUSUNUN İPTAL EDİLMESİ

WINDOWS 3.1

- 3 **DENETİM MASASI:** WINDOWS 3.1 ALTINDA WINDOWS 95 GÖRÜNÜMÜ
- MINESWEEPER:** MINESWEEPER'A SES EKLEMEK
- PAINTBRUSH:** RESİM ÖZELLİKLERİNİN GÖSTERİLMESİ
- DOSYA YÖNETİCİSİ:** GÜVENLİK SORUNLARININ İPTALI
- SES KAYIT ARACI:** MÜZİK PARÇALARININ GERİYE DOĞRU ÇALINMASI

UYGULAMALAR

- 4 **EXCEL 7.0:** TABLODAKİ TELEFON NUMARALARININ ÇİFT TIKLAMA İLE ÇEVİRİLMESİ
- EXCEL 97:** BİR HÜCRE İÇİNDE BİRDEN FAZLA HÜCRE

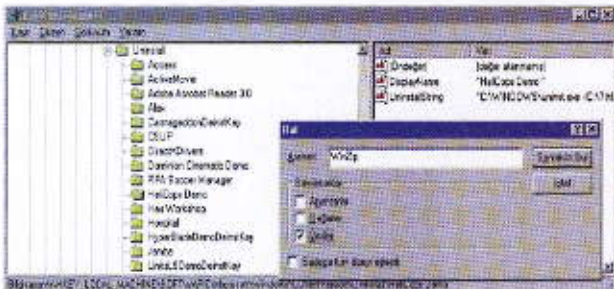
DONANIM

- 5 **İŞLEMÇİ:** CYRIX İŞLEMÇİ İLE YAŞANAN PROBLEMLERİN ÇÖZÜLMESİ
- SES KARTI:** SOUNDBLASTER 16 PNP WINDOWS NT 4.0 TARAFINDAN TANINMIYOR
- EKRAN KARTI:** VIDEO DOSYALARININ MIROVIDEO 22SD İLE WINDOWS 95 ALTINDA SORUNSUZ ÇALIŞMASI

DENETİM MASASI: Kayıtlı programlara ait verilerin kaldırılması

Normalde Windows 95 uygulamaları Denetim Masası üzerinden kaldırılabilirler. Bu işlem "Program Ekle/Kaldır Özellikleri" penceresi üzerinden yürütülür. BAŞLAT - DENETİM MASASI - Program Ekle/Kaldır - Yükle/Kaldır seçeneği üzerinden bu pencereye ulaşabilirsiniz. Pencerenin alt bölümünde bu menü sayesinde kaldırabileceğiniz programlar listelenir. Programların kaldırılması için Clean Sweep gibi bir Uninstall programı kullanıyorsanız, bazı durumlarda

kaldırılmış olan program kayıtları yukarıda belirtilen listede yer almaya devam ederler. Aynı şekilde bir programı DELETE tuşuna basarak sildiğinizde de program bu penceredeki listeden silinmez. Bu şekilde sildiğiniz ve artık sistemde bulunmayan bir programı kaldırmak istediğinizde bir hata mesajı ile karşılaşsınız. Bu durumda, programa ait olan ifadeyi kayıtlı programların gösterildiği listeden direkt olarak silme imkanınız olmadığımızdan biraz uğraşmanız gerekiyor. Bu ifadeyi silebilmek için Windows 95'in Kayıt Düzenleyicisi'ni çalıştırmanız gerekiyor. BAŞLAT - ÇA-

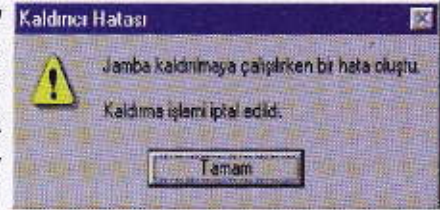
İnce temizlik: Kayıt Düzenleyici sayesinde gereksiz ifadeleri silebilirsiniz.

YAZITİPLERİ: Silinmiş yazıtiplerinin kurulması

Windows 95 önceden sildiğiniz yazıtiplerinin (örneğin standart yazıtipi Arial) tekrar kurulmasını sağlayan bir fonksiyona sahip değil. Windows 95'in font asistanı sadece paketlenmiş olan fontları kurabiliyor. Buna karşılık sadece kurulum dosyalarının (*.CAB Dosyaları) içinde

bulunan yazıtipleri okunamıyor. Bu nedenle ilk olarak dosyaları EXTRACT komutu ile açmanız gerekiyor. Bu işlemten sonra yazıtiplerini font asistanını kullanarak kurabilirsiniz. Font asistanını BAŞLAT - AYARLAR - DENETİM MASASI - YAZITİPLERİ kısmında bulabilirsiniz. Windows 95'in True Type biçimindeki standart yazıtipleri kurulum CD'sindeki WIN95_04.CAB dosyasında bulunuyor. Arial yazıtipini yüklemek için şunları yapmalıyız:

**Uninstall
yapılamıyor:
Program önceden
silinmişse,
Windows 95
Uninstall işlemini
yürütemiyor.**

LIŞTIR - REGEDIT.EXE komutu ile, Registry üzerinde çalışmanızı sağlayan bu programı çalıştırın. <HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Uninstall> kısmına geçerek kaldırılacak Windows 95 programlarına ait bilgilerin bulunduğu bölüme ulaşın. Burada silmek istediğiniz ifadeyi bulun.

Anahtar isimleri ile program isimleri her zaman uyumadığından Kayıt Düzenleyici'nin arama fonksiyonunu kullanabilirsiniz. Bunun için, pencerenin sol bölümünde bir anahtarı işaretledikten sonra CTRL + F (Düzen - Bul) tuşlarına basarak arama fonksiyonunu çalıştırın. ARANAN kısmına "Program Ekle/Kaldır" penceresinde

gösterilen ifadeyi yazdıktan sonra SONRAKINI BUL seçeneğini tıklayarak arama işlemini başlatın. Belirttiğiniz isme ait olan kayıt bulunduktan sonra TAB tuşuna basarak sol pencereye geçin ve burada uygun anahtarı işaretleyin. DELETE tuşuna basın ve anahtarı gerçekten silmek isteyip istemediğinizi soran pencereyi EVET'i tıklayarak geçin. Böylece ifade Registry'den silinir ve artık "Program Ekle/Kaldır" penceresinde bulunan listede gösterilmez.

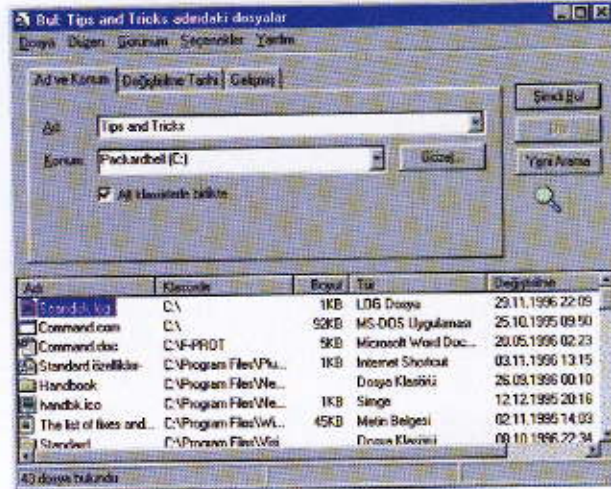
Bu yöntemle sadece listedeki ifadenin silindiğine dikkat edin. Program tarafından sabit diskinize aktarılmış olan ve artık kullanılmayan DLL dosyaları ve diğer dosyalar bu işlemten sonra da sabit diskinizde yer almaya devam ederler.

Şimdi Denetim Masası'ndaki YAZITİPLERİ kısmından bu yazıtipini tekrar kurabilirsiniz. DOSYA - YENİ YAZITİPİ YÜKLE seçeneğini tıklayıp C:\TEST dizinine geçin. "Yazıtipi Listesi"nde dizinde bulunan yazıtiplerini görebilirsiniz. Önce TÜMÜNÜ SEÇ seçeneğini, daha sonra da TAMAM'ı tıklayın. Böylece yazıtipleri Fonts dizinine kopyalanırlar ve kullanıma sunulurlar.

ARAMA FONKSİYONU: Boşluk karakteri içeren dosya isimlerinin aranması

BAŞLAT - BUL seçeneği üzerinden, isminde boşluk karakteri bulunan bir dosyayı (örneğin Tips and Tricks.txt) aratıyorsanız, şu sorunla karşılaşabilirsiniz: Bulmak istediğiniz metin dosyası yerine, isminde boşluk karakteri ile ayrılmış kelimelerden herhangi birini barındıran tüm dosyalar listelenir. Örneğimizde bu kelimeler "Tips", "and", ve "Tricks".

Bu arama sırasında tabii ki <Tips and Tricks.txt> dosyası da bulunur, ancak o an için hiç gerekli olma-

Yanlış anlama: Arama fonksiyonu kelimeler arasındaki boşluk karakterini tek tek aranacak ifadeler arasına konmuş ayırım çizgisi olarak algılıyor.

yan bir sürü dosya ile birlikte listelendiğinden, bu dosyayı bulmak biraz zaman alır.

Bu sorunu kolayca çözmek mümkün. Dosya ismini tırnak işaretleri içinde

yazarsanız, tek tek kelimeler olarak değil, bütün bir ifade olarak aranır. Örneğimizde doğru sonuca ulaşmak için "Tips and Tricks" ifadesini aratmalısınız.

size yardımcı olabilir. Bu yardımcı programı BAŞLAT - PROGRAMLAR - DONATILAR kısmında bulabilirsiniz.

"Not Defteri"ni çalıştırın ve yeni bir dosya yaratın. Bu dosyanın ilk satırına ".LOG" ifadesini yazın. Daha sonra bir isim vererek dosyayı kaydedin. Dokü-

manı her açtığınızda aktif tarihin ve zamanın dokümanın sonunda yeni bir satıra yazıldığı görülecektir. Dokümanı açıp bu bilgilerin bir defa daha yazılmasını istiyorsanız, dokümanı kapatıp, tekrar açmanız gerekmiyor; F5 tuşuna bastığınızda bilgiler yeni bir satıra yazılırlar.

NOT DEFTERİ: Windows 95'in "Not Defteri" ile protokol dosyası

Bilgisayarınız ile bir protokol yürütmek, yani belli verileri aktif tarih ve zamanla birlikte bir dosyada tutmak istiyorsanız, Windows 95'in "Not Defteri"

GERİ DÖNÜŞÜM KUTUSU: Dosyaları klavye ile silerken sorulan güvenlik sorusunun iptal edilmesi

Windows 95 altında bir dosyayı klavyede DELETE tuşuna basarak silmek istediğinizde, hep aynı soru ile karşılaşırız: "... dosyasını Geri Dönüşüm Kutusu'na göndermek istedi-

ğinizden emin misiniz?" Silinen dosyaları tekrar Geri Dönüşüm Kutusu'nda bulabilme imkanı olduğundan, bu güvenlik önleminin pek bir anlamı kalmıyor.

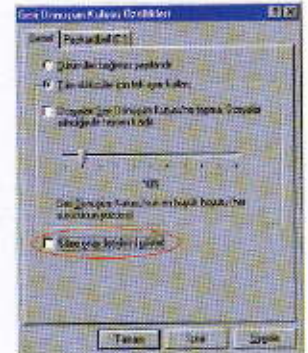
Her defasında bu sorunun sorulmasını engellemek oldukça kolay. Farenin sağ tuşu ile "Geri Dönüşüm Kutusu" simgesini tıklayın ve açılan menüden ÖZELLİKLER'i seçin. GENEL bölümünde "Sil-

me onay iletişimimini göster" seçeneğini göreceksiniz. İşte dosya silme sırasında sorunun sorulmasını sağlayan seçenek bu. Seçeneğin yanındaki onay işaretini tıklayarak kaldırın ve daha sonra TAMAM'ı tıklayarak değişikliklerin geçerli olmasını sağlayın. Bundan böyle bir dosyayı DELETE tuşu ile silmek istediğinizde size güvenlik sorusu sorulmayacak.

MS-DOS KOMUT İSTEMİ: DIR komutu ile daha iyi filtreleme

Windows 95 altındaki MS-DOS Komut İstemi (DOS 7.0) kısmında tek bir komut ile, isminin belli bir bölümünde bir harf kombinasyonunu barındıran dosyaları aratabilirsiniz. Örneğin bir dizin içerisinde isminde "SR" karakter dizini bulunan dosyaları listelemek istiyorsanız, <DIR *SR*. > komutunu kullanmalısınız.

Eski DOS sürümlerinde bu komut kullanıldığında ilk yıldız ile nokta arasındaki karakterler dikkate alınmıyordu. Bu nedenle yukarıdaki komut <DIR *. > komutu ile aynı sonucu veriyordu. DOS 7.0'da ise sonuç farklı. <DIR *SR*. > komutu örneğin MASRAF.XLS gibi dosyaların bulunmasını sağlıyor. Böylece bu DOS sürümünde arama yapmak için birden fazla komut kullanmak ya da bir Batch dosyası hazırlamak gerekmiyor.

Hızlı silme: Güvenlik sorusunun sorulmaması için bu seçeneğin pasif durumda olması gerekiyor.

DENETİM MASASI: Windows 3.1 altında Windows 95 görünümü

Bir Windows 3.1 kullanıcısı olarak, masaüstlerini renkli duvar kağıtları ile süsleyen Windows 95 kullanıcılarını kıskandığımız oldu mu hiç? Aynı şeyi Windows 3.1 altında da gerçekleştirmeniz mümkün. Herhangi bir resmi Masaüstü'nde duvar kağıdı olarak kullanabilirsiniz. Windows, duvar kağıdı olarak sadece BMP formatındaki resimleri kabul ettiği için, ilk olarak seçtiğiniz resmi uygun forma dönüştürmelisiniz. Kullanacağımız resim farklı bir formata sahipse, dosyayı bir resim programı (örneğin Paintbrush ya da Paint Shop Pro) ile açın ve DOSYA - FARKLI KAYDET se-

Duvar kağıdı: Masaüstü'ne duvar kağıdı ekleyerek Windows 95'e benzer bir görünüme sahip olabilirsiniz.

çeneği ile BMP formatında bir kopya oluşturun. Daha sonra yeni dosyayı Windows dizinine taşıyın. Seçtiğiniz resim BMP formatına sahipse, tek yapmanız gereken dosyayı Windows dizinine kopyalamak. Resmi duvar kağıdına dönüştürmek için ANAGRUP'ta bulunan DENE- TİM MASASI altında MA-

SAÜSTÜ simgesini çift tıklayın. Açılan pencerede DUVAR KAĞIDI altında daha önce kopyalamış olduğunuz dosyayı bulabilirsiniz. Bu dosyayı seçin ve ORTALA seçeneğini tıklayın. TAMAM'ı tıklayarak değişikliklerin geçerli olmasını sağladıktan sonra tüm pencereleri simge durumunda küçültün.

SES KAYIT ARACI: Müzik parçalarının geriye doğru çalınması

Söylentiye göre bazı müzik parçaları tersten çalındıklarında şeytani bir içerik sunuyorlarmış. Sabit diskinizde WAV dosyası olarak bu parçalardan birine sahipseniz, SES KAYIT ARACI sayesinde bu söylentilerin doğru olup olmadıklarını

ni kontrol edebilirsiniz. İlk olarak DOSYA - AÇ seçeneği ile WAV dosyasını açın. Daha sonra ETKİLER menüsünde TERS ÇEVİR seçeneğini tıklayın. Şimdi, PLAY tuşunu tıkladığınızda dosya geriye doğru çalınacak. Dosyayı tekrar normal biçimde çalmak için ETKİLER - TERS ÇEVİR seçeneğini bir defa daha tıklamanız yeterli.

Farklı sesler: Geriye doğru çalınan bir WAV dosyasını tanımak neredeyse imkansız

MINESWEEPER: Minesweeper'a ses eklemek

Minesweeper oyununuz fazla sesizse, küçük bir değişiklik ile oyunun ses vermesini sağlayabilirsiniz. Bir metin editörü kullanarak Windows dizininde bulunan WINMINE.INI dosyasını açın ve <Sound=3> satırını dosyaya ekleyin. Minesweeper'ı tekrar çalıştırdığınızda, rastladığınız bombalar bir patlama sesi çıkaracak.

DOSYA YÖNETİCİSİ: Güvenlik sorularının iptali

Dosyaların taşınması ya da silinmesi sırasında "Dosya Yöneticisi" tarafından sürekli sorulan sorular bazen oldukça can sıkıcı oluyor. Sabit diskin düzenlenmesi sırasında ise bu sorular zaman kaybına neden olmaktadır başka bir işe yaramıyorlar. Kullanıcılar genelde bunları okumadan onaylıyorlar.

Ancak "Dosya Yöneticisi"nin sadece sizin istediğiniz durumlarda uyarı mesajı vermesini sağlamanız mümkün. Gereksiz soruları iptal etmek için ilk olarak SEÇENEKLER menüsünde ONAY seçeneğini tıklayın. Böylece hangi olaylarda "Dosya Yöneticisi" tarafından uyarı mesajı verileceğini belirleyebileceğiniz pencereye geçebilirsiniz.

PAINTBRUSH: Resim özellikleri- nin gösterilmesi

Bir resmin büyüklüğünü ya da kaç renkten meydana geldiğini öğrenmek istiyorsanız, bir resim programı olan Paintbrush gerekli bilgileri size veriyor. Paintbrush altında DOSYA - AÇ seçeneğini tıklayın ve özelliklerini öğrenmek istediğiniz dosyayı seçin. INFO seçeneğini tıkladığınızda Paintbrush size resmin genişliği, yüksekliği, renkleri ve düzlemleri ile bilgileri gösterir.

EXCEL 7.0: Tablodaki telefon numaralarının çift tıklama ile çevrilmesi

Windows 95'in DONATILAR bölümünde NUMARA ÇEVİRİCİSİ bulunur. Bu fonksiyon sayesinde telefon numaralarını manuel olarak çevirmek zorunda kalmazsınız. Adres ve telefonları bir Excel tablosunda tutuyorsanız, listesini gördüğünüz makro sayesinde gerekli alanı çift tıklayarak telefon numaralarının otomatik olarak çevrilmesini sağlayabilirsiniz.

Telefon numarasının mutlaka bir ön numara ile birlikte verilmesi gerekiyor. Ayrıca bu numaranın bir çizgi ya da bölme işareti ile telefon numarasından ayrılması gerekir. Makroyu yazdıktan sonra herhangi bir telefon numarasını çift tıklayarak çalıştırabilirsiniz. Makro hücredeki telefon numarasını NUMARA ÇEVİRİCİSİ tarafından istenen formata dönüştürür ve yeni numarayı programa aktarır. Bir süre sonra NUMARA ÇEVİRİCİSİ komutu alır ve numarayı çevirir.

Adres ve telefon kayıtlarımızın bulunduğu tablonun isminin makroda belirtildiği gibi "Adresler" olmasına dikkat edin.

EXCEL 97: Bir hücre içinde birden fazla hücre

Şimdiye kadar Excel altında bir hücre, ait olduğu sütunla aynı genişliğe sahipti. Ancak yeni sürüm olan Excel 97'de birden fazla hücreyi tek bir hücre içine

yerleştirebilirsiniz. Böylece birden fazla satır ve sütuna sahip olan bir alan oluşur. Oluşturulan alanın sol üst köşesindeki hücre, bölünmüş olan hücrenin içeriğini gösterir. Alan içerisindeki diğer hücrelerin içerikleri birleşme sırasında silinirler. Aynı alanın ileri-

de tekrar oluşturulması birşey değiştirmez. Hücre içeriklerinin birleşme sırasında silineceği kullanıcıya bir uyarı mesajı ile bildirilir. Özellikle başlıkların ya da diğer metinlerin yazılması sırasında bu fonksiyon işlerinizi kolaylaştırabilir.

Otomatik Numara Çevrilmesini Sağlayan Makro

```
Sub Oto_Tel()
Worksheets("Adresler").OnDoubleClick = "Telefon"
End Sub

Sub Telefon()
Dim Pos As Integer
Dim Nr, OnNumara, AramaSim, TelNr
On Error GoTo Hata
TelNr = ActiveCell.Value
For OnNumara = 1 To 7
AramaSim = Mid(ActiveCell, OnNumara, 1)
If AramaSim < "0" Or AramaSim > "9" Then GoTo Donustur
Next OnNumara

Donustur:
Nr = ActiveCell
Pos = InStr(1, Nr, AramaSim, 0)
Mid(Nr, Pos, 1) = "/"
Nr = "+90(" + Nr
ActiveCell.Value = Nr

cevir:
ActiveCell.Select
Selection.Copy
Deger = Shell("Dialer.exe", 1)
Bekle
Application.SendKeys keys:="^[v]"
Bekle
Application.SendKeys keys:="^[v]"
Bekle
ActiveCell.Value = TelNr
Exit Sub

Hata:
If Err = 5 Then MsgBox "Uygun hücre (Tel. Numarası) seçilmedi!" + Chr$(13) + "Örnek: 0123 4567, 0123/4567, 0123-467 vb."
End Sub

Sub Bekle()
BekleSure = TimeSerial(Hour(Now()), Minute(Now()), Second(Now()) + 1)
Application.Wait BekleSure
End Sub
```


Birleşme: Excel 97'de birden fazla hücreyi birleştirebilirsiniz.

İŞLEMÇİ:**Cyrix işlemci ile yaşanan problemlerin çözülmesi**

Cyrix firmasının bazı işlemcileri Windows 95 altında problem çıkarıyor. Bu işlemciler Windows 95'in BIOS denetiminin ön belleklemesi ile uyumlayan bir ön bellek (Cache) kullanıyorlar. Bu anlaşmazlık ara sıra baş gösteren genel koruma hataları ve sistem çökmeleri ile kendini gösteriyor.

Bu problem Windows 95 CD-ROM'unda bulunan küçük bir program sayesinde çözülebiliyor. WB16OFF.EXE isimli program CD içerisinde <WIN95> dizininde bulunuyor. Program işlemci ön belleklemesinin iptal edilmesini sağlıyor. AUTOEXEC.BAT'a ekleyerek sistemin her açılışında programın otomatik olarak çalışmasını sağlayabilirsiniz. Bu durumda işlemci tam performans ile çalışmayacaktır, ancak sistem çökmelerinden kurtulmuş olursunuz.

SES KARTI:**Soundblaster 16 Pnp Windows NT 4.0 tarafından tanınmıyor**

Soundblaster 16 PnP ses kartının Windows 95 altında kurulumu sırasında sistem tarafından sorunsuz bir şekilde tanınmasına karşın, Windows NT 4.0 altında her zaman aynı sonuç elde edilemiyor. ISA Plug and Play sürücüsü sayesinde bu

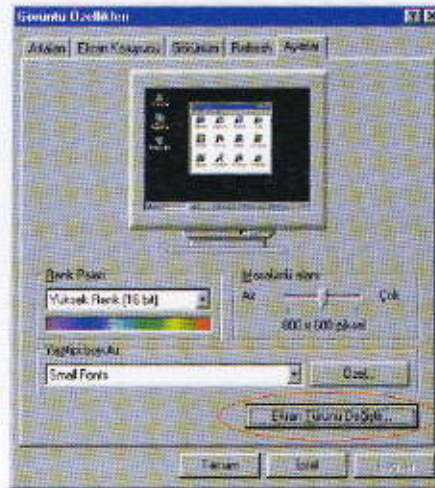
EKRAN KARTI:**Video dosyalarının MiroVideo 22SD ile Windows 95 altında sorunsuz çalışması**

Windows 95 altında S3 Trio64+ Chip'li MiroVideo 22SD PCI ekran kartını kurmak istiyorsanız, üretici firma tarafından verilen kart sürücülerini kullanmalısınız. Normalde her şey sorunsuz bir biçimde çalışır; ancak bir MPEG dosyası çalıştırmak istediğinizde problemlerle karşılaşabilirsiniz. Windows 95'in kurulumu sırasında standart bir ekran türü seçtiyseniz, MPEG dosyası gösterilirken ekran üzerinde yatay şeritler belirir.

Bu problemi, DDC özelliğine sahip Plug and Play bir monitöre sahip olup olmamanıza bağlı olarak iki farklı yöntemle çözebilirsiniz. Bu tür bir monitöre sahipseniz, BAŞLAT - AYARLAR - DENETİM MASASI - GÖRÜNTÜ - AYARLAR - EKRAN TÜRÜNÜ DEĞİŞTİR - DEĞİŞTİR kısmındaki "Standart monitör türleri" bölümünde "Plug and

play" seçeneğini seçebilirsiniz. Bu sürücü Windows NT 4.0 CD-ROM'unda bulunuyor.

<ISAPNP> dizininde bulunan ISAPNP.INF dosyasının yardımı ile bu sürücüyü sisteminize yükleyin ve bilgisayarı yeniden başlatın. Şimdi ses kartınızın sistem tarafından doğru olarak tanınması gerekiyor. Böylece ses kartının sürücülerini yükleyebilir ve Windows NT altında kullanıma sunabilirsiniz.

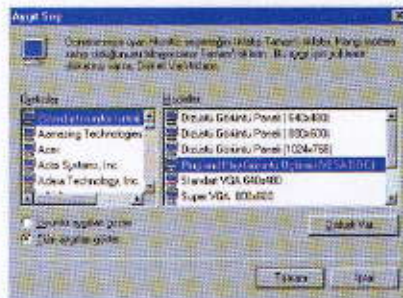
Monitörler:
Bu seçenek üzerinden monitör ayarlarını yapabilirsiniz.

Play görüntü uçbirimi (VESA DDC)'yi seçmelisiniz. Bu ayar sayesinde Plug and Play monitörlerde şeritler belirmez.

DDC özelliğine sahip olmayan eski bir monitöre sahipseniz, problemi çözmek için farklı bir yöntem kullanmalısınız. Miro tarafından kartla birlikte verilen CD-ROM'u sürücüye yerleştirin ve Denetim Masası'nda GÖRÜNTÜ - AYARLAR - EKRAN TÜRÜNÜ DEĞİŞTİR - DEĞİŞTİR kısmındaki "Standart monitör türleri" bölümünde "Plug and

play" seçeneğini seçin. Böylece bu dosyadaki bilgiler Windows 95'e aktarılır.

Bilgisayarı yeniden çalıştırdıktan sonra yine Denetim Masası'nda GÖRÜNTÜ - AYARLAR - EKRAN TÜRÜNÜ DEĞİŞTİR - DEĞİŞTİR - TÜM AYGITLARI GÖSTER kısmındaki ÜRETİCİLER listesinde "Miro Computer Products"ı seçin. Böylece sağ bölümden maksimum yatay frekans bilgileri ile birlikte

Yeni seçim: Plug and Play monitör sahiplerinin bu modeli seçmeleri gerekiyor.

RÜNÜ DEĞİŞTİR - DEĞİŞTİR - DISKETİ VAR - GÖZAT'ı seçin. Daha sonra CD-ROM üzerinde <disksets\win95> dizinine geçin.

Sol bölümden Monitör.inf dosyasını görebilirsiniz. Bu dosya içerisinde Miro ekran kartı ile birlikte çalışabilecek birkaç monitör bulunur. Şimdi TAMAM'ı

monitörler listelenir. Burada monitörünüze uygun bir model seçin; örneğin maksimum 800 x 600 çözünürlüğe çıkabilen eski bir 14 inç monitör için 38 KHz.

TAMAM'ı tıklayın ve sistemi yeniden başlatın. Bir MPEG dosyası çalıştırdığınızda ekranda yatay çizgilerin belirmediğini göreceksiniz.

Broadway Mpeg Encoder

Türkiye'de Megavizyon tarafından satışı yapılan Broadway Capture kartı gerçek zamanlı MPEG sıkıştırma yapabilmesi ile diğer benzer türdeki kartlardan ayrılıyor. Fiyat olarak da alınabilir düzeylerde olan kart çoklu ortam dokümanları ve sunumlara video'lar eklemek için, web sayfaları, Video-CD'ler ve dijital arşivler hazırlamak için ideal. Broadway kartı ile aynı zamanda VHS kalitesinde video bantlar da hazırlanabiliyor. Sabit diske kaydedilen dosyalar düzenlenmek isteniyorsa AVI formatında istenmiyorsa da MPEG-1 standardında saklanabiliyor. Kart ile bilgisayara görüntü aktarılabilirdiği gibi bilgisayardan da video banda görüntü aktarabiliyor. Çeşitli kombinasyonlara sahip paketlerden Full Paketin içinde PCI MPEG ana kartın yanında video Kablosu (RCA-RCA), iki adet ses kablosu (dual RCA-dişi ve erkek mini stereo), kurulum CD'si ve kullanım kılavuzu bulunuyor. Bunların yanında ayrıca yazılım olarak Ulead MediaStudio 2.5 gibi 1000 dolara yakın bir yazılım Bundle olarak yer alıyor. Kartın çalışmak için ihtiyaç duyduğu sistem ise pek öyle yüksek değil. En az Pentium 133 işlemciye, 16 yada 32 MB hafızaya sahip bir sistem kart için yeterli olabiliyor. Ayrıca sabit diskte yazılımların kurulu-

lumu için ve yakalanacak görüntünün de depolanması için 500 Mb'lık bir alana ihtiyaç duyuluyor. Broadway kameradan, daha önceden kayıt edilmiş bantlardan, lazer disk ya da video CD'lerden görüntü alabiliyor. NTSC ve PAL gibi sistemleri de destekleyen kart VHS, 8mm, Hi8, S-VHS, VHSC, $\leq$ inç gibi formatlardan bağımsız olarak çalışıyor. Yapılan testlerde Pentium 133 işlemcili 32 Mb hafızaya ve IBM marka sabit diske sahip Gigabyte HX anakartlı bir makinada, gerçek zamanlı MPEG kaydederken, en yüksek çözünürlüğün seçilmesine ve 25 dakikalık bir kayıt yapılmasına rağmen kayıt boyunca tek bir kare bile atlamayarak oldukça iyi bir puan aldı. MPEG-1 standardında 200:1 sıkıştırma yapan Broadway saniyede 352*240 çözünürlükte 30 kare, 352*288 çözünürlükte ise 25 kare kaydedebiliyor. Bu şekilde bir dakikalık bir görüntü için 10 MB'lık bir yer harcıyor. Böylece bir CD'ye 1 saatlik bir görüntü rahatlıkla sığdırılabilir. Kartın maksimum Capture oranı ise saniyede 1.2 MB, ki zaten günümüzde en yavaş sabit disk bile bu hızda takılmıyor. Çok profesyonel ve performanslı bir kart olmasına rağmen Capture yazılımı karta göre biraz basit kalıyor. Ayrıca Broadway kartının 2.5 sürümü IBM Aptiva PC serilerinde, PCI tabanlı Docking Station'larda, ve herhangi 82C450 Chipsete veya 440FX PCI Chipsete sahip Pentium Pro sistemlerde çalışmıyor. Eğer Pentium Pro'nuz varsa bu kartı kullanmak için mutlaka 441FX ya da 442FX Chipsete sahip olmanız gerekiyor.

Bilgi için: Megavizyon

Tel: (0212) 641 33 19

Fax: (0212) 641 17 99

Fiyat: Konfigurasyona göre değişiyor.
(895\$ - 1598 \$)

**KREDİLİ SATIŞLAR
İÇİN BİZİ ARAYIN.**

-512 K. Cache Bellekli Ana kart,
-*Intel Pentium 200 Mmx* Mikro işlemci,
-32 Mb. Edo Ram,
-Ergonomik Q Türkçe Win'95 klavye,
-2 Gb. Sabit disk,
-14" NI/LR MPR 11 Digital Monitör,
-2 Mb. S3 Ekran kartı,
-16 Hızlı CD-Room,
-33600 Fax- modem kartı,
-16 Bit Ses kartı,
-Hoparlör+Kulaklık+Mikrofon,
-*MS Windows 95 Lisanslı işletim sistemi,
-Mouse+Pad,
(*İlgili firmaların tescilli markalarıdır.)

1119\$+KDV

SC

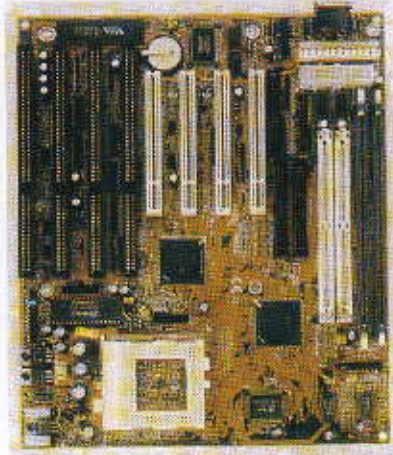
Junior
SYSTEMS

**SEKTÖRLERE
YÖNELİK
TİCARİ VE ÖZEL
YAZILIMLAR**

Pr@dem LTD. ŞTİ
BİLGİSAHAR HİZMETLERİ
Söğütöçesme Cad. Tel: 0 216 414 33 73-418 66 27
No: 73/3 Kadıköy-İST. Fax: 0 216 414 33 74
**TÜRKİYE GENELİNDE
BAYİLİKLER VERİLECEKTİR.**

Mainboard P55 - BT

U Intel 82430TX PCIset Chipset'e sahip bu anakart 100 ile 333 Mhz arasında çalışan bütün Pentium işlemcileri destekleyebiliyor. Üzerinde yer alan ZIF Socket 7 ile de gelecekte çıkacak işlemciler için destek sağlıyor. 2.0, 2.8, 2.9 ve 3.2 işlemci voltajı destekli voltaj regülatörü ile işlemci ve sistem güvenliğini de artırıyor. Anakart üzerinde 2 adet 72 pinlik SIMM, 2 adet de 168 pinlik DIMM olmak üzere yerleşik 256 Mbyte'a kadar DRAM desteği bulunuyor. Ayrıca BIOS'un otomatik olarak FP DRAM, EDO DRAM ve SDRAM tanıma özelliği de bulunuyor. Genişleme yuvası olarak ise 4 adet 16 bitlik ISA slot, 4 adet de 32 bitlik PCI slot yer alıyor. PCI IDE arabirimler ise PIO Mode 3 ve Mode

4 aygıtları surebiliyor. Ayrıca her iki IDE arabiriminde ATAPI ve Ultra DMA 33 aygıtları desteği de bulunuyor. Üzerinde yer alan Award Plug&Play BIOS'un Flash Eprom formunda olması dolayısı ile güncel-

lenebilirlik kolaylaşıyor. Kartı diğerlerinden ayıran özellikler, hem PS/2 Mouse hem de PS/2 AT klavye portunu üzerinde barındırması ve ATX güç ünitesi ile Remote olarak bilgisayarın klavyeden veya modem aracılığıyla açılabilmesi. İşlemci Hardware uyku modu ve sistem yönetim modu ile de güç korunumu sağlanmış oluyor. USB desteği de bulunan anakart'da yer alan işlemci ısı koruması ile işlemci fanında doğabilecek bir hatadan dolayı fazla ısınmada işlemciyi otomatik olarak yavaşlatabiliyor. Kart ile birlikte çok detaylı bir kullanım kılavuzu, Intel'in PIIX4 Triones sürücülerini ile birlikte Win95 için Türkçe USB Patch'in yer aldığı 2 disket de geliyor. Oldukça fazla yararlı detay içermesine rağmen anakart maalesef ATX formunda değil.

Ensoniq SoundScape AudioPCI

Ensoniq tarafından geliştirilen yeni AudioPCI teknolojisine sahip olan bu yeni ses kartı benzerlerinin aksine ISA değil PCI teknolojisini kullanıyor. Böylece hem yazılım hem de 32-bitlik mimariye sahip donanımın birleşimi ile üstün ses kalitesi elde edilmiş oluyor. 16-bit mimari ve yavaş DMA transferinden 4 ya da 20 kat daha hızlı işlem yapabilen Ensoniq bu şekilde işlemciye yüklenmeden yazılımsal olarak gerçek zamanlı ses efektine imkan tanımış oluyor. AudioPCI, 32 ses dalga tablosu, 2 ya da 4 MB General MIDI /Roland MT-32 ses seti ile Adlib/Sound Blaster Pro I (OPL2'ti) synthesizer emülasyonuna sahip. Aynı zamanda yüksek

veri transferine sahip olması ile dalga tablosu seslerin depolanması ve erişilmesi için değişik bir yöntem kullanıyor. Bütün 128 General MIDI enstrüman sesleri PC'nizdeki sabit disk üzerinde tutulmakta ve bilgisayarın Ram'i kullanılarak erişilmekte. Böylece genişlemeye imkanlı ses setlerine sahip oluyorsunuz. Ses kalitesi olarak 16 bitlik 48.0 Khz örnekleme frekansı ile Aux, mikrofon, CD modem ve TV Tuner'dan ses kaydı yapabiliyor. Mikrofondan ses örnekleme ise mono olarak 5 volt BIAS veya 30 dB güçlendirme ile yapılabilir. MIDI dosya-

larında ise parçalar gerçeğine çok yakın enstrümanlarla dinlenebiliyor. Çok ufak bir kart olmasına rağmen yapabildikleri oldukça fazla. Kartın kullanılabilmesi için düşük bir Pentium işlemcili sistem herhangi bir Windows işletim sistemi bir Pci slot ve en aşağı 12 MB olmak üzere sabit disk alanı yeterli oluyor. Yazılımları yüklendiği zaman standart Windows mixer'i de değiştiriliyor. Yeni Mixer'de synthesizer'da Spatial, Reverb, Chorus, Wave'de de Spatial olmak üzere gerçek zamanlı efektler açılıp kapatılabilir. Ayrıca yine burada Modem Synthesizer ve TV Tuner için ses ayarları da bulunuyor.

Bilgi İçin: Compel

Tel: (0212) 224 32 01

Faks: (0212) 240 24 63

Fiyat: 110\$ (son kullanıcı)

Düzeltilme

Kasım sayımızda incelenen US Robotics Sportster 56K modem Türkiye pazarında Karma A.Ş. tarafından da satılmaktadır.

HP Deskjet 890C

Hewlett Packard, Professional Series yazıcı ailesinin en yeni üyesi olan HP Deskjet 890C'yi satışa sundu. Kendisinden önceki mürekkep püskürtmeli yazıcılara göre daha gelişmiş özelliklere sahip olan bu yazıcı, "drop on demand" termal inkjet baskı teknolojisi ile fotoğraf kalitesinde ve yüksek hızda baskı imkanı sunuyor. Yazıcıdaki grafik kalitesinin yüksekliği HP tarafından geliştirilmiş olan PhotoREt II teknolojisi ile sağlanıyor. Bu teknoloji ile paralel çalışan ColorSmart II yazılımı ise, otomatik net renkli çıktı sağlayan bazı yeni teknolojiler içeriyor. Aynı zamanda yine yazılımsal olarak SmartFocus özelliği ile de düşük çözünürlüklü görüntülerin geliştirilmiş baskısına yardımcı olurken, yeni renk tanımlama standardı olan sRGB, MMX teknoloji desteği ve en önemlisi Kodak Image Enancements kullanımı ile de

oldukça kaliteli çıktıların alınması sağlanmış oluyor. HP'nin en hızlı mürekkep püskürtmeli yazıcısı olan 890C içinde bir adet 24MHZ'lik RISC işlemci barındırıyor ve dahili hafızası 0.5 MB. Yazıcı dili geliştirilmiş HP PCL 3 ve yazı tipi olarak da 26 dahili ölçeklenebilir yazı tipi ile 126 Windows True Type yazı tipi destekleniyor. Yazıcının dakikada basabildiği siyah beyaz sayfa sayısı 9 iken renkli sayfada da bu sayı 5 olarak belirleniyor. Aylık kullanım döngüsü 3000 sayfa olan yazıcı en büyük A4 olmak üzere zarf, kart, etiket, asetat gibi farklı tip ve ebatla kağıtlara da baskı yapabiliyor. 150 adet kağıt, 15'e kadar zarf, 30 adet de kart alabilme kapasitesine sahip olan yazıcının çıkış tepsi ise 50 yaprağa kadar kağıt depolayabiliyor. JetDirect harici baskı hizmet birimi sayesinde de ağ desteğine de sahip. Yapı olarak pek fazla büyük olmayan ya-

zıcının ağırlığı ise 6.5 Kg. Kutusu içinde ise Microsoft Windows 3.1, 95 ve NT için sürücülerin yer aldığı disketlerin yanında yazıcı yazılımlarının yer aldığı bir CD, Türkçe kullanım kılavuzu, renkli ve siyah olmak üzere de iki kartuş yer alıyor. Her tür kağıda baskıda hızından ve kalitesinden bir şey kaybetmeyen yazıcı aynı zamanda sessiz de olması ile hızlı ve kaliteli fotoğraf baskısı almak isteyen profesyonel kullanıcılara göre bir ürün. Tek dezavantajı benzer rakiplerine göre fiyatı olabilir.

*Bilgi İçin: Hewlett Packard
Tel: (0212) 224 59 25
Faks: (0212) 224 59 39
Fiyat: 560\$ (liste fiyatı)*

Mitac Essentia

Yarının bilgisayarı olarak lanse edilen Mitac'ın Essentia modeli hem görünüş hem de işlev olarak oldukça dikkat çekici özelliklere sahip. Çevre dostu olan ve enerji tasarruf moduna sahip bu bilgisayar masa üstünde kapladığı alan bakımından da oldukça tutumlu. Normal bir Mini Tower kutusunda gelen Essentia'nın kutusunu açtığınız zaman şaşırtıcı olarak karşınıza çıkan bir Notebook'tan biraz daha büyük olan alet NetPC'leri anımsanıyor. Bunun yanında işlev olarak da donanım olarak da büyük bir masa üstü bilgisayardan bir eksiği bulunmuyor. Plastik bir ayak üzerinde dikine de durabilen Essentia'nın üzerinde Notebook'larda kullanılan ince tip bir CD-ROM da bulunuyor. Pentium P54C ve P55C desteği ile 100

Mhz'den 233 Mhz'e kadar, Amd K6 desteği ile de P166 ve P200 işlemcileri destekleyebiliyor. Anakart üzerinde yer alan iki 168 pinlik DIMM soketi vasıtası ile 128 MB'a kadar EDO veya SDRAM takılabilir. Flash EPROM Bios'a sahip PC'nin Cache belleği ise 512 KB Pipe-lined burst synchronous SRAM. 3D desteği Trident'in 3DImage 975 kartı ile sağlanıyor. Ses kartı olarak da Crystal CS4237 kullanılmış. Sound Blaster Pro uyumlu bu kartın SRS 3D ses teknolojisi desteği de bulunuyor.

Multimedia özelliklerinin yanında çok zengin giriş çıkışlar özelliklerine de sahip. PC'nin arka tarafında biri mouse biri klavye için olmak üzere iki adet PS/2 port, 1 oyun port'u, 2 USB port, 10 Base-T UTP Network bağlantısı, ses bağlantıları ve bir de IrDA 1.1 infrared port opsiyonel olarak bulunuyor. Kurulumu çok basit olan ve işletim sistemi her şeyiyle kurulu gelen Essentia'nın kablolarını bağladıkça hemen sonra rahatlıkla kullanıma başlayabiliyorsunuz. Bilgisayara yeni başlayanlar için ideal bir PC denebilir.

*Bilgi İçin: Albim
Tel: (0216) 349 8970
Faks: (0216) 3475934
Fiyat: Konfigürasyona göre değişiyor.*

Mastercam

CNC Software tarafından üretilen Mastercam'ın 6. sürümü OpenGL grafik desteği de olmak üzere, çoklu yüzey düzeltme rutinleri ve yüksek miktarda artan toolpath hesaplama hızı gibi yeni özellikleri de içermekte. Kullanım gücü ve kolaylığı yanında Mastercam, 2'den 5'e eksen frezeleme, çevirme, 2'den 4'e kafes EDM, 3 boyutlu dizayn, kroki ve yüzey modelleme de yapabilen bir Windows tabanlı CAD/CAM yazılımı. Windows 3.1, 95 ve NT altında çalışa-

Windows altında çalışmasına rağmen program kendi menü sistemini kullanıyor.

bilen yazılım ile yüksek kaliteli parçalar daha hızlı ve güvenli üretilabiliyor. Modüller halinde satılan Mastercam sayesinde sadece üreteceğiniz parçanın karışıklığı seviyesindeki modüllü olarak gereksiz yere kullanmayacağınız özelliklere para vermemiş oluyorsunuz. Birçok bölümden oluşan modüllerin her birinin kendine has özelliği de bulunmakta. Mastercam Mill Modül 1'de 2-1/2 eksen işleme ve dizayn, kontürlendirme ve delme, zigzag, spiral ve tek yönde kesme içeren gelişmiş cep açma gibi özellikler bulunurken Modül 2'de 3 eksen işleme ve dizayn özelliği bulunuyor. Yine bu modül ile düzlemler, koniler, küreler, silindirler ve daha birçoğunun üzerine toolpath projeksiyon yapılabilir. Tek yüzey üzerinde düzeltme ve son işlem de yapılabilir. Son seviye olan modül 3'le ise 2'den 5'e eksen frezeleme ve dizayn, çoklu yüzeyler için düzeltme ve son işlemin yanında NURBS kullanımı ile eğik yüzeyler oluşturula-

biliyor. Z-Level düzeltme sabitken 2. Modülden daha gelişmiş olarak yüzeyler üzerine 3 boyutlu toolpath projeksiyon yapılabilir. Tek yönlü dosya çeviricilerinin desteklediği formatlar arasında ise DXF, CADL, IGES ve VGA bulunmaktadır. Her ne kadar endüstri standardında dönüştürücüler olmasa da diğer önemli yazılımlardan objeleri almak için yeterlidir. Sonuç olarak eğer PC tabanlı bir CAM freze yazılımı arıyorsanız Mastercam milling yanlış bir seçim olmaz. CAD özellikleri CAM programları arasında en iyi olan bu programı yine de komple bir CAD sistemi olarak düşünüp almamak gerekiyor.

386 veya üstü matematik işlemcili bir işlemci 16 MB hafıza program için yeterli olurken performanslı bir kullanım için ise Pentium tabanlı bir bilgisayar ve en aşağı 32 Mb hafıza gerekiyor.

Bilgi İçin: SES 3000

Tel: (0212) 222 6101

Faks: (0212) 220 0470

Fiyat: Konfigürasyona göre değişiyor

Uninstall Manager v1.1

Windows 95 kullananlar için çok büyük bir problem olan eski sürüm Windows programlarının bir kere yüklendiği zaman kaldırılamaması problemi Ahmet Hidayetoglu tarafından yazılan Uninstall Manager adlı programla sona eriyor. Windows 95'in program ekle kaldır sihirbazını desteklemeyen Win 3.x programları Windows'un System dizinine kullandıkları birçok dll dosyasını eklerler. Bir kullanıcı olarak nelerin kopyalandığını bilmek neredeyse imkansızdır. Bilinse bile bunları sabit diskten silmenin yanında system.ini ve win.ini gibi dosyaların da temizlenmesi, Windows Registry dosyalarının tekrar düzenlenmesi gerekir. Uninstall Manager programı bu işlemleri oto-

matik olarak yapıp Windows'u son yedekelediği duruma döndürüyor. Program açıldığı zaman önce araç çubuğunda yer alan son seçenek olan güncelle ile tüm sabit diskinizde yer alan dosya isimleri ile config.sys, autoexec.bat, system.ini ve win.ini gibi system dosyalarının yedeği alınıp belirtilen bir dizinde saklanıyor. Hemen sonra registry'i de saklamak amaçlı olarak komutlar menüsünden sistem dosyalarını yedeklemeyi seçiyorsunuz ve o anki system.dat ve user.dat dosyalarının da bir yedeğini almış oluyorsunuz. Daha sonra dilediğiniz programı Windows'unuza kurduktan sonra kaldırmak istediğinde Uninstall Manager programını çalıştırıyorsunuz. Önce komutlar menüsünden sistem dosyalarını geri yüklemeyi seçe-

rek system.dat ve user.dat'ı geri yükliyorsunuz. Bunu ilk önce yaparak Windows Registry bölümünün sonradan eklenen dll dosyalarının silinmesine karşı korumasını kaldırılmış oluyorsunuz. Daha sonra rahatlıkla yine araç çubuğunda yer alan ilk seçenek olan eklentileri kontrol et seçeneği ile yedekleme sonrası eklenen yeni klasörleri ve dosyaları görebiliyorsunuz. Buradan ister seçilen bir tanesini isterseniz de tüm yeni dosyaları silmek mümkün oluyor. Program çok basit kullanımı ile ve Windows'un büyük bir eksikğini kapatması ile dikkate değer.

Bilgi İçin: Nokta Yazılım

Tel: (0312) 4277522

Faks: (0312) 4272803

Fiyat: 10 \$

Gezgin s2.21

Başar Mevzuat tarafından hazırlanan Gezgın programı detaylı bir biçimde hazırlanmış Türkçe bir kartoteks programı. Bu program ile müşteri bilgilerinizden kişisel bilgilere kadar geniş bir yelpazede kayıtlar tutabilmeniz mümkün oluyor. Program giriş esnasında karşınıza gelen menüden hangi veri dosyasını açacağınızla karar verebiliyorsunuz. İsterseniz de kayıt etmiş olduğunuz tüm veri tabanı dosyalarını ayırım gözetmeden bir bütün olarak da açabiliyorsunuz. Program başladığı zaman karşınıza gelen ekrandan ise tüm programa hakim olmak mümkün. Program penceresinin sol tarafında yer alan kısımda tüm kişisel bilgiler görülebiliyor. Hitap şeklinin bile belirlenebileceği bu kısımda standart tanımların yanında,

cep telefonu ve çağrı numarası ile e-mail adresi için alanlar da yer alıyor. Ayrıca bu tüm tanıtım bilgilerini hem ev hem de iş için ayrı ayrı girmek de mümkün. Sağ üst tarafta ise aranan bilgiye kolay ulaşabilmek için bir arama menüsü yer alıyor. Buradan isim, soyadı, ünvan, işyeri ve iş konusu üzerine arama yapılabilir. İletişim ile ilgili kısımda ise kişinin kayıtlı telefonları tek tuş ile aranabilir. Ayrıca yine burada bu kişiye etiket basılıp basılmayacağı, basılacaksa ünvan ve işyerinin etikette olup olmayacağı gibi ayarları yapabiliyorsunuz. Ana menünün altında yer alan araç çubuğundan ise kişiler gruplanabilir, önemli günler, firma, banka ve nüfus cüzdanı gibi bilgilere de ulaşılabilir. Son

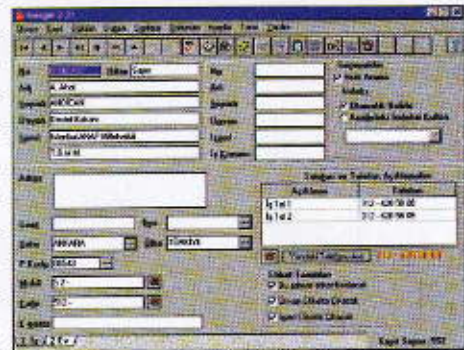
olarak da programda yer alan bir baş-
ka yararlı olabilecek bölüm ise araçlar
bölümü. Bu menüde posta ve meslek
kodları ile il, ilçe telefon kodları yer
ahyor. Her türlü bilgilerin tutulabilece-
ği, detaylı, fakat kullanımı da bir o ka-
dar basit bir program.

Bilgi İçin: Başar Mevzuat

Tel: (0312) 419 55 55

Faks: (0312) 419 55 75

Fiyat: 300\$ + KDV

Programın tüm özelliklerine tek pencere üzerinden ulaşılabilir.

CUN I

ASC-682

ASC-623

CN 02/05/07

GEÇ KALMADAN...

T-937

BOYUT SATIS BAYİLERİ

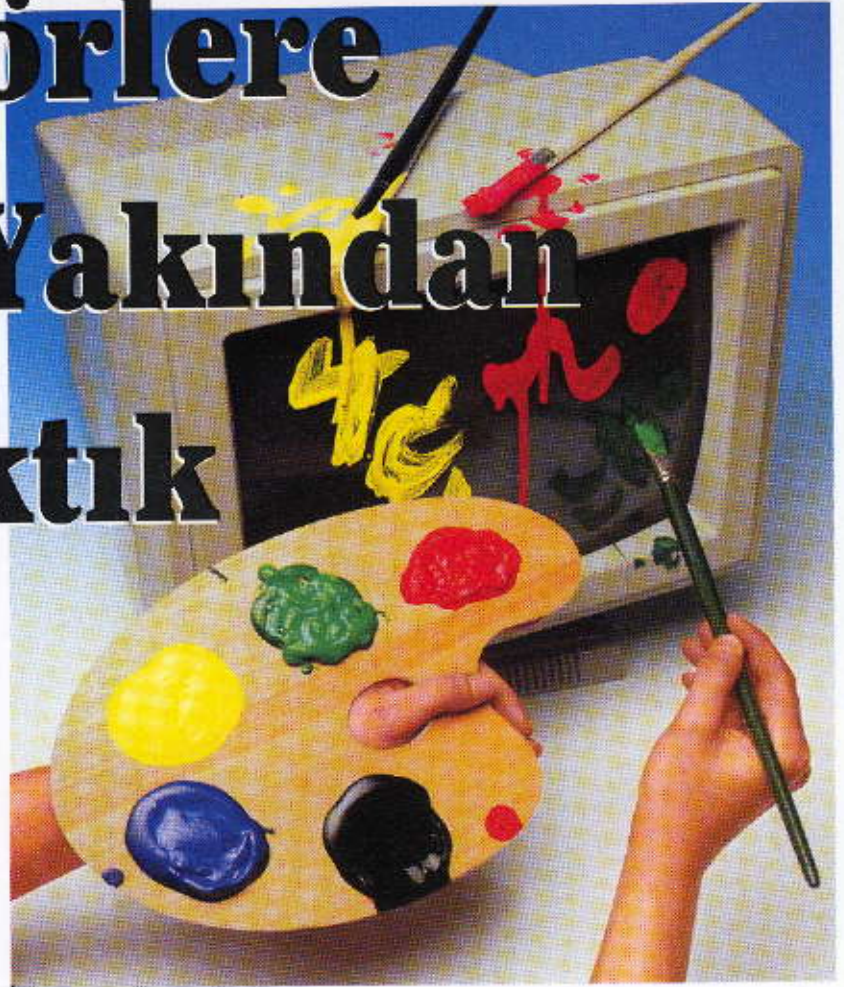
[illegible]

Monitörlere Daha Yakından Baktık

Karmakarışık elektronik bir dünyayı görünür hale getiren cihazları inceledik bu ay. Bilgisayarın içinde tüm hesaplamalar, kopyalamalar, taşımalar, okumalar, yazmalar yapılıyor ve son olarak kullanıcıya monitördeki görüntü şeklinde sunuluyor.

Televizyonun icadı ile başlayan teknoloji insanlığa çok büyük faydalar sağladı. Ancak bir yüzyıldan fazla bir zaman geçmesine rağmen temelde pek bir ilerleme de sağlanamadı. Hala kullanılan monitörlerin neredeyse tamamına yakını ilk teknik olan katod tüpünü kullanıyor. Isınan flamandan saçılan ve yapay olarak oluşturulan

manyetik alanlar aracılığıyla yönlendirilerek, yine oluşturulan elektrik alanlar aracılığıyla hızlandırılarak bir fosfor tabakasının farklı yerlerine çarpması sağlanan elektronlar. Temel prensip aynı. Ancak renklerin üretimi sırasında ve noktaların küçüklüğü konusunda farklı teknikler mevcut.

Peki bir monitörü diğerlerinden üstün kılan özellikler neler olabilir? Bu sorunun cevabını vermeden önce broşürlerde reklamlarda sıkça gördüğümüz bazı özelliklerin anlamlarını bilmemiz gerekiyor.

Tarama frekansı

Monitörler her ne kadar biz görüntü sabitmiş gibi de görsək aslında sürekli ekranda görüntüyü silip baştan oluştururlar. Bunu yaparken de yatayda önce tek numaralı satırları daha sonra da geri dönüşte çift numara-

lı satırları oluştururlar. Bu interlaced denilen yöntemdir ve gözlerin bozulması için idealdir. Bir saniye içinde tüm satırların gösterilmesi ise non-interlaced diye geçer ve gözleri yormayan görüntü bu şekilde elde edilir. Yatay tarama frekansı işte bu oluşturma hızıdır. Evlerdeki televizyonlarımızın şebeke frekansı olan 50 Hz. kullandıklarını biliyoruz. Bu gönderilen yayınları gösterebilmek için uygun bir hızdır. Ancak bilgisayarlarda görüntünün kaliteli olması amacıyla daha yüksek hızlara ihtiyaç vardır. Bu durumda ne kadar yüksek frekans kullanılıyorsa o kadar iyi diyebiliriz.

Nokta büyüklüğü

Bu kavramın da görüntünün kalitesi ile yakından ilgisi vardır. Ekrandaki noktalar ne kadar ufaksa görüntü de o kadar keskin demektir. 0.28 inch şu anda en çok kullanılan. An-

cak testimize katılan monitörler arasında 0.25 inch nokta büyüklüğüne sahip monitörler bile vardı.

Ekran boyu

Ekranın köşeden köşeye olan uzaklığının inch olarak belirtilmesidir. 14 inch ev kullanıcılarının en çok rağbet ettiği büyüklük. Burada çok önemli bir nokta var ki, o da üreticilerin tüp büyüklüğünü ambalajlarının üzerine yazmaları. Kutu üzerinde bir yerlerde "viewable size" başlığı ile asıl büyüklüğü yazıyorlar. Çoğu zaman 15 inchlik bir monitöre bakıp da "Bu 15 inch değil." denmesinin sebebi de işte bu.

Radyasyon oranı

Bu birçok insan için çok kritik bir değer olma özelliğini taşıyor. Görünmeyen ve normal şartlarda ölçülmesinin ev kullanıcıları için çok zor olması sebebiyle bu ay radyasyon testi yaptık. İlerleyen sayfalarda bu konuda daha ayrıntılı ve içinizi çok büyük ölçüde rahatlatacak bir yazı okuyacaksınız.

Nasıl Test Ettik ?

Bu ayki testimiz gerçekten çok yorucuydu. Elliye yakın monitörün tek tek kutularından çıkartılıp test edilip tekrar kutulanması oldukça fazla vaktimizi aldı ve bizi de oldukça yordu. Monitörleri yığdığımız Chip Test Merkezi içeri girilmez bir hal alınca biz de Yazı İşleri'nin odasına taşınmak zorunda kaldık.

Testimiz iki aşamadan oluştu. İlki radyasyon testiydi. Bu konuda T.C.

Radyasyon Testi

Öncelikle bu testi yapmamızda bize yardımcı olan T.C. Türkiye Atom Enerjisi Kurumu-Çekmece Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi'ne çok teşekkür ediyoruz. Sağlık Fiziki Bölümü'nden Ata Türer'in yaptığı ölçümlerin sonuçlarını tablolarda yayınladık. Bize verdikleri rapordan alıntılar da aşağıdadır.

"Söz konusu monitörlerin radyasyon sızıntı testleri merkezimiz dozimetri laboratuvarında düşük ve orta enerjili X-ışını ve gamma ışınlarına hassas ikinci derecede standart cihazlara göre kalibre edilmiş ESP-2 model cihaza bağlanan SPA-6 model plastik sintilasyon detektörü ile yapılmıştır.

Radyasyon ölçümleri, ekran yüzeyinden 5 cm uzaklıkta olacak şekilde 3 ayrı noktadan yapılmıştır. Tüm monitörler tek tek ölçüm yapılacak odaya alınmış ve cihazlar çalıştırılmadan önce ortam fon (doğal düzey) radyasyonu ölçülmüştür. Ölçümlerin yapıldığı yerde (odada) fon radyasyonunun 11.5-12.5 mikroröntgen/saat arasında

değiştiği tesbit edilmiştir.

Bilindiği gibi TV ve bilgisayar monitörleri katod ışıma tüpü içerirler. Bu tüpler çalışmaları sırasında düşük enerjili X-ışını üretirler ve bu nedenle bilgisayar monitör tüplerinin cam çerperleri ile ekranlarının X-ışınlarını sızdırmayacak şekilde imal edilmeleri gerekmektedir. Sızabilecek radyasyon için ise uluslararası yönetmeliklerde ve Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'nun 4. Maddesi (F) bendine göre görüntü veren katod ışıma tüplerinin yüzeyinden 5 cm uzaklıkta herhangi bir noktada doz şiddeti 5 mikrosievert/saat (=500 mikroröntgen/saat) değerini aşmaması istenmektedir." Tablolardan da görülebileceği üzere ölçülen radyasyon oranları odadaki doğal radyasyon ile neredeyse eşit. Bu durumda endişelerin yersiz olduğu da ortaya çıkıyor. Normal adı bir camın bile radyasyonu yüksek miktarlarda soğurabildiğini söyleyen yetkililer bir monitörün ekranını kırarak ölçmüşler ve kalınlığının yeterli olduğunu tesbit etmişler.

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu-Çekmece Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi'nden gelen bir yetkili tüm monitörlerin ölçümünü yaptı. Bize bir karşılaştırma kolaylığı sağlayabilmek amacıyla önce odanın içindeki oranı ölçtü ve daha sonra testlere başladı. Tüm monitörlerde Windows 95'i yükledikten sonra parlaklık ve aydınlık ayarlarını en son kademeye

getirerek monitörün ekranı üzerinde üç ayrı noktada ölçüm yaptık. Çıkan sonuçların ortalama değerlerini ilerleyen sayfalardaki tabloların altlarında bulabilirsiniz. Sonuçlar yetkilinin bize ölçümlere başlamadan önce de belirttiği gibi birbirine çok yakın. Bu da monitörlerin ekranlarından dışarıya X-ışını sızmasının belirlenen standartlarda olduğunu gösteriyor.

İkinci testimiz ise çözünürlük, nokta yoğunluğu ve hare üzerineydi. Bu test için A. Kemal Akçam'ın kendi yazdığı test programını kullandık. Hemen hemen tüm monitörlerin gösterebildiği 1280x1024 çözünürlükte ekrandaki görüntüde kare elde ederek ölçümler yaptık. Bunun için ekranı kenarlarından iyice daraltarak en yüksek nokta yoğunluğunu elde ettik. Daha sonra ayarlarla tekrar oynayarak ekranda çizili olan paternde

T.C. Türkiye Atom Enerjisi Kurumu - Çekmece Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi'nden Ata Türer test merkezimizde gerçekleştirdiği radyasyon ölçümleri sırasında görülüyor.

ortadaki karenin gerçek bir kare olmasını sağladık. Daha sonra da ölçerek ne kadar yerde kaç nokta gösterebildiğini bulduk. Bu değerleri de tablolarda bulabilirsiniz.

Aynı program ile ekrana bir piksel siyah ve bir piksel beyaz basarak tüm ekranı doldurduk. Elde etmesi oldukça zor bir görüntü olan bu ekranda keskinliğe dikkat ettik. Ancak birçok monitörde dikkatli bakılınca renk dalgalanması görülmüyordu. Bunları da tablolarımıza not ettik.

Hangisini Satın Almalı ?

Satın alırken öncelikle monitörü ne amaçla kullanacağınızı düşünmelisiniz. Burada birçok insanın birden fazla amaçla kullanacağını hesaba katarak tavsiyeler sunacağız. Eğer ev kullanımı için alıyorsanız ve sadece görüntüyü aktarması yeterli olacaktır diye düşünüyorsanız 14" monitörler hala standart olma özelliklerini koruyorlar. Eğer cad tipi programlar kullanıyorsanız en az 15" hatta fiyatı uygun gelirse bir 17"lik monitör uygun olacaktır. Eğer sürekli ekran karşındaysanız gözlerinizin yorulmaması açısından renk sıcaklığı ayarlanabilen bir modeli tercih etmelisiniz. Yaptığınız ayarları hafızasına kendiliğinden alan modeller sizi her defasında baştan ayar yapmaktan kurtaracaktır. Eğer masanızda fazla yer yoksa üzerinde hoparlör ve mikrofon bulunan monitörler masanızı biraz da-

Ekran Filtreleri

Ekran filtrelerinin yararına inanan kullanıcı sayısı oldukça fazla. Yine Nükleer Araştırma Merkezi'nde bize söylenene göre radyasyonun söğürmesi açısından ekran filtreleri çok gereksizler. Zaten monitörlerin kendi camları bu işi yeterince yapıyor. Bazı firmaların reklamlarında Nükleer Araştırma Merkezi'nin verdiği raporları kullandıklarını belirten yetkililer ölçümleri ekranın önünde değil, çıplak katod lambasının önünde yaptıklarını söylüyorlar. Böyle durumlarda tüketicilerin raporun verildiği yeri arayıp bilgi almaları gerektiğini de ekliyorlar. Çünkü malesef raporun taklitlerine de rastlamışlar.

Ancak ekran filtreleri sadece radyasyonun etkilerini azalttığı iddiasıyla pazarlanmıyorlar. Polarizasyon denen ve ışığı 90 derece çeviren özellikleri sayesinde parlamayı engelliyorlar. Bu özellikte arkalarını bir pencereye vermiş kullanıcılar için gerekli bir özellik. Diğer özellikleri ise ultraviyole ışınlarını süzmeleri. Bu ise sadece monitör karşısında bronzlaşmanızı engelleyecek bir özellik. Gözlerinin sürekli yorulduğundan şikayet edenler için de Nükleer Araştırma Merkezi'nde açık bir şekilde şunu ifade ettiler: "Saatlerce aynı yere bakarsanız tabii ki gözleriniz yorulur. Üstelik de parlak bir kaynağa bakıyorsunuz."

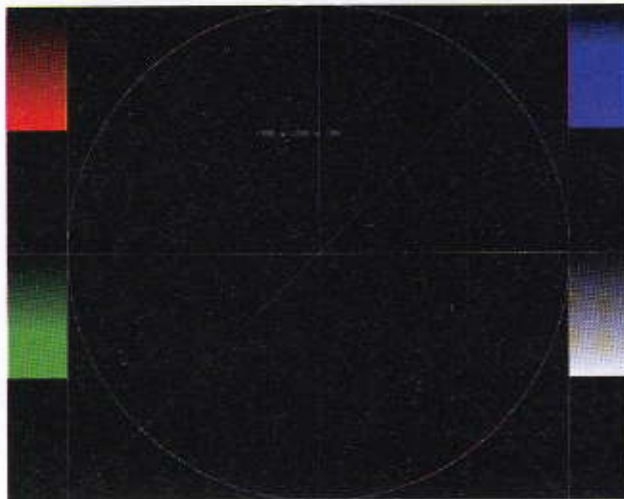
ha rahat gösterecektir. Eğer monitörü koyacağınız yerde pencerelerden sızan ışık yüzünden bir parlama oluyorsa bir filtre almanızda fayda var. Ancak alacağınız filtrenin mutlaka polarizasyon özelliği olmalıdır. Parlaklık, aydınlık ayarları zaten her monitörde bulunan ayarlar.

Ancak görüntünün boyu, şekli ile ilgili olan ayarlardan istediklerinizi monitörü satın alırken gözönünde bulundurmalısınız. Degauss adı verilen ve manyetik alan etkisini yok eden özellik de oldukça faydalı bir özellik.

Monitörlerin Ömrü

Her elektronik cihaz gibi monitörlerin de elektronik kısımlarının ömrü teorik olarak sonsuzdur. Ancak bazı kritik parçalarda sorunlar oluşabiliyor. Örneğin asıl görüntünün üzerinde olduğu fosfor tabakası elektronun çarpınası ile çok kısa bir süre aydınlanır ve sonra hemen yine söner. Yeni bir elektron gelene kadar da sönük kalır. Fosforun yapısından kaynaklanan bir sorun eğer sürekli aynı görüntüyü gösterirse bir süre sonra kararması daha uzun sürmeye başlayacaktır. İşte ekran koruyucuların amacı bu tabakayı korumaktır. Sürekli görüntüyü değiştirerek monitörü korurlar. Bankalarda gördüğümüz monitörlerde bu etkiyi rahatça farkedebilirsiniz. Sabahtan akşama kadar aynı görüntüyü gösteren ekranlardaki fosfor tabakasının bozulması sonucu karışık ve rahatsız edici bir görüntü çıkar ortaya.

Korumanın diğer bir yöntemi de enerji tasarrufu özelliğidir. Bu sayede bir süre kullanılmayan monitör kendini kapatarak hem kendini korumuş olur hem de enerji tasarrufu sağlanmış olur.

Monitörlerde paterndeki daire formu muhafaza edilerek, X ve Y koordinatlarında görüntü en küçük boyutlara getirilerek ekran boyutlarının yarısı kadar mesafeyi dikey ve yatay düzlemde kaç milimetrede basabildikleri ölçüldü.

Monitörlerin Teknik Bilgileri

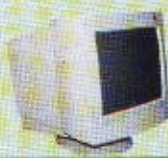
	AOL Monitör 16"	AOL Monitör 17"	ADATA D-1750W	CTX 1450	JBL 1750
Üretici	AOL	AOL	ADATA	CTX	JBL
Bilgi İleri	Harmony	Harmony	Doğru Bilgisayar	Ufotek	Karma
Telefon	(0212) 258 30 24	(0212) 258 30 24	(0212) 298 92 92	(0212) 274 5660	(0212) 233 30 30
Faks	(0212) 258 01 56	(0212) 258 01 56	(0212) 274 38 10	(0212) 272 0831	(0212) 296 18 29
Fiyat	750\$	590\$	590\$	561\$	473\$
Garanti Süresi	2 Yıl	2 Yıl	1 Yıl	1 Yıl	1 Yıl
FİZİKSEL ÖZELLİKLER					
Beyazlatıcı (GxVxD) (mm)	418x402x470	418x414x453		418x438x469	
Ağırlık (kg)	20 Kg	17.8 Kg		21.2 Kg	
BOYUTLAR					
Büyüklik (inch)	17"	17"	17"	17"	17"
Görünen alan (inch)	16"	16"		15.7"	15.6"
Max. yatay tarama frekansı (kHz)	30-35 KHz	30-69 KHz	24-75 KHz	30-65 KHz	30-65 KHz
Max. dikey tarama frekansı (Hz)	60-120 Hz	60-120 Hz	47-120 Hz	60-100 Hz	60-90 Hz
Max. çözünürlük	1600x1200 (Max: 1280x1024)	1280x1024	1280x1024	1280x1024	1280x1024
Nokta aralığı (mm)	0.25	0.28	0.28	0.28	0.28
Band Genişliği	202.5 Mhz	110 Mhz		110 Mhz	
GENEL					
Güç koruması	x	x	x	x	x
Menu takip	OSD	OSD	OSD	Lcd	OSD
Ekstra bağlantılar	R,G,B,H,V			-	
Mikrofon		x		-	
Hoparör				-	
Açma/Kapama	Önde	Önde	Arsıda	Önde	Önde ve Arıda
AYARLAR					
Ekran büyüklüğü					
Yatay	x	x	x	x	x
Dikey	x	x	x	x	x
Ekran konumu					
Yatay	x	x	x	x	x
Dikey	x	x	x	x	x
Pinchusion	x	x		x	-
Trapezoid	x	x	x	-	x
Rotasyon	x		x	-	x
Paralelkenar				-	-
Sag-sol tersbükey	x	x	x	-	x
Renk	x	x	x	x	-
Değrass	x	x	x	x	x
Ekstra	VGA Kablo su sonradan takılıyor Paralellik ve Kontrast ayar sim tuşlarda	Dil Seçimi Paralellik ve Kontrast Analog		Ayarları kaydetmiyor	Paralellik ve Kontrast Analog
Normal Kullanımda Güç	135 W (Maksimum)	115 W (Maksimum)	150 W (Maksimum)	120 W (Maksimum)	
Standby Güç Kullanımı					
Uyku modunda Güç Kullanımı					
Kapalı Durumda Güç Kullanımı					
TEST SONUÇLARI					
Çözünürlük	1280x1024	1280x1024	1280x1024	1280x1024	1280x1024
Yatayda X/2 nokta (mm)	119	130	128	138	137
Dikeyde Y/2 nokta (mm)	94	105	105	110	110
Gnd Test					
640x480	Here Var	Here Normal	Here Var	here yok	here yok
800x600	Here Çok Az	Here Var	Here Normal	here normal	renkli, hareketli here
1024x768	Here Yok	Here Yok	Here Yok	here yok	var
1280x1024	Renkli ve Hareketli Here Var	Here Var	Here Yok	here fazla	renkli, hareketli here
Radyasyon Ölçümü	12.3	11.9	11.7	11.9	11.8

Monitörlerin Teknik Bilgileri

	Ufotek	HANSOL	E-TACH	HYUNDAI	MS-Data
Üretici	Ufotek	HANSOL	E-TACH	HYUNDAI	MS-Data
Bilgi İçin	Ufotek	Telikodu Bilgisayar Sistemleri Ltd. Şti.	Bigita	Empo	Ufotek
Telefon	0212 274 5860	0212 213 3440	0212 275 00 20 (10 Hatt)	0212 598 30 50	0212 274 5860
Faks	0212 272 0831	0212 211 4764	0212 266 50 94	0212 598 53 53	0212 272 0831
Fiyat	5685	5158	829 \$	5235	6475
Garanti Süresi	1 Yıl	3 Yıl	1 Yıl	3 Yıl	1 Yıl
TEKNİK ÖZELLİKLERİ					
Boyutlar (GxYxD) (mm)	412x428.5x431	428x415x442	410x425x465	422x410x448	410x409x425
Ağırlık (kg)	17 Kg	17.8 Kg	21 Kg	15 Kg	22 Kg
BOYUTLAR					
Büyüklik (inç)	17"	17"	17"	17"	17"
Görünen alan (inç)	15.7"	15.7"	15.9"	15.7"	16"
Max. yatay tarama frekansı (kHz)	85 KHz	30-60 KHz	31.92 KHz	30-70 KHz	69 KHz
Max. dikey tarama frekansı (Hz)	110 Hz	50-120 Hz	120 Hz	50-150 Hz	130 Hz
Max. çözünürlük	1280x1024	1280x1024 (Max: 1152x870)	1600x1200	1600x1200 (Max: 1280x1024)	1280x1024
Nokta aralığı (mm)	0.28	0.28	0.28 (dikey 0.22 (hor.))	0.28	0.25
Band Genişliği					
GENEL					
Güç konumu	X	X	X	X	X
Menü takip	OSD	OSD	OSD	OSD	OSD
Ekstra bağlantılar	-	-	-	-	D-Sub
Mikrofon	-	-	-	-	-
Hoparlör	-	-	-	-	-
Açma/Kapama	Önde	Önde	Önde	Önde	Önde
AYARLAR					
Ekran büyüklüğü					
Yatay	X	X	X	X	X
Dikey	X	X	X	X	X
Ekran konumu					
Yatay	X	X	X	X	X
Dikey	X	X	X	X	X
Pinchusion	X	X	X	X	X
Trapezoid	X	X	X	X	X
Rotasyon	X	X	X	X	X
Paralelkenar	-	X	-	X	X
Sağ-sol d'ötkü	-	X	X	X	X
Renk	X	X	X	X	X
DeGauss	X	X	X	X	X
Ekstra	Zoom özelliği var	Zoom			Ön panel 45° açılıyor Zsıra-3 sıra D-Sub adaptörü
Normal Kullanımda Güç		90 W	110 W	100 W (Maksimum)	
Standby Güç Kullanımı		60 W		60 W'den az	
Uyku modunda Güç Kullanımı		15 W'den az		15 W'den az	
Kapalı Durumda Güç Kullanımı		8 W'den az	5 W	5 W'den az	
TEST SONUÇLARI					
Çözünürlük	1280x1024	1280x1024	1280x1024	1280x1024	1280x1024
Yatayda X2 nokta (mm)	134	127	138	131	130
Dikeyde Y2 nokta (mm)	109	104	107	106	103
Grid Testi					
840x480	Harb yok	Harb Normal	Harb Yok	Harb Yok	Harb Yok
800x600	Harb normal	Harb Normal	Harb Yok	Harb Normal	Harb Yok
1024x768	Harb normal	Harb Az	Harb Yok	Harb Yok	Harb Yok
1280x1024	Harb var	Harb Renkli ve Haraketli	Harb Normal	Harb Yok	Harb Yok
Radyasyon Ölçümü	11.8		11.8	11.9	11.9

Monitörlerin Teknik Bilgileri

	NEC MultiSync P750	Nokia 442 Xtra	Samsung SyncMaster 1701	Samsung SyncMaster 1700	SONY G500
Üretici	NEC	Nokia	Samsung	Samsung	SONY
Bilgi için	Esent	Park Malına Elektrik San. Tic. Ltd.	Kocayol	Kocayol	Genpa
Telefon	(0212) 212 0750	(0212) 221 17 91	(0212) 286 01 80 16 hat	(0212) 286 01 60 16 hat	(0212) 288 10 78
Faks	(0212) 212 0762	(0212) 221 17 93	(0212) 276 15 16	(0212) 276 15 16	(0212) 275 38 97
Fiyat	999 \$	1095 \$	865 \$	750 \$	1118 \$
Garanti Süresi	3 Yıl	3 Yıl	1 Yıl	1 Yıl	1 Yıl
FİZİKSEL ÖZELLİKLER					
Boyutlar (GxYxD) (mm)	403x430x449	430x438x478	428x420x439	434x421x431	403.6x426.3x450
Ağırlık (kg)	20 Kg	23 Kg	18 Kg		20 Kg
BOYUTLAR					
Boyut (diagonal) (inç)	17"	17"	17"	17"	17"
Görünen alan (inç)	15.6"	15.7"	15.7"	15.7"	16"
Max. yatay tarama frekansı (kHz)	94 KHz	92 KHz	30-65 KHz	30-65 KHz	30-65 KHz
Max. dikey tarama frekansı (Hz)	160 Hz	150 Hz	50-120 Hz	50-120 Hz	49-150 Hz
Max. çözünürlük	1024x1200	1280x1024	1280x1024 (Mac: 1024x768)	1600x1200 (Mac: 1280x1024)	1600x1200 (Mac: 1280x1024)
Nokta aralığı (mm)	0.25	0.25	0.28	0.26	0.25
Renk Genişliği		140 MHz	110 MHz	135 MHz	
GİRİŞLER					
Güç koruması	X	X	X	X	X
Menü takip	OSD	OSD	OSD	OSD	OSD
Ekstra bağlantılar	2x D-Sub, SxRNC	Kulaklık girişi, D, Video, UTP			R, G, B, H, V
Mikrofon	-	X			
Hoparlör	-	X			
Açma/Kapama	Önde	Önde	Önde	Önde	Önde
AYARLAR					
Ekran boyutluğu					
Yatay	X	X	X	X	X
Dikey	X	X	X	X	X
Ekran koruması					
Yatay	X	X	X	X	X
Dikey	X	X	X	X	X
Preskasyon	X	X	X	X	X
Trapezoid	X	X	X	X	X
Rotasyon	X	X	X	X	X
Paralelkenar	X	X	X	X	X
Sag-sol döndürme	X	X	X	X	X
Renk	X	X	X	X	X
DeGauss	X	X	X	X	X
Ekstra	OSD nin yeni ayrılanabilir Mode bilgisi veriyor	Video Kamera üzerinde 5 Döl Seçimi Ses, balans, bas, tiz, stereo/mono ayarları	Övanscan Ayrı, Kompozit, yeşil üzerinden sinyal girişi Paralel ve Kontrast Analog Ön panel 45° açılıyor	Ön panel 45° açılıyor	OSD yeni ayrılan 2sıra-3 sıra D-Sub adaptörü
Normal Kullanımda Güç		150 W dan az			140 W
Standby Güç Kullanımı					
Uyku modunda Güç Kullanımı					
Kapalı Durumda Güç Kullanımı					
TEST SONUÇLARI					
Çözünürlük	1280x1024	1280x1024	1280x1024	1280x1024	1280x1024
Yatayda X2 nokta (mm)	135	135	135	133	122
Dikeyde Y2 nokta (mm)	110	100	108	109	99
Grid Test					
640x400	Here Yok	Here Yok	Here Yok	Here Yok	Here Yok
600x600	Here Yok	Here Yok	Here normal	Here Yok	Here Yok
1024x768	Here Yok	Here normal	Here yok	Here Yok	Here Normal
1280x1024	Here Yok	Here normal	Here yok	Renkli Here var	Here Yok
Radyasyon Ölçümü	11.6	12	12	12	11.7

Monitörlerin Teknik Bilgileri

	SONY 2000	SONY Multiscan 2000	ViewSonic 1700	Adi Provera 200	Adi 17
Üretici	SONY	SONY	ViewSonic	Adi	Adi
Bağlı için	Karma	Karma	Prota Bilgisayar	Harmony	Harmony
Telefon	02121 233 30 30	02121 233 30 30	02121 258 68 63	02121 258 30 24	02121 258 30 24
Faks	02121 296 18 29	02121 296 18 29	02121 258 66 21	02121 258 01 56	02121 258 01 56
Fiyat	939 \$	772 \$	962 \$	300 \$	330 \$
Garanti Süresi	1 Yıl	1 Yıl	3 Yıl	2 Yıl	2 Yıl
FİZİKSEL ÖZELLİKLER					
Büyüklük (GxYxD) (mm)	406x426 5x481	411x424x462	410x416x444	384x386x390	381x370x416
Ağırlık (kg)	13 Kg.	20 Kg.	17.6 Kg.	14.3 Kg.	13 Kg.
BOYUTLAR					
Büyüklük (inç)	17"	17"	17"	15"	15"
Görülen alan (inç)	15.9"	15.9"	16"	13.8"	13.8"
Max. yatay tarama frekansı (kHz)	30-80 KHz	31-70 KHz	30-85 KHz	30-69 KHz	30-69 KHz
Max. dikey tarama frekansı (Hz)	50-120 Hz	50-150 Hz	50-160 Hz	60-100 Hz	48-125 Hz
Max. çözünürlük	1600x1200 (Mac 1280x1024)	1280x1024 (Mac 1024x768)	1600x1200 (Mac 1280x1024)	1280x1024	1280x1024
Nokta aralığı (mm)	0.25	0.25	0.25	0.26	0.28
Band Genişliği			135 MHz	108 MHz	108 MHz
GENEL					
Güç konumu	x	x	x	x	x
Menü faklı	OSD	OSD	OSD	OSD	OSD
Ekstra bağlantılar			R,G,B,H,V		
Mikrofon					x
Hoparlör					
Açma/Kapama	Önde	Önde	Önde	Önde	Önde
AYARLAR					
Ekran büyüklüğü					
Yatay	x	x	x	x	x
Dikey	x	x	x	x	x
Ekran konumu					
Yatay	x	x	x	x	x
Dikey	x	x	x	x	x
Pinchuson		x	x	x	x
Trapezoid	x	x	x	x	x
Rotasyon	x	x	x	x	
Paralelkenar		x	x		
Sag-sol eşbükey	x	x	x	x	
Renk	x	x	x		x
Değuste		x	x		x
Ekstra		Zoom	Video Level (TV, 0.7V) Ayn, Kompozit, yeşil Üzerinden sinyal girişi		Di Segimi OverScan
Normal Kullanımda Güç	130 W (Maksimum)	150 W	120 W	80 W (Maksimum)	75 W (Maksimum)
Standby Güç Kullanımı					
Uyku modunda Güç Kullanımı	15 W				
Kapalı Durumda Güç Kullanımı	8 W				
TEST SONUÇLARI					
Çözünürlük	1280x1024	1280x1024	1280x1024	1280x1024	1280x1024
Yatayda X/2 nokta (mm)	136	118	126	124	114
Dikeyde Y/2 nokta (mm)	110	96	102	98	94
Grid Testi					
640x480	Hare Normal	Hare Yok	Çok az hare var	Hare Yok	Hare Yok
800x600	Hare Normal	Hare Yok	Çok az hare var	Hare Yok	Hare Yok
1024x768	Hare Yok	Hare Yok	yok	Hare Yok	Hare Yok
1280x1024	Hare Var	Hare Yok	var	Hare Hareketli	Hare Yok
Radyasyon Ölçümü	11.6	11.7		11.4	11.4

Monitörlerin Teknik Bilgileri

	AIDA1A D-116700V	UTX-1680	UTX-1680S	Goldstar-601	Goldstar-602
Üretici	AIDA1A	UTX	UTX	Goldstar	Goldstar
Bilgi için	Bilgi için	Ufotek	Ufotek	Ufotek	Ufotek
Telefon	(0212) 288 92 92	0212 274 5660	0212 274 5660	0212 274 5660	0212 274 5660
Faks	(0212) 274 36 10	0212 272 0831	0212 272 0831	0212 272 0831	0212 272 0831
Fiyat	2995	3115	3548	3058	3445
Garanti Süresi	1 Yıl	1 Yıl	1 Yıl	1 Yıl	1 Yıl
FİZİKSEL ÖZELLİKLER					
Boyutlar (GxYxD) (mm)		333,5x308x286		360x383x328	417x328x291
Ağırlık (kg)				13,5 Kg	14,9 Kg
BOYUTLAR					
Boyutluk (inch)	16"	15"	15"	15"	15"
Görünen alan (inch)		13,8"	13,8"	13,8"	13,7"
Max. yatay tarama frekansı (kHz)	29-70 KHz	30-85 KHz		85 KHz	30-65 KHz
Max. dikey tarama frekansı (Hz)	47-120 HZ	50-90 Mhz		120 Hz	50-110 Hz
Max. çözünürlük	1280x1024	1280x1024 (Max 1024x768)	1280x1024	1280x1024	1280x1024
Nokta aralığı (mm)	0,28	0,28	0,28	0,28	0,28
Berit Genişliği		85 Mhz			
GENEL					
Çiğ korunumu	x	x	x	x	x
Menu talip	OSD	Led	OSD	OSD	OSD
Ekstra bağlantılar					
Mikrofon			x		x
Hoparlör			x		x
Açma/Kapama	Arkada	Önde	Önde	Önde	Önde
AYARLAR					
Ekran büyüklüğü					
Yatay	x	x	x	x	x
Dikey	x	x	x	x	x
Ekran konumu					
Yatay		x	x	x	x
Dikey		x	x	x	x
Pinchusion		x	x	x	x
Trapezoid			x	x	x
Rotasyon			x	x	x
Paralelkenar			x	x	x
Sep-sol düşükey				x	x
Renk			x	x	x
Değrass	x	x	x	x	x
Ekstra		Ayarları kaydetmiyor	OSD'nin yardımıyla ayarlanabilir Ses ayar düğmesi, kulaklık çıkışı	Zoom özelliği var	Zoom Parlaklık ve Kontrast Analog
Normal Kullanımda Güç	100 W (Maksimum)	90 W			
Standby Güç Kullanımı					
Uyku modunda Güç Kullanımı					
Kaçak Durumda Güç Kullanımı					
TEST SONUÇLARI					
Çözünürlük	1280x1024	1280x1024	1280x1024	1280x1024	1280x1024
Yatayda X/2 nokta (mm)	117	129	126	118	116
Dikeyde Y/2 nokta (mm)	94	102	100	95	93
Gnd Test					
640x480	Here Yok	here yok	here var	here var	Here Var
800x600	Here Yok	here yok	here var	here yok	Here Var
1024x768	Here kenarlarında var	here normal	here var	here çok fazla	Here Fazla
1280x1024	Here Yok	here yok	here var	here yok	Here Yok
Radyasyon Ölçümü	11,9	11,7	11,9	11,7	11,8

Monitörlerin Teknik Bilgileri

	HITACHI 5000ET	HYUNDAI 15G	LITE-ON CM-1566/CLB	Mitsubishi Diamond Scan 15-in	Nokia 449 Xs
Üretici	HITACHI	HYUNDAI	LITE-ON	Mitsubishi	Nokia
Bilgi için	Bilgi için	Empia	Escort	Ufotek	Park Mac. Ekl. San. Tic. Ltd.
Telefon	(0212) 275 00 20 110 Hab	(0212) 599 30 50	(0212) 212 0750	0212 274 5660	(0212) 221 17 91
Faks	(0212) 266 50 94	(0212) 688 53 53	(0212) 212 0762	0212 272 0831	(0212) 221 17 90
Fiyat	403 \$	270\$	240 \$	413\$	480\$
Garanti Süresi	1 Yıl	3 Yıl	1 Yıl (PC ile beraber 2 Yıl)	1 Yıl	3 Yıl
FİZİKSEL ÖZELLİKLER					
Boyutlar (GxYxD) (mm)	350x356x395	365x374x304	373.2x360x287	364x357x399	362x381x400
Ağırlık (kg)	14 Kg	14.5 Kg.	12.6 Kg	14 Kg.	14 Kg.
BOYUTLAR					
Büyükük (inç)	15"	15"	15"	15"	15"
Görünen alan (inç)	13.7"	13.7"		13.8"	13.94"
Max. yatay tarama frekansı (kHz)	30-89 KHz	30-84 KHz	30-65 KHz	64 KHz	65 KHz
Max. dikey tarama frekansı (Hz)	50-100 Hz	50-100 Hz	55-60 Hz	60 Hz	120 Hz
Max. çözünürlük	1280x1024	1280x1024 (Mac 1024x768)	1280x1024	1280x1024	1024x768
Nokta aralığı (mm)	0.28 (diagonal) 0.23 (hor.)	0.28	0.28	0.28	0.25
Band Geniliği		65 Mhz			90 Mhz
GENEL					
Güç korunumu	x	x	x	x	x
Menü takibi	LED	OSD	LED	OSD	OSD
Ekstra bağlantılar				-	-
Mikrofon				-	x
Hoparlör				-	x
Açma/Kapama	Önde	Önde	Önde	Önde	Önde
AYARLAR					
Ekran büyüklüğü					
Yatay	x	x	x	x	x
Dikey	x	x	x	x	x
Ekran koruması					
Yatay	x	x	x	x	x
Dikey	x	x	x	x	x
Pinchusion	x	x	x	x	x
Trapezoid	x	x	x	x	x
Rotasyon	x	x	-	-	x
Paralelkenar	x	x	-	-	x
Sag-sol düğüm	x	x	x	-	x
Renk	x	x	-	x	x
Değişim		x	-	-	x
Ekstra				On panel 45° açılıyor	5 Dil Seçimi
Normal Kullanımda Güç	100 W	80 W (Maksimum)	110 W (Maksimum)		100 W'den az
Standby Güç Kullanımı		60 W'den az	15 W'den az		
Uyku modunda Güç Kullanımı		15 W'den az	15 W'den az		
Kapalı Durumda Güç Kullanımı	8 W'den az	5 W'den az	5 W'den az		
TEST SONUÇLARI					
Çözünürlük	1280x1024	1280x1024	1280x1024	1280x1024	1280x1024
Yatayda X2 nokta (mm)	127	112	117	112	113
Dikeyde Y2 nokta (mm)	102	91	94	90	91
Grid Testi					
640x480	Harb Yok	Harb Normal	Harb Yok	harb yok	harb yok
800x600	Harb Yok	Harb Normal	Harb Yok	harb yok	harb yok
1024x768	Harb Normal	Harb Fazio	Harb Renkli	harb var	harb normal
1280x1024	Harb Yok	Harb Yok	Harb Yok	harb yok	harb yok
Radıasyon Ölçümü	11.8	11.7	11.6	11.4	11.8

Monitörlerin Teknik Bilgileri

	ADI Powera E50	AIDATA DL-1450M	CTX 14515	Escort AK411	Gökaltın 44m
Üretici	ADI	AIDATA	CTX	ESCORT	Gökaltın
Bilgi İlin	Harmony	Böğaziçi Bilgisayar	Ulutek	Escort	Ulutek
Telefon	02121 258 30 24	02121 288 62 82	0212 274 5660	02121 212 0750	0212 274 5660
Faks	02121 258 01 58	02121 274 38 10	0212 272 0831	02121 212 0762	0212 272 0831
Fiyat	200\$	185\$	190\$	200 \$	185\$
Garanti Süresi	2 Yıl	1 Yıl	1 Yıl	1 Yıl IPC ile beraber 2 Yıl	1 Yıl
FİZİKSEL ÖZELLİKLER					
Boyutlar (GxYxD) (mm)	364x358x390		352x360x372		356x394x356
Ağırlık (kg)	13.4 Kg.		11 Kg.		11.8 Kg.
BOYUTLAR					
Büyükük (inch)	14"	14"	14"	14"	14"
Görünen alan (inch)	13.3"		13.2"		13.2"
Max. yatay tarama frekansı (Hz)	30-54 KHz	30-55 KHz	30-60 KHz		48 KHz
Max. dikey tarama frekansı (Hz)	54-100 Hz	47-120 Hz	50-90 Hz		90 Hz
Max. çözünürlük	1024x768	1024x768	1024x768		1024x768
Nokta aralığı (mm)	0.28	0.28	0.28	0.28	0.28
Band Geniliği	65 Mhz		65 Mhz		
GENEL					
Güç konumu	x	x	x	x	x
Menü tekli		LED		LED	
Ekstra bağlantılar					Audio In, SPK In
Mikrofon					
Hesaplar					
Açma/Kapama	Önde	Arkada	Önde	Önde	Önde
AYARLAR					
Ekran büyüklüğü					
Yatay	x	x	x	x	x
Dikey	x	x	x	x	x
Ekran konumu					
Yatay	x	x	x	x	x
Dikey	x	x	x	x	x
Pinchusion					
Trapezoid	x			x	
Rotasyon					
Paralelkenar					
Sağ-sol düğmeye	x			x	
Rank					
Değerler		x			
Ekstra		Parlaklık ve Kontrast Analog	Tüm ayarlar analog		Tüm ayarlar analog Ses ayar düğmesi, kulaklık girişi
Normal Kullanımda Güç	80 W (Maksimum)	80 W (Maksimum)	80 W		
Standby Güç Kullanımı					
Uyku modunda Güç Kullanımı					
Kapalı Durumda Güç Kullanımı					
TEST SONUÇLARI					
Çözünürlük	1024x768	1024x768	1024x768 çözünürlükte	1024x768	1024x768 çözünürlükte
Yatayda X/2 nokta (mm)	110	102	117	120	112
Dikeyde Y/2 nokta (mm)	84	78	87	90	86
Grid Testi					
640x480	Haric Var	Haric Yok	haric var	Haric Var	haric var
800x600	Haric Yok	Haric Yok	haric var	Haric Var	haric normal
1024x768	Haric Fazla	Haric Yok	haric renkli	Haric Var	haric var
1280x1024					
Radilyasyon Ölçümü	11.6	11.6	11.8	11.5	11.5

Monitörlerin Teknik Bilgileri

	Ergon 701	Karma 1021	Bogazici Bilgisayar 1021	Samsung SyncMaster 400
Özellik	17" 701	14"	17" 400	15"
Bilgi için	Emca	Karma	Bogazici Bilgisayar	Kocakaya
Tel. no	(0212) 589 30 50	(0212) 233 30 30	(0212) 258 92 02	(0212) 280 01 60 (3 hat)
Faks	(0212) 589 53 53	(0212) 286 18 29	(0212) 274 08 10	(0212) 275 15 18
Fiyat	182\$	152\$	223\$	200\$
Garanti Süresi	3 Yıl	1 Yıl	1 Yıl	1 Yıl
TEKNIK ÖZELLİKLER				
Beyazlık (GxYxD) (mm)	352x360x372,5		350x358x381	363x355,8x381
Ağırlık (kg)	10,5 Kg			
BOYUTLAR				
Büyüklik (inç)	14"	14"	14"	14"
Görünen alan (inç)	13,2"	13,2"	13,2"	13,2"
Max. yatay tarama frekansı (kHz)	30-60 KHz	30-60 KHz	54 KHz	48 KHz
Max. dikey tarama frekansı (Hz)	60-130 Hz	50-60 Hz	110 Hz	60-67 Hz
Max. çözünürlük	1024x768	1024x768	1024x768	1024x768
Nokta analığı (mm)	0,28	0,28	0,28	0,28
Band Genişliği				65 MHz
GENEL				
Güç konumu	x	x	x	x
Menu tepki	LED	LED	LED	Analog
Ekstra Bağlantılar				
Mikrofon				
Hoparlör				
Açma/Kapama	Önde	Önde	Önde	x Önde
AYARLAR				
Ekran büyüklüğü				
Yatay	x	x	x	x
Dikey	x	x	x	x
Ekran konumu				
Yatay	x	x	x	x
Dikey	x	x	x	x
Projesiyon	x		x	x
Trapezoid	x			
Rotasyon				
Paralelkenar				
Satır/dikey				
Renk				
Degauss				
Ekstra		Paralel ve Kontrast Analog		VGA Kablosu sonradan takılıyor.
Normal Kullanımda Güç	70 W (Maksimum)			
Standby Güç Kullanımı	60 W'dan az			
Uyku modunda Güç Kullanımı	20 W'dan az			
Kapalı Durumda Güç Kullanımı	0,5 W			
TEST SONUÇLARI				
Çözünürlük	1024x768	1024x768	1024x768	1024x768
Yatayda X/2 nokta (mm)	124	118	121	119
Dikeyde Y/2 nokta (mm)	82	89	91	80
Grid Testi				
640x400	Hare var	Hare Yok	Hare Var	Hare Yok
800x600	Hare var	Hare Yok	Hare Var	Hare Az
1024x768	Hare var	Hare Normal	Hare Var	Hare Renkli ve Hareketli
1280x1024				
Rezilyasyon Ölçümü	11,7	11,8	11,9	11,6

Sorun Söyleyeyim...

SuperCHIPMan tüketici hakkını arayanların ve çözemediği soruları olanların hizmetinde

Harddisk Arada Bir Hata Veriyor

Sevgili ChipMan, Ben mektubuma herkes gibi sizi tebrik ederek başlama-yacağım. Çünkü herkes başarılı bir dergi çıkardığını biliyor. Aynen devam etmesini diliyorum.

Benim makinem Pentium 166-MMX işlemci, 32 Mb Edo Ram, 1 Mb S3 Trio 64 ekran kartı, Sb 16 ses kartı, 16x Philips CD Rom, 1,2 Gb Quantum Fireball'den oluşmaktadır. Şimdi sorunlarımıza geçeyim;

1. Bilgisayarımı açtığımda Bios versiyonu falan yazdığı yerde "Primary Master Harddisk is Fail" hatasını veriyor. Kapatıp biraz bekleyip açtıktan sonra hiç sorun çıkarmadan açılıyor. Bunu arada bir tekrarlıyor. Bunun sebebi nedir?

2. NBA Live '97 adlı oyunu DOS'tan Install yapmaya çalıştığımda ve programı çalıştırdığımda ekran kararıyor, bir tuşa basınca da DOS'a geri dönüyor. Bu oyunu Windows 95'ten kolayca, hiçbir sorun çıkmadan Install'liyalabiliyorum. Bu nedendir?

İsimsiz

CHIP 1. Sabit diskiniz ile anakart arasında iletişimi sağlayan IDE kablosu yerinden oynamış olabilir. Kasayı

açıp kabloyu her iki taraftan da bastırarak sorunu çözebilirsiniz. Bunun dışındaki sorunlar için Ekim sayımızdaki Doktor PC bölümünde yer alan sabit disklerle ilgili yazıyı okuyun 2. Programı çalıştırmadan önce ilgili programı çalıştırıp ses kartı ayarlarını yapmanız gerekiyor. Büyük ihtimalle yanlış bir ayar söz konusu ve bu yüzden program çalışmıyor.

Ses Kartının Bas Tiz Ayarları

Değerli ChipMan,

Uzun zamandan beri derginizi takip ediyorum. Bu kadar güzel ve geniş kapsamlı bir dergi çıkardığınız için size çok çok teşekkür ederim. Dört ay önce Windows 95 yüklü bir bilgisayar aldım. 16 Bit ses kartım var.

1. Windows'un mixerindeki gelişmiş ayarlara girdiğimde bas ve tiz ayarlarını yapamıyorum. Nasıl ayarlayabilirim?
2. 16 hızlı CD-Rom'a sahibim. Sürücüye Screamer 2'yi taktığımda acayip sesler geliyor. Ama başka CD'lerde olmuyor. Sebebi nedir?
3. Dos'ta çalıştırdığımda bazı oyunlarda ses çıkmıyor. Daha doğrusu Dos'ta ses çıkmıyor. Dos'ta ses çıkması

için ne yapmam gerekir?

4. Üç tuşlu bir Mouse'um var. Ama üçüncü tuş çalışmıyor. Bu tuşun çalışması için ne yapmam gerekir?

5. Bilgisayarımı adım adım onaylamadan açtığımda, bazen bilgisayarım yeni donanımlar buluyor. Bunlar "SF16-FMX ve Sabit disk denetleyici". Böyle olmasının sebebi nedir?

Serbay Özalp
Devrek-Zonguldak

CHIP 1. Tüm ses kartları ile bas tiz ayarı yapmak mümkün değildir. Elinizdeki kart da bu ayarlara uygun olmayabilir. Eğer "Denetim Masası" içinde "Sistem"de bir sorun gözüküyorsa ve ses kartınız ile beraber gelen yazılımlarda da böyle ayarları yapmak mümkün değilse ses kartınızın bas tiz ayarları olmadığını düşünebilirsiniz. 2. Garip sesler sadece bahsettiğiniz CD'den geliyorsa o CD çizik veya bozuk olabilir. 3. DOS oyunları yükledikten sonra çalıştırılmadan önce bir konfigürasyon programı çalıştırılarak ses, ekran gibi ayarların yapılması gerekir. Bu programı çalıştırıp ses kartınızla ilgili bilgileri girmeniz gerekir. Windows 95 içerisinde "Denetim Masası"na girerek ve buradan "Sistem"i seçerek ses kartınızın bulunduğu adresi, kullandığı kesmeyi ve hafıza erişim kanallarını görebilirsiniz. 4. Üçüncü tuşun kullanılması

için özel bir sürücüye ihtiyacımız var. Bazı mouse üreticileri bu sürücüyü de pakete dahil ediyorlar. 5. Bunu sürekli yapıyorsa bir donanım sorunu var demektir.

"Denetim Masası"na girip tüm aygırları tek tek kontrol etmelisiniz.

Standart Modem

Sevgili ChipMan, Öncelikle böyle bir dergi yaptıkları için Chip çalışanlarına teşekkür ederim.

Benim Apache Cyber Power 33600 Kbps modelinde bir modemim var. Ve denetim masasında; Sevel V341V-SP Plus Slash C, 33600 Cirrus Logic adında modem bilgisayarımı aldığımdan bu yana kuruluydu. Fakat ben yanlışlıkla kaldır tuşuna basınca modem silindi. Daha sonra ben ekle tuşuna bas-tım ve yeni bir modem yarattım. Fakat bunda standart modem yarattı. Ve bunu en yüksek KBPS'si 28800'dü. Şimdi eski modemi geri getirmek için ne yapmalıyım? İnsanların soru ve sorunlarını okuyup yanıt verdiğiniz için teşekkür ediyorum.

Noyan Günday
İstanbul

CHIP Kurduğunuz modemi tekrar kaldırın ve yeniden ek-le aracılığıyla modemi buldu-

run. Standart modem olarak bulduktan sonra hemen sağ altı taraftaki kutudan değiştir'i seçin. Daha önceki modeminizi listeden bularak işaretleyin. Böylece eski modeminize tekrar havuşmuş olacaksınız.

F-Prot

Sevgili ChipMan ve Saygıdeğer Chip Mensupları,

Daha bundan 3 ay önce yeni bir bilgisayar aldım. Bu bilgisayarımın donanımının özellikleri şöyle: Intel Pentium 166 MMX, 16X CD-Rom, Sound Blaster Awe PnP ses kartı, 1 Mb ekran kartı, US Robotics Sportster Voice 33600 Fax-Modem ve 14" Sgva monitöre sahip.

1. Bu bilgisayarın her parçasını ortalama kaç sene Upgrade etmeden kullanabilirim. Her biri için teker teker yazarsanız sevinirim. (7. sınıfa giden bir öğrenciyim)
2. Derginizle beraber vermiş olduğunuz CD'lerdeki F-Prot virüs programları virüsleri temizleyebiliyor mu? Bu soruyu sormanın sebebi dışarıda 100-200\$ satılan bir ürünü CD'nizde veriyor olmanız.
3. Derginizle beraber bu ay verdiginiz CD-ROM'daki Melsoft Otomasyon programı program açıldığında şifre istiyor. Bu şifre nedir?
4. Wordpad'de yazdığımız bir belgeyi fakshiyabiliyor muyuz?
5. Microsoft faksta yazdığımız bir notu kayıt edebiliriz mi?
6. BBS'lere bağlanmak için bir programa gerek var mı? Yoksa bir BBS'e bağlanmak

Çok Sık Sorulan Sorular

Harddiske format atıp Windows 95'i yeniden yüklemek istiyorum ? Nasıl açılış disketi hazırlayabilirim ve içinde neler olmalı ?

CHIP Windows 95 kullanın herkesin eninde sonunda yapmak zorunda kalacağı harddiski sil-baştan kurma işlemi için bir ön hazırlık yapmanız gerekiyor. Harddiski formatlamak ve daha sonra Windows 95'i yeniden kurmak için bir açılış disketi hazırlamanız gerekiyor. Böyle bir disket aslında her zaman lazım olabilir. O yüzden birazdan anlatacağım şekilde bir disket hazırlayıp bir köşeye koymanızda fayda var. Hatta bu diske-tin yazma koruma kilidini kurtarmız bile iyi olur ben-ce.

Öncelikle bir disketi formatlayın. Bunu dos komut satırında "Format A: /s" ile yapabilirsiniz. Buradaki "/s" parametresi disket formatlandıktan sonra sistem dosyalarının üzerine kopyalanması içindir. Bunu "/s" ile yapmazsanız daha sonra "Sys A:" komutu ile de yapabilirsiniz. Burada

bazı durumlarda karşılaşılabileceğiniz bir sorundan bahsetmek gerekiyor. Bazı hallerde sistem dosyaları kopyalanmaya karşı korunmuş olabiliyor. O zaman "Attrib" komutu ile bu kopyalanmayı engelleyen özelliklerini kaldırabilirsiniz. Kopyalanacak dosyalar ise "Command.com", "IO.sys", "Msdos.sys" dosyalarıdır. Aslında bunları "Copy" komutu ile bile kopyalayabilirsiniz diskete.

Sistem disketi hazırlandıktan sonra gerekli diğer dosyaları diskete atmak gerekiyor. "Edit" komutu muhakkak ihtiyaç duyacağımız bir dosya. "Fdisk", "Format", "Sys", "Mscdex", "Attrib" komutlarına da ihtiyacınız olacak. Son olarak da cd sürücünüzün sürücü dosyasını diskete kopyalayın. ("Sys" uzantılı bir dosyadır.)

Sırada açılış dosyaların hazırlamak var. Kısa olacaklar. A sürücüsüne geçip "Edit Config.Sys" yazın ve şu satırı ekleyin: "device=sbide.sys/d/mscd001 /v /p:170,15"

Bu satırdaki "sbide.sys" yerine kendi cd sürücünüze ait yazılımın adını yazmalısınız. 170, 15 adres ve kesmesi de ikinci ide'ye ait. Eğer cd sürücünüz birincil ide

portuna bağlı ise bu rakamları 1F0, 14 ile değiştirmelisiniz. Dosyayı kaydedip çıkm ve "Edit Auto-exec.bat" yazın. Bu dosyaya da şu satırı yazıp kaydedin ve çıkın: "mscdex /d/mscd001 /v /m:8" Bundan sonra disketi sürücüye yerleştirin ve bilgisayarınızı kapatıp açın. Cd sürücünüzün bulunduğu ve yazılımının yüklendiğine dair mesajlar görmelisiniz ekranda. Komut satırına geldikten sonra "Format C:" yazarak harddiski formatlama işlemine başlayabilirsiniz. Eğer harddiskinizi yeni aldıysanız ve ilk defa kullanacaksanız önce "Fdisk" ile harddiskinizi "partition" denilen bölümlere ayırmalısınız. Genelde tek bir bölüme ayrılır. Daha sonra bilgisayarı yeniden başlatarak formatlama işlemine geçebilirsiniz. Formatlama bittikten sonra "Sys C:" ile harddiskinizi sistem diski yapıp cd'den Windows 95'i kurabilirsiniz.

Sistem disketi hazırlama işlemini Windows 95'ten "ControlPanel" / "Add/Remove Programs" / "Startup Disc" / "Create Disc" yolunu izleyerek de yapabilirsiniz.

için ne yapmalıyız?

Başarılarımızın devamını dilerim.

Özhan Şişçi/İstanbul

CHIP 1. Bilgisayarlarla ilgili olarak gelecek hakkında konuşmak çok zor. Sizin sisteminiz de oldukça iyi ve güncel bir sistem, ancak ne ya-

parsanız yapın kısa süre içinde eskিয়েceği de kesin. Yukarıdaki parçalardan kısa vadede ekran kartının size yetmeyeceğini söyleyebiliriz. En az 2 MB'lık bir S3Vire ekran kartı almamız. 2. F-Prot, en popüler antivirüs yazılımlarından biridir ve tanıyıp te-

mizleyebildiği virüs sayısı oldukça fazladır. Programın fiyatını ise şu şekilde açıklayabiliriz. Bazı programların yazarları programlarını bedava dağıtırlar ve kullanıcının beğenmesi ve programı kullanmaya devam etmesi durumunda para gönderme-

sini isterler. Bu tip programlara Shareware adı verilir ve F-Prot da bu tip bir yazılımdır. 3. İsim ve şifre olarak büyük harflerle MELSOFT yazın. 4. Menülerden "Yazdır/Print" seçeneği ile girdiğiniz kutudan yazıcı olarak "Microsoft Fax"ı seçerek yazdıklarınızı fakslayabilirsiniz. 5. Gönderdiğiniz tüm fakslar zaten kayıt edilir. Microsoft Exchange'i çalıştırıp "Sent" kutusu içinde gönderdiklerinizi görebilirsiniz. 6. Herhangi bir terminal programı ile bağlanabilirsiniz. Shareware bir yazılım olan Terminate bu konuda oldukça iddialı. Programı kurduktan sonra sıra bir BBS numarası belirlemeye geliyor. Her gün yeni BBS'ler açılıp kapandığından biz buradan numaraları yayınlamıyoruz. Kapanan bir BBS'in telefonunun sürekli aranması BBS sahiplerini çok rahatsız ediyor. Yapacağınız küçük bir araştırma ile bir BBS numarası bulabilirsiniz. Gerisi zaten gelecektir. Her BBS'te başla BBS'lerin reklamlarını bulacaksınız.

OCR Yazılımı

Dergi kalitesi ve içeriği ile kendini fazlasıyla ispatladığını eğer geç kalırsam bayileri dolaşırken çok iyi anlıyorum. Benim için konularımız şimdilik ağır ama ileride çok iyi rehber olacakları muhakkak. Gelelim sıkıntım: Pentium 133 sahibiyim, bellekler yüksek, HP 400 Printer'im, Mustek 600 II CD Scanner'im. Gel gelelim Scanner'imi kutusunun içersinden çıkan Scanner Ins-

tallation CD'den For Windows 95 şekliyle Install ettim. İstedğim çalışma şekline gelirse, yazılı olan metni Scan'layıp üzerinde bazı değişiklikler yapabilmek, Font'ları değiştirmek, satır çıkartıp eklemek vb. Bu çalışma şekli için başka bir programa mı ihtiyacım var yoksa CD içerisinde böyle bir program olmalı mı? Ben mi bulamıyorum? Varsa bu programın adı ve nasıl yükleyebilir veya bulabilirim? Şimdilik çahşılan kısmı Scan'lananı görmek ve Scan'lanan metni Print etmek. Yapılan bütün işler bunlar. Yoksa daha fazlasını beklemem hatalı mı Mustek 600 II CD'de?

Kutunun içinden disketler de çıktı, gel gelelim Almanca. Hiç anlamam ki! Lütfen beni aydınlatın ve faks numaramı yayınlayın, aynı Scanner'dan kullananlar olabilir, belki yardımcı olmak, değişik kullanım şekillerini bana iletmek isterler belki! İlgi ve alakınıza, bana ayırdığınız süreye şimdiden teşekkür ediyorum. Chip'te çalışan arkadaşlara da başarılar, tatlı mesailer! Faks: 0 262 426 04 42

Engin Akaan

CHIP Sizin istediğiniz bir OCR yazılımı ile metinleri bilgisayarın anlayabileceği şekle çevirmek. Elinizdeki CD'yi inceleme fırsatımız olmadı; ancak scanner ile beraber muhakkak bu tip bir yazılım gelmiştir. Aramanız gereken anahtar kelime: OCR. Bu yazılım ile taradığımız grafik üzerinde metne benzeyen kısımlar ayıklanır ve her karakter bilgisayarda yüklü olan bir karakter ile benzer-

lik açısından karşılaştırılır. Tanıma oranı çok yüksek olan OCR yazılımları olduğu gibi, hemen hemen hepsinde ayarlarla bayağı oynamak gerekiyor.

Açılıştaki Abuk Subuk Karakterler

Sayın Chip Yetkilileri, Evveliyetle böyle bir dergi için teşekkürler. Fazla uzatmadan mevzua girelim. 1. Benim sorumum Win 95 başlar-ken DMPA vs. gibi. Yaklaşık bir sayfa kadar bir yazı yazıyor ve uzun bir biip sesi verdikten sonra bir düğmeye basmamı bekliyor. Bazen bunu birkaç kere tekrarlıyor. Bunun sebebi nedir? 2. Modemle iki bilgisayarı nasıl sorunsuz bir biçimde birbirine bağlayabiliriz? Şimdiden teşekkürler, yayın hayatınızda başarılar dilerim.

Selahaddin Erken/İstanbul

CHIP 1. Bu yanlışlıkla silmiş olduğunuz bir sürücü yüzünden oluşan bir hata. "Bootlog.txt" dosyasını inceleyerek sorunun yaşandığı dosyayı ve satırı tespit edebilirsiniz. Bu satırı silerek veya sürücüyü tekrar yükleyerek sorunu halledebilirsiniz. 2. Her iki tarafta da bir terminal programı kurulu olmalı. İletişim ile ilgili ayarlar aynı şekilde yapıldıktan sonra bir taraf "ATDT(telefon_nosu)" yazıp diğer tarafı aramalı. Diğer taraf da telefon çalınca "ATA" yazarak çağrıya cevap vermeli. Böylece iki bilgisayar sorunsuz olarak bağlanmış olur.

Çok Sık Sorulan Sorular

DirectX sorunu

Geçtiğimiz ay cd'mizde yayınladığımız DirectX sürümünü sadece İngilizce'yi desteklediği için birçok okurumuz kulumunda sorunla karşılaştığını belirtti. Kurmadan önce "Bölgesel Ayarlar"dan "A.B.D." seçilirse herhangi bir uyum problemi yaşanmıyor aslında. Ancak bunu yapmadan kurulursa kaldırmak da mümkün olmuyor. Bu sorunu çözmek için öncelikle harddiskinizde "ddraw.dll" ve "ddraw16.dll" dosyalarını bulup bunları elle silmelisiniz. Daha sonra da yukarıda açıkladığımız şekilde DirectX'i baştan kurabilirsiniz.

BIOS Pili Biterse

Sevgili ChipMan, Derginizin Eylül sayısında yaptığımız değişiklikler çok güzel olmuş. Özellikle ChipMan köşesine biraz daha fazla yer ayırmanız mükemmel oldu. Bu sayfaları biraz daha artırım çünkü derginizin en yararlı köşelerinden biri bu. Bu köşe sayesinde belki de on milyon, yirmi milyon para vermekten kurtuldum, çok teşekkür ediyorum hepinize ve hemen sorularına geçmek istiyorum. Özellikler: P120, 1.3 Gb Hdd, 16 Mb Edo-Ram, 16x CD-Rom, Sb 16 ses kartı.

1. Bios'un pili olduğu söyleniyor, eğer varsa bu pil ne kadar zaman sonra biter ve bittiginde bilgisayar uyarı verir mi? Yeni bir pil takmak zor mudur? Eger Bios'ta yazılanları bir yere not edersem pili değiştirdiğimde sıfırlanmış bilgileri kendim girerek bu işi halledebilir miyim?

2. Ses kartımı ve CD-Rom sürücümü yeni taktırdım. Fakat bu ek donanımdan sonra bilgisayarım yavaşladı. Bu donanımı taktırmadan önce Harddisk'imde 980 milyonluk yer vardı şimdi ise 950 milyonluk yerim var. Sizde bu yavaşlama Harddisk'in çok dolmasından mı acaba?

3. Bilgisayarım açılırken Windows koruma hatası veriyor, bunu size daha önce de yazmıştım. Bana sürücülerinizde bir hata olabilir demistiniz. Sürücülerimde herhangi bir hata yok. Ayrıca bilgisayarımı başka yerde de çalıştırdım (serviste, arkadaşımın) oralarda bu hatayı vermiyor normal açılıyor. Sorunun elektrikten kaynaklandığı biliniyor. Elektrik ya az geliyor ya çok geliyor. Elektrik normalize eden bir alet var mıdır?

4. MS-Dos'ta küçük harflerle "diz" yaptığımda bilgisayar "bozuk komut veya dosya adı" diye mesaj veriyor. Büyük harflerle yazdığımda sorun yok. Sistem dosyalarında gerekli Türkçe klavye kodları belirtilmiş durumda. Bu olay yanlışlıkla C: dizininde iken Del x.x yaptıktan sonra başladı. C: dizininde fazla dosyam yoktu. Hep dizin bulunduğu için dosya silindiğini sanmıyorum. Undelete yaparak yine

de geri alma işlemi yaptım zaten.

5. Mid dosyalarını Wav dosya haline getirebilir miyim?

6. Son olarak verdiğiniz CD'lerde müzik ile ilgili ayrı bir bölüm yer alabilir mi? Bilhassa efektlerin bulunduğu, müzik programının bulunduğu, bilhassa Türkçe müzikler.

Cevaplarınız için sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Serat Aksu
Zonguldak

CHIP 1. Bios denen CMOS yapısındaki entegre içindeki bir bölgenin içinde dinamik veriler saklandığı için sürekli elektrik akımı ile beslenmesi gerekir. Bu bir pil ile sağlanır. Bazı anakartlarda bu pil bilgisayar açılırken şarj olabilmektedir. CMOS yapısı çok az elektrik akımı çektiğinden zaten pil kolay kolay biter. Ancak bitmesi durumunda da yenisi ile değiştirmek gerekir. Bu durumda sizin daha önceden bir kenara not etmiş olduğunuz değerleri tekrar girerek bilgisayarınızın tekrar normal çalışmasını sağlayabilirsiniz. 2. Yavaşlamanın sebebi harddiskinizin dolması değil, yüklenen yeni sürücülerin ve yazılımların hafızada yer kaplıyor olması. Hafızada halıcı olan bu sürücüler performansı biraz düşürmüş olabilir, ancak bir sorun yoksa fazla da etkilemesi lazım. 3. UPS adındaki cihazların gelişmiş modelleri sabit gerilim regülatörü olarak çalışırlar. Giriş ne olursa olsun çıkışta sabit 220 Volt sinüs dalga elde edebilirsiniz. Gelişmiş modelleri elektrikli kesildiklerinde bile bir süre daha elektrik sağlayarak bilgisayarınızı çalıştırmayı

sağlayabilir. 4. Dtr komutu internal bir komuttur ve zaten silemezsiniz. Sorun daha değişik olmalı. Yuklediğimiz klavye kodları standart Türkçe karakter kodları olmayabilir, ya da Türkçe kodları yükleyen dosyada bir bozukluk olabilir. 5. CD'lerimizde daha önce verdiğimiz bazı programlar bu işlemi yapıyor. Eger eski CD'lerimiz tararsanız bulabilirsiniz. 6. Daha önceki CD'lerimizde müzik programlarına ve müzik parçalarına oldukça çok yer verdik. Yine elimizde biriktirdiğimiz CD'ye koymak üzere hazırlıklar yapıyoruz.

CD Sürücüdeki Delik

Sevgili ChipMan, Derginizi severek ve beğenerek okuyorum. Üç aylık bilgisayar kullanıcısıyım ve size bazı sorularım var. Cevaplarsanız sevinirim.

1. CD sürücümün önünde ufak bir delik var. Bu delik nedir ve ne işe yarar?

2. İşletim sistemi olarak Windows 95 kullanmaktayım. Windows'un yanında gelen WordPad'de yazılarımı yazıcımda bastırınca yazılar ekrandakinden daha küçük görünüyor. Bunun sebebi acaba nedir?

3. F-Prot'ta Heuristics ile Secure Scan'ın arasındaki fark nedir?

Agustos Chip sayısındaki "Program Ekle Kaldır" da ki "Sahipsiz Kayıtları Kaldırmak" adlı yazınız çok işime yaradı. İlerdeki çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Mustafa Daşgün/Mugla

CHIP 1. Bu delik eğer CD içeride kalırsa buraya sokacağınız ince bir tel parçası ile CD'yi çıkartmanız için yapılmış bir acil durum deliği. Bilgisayar kapalıyken bile ince bir cisim buraya sokarak sürücünün kapağını açabilirsiniz. 2. Yazıcı ayarlarında kağıt çıkışının yüzdesi küçültülmüştür. Ayarlara girerek buradan ilgili değişikliği yapabilirsiniz. 3. Heuristic taramada program sanal olarak çalıştırılıp bir virüs gibi davranan kısımları olup olmadığı araştırılır. Secure Scan ise daha önceden belirlenmiş virüs kodlarının program içerisinde aranmasıdır. Heuristic taramada birçok kriter birden bakıldığından yanlış alarm olasılığı yüksektir.

Bozulan CD Sürücü

Benim P100 işlemcili ve 16 Mb Ram'li bir IBM bilgisayarım var. Buna sonradan taktırdığım 10X Otec marka CD-Rom sürücüm bozuldu. Bilgisayarım buna çözüm bulamadı. Ayrıca sürücü kirli değilmiş. Bilgisayarım aldığından beri yüklediğim CD sürücüyü ilgili tek program CD Quick'ti. Yapacağımız yardım ve öneriler için teşekkürler.

Tarik Bozoğlu

CHIP 1- Eger CD sürücünüz bozulmuşsa bunun tek çözümü var. Bilgisayarınız o sürücüyü yenisiyle değiştirmeli. Hemen hemen tüm bilgisayar donanımları Türkiye temsilcileri tarafından en az bir yıl garantilidir.

Windows İçin Sürücüler

8 Mb Ram, Pentium 100, 1 Gb Hdd, S3 Trio 64 1 Mb ekran kartı, Vesa-Vga 32 Bit-Bus video kartı, Windows 3.1 işletim sistemine sahip bir bilgisayar kullanıyorum.

1- Dos ortamında çalıştırdığım programlarda ve oyunlarda normal 256 renkte çalışmalarına rağmen Windows'ta çalıştırdığım oyunlar, programlar ve video dosyaları 16 renge indirgeniyor. Bunun nedenini ve nasıl düzelteceğimi söyler misiniz?

2- Windows'da bazı dosyaları Write ile ilişkilendirip açıyorum. Fakat dosyaları kapattığım zaman bazen kilitleniyor. Bunun nedenini söyleyebilir misiniz?

3- Qbasic'te yazdığım programları .Exe uzantılı bir dosyaya çevirebilir miyim? Nasıl?

4- Chip CD'sindeki filmleri tam ekranda çalıştırabilir miyim?

İsimsiz

CHIP 1- Ekran kartınıza beraber bir disket gelmiş olmalı. Bu disket içinden Windows 3.1 için olan sürücüler yüklemelisiniz. Dos için bu tip bir sürücüye ihtiyaç olmadıktan 256 renk görebilmeniz normal. Ancak Windows için sürücüler yüklemeniz şart. 2- Write programında bir sorun olabilir. 3- Size qbasic için bir derleyici gerekli. Bunu Internet'ten temin edebilirsiniz. Birçok shareware derleyici mevcut. 4- CD içine girerek filmleri oradan çalıştırabilirsiniz. Açılan programın özelliklerine de

girerek oradan tam ekran moduna geçebilirsiniz.

Hangi Ses Kartı?

1- Shareware, Freeware terimleri ne anlama geliyor. Arkadaşlar arasında biz de kopyalama yapabilir miyiz?

2- Bir ses kartı almayı düşünüyorum. Hangi özelliklerin olmasına dikkat etmeliyim?

Volkan Eren

CHIP 1- Shareware programlar genellikle bir süre kullandıktan sonra yazarları tarafından para talep edilen programlardır. Kurulumlarından bir süre sonra rahatsız edici bazı özellikler göstererek para ödemeniz gerektiği konusunu hatırlatırlar. Freeware programlar ise tamamen ücretsizdirler. Yazarları genelde bir tebrik e-mail'i, tebrik kartı falan beklerler. Her iki tip program da rahatlıkla kopyalanıp dağıtılabilir. 2- Artık bir standart olan SoundBlaster uyumluluğu şart. Eğer oyun ve standart sesler için kullanacaksanız ucuz bir kart alabilirsiniz.

Bunların yanında hoparlör ve mikrofonları da geldiği için oldukça iyiler.

Daha Hızlı Anakart

Bilgisayarımın özellikleri şunlar: Intel Pentium 100, 16 Mb Ram, 1.2 Gb Hdd. Sorularına geçmek istiyorum.

1- Bilgisayarımın hızını yükseltmek istiyorum. Bunun için anakartın değişmesi mi gerekiyor? Yoksa baş-

ka bir parça mı ilave edilecektir? Bu konuda detaylı bilgi verirseniz sevinirim.

2- Önümüzdeki aylar içinde CD'de sıkıştırma programı verebilir misiniz?

3- Atarışları tahmini yapan bir program sizde mevcut ise herhangi bir CD'de vermeniz mümkün mü?

İsimsiz

CHIP 1- Anakartınızın chipsetini yazmamışsınız. Ancak söyleyebiliriz ki, ev bilgisayarları için şu anda en hızlıları TX chipsetleri. Eğer almaya kararsızsanız mutlaka Intel'in TX chipsetini kullanan bir anakart alın. Daha hızlı bir işlemci ve daha fazla ram, daha fazla hızın anahtarları. 2- Her ay CD'mizde istediğiniz tipte shareware sıkıştırma programlarına yer veriyoruz. 3- Elimizde böyle bir program mevcut değil. Elimize geçerse CD'mizde yer veririz.

Windows 95 Kursu

1- Bilgisayar terimlerini öğrenebileceğim sözlük veya broşür var mı?

Derginizde böyle bir bölüme yer ayırabilir misiniz?

2- Eylül ayında Windows 95 kursunu yayınlamaya başladınız. Bu kurs benim gibi yeni başlayanlar için bilgi eksikliğinin ne kadarını tamamlar?

3- Internet'e henüz bağlı değilim ancak (bilgisayarım direkt Windows 95 ile açılıyor) ekranda daha önce olmayan bir şey çıktı. Şöyle: Bilgisayarım, Geri Dönüşüm Kutusu, Evrak Çantam, Gelen Kutusu (bu ön-

ceden yoktu). Bunu kaldırmak için Mouse'un sağ tuşunu denedim. Orada sil ibaresi aktif değildi. Çalıştırmak istedim 'Exchange2.exe' programı çalıştırmak için gerekli' diyor bulamıyor. Bu konuda yardımcı olursanız sevinirim.

Cevaplarınız için şimdiden teşekkürler. Yayın hayatınızda başarılar dilerim.

İsimsiz.

CHIP 1- Genelde yazılarımızın yanında o konuyla ilgili terimlerin açıklamalarının yer aldığı bir sözlük oluyor. Ancak böyle bir sözlük veya broşür ile ilgili bir bilginiz yok. Eğer duyarsak dergimizde yer verebiliriz. 2- Hiç bilmeyenler seviyesinden başladığı için bu kurs eğer eksikleriniz varsa tamamlayacaktır. 3- Bu Microsoft Exchange programının masafistü kısıyolu. Bu programı kurduğunuz zaman masafistüne yerleşir. Kurulumunda bir hata olduysa veya siz bazı dosyaları sabit diskinizden sildiyseniz bu hatayı vermesi normaldir.

Anakart Özellikleri

1- Creative 8X bir CD-Rom'um var ve bazen (düzeltiyorum her zaman)

Eject ettiğimde CD büyük bir hızla dönerek çıkıyor. Bazen okurken egsoz sesine benzer bir ses çıkarıyor. Yani CD normal mi?

2- Pentium II bir Board'da 486 Cpu çalışır mı?

3- Doğrudan kablo bağlantısı ile bir bilgisayar Dos'ta Internet'lik diğeri de Win 95'te iken iletişim kurulabilir mi?

4- En iyi anakartın özellik-

leri neler olmalıdır?

5- Yüksek kapasiteli Hdd'lerde erişim hızı yükselmez mi? Yani yerden kazanç zamandan kayıp mı olur?

6- Neden sizin verdiğiniz CD'ler kurşunu renkte kendi doldurduklarımız yeşil renkte?

7- Intranet nedir?

8- IBM Pc'lerdeki Wake-up On-ring özelliği Türkiye için geçerli midir?

9- İnternet'de kredi kartı ile alışveriş yapınca kredi kartı numaranızın karşıya geçerken başkalarının bunu elde etmemesi için bir önlem var mıdır?

10- SCSI Hdd'lerdeki virüsler nasıl temizlenir?

11- Bilgisayar ekipmanlarının Onboard olması ne kazandırır?

Ömer Faruk Keser
İgdir

CHIP 1- Bu normal değil. CD dışarı çıkmadan önce durmalı. Eğer durmuyorsa ya motorunda bir arıza var demektir, ya da ön kapak zamanından önce açılıyor. 2- 486 bahsettiğiniz boardda çalışmaz. 3- Hayır. İletişim kuramazlar. Her iki tarafta aynı programı kullanıyor olmalı. 4- Ev kullanımı için düşündüğünüzü hesaba katarak cevaplıyoruz. Intel'in TX chipseti olmalı. Üzerinde hem SDRAM hem de DRAM'ler için soketler olmalı. USB çıkışları muhakkak olmalı. Diğer özellikleri zaten tüm kartlarda olan standart özellikler olacaktır. 5- Erişim hızının kapasite ile ilgisi yoktur. Motorlara ve okuyucu kafalara bağlı bir

büyükliktir. 6- Bizim CD'lerimiz fabrikada basılıyorlar ve farklı bir madde üzerine basılıyorlar. Yazılabilir CD'lerde kullanılan madde ise bambaşka. 7- Intranet, bir ağ sistemidir. Makinaların birbiriyle veri paylaşması esasına dayalı bir sistemdir. 8- Bu özellik artık tüm anakartlarda var. Ülkeyle ilgisi yoktur. Modemden gelen Ring sinyali ile makinenin uyku modundan çıkması sağlanır. 9- Çok güvenli şifreleme yöntemleri kullanılıyor. Ancak yine de en azından şu an için yüzde yüz bir güvenlikten bahsetmek çok zor. 10- SCSI harddisklerde virüs taramanın IDE harddisklerden hiçbir farkı yoktur. 11- Modülerlik açısından hiç de faydalı değil. Ek-

ran kartınızı değiştirmek istediğinizde onboard olması sizin için sorun olacaktır.

Dosya Uzatıları

1- Dosya uzantılarının ne işe yaradığını, önemli olup olmadığını, her dosyaya yazmak zorunda olup olmadığını, yazmak zorundaysak hangi tür dosyaya ne yazmamız gerektiğini söyler misiniz? 2- Bios ayarlarının ne işe yaradığını ve nasıl yapıldığını anlatır mısınız? 3- HP 400C yazıcıların renkli ve siyah kartuşların ortak bulunduğu ayrı bir kartuş var mı? Varsa nereden temin edebiliriz? 4- Ağustos ayının CD'sinde McAfee 3.02 virüs programını yükledikten sonra ▶

FÜRİ BİLGİSAYAR & DANIŞMANLIK

Bilgisayar Müptelalarına
24 saat teknik yardım!!
0-532-211 03 78

STANDART ÖZELLİKLER

512 Kb. TX Ana Kart* Intel Cpu
16 Mb. ram *1.6Gb Sabit Disk*
14" 0.28 NI/LR MPRII Monitör*
1 Mb. S3 Trio 64 Ekran Kartı*
3.5" 1.44Mb. Disket Sürücü*
200W Mini Tower Kasa* Win 95
Q Türkçe Klavye * 3 Tuş Mouse
24 Hız CD-Rom * SB.Ses Kartı

Pentium 150	875.-
Pentium 166	955.-
Pentium 200	1.100.-
Pentium 166 MMX	1.050.-
Pentium 200 MMX	1.150.-
Pentium 233 MMX	1.300.-
Pentium 266 MMX	1.600.-

Genel Koşullar:
Fiyatlarımıza %15 KDV eklenecektir.
Tüm ürünlerimiz 1 sene garantilidir.

140

Video Cd kiralama - Oyun Cd'leri
Adresinize teslim - Telefonla sipariş - Lütfen listemizi isteyiniz

Füri Bilgisayar & Danışmanlık

Tel: (0-212) 286 15 20 - (0-532) 211 03 78 Fax: (0212) 276 61 29

Windows 95 açılırken çalan müzik cızırtılı çıkmaya başladı. Sorunun ne olduğunu açıklar mısınız? Ayrıca bu virüs programının tam sürüm olup olmadığını yazar mısınız?

5- Bilgisayarımı bazen açtığımda sabit disk tararken "kayıp dosya bulundu" yazarak beni uyarıyor. Daha sonra bu kayıp dosyayı disketlememi istiyor. Birini disketledim "Scanundo" isimli bir dosya çıktı. Bu sorunun ne olduğunu anlatır mısınız?

6- PCI ve ISA nedir, ne işe yarar?

Ilker Ergün

CHIP 1- Eski dost dos zamanında çok önemliydi. Windows 95'te de eskisi kadar önemliler ancak arka planda kalıyorlar. Örneğin .exe, .com ve .bat uzantılı dosyalar işletim sisteminin doğrudan çalıştığı dosyalar. Yapıları arasındaki farklılara burada girmek istemiyoruz. Örneğin eskiden bir tekst dosyası yarattığımızda uzantısını .txt koyarak daha sonra adını görüp anlamamız kolay olurdu. Şimdi de Windows 95 ilişkilendirmeleri uzantıya göre yaptığı için uzantıların önemi fazla. Örneğin .doc uzantısı ile ilişkilendirilen programı Winword ise böyle bir dosyaya çift tıkladığınızda Winword açılır ve dosya yüklenir. 2- Bios ayarlarının yapılışını anlatmak başlı başına bir yazı konusu ve daha önceki sayılarımızda defalarca bu tip konulara yer verdik. Bu ayarların amacı donanımdan maksimum veya optimum seviyede faydalanmaktır. 3- Bunu ancak bilgisayarınıza sorarak öğrenebilirsiniz.

Bizim bildiğimiz kadarıyla yok ancak bazı kişilerce pratiklik olsun diye yapılmış olabilir. 4- Windows 95 multitasking bir işletim sistemi olduğundan aynı anda birkaç programı da yükleyebilir. Bu yükleme sırasında Dma kanallarında oluşan gürültü ses kartınızın kullandığı kanallara bulaşabilir. 5- Bu dosyalar fat yapısındaki bozulmalar yüzünden oluşuyorlar. Dosyayı oluşturduktan sonra ancak nasıl yapılacağını biliyorsanız kurtarabilirsiniz. Ancak yine de profesyonellerin işi... 6- Veriyolu standartlarıdır. Anakartlar üzerinde bulunan ve kartların takıldığı kısa soketler PCI, uzunlar ise ISA'dır. PCI yeni nesil bir standarttır ve işlemciyi daha az yüklediği için daha hızlı çalışmayı sağlar.

Sorunlu Ekran Kartı

Bundan 4 ay önce Pentium 133 işlemci, 16 Mb Edo-Ram'ı, 2 Gb Quantum Hdd'ı, Toshiba 12x CD-Rom sürücüsü, 16 Bit Creative ses kartı, 2 Mb S3 Trio ekran kartı olan bir bilgisayar satın aldım. Satın aldığım günden beri sorunlarım bitmedi. En başta bir Windows 95'i bile Install edemedik. Bizi ekran kartını tanımadığı suretiyle uyarıyordu. Ne yapıysak Win 95'i Install edemedik. Ekran kartında sorun var düşüncesiyle aldığımız yere götürdük. Aşırı ilgisizliğe rağmen yaklaşık 3 hafta sonra bilgisayarı aldık. Başta sorun yokmuş gibi görünüyordu. Ama 2 hafta sonra

ekranda noktalar gözükmeye başladı, zamanla uzun çizgilere dönüştüler. Sanki ekran eskimiş bir görüntü vermişti. Ekran koruyucuyu değiştirdik, sorun olarak çözünürlük derecesinin çok yüksek olduğunu düşündük. Çözünürlüğü azalttık ama sorun değişmedi. Şimdi de anakartı kullanım sürem dahilimde bilgisayar durup dururken kendini Reset'leyip MS-Dos moduna geçiyor, hiç anlam veremediğimiz görüntü koymaları oluyor. Bir de bilgisayarım kilitleniyor. Bu konuda bana yardımcı olursanız çok ama çok sevinirim. Yardımlarınız için şimdiden teşekkür eder, yayın hayatınızda başarılar dilerim.

Pelin Biçen

R. Hisarüstü/İstanbul

CHIP 1- Ekran kartınızda bir sorun olduğu kesin. Sorun donanımsal veya yazılımsal olabilir. Eğer yazılımla ilgili ise bunu "Control Panel" içinde "System"de ekran kartınızın doğru kurulup kurulmadığına bakarak anlayabilirsiniz. Kurulumda sorun varsa doğru sürücülerini bulup tekrar yüklemelisiniz. Kasım ayı CD'mizde hemen hemen tüm S3 chipsetli ekran kartlarının sürücülerinin son sürümünü verdik. Ancak eğer kurulumda sorun yoksa ekran kartınız arızalı demektir. Bu durumda ekran kartınızı bilgisayarınızı aldığınız yer değiştirmek zorundadır.

DLL Dosyaları

1- DLL hataları nereden oluşmaktadır? Nasıl düzeltilir?

lir? Bilgisayarda olması gereken belli başlı .dll dosyaları nelerdir?

2- İki bilgisayarı (oyunları karşılıklı oynamak için) birbirine nasıl bağlayabiliriz? Mesafenin fazlalığı göz önüne alınırsa maliyeti ne kadar olur?

3- CD yazıcılar ile sizin ve diğer dergilerin verdiği CD'ler üzerine yazılabilir mi? (Özel CD'lere mi gerek vardır.)

4- Bir CD oyununu diskette nasıl yükleyebilirim? Yüklediğim oyunu Harddisk'e nasıl kopyalayabilirim? Disketteki oyunu Harddisk'e kopyaladığımda CD'ye gerek duyar mı?

5- En iyi virüs programı sizce hangisidir?

6- SCSI kartı nasıl bir karttır? (Ses kartı gibi bir kart mı yoksa bir anakart mıdır?)

7- Drive Compress nedir? Nasıl yükleyip, nasıl kaldırılabilir?

8- CHKDSK'in oluşturduğu .CHK dosyalarını silmek programlara ve bilgisayara zarar verir mi?

9- Ekim 97 derginizde vermiş olduğunuz cevapta bir CD oyununu Subst D: C:(Oyun yazarak CD'siz çalıştırabileceğimizi söylemiştiniz fakat arkadaşımın bilgisayarında Subst D: C:(Oyun yazdığımızda "Bir ağ sürücüsü Subst yapılamaz" mesajını verdi. Acaba bilgisayarda bir şeyler mi eksik yoksa bilgisayar oyunları CD'siz çalıştırmıyor mu? (CD sürücüsü 24 hızlı ve Win 95 kullanılıyor. Çalışmayan oyunlar Warcraft 2 ve Need For Speed. Oyunları Install yaparak Hdd'e yükledik.)

10- Win 95'te başlat menu

süne bir oyunu kopyalayabilir miyim?

Ayrıca derginizde yaptığınız Win 95, Word, Excel kursları bölümü için sizleri kutlarım. Bir de CD'leri kutulara koymanız benim gibi herkesi çok sevindirecektir. Yayın hayatınızda başarılarınızın devamını diler, ilginize teşekkür ederim.

Çoşkun Akın
Ankara

CHIP 1- DLL dosyaları diğer programların çalışırken kullandıkları modülleri ihtiva eden "Dynamic Link Library" anlamına gelen program kütüphaneleridir. Örneğin ses kartına ulaşmak isteyen bir programcı baştan program yazacağına ilgili DLL'nin içindeki bir alt programı çağırarak kısa yoldan istediğini yapabilir. Belli başlı DLL'ler diye konuşmak zor. Windows 95 ile standart olarak gelen ve kurduğunuz programlarla beraber harddiskinize yerleşen birçok DLL mevcuttur. Bir program çalışırken arka planda açılan dosyalar oldukları için bozulabilmekte. Düzeltmenin yolu genellikle baştan kopyalamaktır. 2- İki bilgisayarı bağlamanın birçok yolu vardır. Yakın olan iki makina seri veya paralel kablolar aracılığıyla bağlanabilir. Aynı bina içindeyse ethernet kartı ve bir ağ kablosu yetecektir. Mesafe daha da fazlaysa telefon hatlarını kullanmaktan başka çare yoktur. Bunu da ancak modem ile sağlayabilirsiniz. Tabii oyunun da modem ile oynanabiliyor olması gerekmektedir. Böyle bir durumda oyunun içindeki ilgili menüden gerekli

ayarlar yapılarak bağlantı sağlanabilir. 3- Yazılabilir CD'ler farklıdır. Dergilerin verdikleri CD'ler baskı oldukları için üzerlerine yazılamaz. 4- Bu oyundan oyuna değişen bir olasılık. Bazı oyunlar mutlaka CD sürücüsü içinde oyun CD'sinin olmasını isterler. Bazıları ise kendini harddiske kurup oradan çalışırlar. Oyunu CD'den disketlere çekebilmek için Pkzip programını kullanabilirsiniz. Hem sıkıştıran hem de disket bittiği zaman yeni bir disket isteyen bu program aracılığıyla oyunu disketlere sığdırabilirsiniz. 5- Antivirüs yazılımlarında önemli olan üretici firmanın devamlılığıdır. Birçok popüler antivirüs yazılım şirketi birkaç ayda bir yeni sürümlerini çıkarıyorlar. Arşivi en geniş ve yenileme aralığı en kısa olan yazılımı tercih etmelisiniz. 6- SCSI kartı da diğer kartlar gibi anakarta takılan bir karttır. PCI ve ISA modelleri mevcuttur. Bazı anakartlarda da anakart ile bütünleşiktir. 7- Harddiskin bir bütün olarak sıkıştırılması ve böylece boş yer açılmasıdır. Windows 95 içinde bunu yapan bir araç var. Ancak performansı düşürdüğü için compress pek tercih edilmemektedir. 8- Bu dosyalar başı veya sonu silinmiş olan dosyalardır. Bunları silmeniz makinanızın çalışmasını etkilemez. Ancak profesyonel kullanıcılar bu dosyaların içinden haybolan dosyalarını ayıklayabiliyorlar. 9- Yazıda da belirttiğimiz gibi eğer D: harfi doluyorsa subst komutunu E: harfi ile yapmalısınız. Kısa ca hiçbir sürücünün adı ola-

mayan ilk harf ile çalışmamızdır. 10- Görev Çubuğu üzerine gelerek mouse'un sağ tuşuna basın ve Properties'e girin. Burada "Start Menu Programs/Advanced"i seçerseniz explorer benzeri bir ekranla karşılaşacaksınız. Ekleme istediğiniz başlığı seçerek sağ tarafta boş bir yere sağ tuş ile tıklarsanız ve "New/Shortcut"ı seçerseniz sihirbazın da yardımıyla istediğiniz programı ekleyebilirsiniz. Bir CD'nin kutusunun dolu bir CD'den daha pahalı olduğunu söylerseniz herhalde bu sizi şaşırtacaktır. Bu durumda CD'lerin kutu içinde gelmemesi sizi daha çok sevindirmiş olmalı...

Debug'ın Kullanımı

1- Debug'ın kullanımı nasıldır? Demek istediğim herhangi bir dille yazılmış kodları Debug ile exe yapabilir miyim? Evet ise nasıl? 2- Ben Visual Basic programcısıyım fakat Dos'ta da programlama yapmak istiyorum. Bundan dolayı C, Assembly gibi dillerden birini almak istiyorum. Bunları nereden alabilirim ve ne kadara alabilirim? 3- İki üç gün öncesine kadar Modem'im Dos'ta çalışıyordu. Fakat artık hiçbir program Modem'imi reset edemiyor. (Windows'ta ise çok güzel çalışıyor.) Modem'im Comport 4'te. Sorun ne olabilir? 4- Visual Basic'le yaptığım ve Türkiye'de şu anda açık olan BBS'lerin listesinin ve detaylarının olduğu bir programım var. Bu programa

mi beğenirseniz Chip CD'sine koymanızı istiyorum.

5- Son bir isteğim daha olacak. Chip CD'sine geçenlerde Fun&Education CD'sinde tanıttığınız Klick and Play'i koyabilir misiniz? Teşekkürler

İsimsiz

CHIP 1- Debug ile herhangi bir dille yazılmış kodu derleyemezsiniz. Debug'ı çalıştırdıktan sonra assembler ile yazarak bir program oluşturabilir ve bunu com uzantılı dosya olarak kaydedebilirsiniz. Exe yapamamanızın sebebi exe dosyaların özel bir başlığa sahip olmaları. Bunu da ancak herhangi bir com uzantılı dosyayı bin2exe programından geçirerek yapabilirsiniz. 2- Artık tüm büyük müzik marketlerde bilgisayar programları da bulunuyor. Herhangi bir tanesinden temin edebilirsiniz. Ancak öğrenme amaçlı olarak kullanacaksanız bir arkadaşınızdan da kopyalayabilirsiniz. Eğer ticari yazılımlar üretecekseniz ise satın almak zorundasınız. 3- Eğer modeminiz Plug&Play'e ayarlıysa Windows 95 irq'yu değiştirmiş olabilir. Dos com4 ve irq3 değilse modemi tanımaz. Üzerinden jumper ayarları ile yukarıdaki duruma getirmeniz gerekiyor. 4- Daha önce de belirttiğimiz gibi BBS sahipleri böyle listelerden hiç memnun değiller ve hatta çoğu zaman da bu tip listeler BBS'lerden daha kalıcı oluyorlar. O yüzden sizden daha farklı konularda programlar bekliyoruz.

Okurlar Soruyor, CHIP Uzmanları Yanıtlıyor

Herkesin bilgisayarıyla başı dertte. CHIP uzmanları bundan böyle en çok yaşanan ve en ilginç sorunlara sizler için çözüm buluyor. CHIP destek hattına gelen telefonların da bu köşenin oluşmasında büyük katkıları oluyor. Sizin de başınız bilgisayarınızla dertteyse veya pratik çözümler arıyorsanız bu köşede işinize yarayacak birçok bilgi bulabilirsiniz.

WINDOWS 95

DOS Uygulamalarını Tekrar Nasıl Çalıştırabilirim?

Windows 95'le çalışırken bir süredir MS-DOS uygulamalarını artık çalıştıramıyorum. SYSTEM.INI dosyasındaki

[386Wnh] bölümünde belirtilen klavye sürücüsünün güncel Windows sürümüyle aynı olmadığını, problemi gidermek için Kur'u tekrar başlatmam gerektiğini belirten bir hata mesajıyla karşılaşıyorum. Kur'u çalıştırdığımda da aynı hatayla karşılaşıyorum. Windows'u tekrar başlattığımda ve herhangi bir Windows uygulaması kullanmadığımda hiçbir problem yok.

Yani DOS uygulamalarını kullanabiliyor ve bilgisayarı MS-DOS kipinde başlatabiliyorum. SYSTEM.INI dosyasında önce [386.Enh] bölümünde "keyboard=*vkd" kaydını sildim, ancak bir işe yaramadı, daha sonra da [boot] bölümünde "keyboard=key-board.drv" kaydını sildim, bu da bir

işe yaramadı. Ancak şimdi bu değişiklikleri Windows 95'in Registry dosyalarında yapmam gerektiğini öğrendim. Bu doğru mu? Evetse, Registry'de bu değişiklikleri nasıl yapabilirim?

CEVAP: Bu durumda sistemi yeniden kurmanız gerekiyor. Büyük ihtimalle Windows 3.1'den 95'e terfi ettiniz için bu hatalı kayıtlar SYSTEM.INI dosyasından geliyor ve buradan hatalı ayarlar transfer ediliyor.

Windows 95'in Özel Tuşları Ne İşe Yarar?

Yeni bir bilgisayar satın almak istiyorum ve bazı reklamları inceledim. Çoğu pakette Windows 95 klavyesinin olduğunu gördüm. Klavye üzerindeki iki tane yeni tuşun ne işe yaradıklarını bilmiyorum, bu tip bir klavye alsam işime yarar mı?

CEVAP: Yeni klavye Windows 95'i daha rahat kullanmanızı sağlıyor. Yeni tuşlardan biri (bunlardan iki tane

mevcut, biri solda biri sağda) Başlat menüsünü açıyor ([Ctrl]+[Esc] tuş kombinasyonunun ve Başlat menüsüne tıklamakla aynı şey), ikinci yeni tuş ise farenin sağ tuşuyla yapılan tıklamalara bir alternatif, yani sağ tuş menülerini açıyor, bu da çalışmanızı kolaylaştırıyor.

Kurulu Netowk Kartına Ragmen Network'ü Göremiyorum

Kısa bir süre önce iki arkadaşımla birlikte NE2000 uyumlu bir network kartı satın aldım. Üçümüzün problemi şu: Windows 95 kartı sorunsuz olarak tanıyor, ancak diğer makineleri göremiyoruz, üç bilgisayar arasında bağlantı sağlayamıyoruz.

"Ağ Komşuları'na" girdiğimizde bazen sadece kendi bilgisayarımızı görebiliyoruz, bazen de hiçbir şey göremiyoruz. Hata neden kaynaklanıyor?

CEVAP: Sorun büyük ihtimalle bir Interrupt (kesme isteği) problemin-den kaynaklanıyor. Büyük ihtimalle

seçilen Interrupt'lar ya başka kartlar tarafından zaten kullanılıyordu veya başka bir ek kart tarafından, ses kartı gibi, rahatsız ediliyordu.

Interrupt'ı başka bir değere, daha yüksek bir değere ayarlamaya çalışın. Bu hiç de zor bir iş değildir. Çoğu network kartında birlikte gelen bir yazılımla bunu kolayca halledebilirsiniz. En uygun değerler Interrupt 10 ve 13'tür, çoğu durumda problem ortadan kalkacaktır.

Interrupt ayarlarını değiştirmek için masaüstündeki "Bilgisayarım" simgesine sağ tuşla, açılan menüden "Özellikler"e tıklayın. "Aygıt Yöneticisi" bölümüne geçin ve "Ağ bağdaştırıcıları"na girin.

Network kartınızı işaretledikten sonra "Özellikler"e ve sonra da "Kaynaklar"a tıklayın. Şimdi de "Kesme İsteği"nde başka bir değer seçmeniz gerekiyor. Başka bir değer seçmek için alt bölümdeki "Otomatik ayarları kullan" seçeneğini iptal etmeniz ve "Kesme İsteği" ifadesine çift tıklamanız gerekiyor. Seçtiğiniz yeni değerin başka bir aygıt tarafından kullanılmamasına dikkat edin, Interrupt 10'u seçebiliyorsanız hiç düşünmeyin. Bu da probleminizi çözmezse kart bozuk demektir.

Ekran Görünümlerini Nasıl Alabilirim?

Bazı programların Screenshots'larını almak istiyorum ancak alamıyorum. Bunun en basit yolu nedir?

CEVAP: Bunun birkaç değişik yolu var. Birincisi Paint Shop Pro gibi Shareware bir programla bu işi çok rahat bir şekilde yapabilirsiniz. İkinci yol ise [Print Screen] tuşunu kullanmaktır. Bu tuş yardımıyla o anki ekran görüntüsünü panoya (clipboard) yapıştırabilir ve daha sonra uygun bir programla pano içeriğini okuyabilir ve üzerinde çalışabilirsiniz. [Alt]+[Print Screen] tuş kombinasyonu ile güncel pencere içeriğini panoya kopyalayabilirsiniz.

CD'nin Kurulum Programı Açılmadan CD İçeriğine Nasıl Bakarım?

CD'lerimin büyük bir çoğunluğu sürücü sembolü üzerine çift tıklayınca otomatik olarak kurulum programını çalıştırıyor. Bu sinir bozucu fonksiyonu nasıl kaldırabilirim?

CEVAP: CD simgesine sağ tuşla tıkladığınızda "Aç" seçeneği olan bir menü açılacaktır. CD'lere gözetmek için bu fonksiyonu kullanın. Bu durumda herhangi bir fonksiyon otomatik olarak çalıştırmamayaacaktır.

Boot Manager'ı Otomatikmen Açmak

Yazılımları test ettiğim ikinci bir bilgisayara sahibim. Bunun için de sıkça DOS altında çalışmak zorunda kalıyorum. Beni rahatsız eden tek şey boot sırasında sürekli [F8] tuşuna basmak zorunda kalmam. Bu işlemi otomatize etmenin bir yolu var mı?

CEVAP: Bu problemi gidermek basit. Sabit diskinizin anadizinde bulunan MSDOS.SYS üzerinde değişiklikler yapmanız yeterli. Burada "BootMenu=0" kaydını bulun ve "BootMenu=1" olarak değiştirin. Artık her boot ettiğinizde Boot Manager kendiliğinden açılacaktır.

DOS'tan Explorer'a Geçiş

Sıkça Windows 95'in MS-DOS Komut İstemi'nde çalışıyorum, Windows Gezgin'i'nde çalıştırdıktan daha rahat çalışıyorum. Ancak Explorer'a geçmek istediğimde, gereksiz yere daha önce DOS penceresinde çalıştığım dizini aramak zorunda kalıyorum. Dizin değiştirmeye gerek duymadan doğrudan DOS penceresinden Windows Gezgin'i'ne geçmek mümkün mü?

CEVAP: Bunu basit bir komutla halledebilirsiniz: DOS penceresinde "Start ." girin. Explorer bu durumda

güncel dizinli bir pencere açar. "Start ." girdiğinizde bir üst pencereye geçilip Windows Gezgin'i öyle açılır.

Belgeler Menüsündeki Kayıtları Otomatik Silmek

Windows altında sıkça bazı dosyalar açıyorum. Bunların Başlat menüsündeki Belgeler seçeneğinde listelenmesini istemiyorum. Windows 95 her açıldığında bu listenin silinmesini sağlayacak bir fonksiyon var mı?

CEVAP: Küçük bir Batch (.BAT) dosyası ile bunu yapabilirsiniz. Yeni bir dosya açın ve şu satırı girin: "echo y | del c:\windows\recent*.*". Bu dosyanın yolunu ve adını AUTOEXEC.BAT dosyasına girdiğinizde bilgisayar her açıldığında Belgelerim menüsünün içeriğini silecektir.

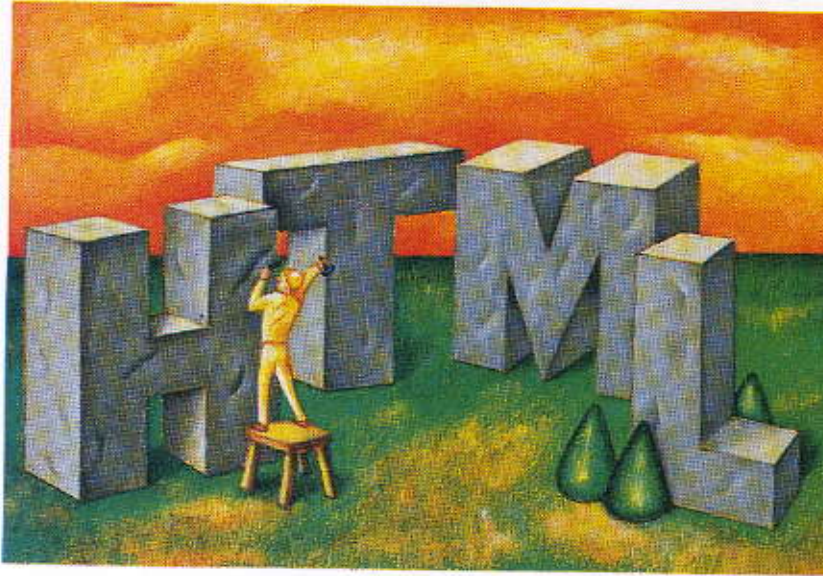
DONANIM

Win 95 Altında Sabit Diskin Hızını Arttırmak

Pentium 120, 850 MB sabit disk, 40 MB RAM'i olan bir bilgisayarım var. Sabit diskimi AMI BIOS'taki Standard PIO Mode seçeneğinden farklı bir seçeneğe ayarlama denemem başarısızlıkla sonuçlandı. Windows 95 altında sabit disk için daha iyi bir sürücü kurma denemesi de keza öyle. Windows 95 sadece birkaç tane standart sürücü sunuyor. Intel anakartının kitapçığında sabit diski daha yüksek hızlarda çalıştırıp çalıştıramayacağım konusunda bir bilgi yok. BIOS'u güncellemem mümkün mü, daha doğrusu bir işe yarar mı?

CEVAP: BIOS güncellemesi genel olarak sadece bazı durumlarda performansı artırır. Update'i Intel'in Internet Server'ından (<http://www.intel.com>) temin edebilirsiniz. Sabit disk üreticinizin de Windows 95 için yeni sürücüleri olabilir. Board Revision'ına göre bazı iyileştirmeler yapılmış olabilir. En garantili çözüm ise anakartınızı değiştirmektir. □

Puma Sıçramak Üzere

"Cougar" (Puma) kod adı altında World-Wide-Web Konsorsiyumu (W3C) yeni HTML standardını geliştiriyor. Web dünyasını epey değiştireceğe benzeyen yeni standart, sayfa tasarımcılarına daha fazla imkan, sörfçülere ise navigasyon kolaylıkları sağlayacak.

"HTML'de işler biraz farklı yürüyor". WWW'nin yaratıcılardan Tim Berners Lee HTML 4.0 hakkında verdiği bir demette böyle demiş. Şu anda W3C başkanı olarak görev yapan Berners Lee, "Önü açık ve üreticiden bağımsız bir dil yaratık, şimdi bunu geliştirmeye çalışıyoruz" diye de eklemiş. HTML 4.0'ın göze çarpan önemli noktaları şunlar:

- Genişletilmiş bir karakter tablosuyla enternasyonal doküman yaratılmasının kolaylaşması
- Varolan HTML elemanları için daha iyi sunum ve erişim imkanı

- Bir web sitesi içinde kullanıcıya diğer reaksiyon verebilen script yazılımları

- Stil tabloları ("style sheets")

- İstenen herhangi bir veri türünü obje olarak web sayfasına gömmek

Bu iyileştirmeler hem kullanıcılara hem de tasarımcılara kolaylıklar sağlayacak. Ancak servis sağlayıcıları da el üstünde tutulmuş. Çünkü sayfaların tasarlanması ve izlenmesi dışında güncellenmesi de başka bir problem. Bütün bunlar düşünülerek daha esnek form'lar, table'lar ve frame'ler tasarlanmış.

HTML 4.0 henüz standartlaşmadı

(bkz. Kutu: World-Wide-Web Konsorsiyumu: W3C). Adobe, Hewlett Packard, IBM, Microsoft, Netscape Communications Corporation, Novell, SoftQuad ve Sun Microsystems temsilcileri tarafından Tim Berners başkanlığında oluşturulan W3C HTML 4.0 çalışmaları konusunda ilk basın duyurusunu 8 Temmuz'da yapmış. Ancak halen hangi "tag"lerin yeni sürümde yer alıp hangilerinin almayacağı tartışılıyor. Bu tartışmaları çıkmaza sokanlar da tahmin edersiniz Microsoft ve Netscape temsilcileri. Herhalde hiçbir yazılım türü konusunda bu kadar ateşli tartışmalar olmamıştır. İki firmanın da yetkilileri HTML 4.0'ı kendi "browser"ları yönüne çekmeye çalışıyorlar. Ayrıca iki firmanın "browser"ları daha şimdiden ayrı yönlerde doğru gitmeye başlamış ve programların birbirlerine uymayan ve standart olmayan garip tag'leri desteklemesini sağlamışlar. Bugün sörfçülerin karşılaştığı gündelik olaylardan biri Netscape'le görebildikleri sayfa özelliğini Internet Explorer'la görememeleri ya da tam tersi. İki firma da şu anda kimseye sormadan yaptıkları değişiklikleri W3C'ye kabul ettirme ve HTML 4.0 standardı çerçevesinde kapsatma uğraşı içerisinde. Ancak maalesef çakışan özellikler var. Microsoft şu an bu yarışta önde giden taraf. HTML 4.0'ın birçok özelliği, daha W3C'ye sorulmadan Internet Explorer 4'e alınmış bile. Bu yüzden Microsoft'un değişikliklerin kendi istediği yönde yapılmasındaki ısrarını anlayabiliyoruz. İşin ilginç tarafı HTML 4.0 konusunda sadece prensipte anlaşıldığı anda Microsoft, başı çekmek amacıyla olsa gerek, kendi icadı olan "tag"lerle yenilikleri uygulamaya başlamış. Netscape ise daha temkinli davranmış ve HTML 4.0 standartlaştığı anda (tahminen bu sene başı) Communicator'un da bunları desteklemesini sağlayacağını bildirmiş. Ve şu anda teklif edilen "tag"leri "fazla sorun çıkarmadan" kabul edeceğini vaat etmiş.

"Style-Sheet"lerle Daha Rahat ve Zevkli Sörf

HTML için teklif edilen değişiklikler gerçek birer ileri adım. Eğer ana ağırlık noktası "style sheet"ler dersek haksızlık etmiş olmayız. Bir tür format şablonu diyebileceğimiz bu öğeler, sayfa dizaynına yepyeni bir boyut getiriyorlar. Bugüne kadar sayfa tasarımcıları istedikleri sayfa düzenine ulaşmak için çılgınca uğraşıyorlar ve görünmez boş GIF'ler, görünmez tabelalar, tekstleri grafik olarak göstermek ya da her browser tarafından tanınmayan Explorer ya da Netscape'e özel komutlar kullanıyorlardı. İşte burada style sheet'ler devreye giriyorlar ve zaman içerisinde align, tt, i, b, big, small, strike, s ve u gibi tag'leri elimine etmeleri bekleniyor. Style sheet yaratımında kullanılacak dil ise daha tam kesinleşmemiş. Ancak başına yapılan duyuruda gösterilen örneklerin CSS1 (Cascading Style Sheets) diliyle yazılmış olması, en sıcak bakılan yöntemin bu olacağının göstergesi olarak yorumlandı.

CSS1'e göre bütün format elemanlarını değişik şekillerde programlabiliyorsunuz. <P>,
 ya da <H1..6> tag'leri hatta <BODY> tag'i istendiği gibi programlanabiliyor ve sayfanın içinde geçtikleri zaman, sayfa başında deklare edilen formatta kullanılıyorlar. Sayfa başlarında global olarak belirlenmiş ya da sayfa içinde ihtiyaca göre yerleştirilmiş style elemanları ihtiyaç olduğunda elbette iptal edilebiliyor ve yeniden programlanabiliyorlar. Örneğin sayfa başında <P> tag'i için özel bir stil belirlemişseniz sayfa içinde stil değiştirmek istediğiniz yerde

```
<P style="font-size:18pt; color:red">
...yazı...
```

ekliyorsunuz ve bundan sonra 18 puntoluk kırmızı yazıyla devam ediyorsunuz. Stil şablonlarını kullanmanın başka bir yolu ise onları başka bir dosyadan çağırmak. Bunun için style kelimesi tag olarak da karşınıza çıkıyor. Örneğin:

```
<STYLE src="formatlar.htm">
```

satırını sayfa başına eklerseniz bütün gerekli bilgi formatlar.htm isimli dosyadan alınarak izlenen sayfaya yükleniyor. Bunun yüklenme hızını düşüreceği elbet göz önünde bulundurulmalı. Öte yandan, sürekli kullandığımız bir ya da birkaç style sheet'iniz oluyor ve örneğin geçmişte yaptığımız sayfalara sadece bir satır ekleyerek stilinize uymalarını sağlayabiliyorsunuz. Dev siteleri güncellemek için harika bir kolaylık, değil mi? Ayrıca bir web takımı tarafından yaratılan ya da güncellenen siteler de iş bölümü konusunda rahatlık yaratıyor ve sayfanın içeriğiyle ve dizaynıyla uğraşan ayrı ekiplerin işi kolayca ayırabilmelerini sağlıyor. Sayfa 160'daki "In-line frame'ler yepyeni sayfa düzenleri yaratmaya olanak veriyor" başlıklı kutuda <STYLE> tag'inin kullanımına dair bir örnek daha görebilirsiniz.

Web Sayfasının Ortasında Frame'ler

Göze batan yeniliklerden biri de "in-line frame'ler" yani sayfanın kenarında değil de içinde olan çerçeveler. Ashnda HTML standardının bugünkü halinde frame kelimesi dahi geçmiyor. Frame'ler Netscape tarafından icad edilmiş ve yine kimseye sorulmadan herkes tarafından kullanılmaya başlanmış. Allaha bu konuda korkunç savaşlar çıkmamış ve Microsoft Netscape'in oturttuğu frame teknolojisini olduğu gibi kabul edip Explorer'a eklemiş. HTML 4.0'da frame kavramı tamamen oturduğu gibi sayfanın ortasında istediğiniz yere bir resimmişcesine yerleştirebileceğiniz frame'ler ortaya çıkıyor. İşin ilginç yanı; bu da aslında bir yenilik değil ve nette pek kullanılmasa da Explorer <IFRAME> tag'ini 3.0 sürümünden beri destekliyor. Netscape olayı tamamen dışladığı için tahminen hiç bir tasarımcı kullanmaya cesaret edemiyor. Ancak HTML 4.0 yayınlanınca iki browser da bu özelliği destekleyecekler. In-line frame'ler kullanmak için şu ör-

Bir Bakışta HTML 4.0

Form: Sayfa tasarımcıları, her düğmenin üzerine standart HTML metin değişkenleri, resim, ses gibi veri türleri ekleyebilecekler. Salt okunur alanlar yaratabilecekler. Form alanlarını gruplayıp bir arada düzenleyebilecekler. Elemanları etiketleyebilecek ve kısayol tuşları ekleyebilecekler.

Frame: Bugüne kadar kullanılan frame'ler resmîleşecek ve ayrıca Inline-Frame yöntemiyle sayfanın ortasında duran ve herhangi bir resim gibi düzenlenebilen frame'ler kullanılabilir.

Table: Kolonlar artık gruplanabilecek ve birarada düzenlenebilecekler. Hücre kenarları daha esnek biçimde tanımlanabilecek. Örneğin hücrelerin sadece tavan kenarı çizilebilecek.

Obje desteği: Web sayfalarında her veri türü gösterilebilecek. Daha doğrusu işin adı plug-in indirip veriye ulaşmak yerine sadece veriye ulaşmak olacak ve veri türleri resmîleşecek.

Script: Tasarlanmış ve tasarlanacak bütün scriptler desteklenebilsin diye standart bir script deklarasyonu tasarlanacak. Ve bu scriptlerin önde gelen browser'lar tarafından desteklenmesi beklenecek.

Style Sheet: Büyük küçük bütün metin bölümleri için hazırlanmış bir format şablonu kullanılabilir. Böylece dizayn ve bilgi birbiriinden ayrılacak.

Kısayol tuşları: Kullanıcıyla dialog kurmaya yarayan bütün HTML elemanlarına birer kısayol tuşu atanabilecek.

Unicode: Şu anda kullanılan 128 ve 256 karakterli tablolar yerine iki milyon küsur karakteri barındırabilen yeni bir tablo kullanılacak. Bu sayede arapçadan, japoncaya bütün diller aynı karakter tablosunu kullanabilecekler.

Style Sheet'i gruplanmış kolonlarla tablolar

HTML 4.0 Tablo düzenleme konusunda eskisinden çok daha kullanışlı imkanlar sunuyor. Örnekteki tablonun son iki kolonu birleştirilmiş ve toplam dört kolon grubu oluşturulmuş (ko-

dun portakal renkli kısmı). Bu son iki kolon arasında çizgi oluşmaması için <TABLE> tag'i içerisinde rules="groups" değişkeni kullanılmış (kodun yeşil renkli kısmı). Kolon başlıklarının

görüntüsü, kodun kırmızı renkli kısmında gösterilmiş. Burada style değişkeni, başlıkları bir çerçeveye sarıyor, metin rengini açık gri arka plan rengini koyu gri olarak belirliyor.

```
<TABLE BORDER=5 rules="groups">
```

```
<COLGROUP span="1" width="60" bgcolor=orange>
```

```
<COLGROUP span="1" width="250">
```

```
<COLGROUP span="1" width="170">
```

```
<COLGROUP span="2" width="80">
```

```
<TR align=center style="border:solid;color=silver" bgcolor=gray>
```

```
<TH>Sıra</TH><TH>Ara&cedil;</TH><TH>&Yacute;&thorn;lemci</TH>
```

```
<TH>RAM</TH><TH>HDD</TH>
```

```
</TR>
```

```
<TR align=center bgcolor=red style="color:yellow">
```

```
<TD>1</TD>
```

```
<TD align=left>Tuncer TPX 166 MMX</TD>
```

```
<TD>Pentium 166 MMX</TD>
```

```
<TD>32 MB</TD>
```

```
<TD>2,1 GB</TD>
```

```
</TR>
```

```
<TR align=center>
```

```
<TD>2</TD>
```

```
<TD align=left>Gateway P5-166 Elite</TD>
```

```
<TD>Pentium 166 MMX</TD>
```

```
<TD>32 MB</TD>
```

```
<TD>2,4 GB</TD>
```

```
</TR>
```

```
table'in devamı
```

```
</TABLE>
```

Sıra	Ara¸	Ýþlemci	RAM	HDD
1	Tuncer TPX 166 MMX	Pentium 166 MMX	32 MB	2,1 GB
2	Gateway P5-166 Elite	Pentium 166 MMX	32 MB	2,4 GB
3	Dell Dimension XP SM 166	Pentium 166 MMX	32 MB	3,1 GB
4	Comtec Multi Prof Edition	Pentium 166 MMX	64 MB	2,0 GB
5	Vobis Sky Mini P166 MMX	Pentium 166 MMX	32 MB	2,0 GB
6	PC Specialist P166 MMX/32	Pentium 166 MMX	32 MB	2,1 GB
7	Siemens Nixdorf Scenic P1411	Pentium 166 MMX	32 MB	2,0 GB

nekten yararlanabilirsiniz, ancak unutmayın sayfa sadece Explorer tarafından görülebilir:

```
<IFRAME src="ornek.htm" width="400" height="300">
```

Bu satıra tamamen bir resim satırı muamelesi yapabilirsiniz. Örneğin hspace, vspace border gibi özellikler de geçerliliklerini koruyorlar. Burada satırı yazdığınız sayfanın içinden, satırı yazdığınız yerden ornek.htm dosyası 400'e 300 boyutlarında gösteriliyor. IFRAME'in daha etrafı kullanımı için 160. sayfadaki "In-line frame'ler yepyeni sayfa düzenleri yaratmaya olanak veriyor" başlıklı kutudaki örneği gözden geçirmenizi tavsiye ederiz.

Table'larda İnce Ayar Niteliğinde Değişiklikler

Tablolar konusunda da birtakım şeyler değişecek elbet. Artık tabloların kenarlarını sanki excel kullanıyormuşuz gibi ayarlayabileceğiz. W3C'nin bu konudaki teklifi şöyle.

<TABLE> tag'ına değişken olarak frame sözcüğü eklenecek. Frame değişkeni şu değerleri alabilecek:

- void: kenarsız
- above: hücrenin üst kenarı mevcut.
- below: hücrenin alt kenarı mevcut.
- hspace: hücrenin üst ve alt kenarları mevcut.
- vspace: hücrenin sağ ve sol kenarları mevcut.
- lhs: hücrenin sol kenarı mevcut.
- rhs: hücrenin sağ kenarı mevcut.
- box: hücrenin üst, alt, sağ ve sol kenarları mevcut.
- border: hücrenin üst, alt, sağ ve sol kenarları mevcut.

Başka bir yeni özellik ise kolonların gruplanabilir olması. Bunun için tablo başlangıcında <COLGROUP> tag'ını kullanmak ve gruba dahil kolonların sayısını vermek gerekiyor:

```
<TABLE>
```

```
<COLGROUP span=1>
```

```
<COLGROUP span=2 bgcolor=red>
```

```
<COLGROUP span=1>
```

tablo

```
</TABLE>
```

Bu örnekte dört kolonluk bir tablonun orta iki kolonunun kırmızı arka plana sahip bir grup oluşturması gösteriliyor. Grupları sağdan sola arka arkaya yazıyorsunuz. Span değişkeni bir grubun kaç kolondan oluştuğu bilgisini veriyor. Burada tek kolonları da grup olarak benimsemek gerekiyor. Bu yüzden baştaki ve sondaki kolonlar için de ayrı birer <COLGROUP> satırı var. Böyle bir ayarlama yaptıktan sonra örneğin sadece ikinci ve üçüncü kolonu bütünüyle kaplayacak bir arka plan görüntüsü atayabiliyorsunuz. Bu işlerin tam olarak nasıl yürüdüğünü bu sayfadaki "Stil şablonlu ve gruplandırılmış kolonlu tablolar" başlıklı kutuda görebilirsiniz.

Rules isimli ikinci bir değişken de kolon ve satırların etraflarındaki çizgileri düzenliyor.

Şu değerleri kullanmak mümkün:

- none: hücreler arasında hiçbir çizgi yok.
- groups: <COLGROUP> tarafından

belirlenmiş grupların arasında çizgi var.

- rows: Satırlar arasında çizgi var.
- cols: Kolonlar arasında çizgi var.
- all: bütün hücreler arasında çizgiler var; eğer boş bırakılırsa varsayılan değer bu oluyor.

Artık tablolar da birer html dokümanı gibi baş (head) ve gövde (body) bölümlerine ayrılabilirler. Ayrıca bir de alt bölüm eklenmiş (footnote). Bunlara tekabül eden tag isimleri şöyle: <THEAD>, <TBODY> ve <TFOOT>. <TFOOT> bilgisini, <TBODY>'den önce vermelisiniz ki browser tabloyu nasıl göstermesi gerektiğini tamamen anlasın:

```
<TABLE>
<THEAD>
<TR> tablo başı </TR>
</THEAD>
<TFOOT>
<TR> tablo sonu </TR>
</TFOOT>
<TBODY>
<TR> birinci tablo satırı </TR>
```

```
<TR> ikinci tablo satırı </TR>
</TBODY>
</TABLE>
```

Sanal Ortamlarda Daha Rahat Yön Bulma

Göze çarpan yeniliklerden biri de şu. Bir sayfanın içindeki link'lere ya da objelere klavye komutlarıyla ulaşabiliyorsunuz. Bunun için accesskey denilen özellik W3C tarafından verilen teklifte geçiyor. Bu değişken birçok başka tag dışında özellikle <A> tag'ı (bir sayfadan başka bir sayfayı çağırma) ile kullanılıyor. (altı çizilecek) ve kullanıcı illa gidip üzeri-

```
<A accesskey="y" HREF="yardim.htm">
```

Yardım sayfası

"Yardım sayfası" deyişi web sayfasında link olarak gösterilecek (altı çizilecek) ve kullanıcı illa gidip üzeri-

ne fareyle tıklamak yerine [alt]-y basmak suretiyle de aynı sayfaya erişebilecektir. Bu tür kısayol tuşları genelde işletim sistemine bağlı olarak pek kullanılmayan bir sistem tuşu ile kombine edilecek. Windows sistemlerinde bu [alt] tuşu olacak. Ancak kullanıcı dostu bir sayfa tasarımcısının dikkat etmesi gereken bir nokta var. O da hangi tuşun hangi link'e atandığını açık seçik gösterebilmek. Bugüne kadar Windows sistemlerinde bunun geleneksel yolu harfin altına bir çizgi koymaktı. Ama web dünyasında linklerin altına çizgi otomatikman konuyor. Bir harfin altına ekstrasından bir kez daha çizmenin hiç bir manası olmazdı. Her halde aktif harfin kalın ya da değişik renkle gösterilmesinden biri bir şekilde standart olarak oturacak.

İstenen Veri Türlerinin Obje Adı Altında Sayfaya Yerleştirilmesi

Web sayfaları yazı dışında resimler ►

In-Line Frame'ler Sayfalara Yeni Bir Tat Katıyorlar

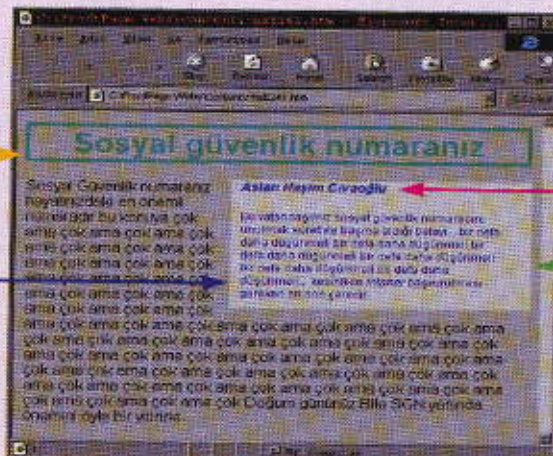
Yeni sayfa içi çerçeveler (in-line frames) tasarımcıların önünde yepyeni ufuklar açıyor. Örneğin bir metni başka bir kutu-

nun etrafına sarmak istiyorsunuz. Bu iş için bugüne kadar çıldırıcı karmaşıklıkta tablolar kullanılıyordu. Ancak şimdi ra-

hatsız. Aşağıdaki örnekte hem in-line frame hem de style sheet özelliklerinin nasıl kullanılacağı gösteriliyor.

Ana Metnin Kaynağı:

```
<HTML>
<HEAD>
<STYLE>
H1 {border:solid;
text-align:center;
color:teal}
</STYLE>
</HEAD>
<BODY>
<H1> Sosyal güvenlik
numaranız </H1>
<IFRAME src="iframe2.htm"
marginwidth=0
marginheight=10
height 180 align=right>
</IFRAME>
Sosyal Güvenlik numaranız
hayatınızdaki
en önemli numaradır (...) Doğum
günüdür
Bile SGN yanında önemini öyle
bir yitirir ki...
```


Metin Kutusunun Kaynağı:

```
<HTML>
<HEAD>
<STYLE>
h1 {font-style:
italic;font-size:14;
body {font-size:12;
color:navy}
</STYLE>
</HEAD>
<BODY bgcolor=silver>
<H1> Aksan Hşim Cıvağılu
</H1>
Bu vatandaşımız sosyal
güvenlik numarasını
unutmak suretiyle başına
aldığı belayı (...)
kesinlikle <i>intihar</i>
başvurulması gereken
son çaredir.
</BODY>
</HTML>
```


sesler ufak java programları ya da başka veri türlerini de içlerinde barındırabiliyorlar. Resimlerin browser'a tanıtılmasına yarayan tag'i artık sayfa yapmayı denemiş herkes tarafından biliniyor. Biraz daha tecrübeli olanlar java applet'lerini çalıştırmak için kullanılan <APPLET> tag'ından haberdarlar. W3C yetkilileri düşünmüşler taşınmışlar ve "Yahu, biz her data türü için bir tag uyduracaksa bu işin sonu yok. Şu olayı kökünden bi çözelim." demişler ve <OBJECT> isimli tag'i teklifle eklemişler. Bu tag sayesinde canınızın istediği veri türünü sayfaya katıyorsunuz. Tabi Browser'ın desteklemesi şartıyla. Örneğin bir GIF dosyasının geleneksel gösterilişine bakalım:

```
<IMG src="logo.gif" alt="burada logo duruyor">
```

Buna karşılık W3C'nin sunduğu alternatif şöyle:

```
<OBJECT data="logo.gif"
type="image/gif">
burada logo duruyor
</OBJECT>
```

<OBJECT> tag'i dışsal gösterme mekanizmalarını ve datalarını web

sayfasına gömmeye yarıyor, bu da aynı zamanda web sunucusunda kullanıma sunulmuş bir programı sayfanın içinden çalıştırabileceğiniz anlamına geliyor. Prensipte olarak bir çeşit "tele-plug-in" diyebileceğimiz bu uygulama bizce şimdilik Türkiye hatları için yavaş kalacağından ilginizi çok çekmedi. Sunucudan çağırılacak programların hangi dille yazılacağı ise zaten başka bir muamma. W3C bu konuda hiçbir açıklama yapmamış. Meraklı bakışlar da hemen Microsoft ve Netscape'e dönmüş. Onlar da şu anda JAVA'ya olduğu gibi, bu programların en popülerlerini browser'larına entegre edeceklerine söz vermek dışında bir demec vermemişler. Ne de olsa browser savaşlarının yanında bir de JAVA savaşları sürmekte.

Web Dokümanlarında Script Kullanımı

W3C HTML 4.0'la birlikte scripting olgusunu da daha yakından incelemiş ve daha etrafıca tanımlamış. HTML 3.2'de script kelimesi ileride kullanılmak üzere rezerve edilmişti, ancak herhangi bir spesifikasyon be-

lirlenmemiştir. Netscape ise ihtiyaçtan olsa gerek kendisi bu tag'i kullanıma soktu. Ve Javascript dilini ortaya çıkardı. Microsoft'un da bu script dilini kısmen benimsemesiyle ortaya yarım yamalak bir standart çıkmış oldu. Şimdi ise W3C script kullanımının geliştiği kadarını temel alarak ve ileriye dönük hale getirerek yeni bir teklif sunuyor. JavaScript dilindeki bir paragrafın başında normalde şöyle bir satır olması beklenir:

```
<SCRIPT language="JavaScript">
```

HTML 4.0 ise <SCRIPT> tag'ına ek olarak "language" değişkeninin yanısıra "type" ve "src" değişkenlerini öngörüyor. "language"ın kalmasına ana sebep ise Netscape tarafından başlanan standardın geriye doğru uyumlu olması. W3C tarafından gösterilen script başlığı şöyle olacak:

```
<SCRIPT type="text/javascript"
src=http://www.burasi.
com.tr/script.htm">script metni
</SCRIPT>
```

Farkettiyseniz src değişkeni başka bir dokümana gönderme yapıyor. Böylece scriptlerinizi ayrı bir yerde düzenli olarak tutmanız ve aynı scripti birden fazla doküman içinde

World-Wide-Web Tanrıları: W3C

World-Wide-Web Konsorsiyumu, kısaltılmışı W3C, bir endüstri konsorsiyumu. Yani endüstrinin lider firmalarının temsilcileriyle oluşturulmuş. W3C'nin şu anda yaklaşık 180 üyesi var.

Organizasyonun Başında ise bir firma müdürü değil bir bilimadamı var: W3C'yi 1990'da kurmuş olan Tim Berners-Lee. Çalışanlarıyla birlikte en önem verdikleri şey Web'in platform, sistem ve işletim sisteminin bağımsız ve önü açık olarak gelişmesi.

W3C'nin işlemesi ABD'de MIT bilgisayar teknolojisi laboratuvarları (LCS) (<http://www.w3.org>), Fransa'da Institute National de Recherche en Informatique et en Automatique (INRIA) (<http://www.inria.fr>),

ve Japonya'da Keio Üniversitesi (<http://www.keio.ac.jp>) tarafından koordine ediliyor.

En Önemlisi Uzlaşma. Yeni özellikler hakkında hep beraber hareket etmek zorundalar, herşeyi iyice tartışıp ölçüp biçiyorlar. Yeni tekliftteki beş madde iptal edilmiş bile. Yeni bir teklif olduğunda dünyanın binbir yanından W3C üyeleri bir mailing-list sayesinde ateşli tartışmalar yaşıyorlar. Evet, evet bu insanların çoğu hiç karşılaşmamışlar.

Halka Açık İlk Taslak bu yaz Internet'in beğenisine sunuldu. Tartışmalar devam edecek. Ve bu taslak da değişecek eklemeler elemeler yapılacaktır.

İşin güzel tarafı da bu zaten; dünya-da ilgilenen herkes aktif olarak bu

tartışmalara katılabilir. HTML'in son halinde benim de tuzum var diyebilir.

W3C'nin teklifi ("W3C recommendation") Standartlaşma aşamasında bir sonraki adım. Burada İngilizce dilinden kaynaklanan bir alçakgönüllülük var, çünkü recommendation tavsiye demek. Ve bu taslağa sadece tavsiye demek bizce çok yanlış. HTML 4.0 taslağı neredeyse tamamıyla oturmuş ve browserlar tarafından desteklenmeye başladığı anda standart olmaya hazır bir teklif.

W3C'nin başka bir işlevi de standartizasyon işleminin yanısıra araştırmacılara ve geliştirmecilere WWW hakkındaki geniş bilgi dağarcığını sunması.

kullanmanız sağlanıyor.

Type değişkeninin alabileceği değerler "Internet Media Types" konvansiyonundan alınmış değerler olmak zorunda. Dilbilgisi ise şöyle: Bir ana veri türü örneğin "text" bir bölü işaretleri ve bir alt grup giriyorsunuz. Bu alt grup script diliniz oluyor. Bu yapı bile tag'ın önünün ne kadar açık olduğunu gösteriyor. İleride muhtemelen bunlar sayısal dosyalar ya da çalıştırılabilir programcıklar olacak.

W3C'nin şimdiden teklif ettiği üç değişik script-tipi şunlar: TCL (text/TCL), JavaScript (text/javascript) ve Visual Basic script (text/vbscript). Bütün bu diller ve tipler, gelecekte çıkacak olan yeniliklere açık ve ayak uydurabilir olmak zorunda.

HTML 4.0'ın başka bir teklifi de neredeyse standartlaşmış: Çok yerde kullanılan script örneklerinin yaptıkları işleri artık browserların kendilerinin yapması. Örneğin fare simgesinin ikon üzerine gelince ikonun değişmesi, sayfa yükleniş efektleri gibi özellikler için arayış başlamış bile. <INPUT>, <SELECT>, <BUTTON>, <TEXTAREA> ve <LABEL> isimli tag'lar bu işe adaylar.

Web'in Daha Uluslararası Olması İçin Unicode

W3C'nin HTML 4.0'la sonunda ginebildiği başka bir problem de web sayfalarının "uluslararasılaştırılması". Bugün Internet'in binlerce yetkilinin ağzından enternasyonal diye duyurulmasına rağmen, dillerin özel karakterleri konusunda durum içler acısı. Açıkçası her şey browserların deşifre yeteneğine kalmış. Ayrıca sayfa içinde dil değiştirmek de imkansız. Bugüne kadar Net'teki tekst alışverişi ASCII (American Standart Code of Information Interchange) kodu üzerinden ger- çekleşiyordu. Bu kod'un ana işlevi yazdığınız her karaktere bir sayı atamaktan ibaret. Bir çeşit tanıma şifresi. En kötü özelliği ise sadece 128 karakter tanıyabiliyor olması. Bütün

karakterler ve noktalama işaretlerini çıkardığınızda geriye pek de bir şey kalmıyor. Gerçi Anglo-Saxon dilleri için gayet yeterli ama bizim ve bir sürü Avrupa ülkesi için üzücü bir standart. Asya dillerine ise değinmiyoruz bile.

Bu yetersizlik yüzünden 8-bitlik uygulamalar 256 karakterlik tabloyu tercih ediyorlar. Ki bu tablonun da ilk 128 karakteri ASCII tablosuyla aynı. Diğer Avrupa dillerinin işaretleri geriye kalan 128 karaktere dahil olmak zorunda ve işin kötü yanı 128'in üzerindeki değerler sistemlere özel değerler. Yani Mac'lerde 200 kodlu karakter Windows'ta bambaşka bir karaktere tekabül ediyor. Birakin Mac Windows uyumsuzluğunu Windows DOS arasında bile inanılmaz farklar var. (Gariptr ki ikisi de Microsoft ürünü.) Bu alanda hala herhangi bir standartlaşma mevcut değil ve olması da zor görünüyor. Bu arada Internet de ASCII tablosuna sıkı sıkıya bağlanmış ve sadece bu 128 karakteri tanıyabiliyor. Ancak HTML bu konuya bir çözüm getirmek üzere.

Örneğin ç karakterini çıkarmak için "ç" yazmak gerekli, böylece çabuk kelimesi html kaynak kodunda çabuk şeklinde gözüktüyor. HTML kodlaması yöntemine rağmen bir sürü karakter kapsama alanı dışında kalıyor. Bu yüzden, teklif edilen özellikler arasında ISO-Norm 10646'nın kabul edilmesi var. Bu norm 31-Bit mantığıyla işliyor, yani yaklaşık iki milyon değişik karakterin gösterimi desteklenecek. Buna tekstün okunma yöntemi (Arapça, İbranice, vs. için) de dahil.

Bir sayfanın birincil dilini belirtmek için lang değişkeni kullanılacak. Aynı değişken sayfa içinde başka bir dile geçmek için de kullanılacak:

```
<HTML lang="fr">
<BODY>
... fransızca metin ...
<P lang="tr"> ... türkçe metin ... </P>
<P lang="fr"> ... fransızca metin ... </P>
</BODY>
</HTML>
```

Öte yandan lang değişkeni HTML'in neredeyse her tag'ıyla birarada kullanılabilecek. İki karakterli dil kısaltmaları bir tireyle dillerin değişik dialektlerine kadar inceltilebilecek. Dil kodları şu anda IANA (Internet Assigned Numbers Authority) isimli kuruluş tarafından idare ediliyor.

Metnin sağdan sola mı soldan sağa mı olacağını "dir" değişkeni ile bildiriyoruz. (listeleme işlerine yarayan <DIR> tag'ıyla karışmasın). "dir" değişkeni sağdan sola için rtl (right to left) ve soldan sağa için ltr (left to right) değerlerini alabiliyor. Ve o da aynı şekilde neredeyse bütün tag'lar tarafından kullanılabiliyor. Eğer bir türkçe sayfada bir sonraki paragraftan sonra metin sağdan sola olacaksa:

```
<P dir="rtl"> ... metin ... </P>
```

Bir dahaki paragrafta herşeyi eski haline çevirmek için

```
<P dir="ltr"> ... metin ... </P>
```

kullanmak gerekiyor.

Sonuç: HTML 4.0 Web'i On-Line Gazeteye Çeviriyor

HTML 4.0'ın merkezi aşikar: style sheet'ler. Bunun yanında sonunda "frame"ler geliştirilmiş biçimde ve resmi olarak HTML bildirgesi içinde yer alıyorlar. Herşeyi toparlarsak, yeni HTML standardının ağırlık noktasının sayfa düzeniyle ilgili olduğu, gömülü objeler, script dilleri ve geliştirilmiş karakter tablosuyla da geliştirildiği söylenebilir. Teklifin son derece ileriye dönük, daha hayal edilemeyen yenilikleri de içinde barındırmaya yönelik yapısı da ilgi çekiyor. Sonunda Browser şirketleri arasında yıllardır süregelen ve HTML'in gelişmesini engelleyen kavgaya bitme de, hiç değilse ihtiyaçlar birtakım özellikleri belirlemiş oldu. Artık Tim Berners-Lee'nin hayaline yani işletim sistemi ve cihazlardan bağımsız dünyanın her yerinden ulaşılabilen bir Web'e ulaşmak için önümüzde daha az engel var.

Joachim Pich'den çeviren

Hasan Yalçinkaya

Internet'ten Al Haberi

Öyle bir tartışma alanı düşünün ki katılımcı sayısı, konusu, alanı, süresi sınırlı olmasın. İsteyen herkes, dünyanın neresinde olursa olsun, dilediğinde hiçbir sansüre maruz kalmadan istediği konuda düşüncelerini dile getirebilsin.

Nereden mi? Tabii ki bilgisayarının başında, Internet'ten.

Internet görsel çekiciliğinin artması ile ülkemizde son birkaç yıldır popüler bir hale geldi. Internet'i görsel popülerliği ile tanıyan ve eskilere nazaran sayıları oldukça fazla olan yeni kullanıcılar ise her şeyin Web'den ibaret olduğuna inanmaktalar. Öyle ki bir servis sağlayıcının yaptığı araştırmada Internet üzerinde kullanılan protokollerin yüzdelere bakıldığında aralarındaki uçurumlar insanı hayrete düşürüyor. Türkiye'de Web ve Mail kullanımı sırasıyla yüzde 91 ve yüzde 6 iken Newsgroup'ların yani tartışma gruplarının kullanımı ise sadece yüzde 1'lerde kalıyor. Artan hız ve kullanıcı sayısına rağmen Newsgroup'lara katılımın olmaması, uzun yıllar çok düşük bant genişliğine rağmen tartışma gruplarına katılan sayıları az da olsa eski kullanıcıları üzüyor.

Bunun sebebinin isteksizlikten mi yoksa yeterli News Server'a sahip ISP'lerin olmamasından mı kaynaklandığını bilemeyiz ama biz kendimize düşen görevi yaparak bu ay Türkiye konulu haber grupları hakkında olmak üzere haber gruplarıyla ilgili bilmek istedikleriniz ve Türkiye'den olmasa da bu gruplara mesaj yazabileceğiniz ücretsiz! servislere nereden ulaşacağınız ve nasıl kullanacağınız konusunda yardımcı olmaya çalışacağız.

Ülkemizde bir News Server'a sahip olan ISP'lerin sayısı oldukça az. Olanların ise büyük bir çoğunluğu

erişimi kullanıcıları ile sınırlandırmış durumda. Tabii ki bunun nedeni günde 1 GB civarında olan mesaj trafiğinin yükü olabilir. Bir News Server kurmanın maliyeti ve uğraşısı yanında geriye maddi olarak bir şey döndürmüyor olması da özellikle ufak ISP'lerin olaya soğuk bakmasına yol açıyor. News Server'ı olan ISP'ler ise diğer hizmetlerinin yanında bunlara yeterli özeni göstermiyorlar. Çoğu kullanıcı gönderdikleri mesajların ya gümediklerinden ya da geç gittiğinden yakınıyorlar. Özel kuruluşların dışında üniversitelerde ise durum biraz farklı ama sonuç maalesef yine aynı oluyor. Buralardan mesaj gönderme şansına sahip olmanıza rağmen hat çıkış hızlarının yavaş olması ve çoğunun sabit disklerinde yerinin kalmaması gibi sorunlardan zaman zaman bu tam bir eziyete dönüşebiliyor.

Peki haber gruplarına katılmak için ne yapmak gerekiyor? Ya bu hizmeti gerçekten verdiğine inandığınız ISP'lerden hizmet alacaksınız ya da yurtdışında bu hizmeti ücretsiz veren bazı Internet sayfalarına bağlanacaksınız. Bu konuda en çok başvurulan ve en çok kullanılan Internet sitesi ise:

<http://postnews.dejanews.com/post.xp>

DejaNews'te istediğiniz içeriğe sahip bir mesaja ulaşmak için çok fazla seçenek bulunuyor.

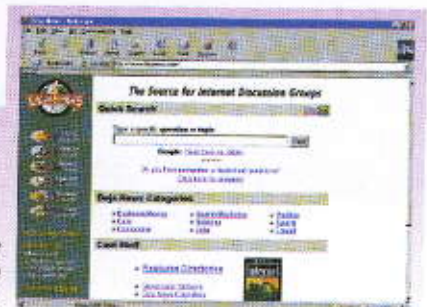
Buradan hemen hemen Internet üzerinde yer alan tüm haber gruplarına mesaj gönderebilirsiniz mümkün oluyor. DejaNews'in ana sayfasında yer alan Quick Search seçeneği ile istediğiniz herhangi bir anahtar kelime ile tüm mesaj gruplarını tarayabiliyorsunuz.

Burada "Turkish" anahtar kelimesini arattığımızda karşımıza bu içerikte birçok haber grubu çıktı. Bunların içinde ise direkt Türkiye'ye yönelik sadece 2 adet haber grubu bulunuyor.

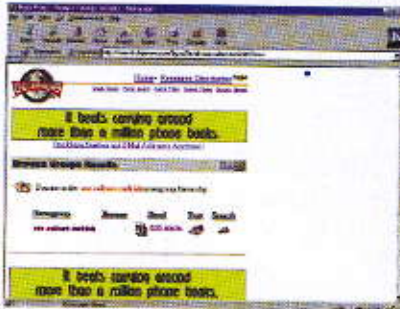
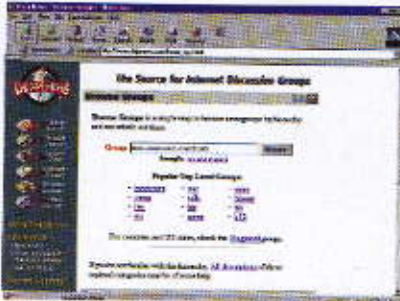
Soc.culture.turkish ve

Alt.culture.turkish

Türkiye üzerine sosyal ve kültürel tartışma içerisine sahip olan grupta ise yeterli katılım var gibi gözüküyor. DejaNews'te bir başka arama yöntemi ise Power Search. Daha detaylı aramalar yapabileceğiniz bu bölümde ise AND, OR gibi arama kelimeleri kullanabiliyorsunuz. Search Filter ve Interest Finder'ın da görevlerinde hafif farklar olsa da aynı sayılabilir. Browse Group'ta ise arama içeriğe göre değil haber grubu ismine göre yapılmakta. Burada

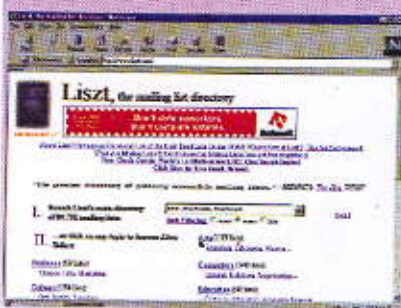
Soc.culture.turkish ismini verdigi-
mizde karşımıza 6000'in üzerinde
mesaja sahip bir grup geldi.

soc.culture.turkish'de Türkiye'den pek fazla olmaya da 6000'in üzerinde mesaj bulunuyor.

Bu siteden arama yaparak diğer Türkçe içerikli haber listelerine ulaşmanız mümkün oluyor. Eğer diğer konularla da ilgileniyorsanız Internet üzerinde haber grupları üzerine tam bir listeye ulaşabileceğiniz bir site de mevcut:

<http://www.liszt.com> adresinden 85000'e yakın listeye ulaşabiliyor.

Sitede direkt isim yazarak arama yapılabilirken belirlenmiş çeşitli gruplardan da istediğinize ulaşabiliyorsunuz.

Eğer yeni bir kullanıcı iseniz bu gruplarda yazışırken bilmeniz gereken bazı kuralları bulunuyor. En önemlisi belki de insanları buralarda yazışmaktan uzaklaştıran olay olan

küfürlü ve aşağılayıcı bir dil kullanmaktan kaçınmanız gerekiyor. Bundan başka bilmek istediğiniz diğer konuları haberleşme grubu içinde sorarak öğrenebilirsiniz. Yalnız sormadan önce sorunun daha önceden sorulduğuna emin olmanız gerekiyor ki aynı sorularla mesaj trafiği boşu boşuna şişmesin. Bunu öğrenmenin en kolay yolu ise her habere has, kısaca FAQ (Frequently Asked Questions) olarak adlandırılan sık sorulan soruların tutulduğu yazıları incelemekle olabilir. Soc.culture.turkish haber grubunun da FAQ'nın yer aldığı böyle bir siteye ise şu adresten ulaşabilirsiniz:

<http://www.faqs.org/faqs>

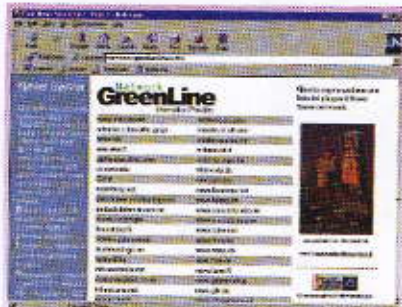
Internet üzerinde ücretsiz haber gruplarına katılabileceğiniz ISP'lerin listesinin bulunduğu birkaç Internet sitesi ise şu şekilde sıralanabilir:

<http://www.greenline.it/news.htm>

<http://www.geocities.com/College>

[parkquad/2554/usenet.htm](http://www.parkquad/2554/usenet.htm)

<http://www.rgillyon.demon.co.uk/freenews.htm>

Beş sayfadan oluşan sitede Internet üzerinden ulaşabileceğiniz bedava haber gruplarının listesi yer alırken bu sitelere linkler bulunmuyor.

Haber gruplarına erişmek için Netscape veya IE dışında bir News-Reader arıyorsanız ise aşağıdaki Internet sitelerinden temin edebilirsiniz mümkün.

FREEAGENT

<http://www.forteinc.com/agent/freagent.htm>

GNEWS

<ftp://ftp.uu.net/networking/news/readers/gnews/>

GNUS

<http://www.ifi.uio.no/~larsi/ding.html>

INTERNEWS

<ftp://ftp.uu.net/networking/news/readers/internews/>

NEWSGRAZER

<ftp://wuarchive.wustl.edu/packages/news/readers/newsgrazer>

NEWSWATCHER

<ftp://ftp.acns.nwu.edu/pub/newswatcher>

NEWSXPRESS

<http://www.alch.com/nxfaq>

RN

<http://www.academ.com/academ/rn.html>

SLRN

<ftp://space.mit.edu/pub/davis/slrn/>

STRN

<ftp://ftp.uu.net/networking/news/readers/trn/strn/>

TIN

<ftp://ftp.uu.net/networking/news/readers/tin/>

TRUMPET

<ftp://ftp.uu.net/networking/news/readers/trumpet/>

WINVN

<http://www.ksc.nasa.gov/software/winvn/winvn.html>

XRN

<ftp://ftp.cam.ov.com/pub/xrn/>

XVNEWS

<ftp://ftp.uu.net/networking/news/readers/xvnews/>

YA-NEWS

<ftp://ftp.wva.com/pub/mac/internet/USENET.TOOLS/ya-news-watcher/>

YARN

<http://www.vex.net/yarn/>

Bağlantı süresini kısaltmak için haberleri önceden alıp daha sonradan Offline okumak isteyenler ise yardımcı bilgileri aşağıdaki adresten alabilirler:

<http://www.uta.fi/manuals/offline.html>

Haber grupları ile ilgili daha detaylı bilgi almak isteyen okuyucularımıza bize e-mail yoluyla başvurabilirler.

Mahmut Karshoglu

mars@chip.com.tr

Arama Makinası Nasıl Çalışır

Arama makinaları olmasa Web'de bilgi aramak samanlıkta iğne aramaya benzeyecekti. İyi güzel de bu sayısal av köpekleri nasıl çalışıyor. İşte bunu çözmüş kullanıcılar, daha verimli arama yapabiliyorlar.

Hersey Yahoo! ile başladı. 1993'te World-Wide-Web'in başlamasından kısa bir süre sonra Ag, kayda değer bir büyüklüğe ulaşmıştı. David Filo ve Jerry Young isimli iki tembel doktora öğrencisi, (Stanford Üniversitesi Elektro-teknik Bölümü) bilgi bulmanın bol şans ve vakit gerektirmesinden bıkmış uşanmışlardı. Bilgiye kolay, çabuk ve sorunsuz ulaşma hayallerini 1994 Nisan'ında gerçekleştirdiler, ve Yahoo!'nun alt yapısını geliştirerek ilk "gerçek" arama makinasının kuruluşuna imzayı basmış oldular.

Şu anda ise Web'de aktif durumda yüzlerce arama makinası, endeks ve "sarı sayfalar" tabir edilen rehber yazılım var. Bunların "iyilerinden" birkaç tanesini sayfa 174'deki tabloda bulabilirsiniz. Bu sayısal bilgi avcılarının kullanımı parasız. Finansal güçlerini gün geçtikçe gelişen reklam sektöründen alıyorlar. AltaVista

vakasında ise durum değişik. Arkasında Digital var ve AltaVista'yı kendi ürünlerinin pazarlanmasında kullanıyor.

Bilgi arama sırasında karşılaşılan en büyük problem, fazla çeşitli türde ve fazla değişik mekandan bilgi gelmesi. Internet'in herhangi bir merkezinin olmaması, merkezi ve eksiksiz bir dizin yaratılmasını engelliyor. Bu yüzden her arama makinası kendi özel veri tabanını tutuyor. Bu tabanda teker teker bütün kayıtlı sayfaların bilgileri tutuluyor. Bir kayıt şunlardan oluşuyor: Sayfanın URL'si, (Universal Resource Locator) yani altında sayfanın bulunacağı adres. Sayfanın anahtar kelimeleri. Ve bazı makinalarda sayfa kodunun ilk 80 satırı.

Şu anda Internet'in ulaştığı dev boyutlar düşünülürse - tahminler 100 ila 150 milyon URL gösteriyor- bir arama makinasının çok seri olması

ve bir yandan da birkaç bin kişiye aynı anda hizmet verebilmesi, sürekli güncelleniyor olması gerekiyor. Bugün Internet'te bir sayfanın ortalama ömrü 75 gün olarak hesaplanmış. Ayrıca yeni sayfaların da mantar gibi bitiyor olması da Internet'in hiçbir zaman tamamiyle kapsanamayacağını ispat ediyor.

Örümcekler Ağ'da Sürekli Turluyorlar

İşte bu yüzden çoğu arama makinasının başvurduğu bir yöntem var: spidering yani örümceklerin ağ üzerinde yaptığı gibi linkten linke atlayıp dolaşmak. Bu makinalar zengince bir sayfadan başlıyor ve o sayfanın bütün alt linklerini geziyor. Sonra bütün o alt linklerin alt linklerini birer birer geziyor ve bu böyle devam ediyor. Örümceğimiz gezerken tanımadığı bir sayfaya rastladığında hemen bu sayfa hakkında anahtar keli-

Temel Bilgiler

Boolean Operatörler

Aranan kelimelere boolean operatörler eklenmesi anlamsız sonuçları büyük ölçüde gideriyor.

Kelime1 AND Kelime2: Bu iki kelimenin de geçtiği sayfalar bulunur.

Kelime1 OR Kelime2: Bir sayfa eğer içinde Kelime1 veya Kelime2'den herhangi biri geçiyorsa gösterilir.

Kelime1 AND NOT Kelime2: İçinde Kelime1'in geçtiği ancak Kelime2'nin geçmediği sayfaları gösterir.

Kelime1 NEAR Kelime2: Bu operatör her makina tarafından desteklenmez. Ancak desteklendiği makinelerde Kelime1 ve Kelime2'nin birbirlerine yakın konuştandığı sayfaları gösterir.

meleri ve birtakım başka bilgileri kaydediyor ve veri tabanını anında güncelleyip yoluna devam ediyor. Ancak sayfa geçerliliğini kaybeder de silinirse örümcek tesadüfen tekrar o sayfaya dönüp de yerinde yeller estiğini görene ya da sayfanın sahibi iyi kalplilik yapıp sayfasının kapandığını bildirene kadar yanlış bilgi veriyor. İşte bu yüzden sörf yaparken bol bol "404 Not found" hata mesajı karşınıza çıkıyor.

Spidering hızı inanılmaz olmasına rağmen - Altavista günde altı milyon sayfa geziyor - Web'in değişme hızına ulaşmak imkansız. Çünkü yeni bilgi sunulmaya başladığı anda bir evvelki turda bulunmuş sayfalar çoktan kapanmış, yerlerine yenileri açılmış oluyor. Örneğin Wired Dergisinin arama makinası HotBot'tan iki haftadan daha genç web sayfası bulmak imkansız. Altavista ve Infoseek örümcekleri bu konuda şöyle bir önlem almaya çalışıyorlar: Çabuk değiştiğini hissettikleri sayfaları düzenli ve daha sık kontrol ediyorlar. Ama nafile. Dünyada virüsler nasıl virüs tarayıcıların önünde gidiyorsa Web de arama makinalarının önünde gidecek.

Başka bir problem ise örümceklerin Web'deki sayfaların hepsini bulamaması. Bazı sayfalara hiç link yok. Bu yüzden spidering işlemine hiç yüz vermeyen makineler de var. Bu makineler kullanıcıların bildirdiği sayfalardan oluşuyorlar ve arama makinası yetkilileri tarafından re-

dakte ediliyorlar. Bu tip makinalar genelde diğerlerinden daha az ama daha verimli ve iyi kategorize edilmiş veri tabanları bulunduruyorlar. Bazıları da -örneğin Infoseek- hem spidering yapıyorlar hem de toplanan verileri redakte ediyor, ayıklıyorlar.

Başarının Anahtarı: Akıllı Endeksleme ve Güçlü Donanım

Yaklaşık 55 milyon sayfayı aklında

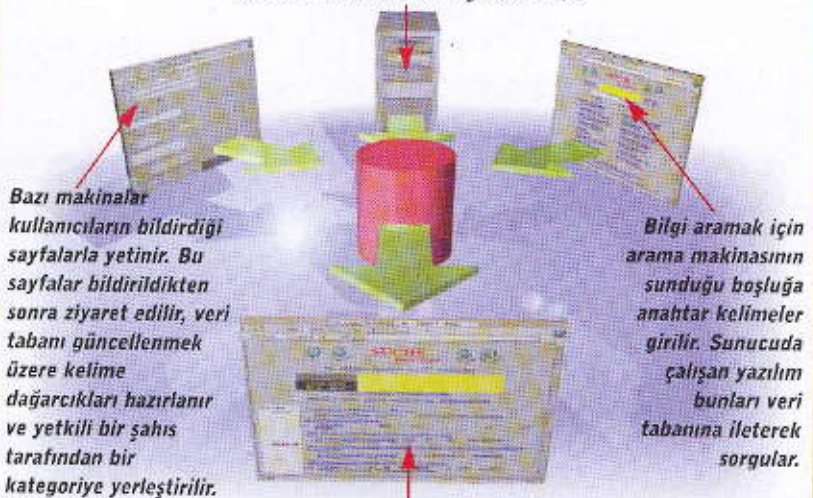
tutan bir arama makinasının her aramanın sonucunu birkaç saniyede vermesinin sırrı nedir? İşin bir tarafı kullanılan canavar donanımına dayanıyor. Örneğin Altavista arama makinası, 16 adet Alpha Server 8400 5/300'un birlikte çalışmasından oluşuyor.

Diğer taraftan, akıllıca tasarlanmış bir endeksleme ve sorgulama yöntemi de başarılı makinelerin bileşenlerinden biri. Çoğunda, bütün datayı aklında tutup sorgulamak yerine sadece anahtar kelimeleri bir ağaç mimarisinde tutup, tarayarak bulma yöntemi kullanılıyor. Altavista'nın ise kendine has bir algoritması var. İsmi N12 ve sıkça aranan anahtar kelimeleri hafızasında hazır tutup şimşek gibi cevap verebiliyor. Ancak hiçbir arama makinası bütün Web'i kapsayamıyor. Bugüne kadar Web'in ancak yarısı taranabilmiş dersek sanırız doğru bir tahmin yürütmüş oluruz. Bunun sebeplerinden biri, yukarıda da belirttiğimiz gibi, çoğu sayfanın statik kalmıyor ve sürekli ▶

Arama makinaları böyle çalışıyor

Bir arama makinası, belirli aralıklarla örümcekler yollar.

Bunlar bir Web sunucusunun anasayfasından yola çıkar ve bütün alt linkleri dolaşırlar. Karşılaştıkları yeni sayfalar hakkında bir kelimeler dağarcığı hazırlayıp makinanın veri tabanını güncellerler.

Sorgulamaya uyan sayfalar bir link listesi halinde karşınıza çıkar ve tıkladığımız sayfaya ulaşırsınız. Bu listede anahtar kelimelerin çok geçtiği sayfalar üst sıralardadır.

Arama Makinalarına Hızlı Bir Bakış

Arama makinası	Sayfa*	<META> tag	Kısa açıklama
Altavista: http://www.altavista. digital.com	35	destekliyor	Değişik lisanslarda arama, kişiye özel konfigürasyon, Web'de ya da UseNet'te arama ve muhteşem endeksleme sistemi sayesinde şimşek gibi hız.
Excite: http://synonymwww. excite.com	55	desteklemiyor	En fazla veriyi barındıran makina, query-by-example (örneğe göre sorgulama) yöntemini destekliyor, bir de elektronik magazini var.
HotBot: http://www.hotbot.com	54	destekliyor	gayet büyük bir veri tabanı, web sayfaları dışında, ses, video, animasyon, resim ve başka veri türleri de aranabilir.
Infoseek: http://www.infoseek.com	50	destekliyor	Amerikan pazarı için özel tasarlanmış, arama tarama dışında e-mail adresleri rehberi ve telefon rehberi, hareketli haber panosu (news ticker) gibi servisleri var.
Lycos: http://www.lycos.com	30	destekliyor	Geliştirilmiş boolean operasyonlar, resim ve ses aramak için özel arayüz, redaksiyondan geçen "top %5" dizini.
Yahoo: http://www.yahoo.com	30	destekliyor	Yazılım altavista tarafından sağlanmış, resim aramak için özel arayüz, çok geniş kategorileme ve redaksiyon.

* milyon sayfa

değişiyor olması. Web'de hatırı sayılır sayıda arama makinası sonuç sayfası olması da örümcekleri bir paradoksa sürükleyip yetkili biri farkedene kadar boş yere dolaşmalarını da sağlayabiliyor. Bunlara örümcek kara deliği deniyor.

Memnun kalınmayacak sonuçlar alınmasını sağlayan problemlerden biri de, arama makinalarının anahtar kelime belirleme yöntemi. Daha doğrusu bunun için akıllıca bir yöntem olmaması. Web'de milyarlarca kere geçen "and" "the" gibi kelimeler dışında bütün kelimeler birer anahtar vazifesi görüyor ve bu da aramayı yapan kişinin akıllıca davranması zo-

runluluğunu getiriyor. Gerçi Excite, yeni bir uygulamayla eşanlamlı ya da birbirine yakın kelimeleri de arıyor. Örneğin "emekli" sözcüğünü aratırsanız, aynı zamanda "yaşlı insanlar" sözcüklerinin de geçtiği bir sonuç ahyorsunuz. Tabii klasik Excite aramasını tercih ederseniz o da sürüyor elbet. Excite'in kullandığı bu yeni teknolojiye "Intelligent Concept Extraction" (ICE) deniyor. Akıllı kavram sökme manasına gelen yöntemin patenti yeni alınmış. Özelliği eşanlamlı ya da yakın anlamalı söz tablolarını kendi kendine yapıyor ve geliştirebiliyor olması.

Web Sayfası yaratıcıları ise daha

kolayca bulunabilmeleri açısından arama makinalarına iyilik yapıp kendi anahtar kelimelerini kendileri belirleyebilirler. Bunu yapmanın yolu ise <META> tag'ını kullanmak. Bu şekilde sayfalar, makinalar tarafından daha kolay kategorize edilebiliyorlar. Sayfanızın anahtar kelimelerini deklare etmek için dokümanın başına eklemeniz gereken satır şöyle: <META name="description" content="buraya bir başlık yazınız"> ve <META name="keywords" content="kelime-1, kelime-2, kelime-3, kelime-n"> Çoğu arama makinası tarafından ciddiye alınacak olan bu bilgi, sıralamada rakiplerinizin üstünde yer almanıza da yardımcı olabilir. Ancak bu özelliği kötüye kullanmak "Web Etiğine" karşı bir harekettir, nefret toplan ve arama makinasının yetkilileri farkederlerse sayfayı dizinden kesinlikle çıkarırlar.

Arama Makinaları Gitgide İyileşiyorlar

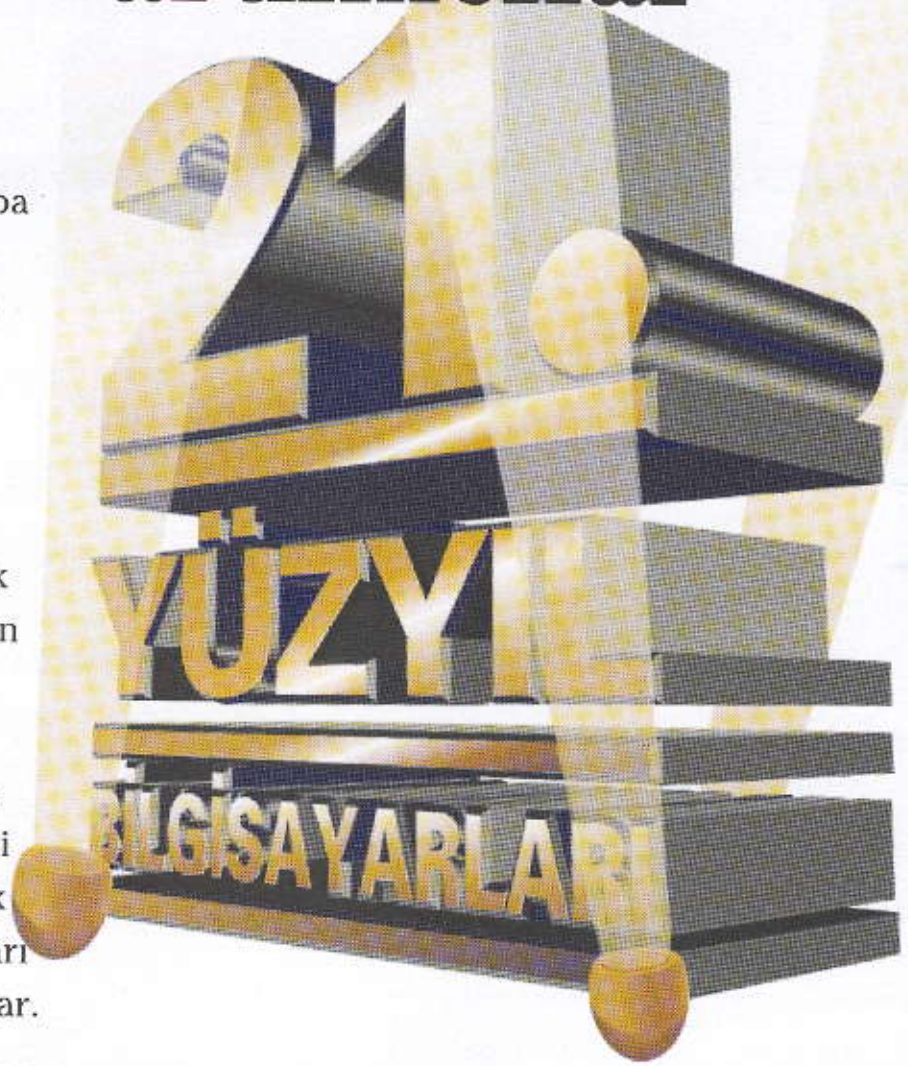
Eskiden rastlanan tamamen alakasız arama sonuçlarına artık hiç rastlanmıyor. Reklam payı için büyük gürültüler koparan arama makinası şirketleri, şu anda birbirleriyle ölesiye mücadele içerisinde. Bu yüzden sürekli gelişmek ve ileride olmak zorundalar. Boolean operatörleri ve zamana göre arama gibi yenilikler artık aranan bilgiyi köşeye kısıtlayıp ulaşmayı kolaylaştırıyor. Altavistanın güzel özelliklerinden biri sayfanın dilini de aklında tutması ve kullanıcılara aradığı dilde cevap gelmesini sağlaması (Maalesef Türkçe yok.)

Uzun sözün kısası arama makinaları arasında herhangi birisini dilerinden çok üstün bulamadık. Verimli aramalar yapmak için birkaçını birden kullanmamızı hatta mümkünse WebFerret gibi aradığınız kelimeleri bir dizi makinaya sorup hepsinin cevabını birden veren dış yazılımlara başvurmanızı tavsiye ederiz. ☐

Thomas Irlbeck'ten çeviren
Hasan Yalçınkaya

Akıllı Yardımcılar

PC'ler artık zamanlarını doldurdular. Bu kaba gri kutular kısa bir süre sonra ortadan kalkacaklar. Araştırmacılar ve teknikerler şu kehanette bulunuyorlar: Pratik küçük bilgisayarların oluşturduğu bir sistem, bizim için günlük hayattaki ve işimizdeki en önemli görevleri halledecek ve hatta bazı aygıtları daha akıllı yapacaklar.

“Küçük bilgisayarlar olan sorunlardan biri” diye anlatıyor Mark Weiser masasının üzerini karıştırırken, “insanın bunları sürekli olarak kaybetmesi.” Hemen sonrasında, Xerox Palo Alto Research Center(Xerox PARC)’ın sakallı teknoloji şefi, kâğıt tomarının altından disket büyüklüğünde bir plastik gövdeli bir şey çıkarıyor gülererek. “Bunun üzerinde çalışmamız gerekiyor” diyor, “gerçekten ucuz olabilmeleri için” diye ekleyerek.

Weiser’in elinde tuttuğu bir “Active Badge”. Bu cihaz, ziyaretçi kartı gibi gömleğe tutturuluyor. İçinde ise Badge taşıyıcısı hakkında bilgilerin

bulunduğu bir mikroişlemci bulunuyor. Küçük kumanda tuşuna bir defa basarak örneğin bir telefonu başka bir hatta yönlendirebilir, ekran menülerini kişisel zevke göre uyarlayabilir veya bir emniyet kapısını açabilir.

Kızılötesi ışınlar bu tip komutları alıcı istasyonlarına gönderiyorlar, daha sonra da bunlar istenen işlemi aktaran talimatlar gönderirler.

Mark Weiser, çekmecelerinden ve pantolon ceplerinden bu küçük bilgisayarların prototiplerini çıkarıyor. Bunlardan biri anahtarlığında asılı, bir diğeri ise aynen bir çek defteri gibi cüzdanında. Çalışma prensibi hep aynı: Fonksiyonlar küçücük bir en-

tegre ile programlanabiliyor. Sadece birkaç milimetre büyüklüğündeki bir işlemci, uygulamayı yönetiyor. Enerji kaynağı piller yıllarca dayanıyor. Kızılötesi ışınla küçük bilgisayarlar alıcıya, yapılması istenen işlemi harekete geçiren bir bilgi sinyali gönderiyorlar. Bu minik aygıtlar ortak dil olarak Internet protokolünü kullanıyorlar.

Mutfak Gereçleri, Mobilyalar ve Ampüller İçin İşlemciler

Siz banyoda dişlerinizi fırçalarken, mini bilgisayar mutfaktaki kahve makinasını harekete geçirir. Veya evinizdeki aydınlatma sistemi eve ▶

kimin girdiğini anlayacak şekilde programlanır ve havanın kararması ile ışıklar, eve dönen kişinin mini bilgisayarını programladığı bilgiler ışığında kendiliğinden yanar.

Araştırmacılar, bugüne kadar asla düşünilemeyen birtakım buluşları da düşünüyorlar: Bilgi aktarıcılar örneğin bir lokantada boş yer olup olmadığını ve bir lokanta önünde park yeri bulabilme şansını bildirebilirler. Mark Weiser'in görüşüne göre: Ufaklıklar her yere entegre olmuş durumdadır, mobilyalar, arabalar, televizyon, müzik setleri, mutfak aletleri, ışık düğmeleri, ampüller, kıyafetler veya ev duvarları. O kadar ustalıkla yerleşmiş durumdadır ki neredeyse hiç hissedilmiyorlar. Ve varlıkları, hayatı o denli kolaylaştırıyor ki rahat bırakılmış, sakin bilgisayar-

başladı: Her çalışma istasyonunda bir bilgisayar; yani kişisel bilgisayar (PC). Böylece herkesin genel işlerini çözümleyebileceği bir aygıt oldu. Mark Weiser'in fikrine göre, gelecek, her biri özel görevler yapan küçük bilgisayarların olacak. Ve bunlardan birden fazlasını yanımızda taşımamız gerekecek.

ABD'deki Araştırmalarda Büyük Gelişmeler

Xerox'un Kaliforniya'daki araştırma merkezi bu prototipler üzerindeki çalışmalarına, PC'lerin pek çoğumuz için henüz teknik gelişiminin en üst seviyede olduğu dönemlerde yani 1988'lerde başladı.

3. nesil bilgisayarların vizyonu sadece mühendis ve teknikerlerin beyinlerinden çıkmıyor. PARC'ta mü-

Süper ve kişisel bilgisayarlardan sonra, üçüncü bilgisayar nesli "Calm Computing" ile geliyor.

ları, kişisel bilgisayarlar eleştirisinde çoktan hemfikir olmuş durumdadır: Notebook biçimindeki PC'ler bile oldukça hantal, kullanımı zahmetli ve bir çalışma aracı olarak kolay bozuluyor.

Takım, diğer bilgisayar geliştiricilerinden de yardım alıyor. Microsoft araştırma bölümü patronu Gordon Bell'in fikri: "Okuduğumuz, duyduğumuz ve gördüğümüz her şeyi çağı-

Elde taşınabilir: "Pad"ler açıkça tanımlanmış görevleri gerçekleştirirler. Sonuçta mini bilgisayarlar her şeyi yapamazlar. Bunlar dijital not blokları olarak her pantolon cebine sığarlar ve içerdikleri bilgileri, merkezi server ağına işlenmek üzere gönderirler.

lardan ("calm computing") bahsediyor Weiser. "Ubiquitous computing", "her yerde bilgisayar" kavramını da Weiser böylece tüm dünyaya tanıtmış oluyor.

Başkaları da "üçüncü nesil bilgisayarlar"dan da bahsediyor. İlk nesil bilgisayarlarda pek çok insan bir bilgisayarı aynı anda ortak olarak kullandı: 70'li yıllarda araştırma merkezlerinde veya firmalarda büyük bilgisayarlar oda büyüklüğündeki iri cüsseleri ile, delikli kartlar aracılığı ile işlenecek veri yığınları kutularla taşınarak, bilgisayar operatörleri tarafından kullanıldı. 80'li yıllardan itibaren bugünkü durumu tanımlayan ikinci jenerasyonun gelişimi

hendislerden, antropologlardan, sosyologlardan, tasarımcılardan ve dil bilimcilerden oluşan takımlar çalışıyor. Bu ekip çalışması ve PARC'daki araştırmaların sadece varolan ürün paletinin geliştirilmesiyle kısıtlı olmayıp, hayal güçlerinin katılabilmesi özgürlüğünü tanıması alışılmışın dışında sonuçların elde edilmesini sağlıyor.

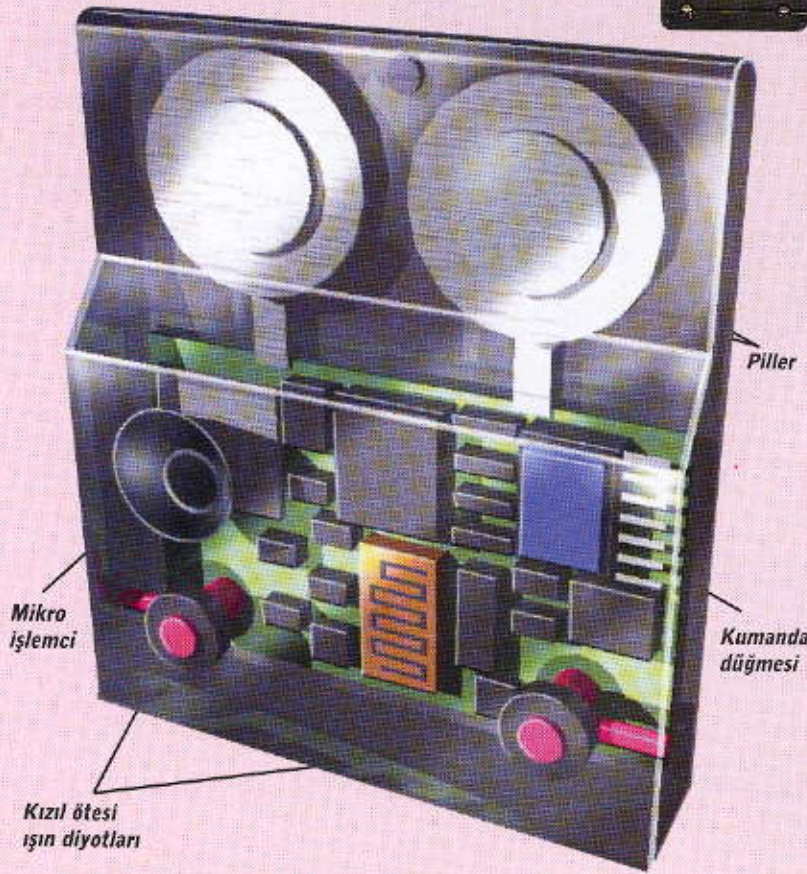
"İnsanların teknolojiyi kontrol etmek istediklerini bulduk." diye tanımlıyor Weiser, Calm Computing'in çıkış noktası olarak. Ayrıca ekrandan uzaklaşmak ve normal çevrenin içine girmek kaçınılmazdır. Yani bilgisayarın başında oturmak gerekmeyecek. Gelecek araştırmacı-

ran bilgisayar- asistanlarını her yerde yanımızda taşıyacağız."

Küçük Yardımcıların Pazarlanma Şansları

Küçük bilgisayarların günlük yaşamımızı ne zaman belirleyecekleri şimdilik belli değil. Bir yandan PARC'taki icat zenginliği incelendiğinde, diğer yanda fikirlerin pazarlanmasındaki beceriksizlik göze batmakta. Bu ihmal için doğru bir örnek, PARC'da bulunan grafik kullanıcı arabirimlerinin, ilk Apple bilgisayarı menü kumandalı ve Point-and-Click- metodu ile yapabilmek için Steve Jobs tarafından alınmasıdır.

Bir Küçük Bilgisayar Nasıl Çalışır?

Bir küçük bilgisayarın içi: Badge, içinde iki pil bulunduran bir küçük işlemciyi barındırır. Bu minicik bilgisayar, görevini bir düğmesine basılış ile gerçekleştiriyor. Örneğin, kızıl ötesi ışın ile bir iş alanı içindeki kimlik tespitine yarayan bir bilgiyi gönderme yoluyla.

PC için fare, aynı şekilde lazer fotokopi makinaları veya Ethernet, Palo Alto'da keşfedilmiş. Bununla beraber, PARC çevresinden daha genç firma kuruluşları, araştırma merkezlerinde bu zaman içinde fikirlerin

"İnsanların, teknoloji tarafından kontrol edilmektense, bizzat kendilerinin teknolojiyi kontrol edebiliyor olmayı istediklerini farkettilik."

hem de daha güçlü olarak üretim aşamasına kadar düşünülmüş olduğunu ispatlıyor.

Yine de pazarlama şansını önceden söyleyebilmek oldukça güç. Bob Spinrad, Xerox PARC'ın araştırma ve teknoloji başkan yardımcısı, tecrübelerine dayanan değerler veriyor. Buna göre Kaliforniya'daki Silicon Valley'deki firma kuruluşlarında geçerli olan şu: Raflarında çok şey vaadeden yenilikler yapan on firmadan, maksimum bir tanesinde bir başarı hikayesi gündeme gelir. Yaklaşık üç tanesi iyi kötü iş hayatında idare eder. Ve altı firma ise batar.

Araştırma laboratuvarlarındaki yaratıcı ruha pazarlama mekanizmaları

Minyatürler: IBM'in Almaden'deki Araştırma Merkezi'nde de özel küçük bilgisayarlar bulunuyor.

Cüzdanınızda(yukarıda), bilgi selline ulaşabilmenize yarayacak olan kişisel bilgi yöneticiniz bulunuyor.

Kamuya açık yerlerde arama için yeterli sayıda bilgi terminalleri olduğu zaman, taşınabilir veri giriş araçları(aşağıda) gelecekte Notebook'ları gereksiz aletler haline getirecek.

nı tarafından dokunulamıyor. Ancak kendi tarafından gelen eleştiriler, Calm Computing'in daha pek çok çalışmaya ihtiyaç duyduğunun kanıtıdır. IBM Almaden Research Center'dan Edwin Selker "Böylesine küçük bilgisayarların merkezi kontrolü, ağır hata kaynaklarını da beraberinde getirir. Örneğin evde biri küçük bilgisayarının düğmesine bastığında, evin başka bir bölümünde bulunan biri feryadı basar. Ve tüm bu hataları bertaraf etmek zor bir iş." diye hatırlatıyor.

Selker kendi, bilgisayar ağları için değişik küçük giriş araçlarının prototipleri üzerinde çalışıyor. Kendi görüş noktası: "Partilerde insanlar yan-

"Günün birinde, bu bilgiler olmaksızın nasıl yaşamış olduğumuzu düşüne-meyeceğiz."

larına Beeper'lar, cep telefonları veya Gameboy'lar alıyorlar- ancak hiç kimse Notebook'unu yanında taşı-mıyor. Bu şeylerin günlük hayata nasıl yerleşeceğini düşünmemiz gerekir."

Selker, içinde aynı zamanda kişisel bilgi yöneticisi ve bir beeper'ın bulunduğu bir cüzdan geliştirdi. Bununla kartvizitlerini taşıyor ve böylece bu kartları biriktirme işinden kurtuluyor. Bir kredi kartı, bununla kısa bir zamanda seçime göre Visa, Mastercard, American Express veya başka bir acentanın kartının bilgileriyle yükleniyor. Böylece ünlü kredi kartı takma ve taşıma zahmeti giderilmiş oluyor. Ve eğer kartı kaybedecek olursa, bulan kişi bununla hiçbir şey yapamıyor.

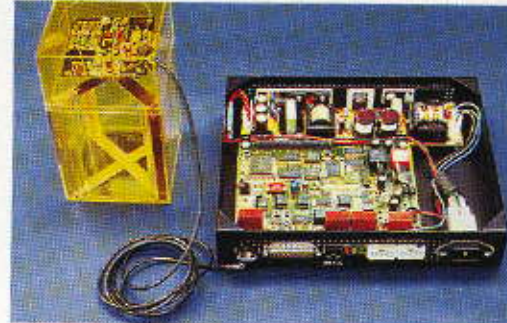
Köprü Ayakları ve Uçak Kanatları Daha Akıllı Olacak

Ancak özel, yığınla ve ucuz üretilen işlemcilerin kullanımı alanları

bunlarla sınırlı değil. PARC'tan Mark Weiser heyecanlı heyecanlı "akıllı" bir malzeme olan "smart matter" hakkında konuşuyor. Küçük bilgisayarlar ve malzemeler kombine edildiğinde, bunlardan oluşturulan nesnelerin hareketleri de değişir. Bir örnek: Bir folye şeridi dik durabilecek stabiliteye sahip değil. Çok sayıda mikroişlemciyle donatılmış bu sensörler, oluşacak katlanmayı öncelleyen eğimin işaretlerini hissedebiliyor. İşlemci, hassas mikro eğime bir karşı kuvvet oluşturur ve malzeme böylece sabitler- şerit dik durur.

Köprü ayaklarını sabitleştirebilen ve binaları çökmeden koruyabilen şeyler, başka alanlarda da işe yarayabiliyor, mesela uçak kanatlarında: Kanatlar üzerinde dağılmış olan mikroişlemciler üzerindeki minicik Silikon parmakları bunların sağlamlığını ve akım tutumlarını düzeltirler, lukratif enerji tasarruflarının temelidir bu. Aynı zamanda bu minik işlemciler gürültüyü de oldukça büyük oranlarda azaltır ve böylece araba karoserisi, bilgisayar kasası veya hatta duvarlarda dahi oluşabilecek gürültüleri absorbe edebilirler.

Küçük bilgisayarlarla deneyler henüz yeni başladı. Ama Calm Computing'in önlenemez yükselişi, ki Mark Weiser bundan oldukça emin, durdurulamayacak. "Bugün pek çok bilgiye ulaşmak oldukça zor." "Ve bunu kabul etmek zorundayız." diye ekliyor. Ama küçük bilgisayarlar

Komut alıcıları: Bir iletişim aygıtı Pad'lerin sinyallerini işliyor.

ucuzladıkça, basit, bugünkü bakış açısıyla oldukça gülünç gelen istihdam alanları Calm Computing için açılmış olacak.

Weiser, eğer her bireyin nerede olduğu her zaman ve her yerde tespit edilebilirse, bunu insan haklarına yönelik büyük bir tehlike olarak görüyor, zira devletler bunu kendi çıkarları için kullanacak ve bireyleri gözetleyecektir, her zaman ve nerede olurlarsa olsunlar. Ama bir lokantanın önünde park yeri olup olmadığının önceden görmek mümkün olduğunda hayat da oldukça keyifli olur diye düşünüyor. Geleceğe yönelik tahmini ise şöyle: "Günün birinde, bu bilgiler olmaksızın nasıl yaşamış olduğumuzu düşünemeyeceğiz."

Harald Fette'den çeviren

Aliş Sırmıçıyan

Chipuçları

Daha fazla bilgi için:

ADRESLER:

IBM Almaden Research Center, 650 Harry Road, San Jose, CA 95120-6099, USA, Tel:001-408-927 1080; <http://www.almaden.ibm.com>

Xerox Parc, 3333 Coyote Hill Road, Palo Alto, CA 94304, USA, tel.001-415-812 4000; <http://www.parc.xerox.com>

SERİ:

Bu yazı ile, CHIP 21. yüzyıl için bilgisayarlar hakkında yeni bir seri başlatmış oluyor. Bundan sonraki sayımızda, yeni işlemcilerin kullanım alanları, mesela evde ve büroda, hakkında daha fazla bilgi bulabileceksiniz.

Araştırma anı: PARC çalışanları, tartışma sonuçlarını, Board dedikleri ve gruplar için küçük kıvrılma ışığı girme gereçleriyle notların görüntülediği ekranda topluyorlar.

Her Şey Yeni Süperchip İçin

Chip üretimi: Teknik ve bilimsel alanda ilerleme kaydetmek artık yalnızca yeni yöntemlerle mümkün.

AMD, Intel ve Motorola birlikte tümüyle yeni bir bilgisayar chipleri kuşağı üretmede kullanılacak yeni bir teknoloji geliştiriyor. 21 yüzyıl işlemcileri bugünkünden 100 kat daha hızlı olacak. O zaman bellek yapıtaşları da şimdikinden 1000 kat daha fazla bilgi depolayabilecek.

ABD hükümetinin onayak olmasına dayanan işbirliğine, birlikte sanal bir laboratuvar kuracak olan üç devlet araştırma kurumu da katılıyor. Yeni teknolojiye söz konusu olan ise iyileştirilmiş bir litografi yöntemi. Bu yöntemle silisyum içinde aşırı morötesi alandan kaynaklanan ışık yardımıyla yapıları 0,1 mikrometreden daha az olan devreler oluşturuluyor. Böylelikle iletken yollar insan saç telinden yaklaşık 1000 kat daha ince hale gelmiş oluyor.

Sanayicilerin ve politikacıların gözünde tarihsel bir boyuta sahip olan ortak girişim için anlaşılır bir neden var: Bugün kullanılabilen teknikle kısa vadede ilerlemek mümkün değil. Yariletken sanayinde kaydedilen gelişmeler geçen yıllarda yapıtaşlarının sürekli küçülmesine dayanıyordu. Bugün işlemcilerde olağan olan yapı ölçüleri 0,35 mikrometre civarında; Intel'in ürettiği yeni chip kuşağında bu rakam 0,25 mikrometreye kadar inmiş durumda. Tek tek yariletken katmanların ışıklandırılması için şimdiden 193 nanometre dalga boyu-

na sahip morötesi ışık kullanılıyor.

Uzmanlara göre bu teknolojiyle 0,18 mikrometre ve 0,13 mikrometre yapılarında iki yeni chip kuşağı daha gerçekleştirilebilir. Bir kuşağın yaşam süresinin yaklaşık üç yıl olduğu gözönüne alındığında, ilerleme altı yıl sonra duracak demektir.

Yeni Chipler 2002 Yılında Hazır

Şimdilik üç yıllığına kararlaştırılmış olan işbirliğinin bu yüzden kısa zamanda meyve vermesi gerekiyor: Planlanan hedef 2002 yılında yeni chipleri yeni teknoloji ile üretmek.

Ancak daha önce temel araştırma alanında bazı çalışmaların yapılması gerekiyor. Bu araştırmalar Livermore, Sandia ve Berkeley'deki devlet araştırma enstitülerinde yapılacak ve chip üreticileri tarafından 250 milyon dolarla desteklenecek. ABD hükümetini ilgilendiren taraf ise, bu anahtar teknoloji kullanımında Amerikan firmalarının rekabet yeteneğini yitirmemesi.

Aşırı morötesi ışıkla gerçekleştiril-

len litografide 100 nanometrelik dalga boylarıyla çalışılıyor. Bu yöntem yariletken teknolojisinde daha küçük dünyalar yaratmak için kullanılacak üç yöntemden biri.

Intel'in yöneticilerinden ve kurucularından biri olan Gordon E. Moore otuz yıldan fazla bir zaman önce bir chip üzerinde bulunan yapıtaşlarının üstel olarak artacağını öngörmüştü (Bir sonraki sayfadaki "Moore Yasası" başlıklı yazıya bakınız). Moore şimdi de yeni teknolojinin birkaç yüz milyon transistörü bir chip üzerine yerleştirmeyi olanaklı kılacağını söylüyor. Böylelikle tüm bir kitaplığın içeriğini kapsayabilecek bellek chipleri olan Terabit-DRAM'ler de üretilebilir hale gelecek.

Moore çok hızlı işlemciler için de şimdiden uygulama alanları görüyor. Bu işlemcilerin performansları, Moore'a göre, makinayla zekaya dayalı iletişimin önkoşulu olan ses tanımayı bilgisayara bağlamalara bağlı olarak öğretmek için kullanılabilir.

Manfred Flohr'dan çeviren
Garı Antikacıoğlu ▶

Nedir Şu...?

Moore Yasası

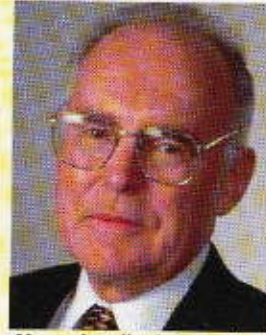
Onun adıyla bir yasa anılıyor: Moore Yasası. Gordon E. Moore San Francisco kökenli bir kimyacı ve fizikçi. Adıyla anılan yasa, ne zaman yeni bir mikroişlemci piyasaya sürülse ya da ne zaman böylesi bir mikroişlemcinin piyasaya çıkmadan önce performansı tahmin edilmeye çalışılsa gündeme geliyor.

İlk formülasyonuna göre Moore Yasası bu yarıiletken mühendisinin 1964 yılında yaptığı bir gözleme dayanıyor. Moore o zamanlar her yeni chip kuşağının bir yıl önce üretilen kuşakla karşılaştırıldığında iki kat daha fazla bellek kapasitesi olduğunu keşfetmiş.

Logaritmik olarak gösterildiğinde bu gözlemin grafiğe yansımaları bir doğru halini alıyor. Böylelikle bir sonraki kuşağın ne kadar ilerleme

Burada aynı üstel artışı sağlayan şey, chip üzerindeki transistörlerin sayısı. Bir işlemcinin bir saniyede yerine getirebileceği komut sayısı yukarıda belirtilen değere sıkı sıkıya bağlı. Bu yüzden transistör sayısını gösteren eğri Mips yani saniyede yerine getirilebilecek komut sayısını gösteren eğriyle uyum içinde.

Moore Yasası tabii ki bir doğa yasası değil, aksine verili bir zaman içerisinde fizikçilerin ve mühendislerin ulaşabilecekleri hedefler konusunda bir tahmin. En azından başlangıçta böyleydi. Çünkü Gordon Moore gözlemci rolünde kalmayı aştı. Intel'de kolları sıvayarak formüle ettiği yasa-

Moore kendi adıyla anılan yasanın gerçekleşmesini kendisi sağlıyor.

Entegre devrelerin yoğunluğunun oniki ayda bir iki katına çıkarılması, yerini bu işlemin yirmidört ayda bir gerçekleştirmesine bırakmış. Eğer bu eğilim değişmezse, binyıl değişirken Intel işlemcilerine 50 ila 100 milyon transistör entegre edilmiş ve böylelikle işlemciler saniyede 2 milyar komut yerine getirebiliyor olacak.

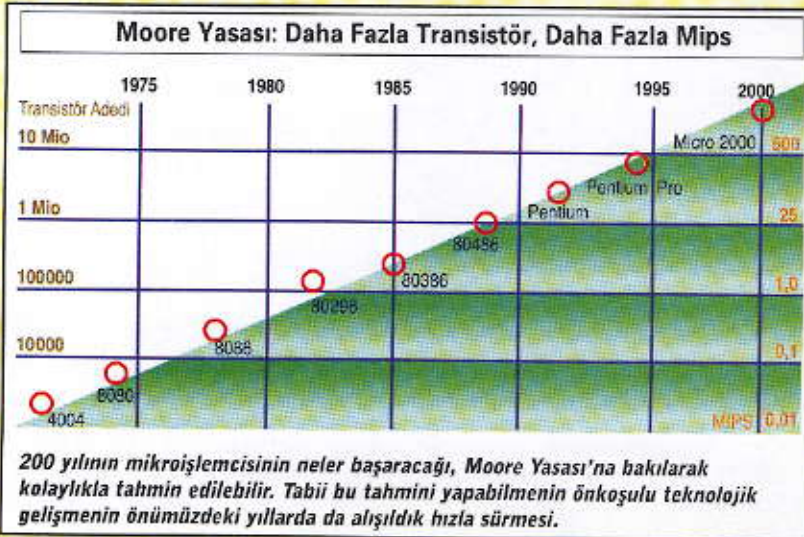
Yapılar Küçülüyor

Geliştiriciler çeşitli hilelere başvurarak çizgiyi sürdürmeyi başardılar. İşlemci teknolojisini hep iyileştirdiler ve silisyum içine devreleri oluşturan yapıları hep küçültüler. Şu sıralar teknolojinin güncel durumuna göre 0,25 mikrometreye ulaşılmış durumda. Bu yapı ölçülerine sahip ilk işlemci ise seyyar Pentium işlemci "Tillamook". Teknik adamların daha birçok kereler chipleri daha da küçülebilecekleri konusunda en ufak bir şüpheleri yok. Moore'un kendisi bugünkü ışıklandırma teknikleriyle 0,18 ve 0,13 mikrometrelilik yapıların olanaklı olduğunu düşünüyor. Chipleri daha da küçültmeye ilişkin yeni yöntemler üzerinde araştırmalar sürüyor.

Yine de Moore Yasası'nın sonsuza kadar geçerliliğini sürdüremeyeceğini bugünden kestirmek mümkün. Bunu düşündüren öncelikle işin içine giren fiziksel nicelikler: En geç sıfır ve bir durumlarının temsil edilmesini artık yalnızca bir elektron sağladığında, sınıra ulaşılmış olacak. Ekonomik açıdan anlamlı olan sınıra ise herhalde daha önce ulaşılabilecektir.

Moore yaygın olarak kullanılan CMOS teknolojisine 15 ila 20 yıl daha zaman tanıyor. □

Manfred Flohr'dan çeviren
Garo Antikacıoğlu

sağlayacağını tahmin etmek kolaylaşıyor.

Eğer yasanın kaşifi 1968 yılında Robert W. Noyce ile birlikte Intel firmasını kurmamış olsaydı, Moore Yasası herhalde çoktan unutulurdu. Bellek kapasitesinin iki katına çıkmasının ardında yarıiletken teknolojisinde sağlanan genel ilerleme yattığına göre, bu yasa işlemcilere de uygulanabilir.

nın her yeni chip kuşağında geçerliliğini sürdürmesi için elinden geleni yaptı. Logaritmik eğri üzerindeki bir sonraki her nokta, chip geliştiricilerinin önüne konmuş bir hedefti.

Bugün 68 yaşında olan Moore artık Intel'deki yöneticilik görevlerinden büyük çapta feragat etmiş durumda, ancak yasanın dile getirdiği rakamlar hala ulaşılması gereken hedefler olarak geçerliliğini sürdürüyor.

Üçüncü Slot AGP

ISA ve PCI'dan sonra, kısaca AGP dediğimiz Accelerated Graphics Port veriyolu geliyor. Bu yeni veriyolu, grafikleri daha hızlı ve gerçekçi yapıyor. Uzmanlar, önümüzdeki yıl AGP'nin oldukça fazla ilgi göreceğini düşünüyorlar.

Düşünce oldukça basit: Grafik kartının, anakart üzerindeki RAM'in belli bir bellek alanına dallanmasına izin verilmesi ve bağımsız, özel bir grafik veriyolu ile verilerin doğrudan hızlı bir biçimde temin edilebilmesinin sağlanması. Bununla 3D animasyonlar bugünkünden çok daha gerçekçi olacaklar.

Ancak yeni teknolojiyi sevenler dikenine katlanmak zorundalar: AGP'nin tadına varabilmek için yeni bir anakart (Motherboard) ve bir AGP grafik kartı gerekli. Programlar bugüne kadar böylesine zengin grafik bel-

leğini kullanacak şekilde tasarlanmadıklarından, gelecekteki göz zevkimiz için yeni yazılımlar da gerekli olacak. Ve son olarak işletim sistemi desteğine de ihtiyaç var, Microsoft'un sonraki Windows ve Windows NT sürümleri için söz verdiği gibi. Tüm bunlar, pek çok kullanıcı için yeni bir PC almaya neden olabilir.

Bu yeni arabirimin çıkmasını (Interface) yazılım geliştirme için uzun zamandır bekliyorlar. Modern 3D grafikler, yüksek çözünürlükle detaylı ve hızlı olarak hareket ettirildiğinde PCI veriyolu hemen sınırlarını zorla-

maya başlıyor. Biraz gösterişli animasyonlar, resim alanlarının dolduran kaplamaların (texture) monitöre yeterince hızlı olarak ulaşamamasından dolayı, gösterilemiyorlar.

PCI Bus'tan Dört Kat Daha Hızlı

AGP veriyolu 66 Mhz frekansla çalışıyor. 33 Mhz frekansa sahip olan PCI'ya göre bu maksimum transfer hızının 266 Megabyte/saniye'ye (MB/sn) yükselmesi anlamına geliyor. 2x-Modunun (bkz. "Uzmanlar İçin" kutusu) Pipelining yönteminde PCI veriyolunun dört katı hızına denk gelen, 528MB/sn'lik bir maksimum değere ulaşıyor.

Veri transferindeki daha yüksek bant genişliği AGP'nin PCI'ya karşı sunduğu tek avantajı değil. Böylece AGP, örneğin Pipelining'i yönetebilmek için, birkaç ek sinyal hattı kullanıyor. PCI veriyolunda verilerin talep edilmesi, ancak önceki veri transferi bittikten sonra başlayabilirken, AGP'de veriler, önceden istenen veriler henüz bellekte aranırken talep edilebilir.

Ancak en büyük yenilik şu: AGP veriyolunda sadece grafik bulunuyor. Veriyolunun tüm bant genişliği sadece grafik için kullanılıyor ve bunu diğer bağlı aygıtlarla paylaşmak zorunda değil. Bununla birlikte Accelerated Graphics Port, tüm kartlara uyan

Slotları olan PCI Bus'lar kadar evrensel değil. Böylece AGP, PCI için rakip olarak değil, onun bir gelişmiş hali olarak görülebilir. AGP sadece PCI grafik kartlarının sonunu hazırlayacak.

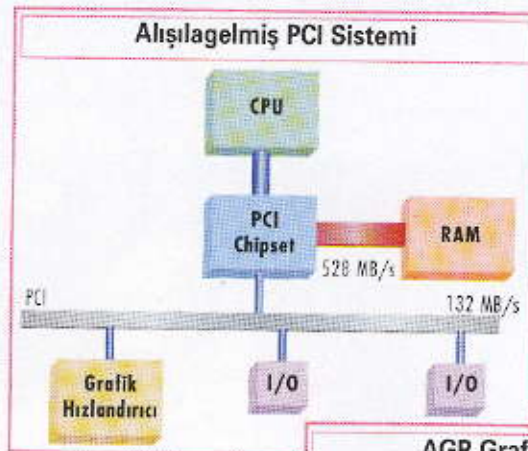
Hızlı AGP veriyolu anakart üzerindeki RAM ile grafik kartı üzerindeki hızlandırıcı chip arasındaki doğrudan bağlantı için de kullanılıyor. Kart üzerindeki entegre grafik belleği yerine artık grafik hızlandırıcısı PC RAM'ini de kullanabiliyor, örneğin Texture'ları kaydedebilmek için. Bunlar bugüne kadar grafik işlemcilerinin erişebilmeleri için, kart üzerinde önbellekleniyordu. Şimdi bu kaplamalar doğrudan anabellek üzerinden kullanılabilirler. Intel bunu "DIME" (Direct Memory Execute) olarak adlandırıyor.

AGP'nin RAM'den aldığı pay değişken, bu pay hem kullanılan programa hem de PC'nin içinde mevcut RAM'in kapasitesine bağlı. Bir yığın kaplamasının gerektiği, gerçeğe yakın 3D animasyonlar için 12 ile 16 Mb arasında tipik bir değere ulaşılabilir. Aslında bu grafik kabiliyetleri, grafik kartı üzerindeki söz konusu hafızanın kullanıma sokulmasıyla da iyileştirilebilir. Ancak bu çözüm daha pahalı ve AGP gibi çok yönlü değil, çünkü AGP'de varo-

Temel Bilgiler

Yeni AGP Veriyolu Neler Getiriyor?

- Grafik verilerinin transferinde PCI'ya göre dört kat daha yüksek bant genişliği
- Grafik kartı, PCI'daki gibi, veriyolunu bu diğer bileşenlerle paylaşmak zorunda değil.
- Kaplamalar doğrudan RAM'den kullanılabilirler.
- AGP grafik kartı üzerinde 4 megabyte RAM çok şatafatlı uygulamalar için dahi yeterli.
- Ana işlemci (CPU) ve grafik chipi aynı anda RAM'e erişebilirler.
- CPU, RAM'deki grafik verilerine, grafik kartı üzerindeki lokal grafik belleğine ulaşabildiğinden daha hızlı ulaşıyor.

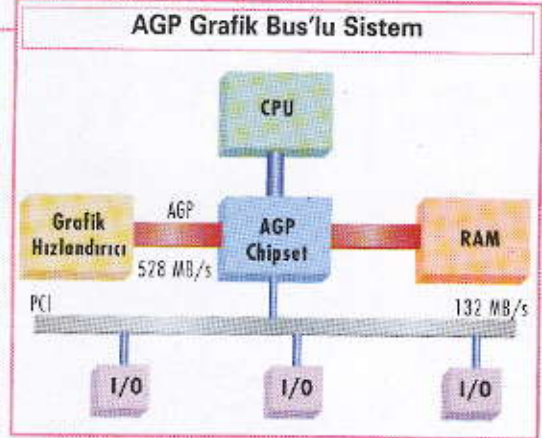

PCI'dan AGP'ye: Grafik kartı, PCI Bus'tan ayrılıyor ve artık veriyolunu diğer aygıtlarla paylaşmak zorunda kalmıyor. AGP Bus'u, PC'nin RAM'i ile grafik hızlandırıcısı arasındaki hızlı bir doğrudan bağlantıdır.

lan RAM'i ihtiyaca göre kullanmak mümkün.

Ana işlemci (CPU), RAM, grafik hızlandırıcısı ve PCI veriyolunun bağlantısının birlikte çalışması anakart üzerindeki chipset tarafından yönetiliyor. Bu chipset, örneğin adresleri öyle aktarıyor ki, RAM'e dağılmış olan serbest hafıza alanı, grafik kartı üzerindeki grafik hızlandırıcısını bağlı bir alan olarak gösteriyor. Büyük veri yapıları, örneğin tipik büyüklükleri 1 kilobyte ve 128 kilobyte arasında olan kaplama Bitmap'leri gibi, böylece bir birim olarak erişilebiliyor. AGP chipsetinde bundan sorumlu alan GART (Graphics Address Remapping Table) olarak ifade ediliyor ve işlevsel olarak ana işlemciye Paging Hardware'ine benziyor.

AGP anakartlarında bulunan ilk chipsetler Intel ve VIA'dan geliyorlar. Intel 440LX, 66Mhz'lik veriyolu frekanslı bir PentiumII chipseti. Intel, Pentium II ile AGP'de Dual Independent Bus (DIB) aracılığı ile ek hız avantajları sözü veriyor. Buradaki ek veriyolu (Bus) CPU ve yine aynı şekilde işlemci içerisine entegre edilmiş olan Second Level Cache arasındaki bağlantıdır. Ana işlemeinin kayan nokta (floating point) birimi geometrik hesaplamalar yaparken ve Cache ile değerler değiştirirken, AGP veriyolu anabellekte bulunan kaplamalarla grafik hızlandırıcısını besler, bu grafik

hızlandırıcısı bu mimaride daha az veriyolu işlemciyle değiştirmek zorundadır.

Pentium anakartları için Tayvan'daki bazı chip üreticileri chipsetler geliştirdiler. VIA Apollo VP3 ile Soket7'li anakartlarda da Pentium uyumlu işlemcilerle birlikte yeni grafik veriyolu AGP'yi de kullanmak mümkün.

Üç Boyutlu Pksel Pompaları

Üç boyutlu grafiklerin oluşturulduğu tüm pikseller, ya aynı renklerle veya bir renk akışıyla eşlenmiştir ya da kaplamalardan (Bitmap'ler, tipik olarak üçgenler) oluşmuştur. Texture Mapping'te kural olarak pek çok Texture elemanı bir Bitmap'ten alınır ve bundan, oluşturulacak resim için uygun bir ortalama değer çıkarılır. Sonuç ise resim hafızasına (Frame Buffer) yazılır.

Kaplamaların zahmetli Mapping'i için AGP grafik chipleri doğrudan ana hafızaya erişebilirler (DIME, Direct Memory Execute). PCI grafik denetle-

Uzmanlar İçin

Bant Genişliği Performansı Belirler

Her AGP, AGP değildir. Sınıflandırmalar içerisinde farklı büyüklüklerdeki bant genişliklerine ulaşan değişik modlar tanımlı. Grafik altsisteminin (subsystem) ulaşabileceği hız için bant genişliği çok önemli bir etkidir.

AGP 1x: 66 Mhz'le ikiye katlanan bus frekansı tek başına 266 MB/sn ile PCI'nın iki katı yüksekliğinde bir ortalama veri transfer hızı sağlar. Burada dikkat edilmesi gereken; bu veride burada tanımlanan diğer tüm modlarda olduğu gibi- bir Peak'in söz konusu olması; pratikte ulaşılan değerler bunun altındadır.

AGP 2x: Burada sadece 66 Mhz saat sinyalinin sadece artan değil azalan eğrisi de bir veri transferini gerçekleştirmek için kullanılıyor. Sonuç: 528 MB/sn gibi maksimum bir transfer oranı. Veriler bir Pipeline üzerinden bu tempo ile transfer ediliyor. Hızlı x2 modunun desteklenip desteklenmediği, grafik kartının üreticisine bağlı. Bununla birlikte ucuz kartlarda sadece x1'in desteklendiği göze alınmalıdır. Pratikte 2x, 1x'in iki katı hızlı olamaz, çünkü 528 MB/sn, CPU'nun da eriştiği RAM'in maksimum bant genişliğidir.

AGP 4x: Hafızaya ulaşmadaki güçlük, 4x moduyla giderilebilir. Bunun için gerekli olan ise AGP veriyolu

lu saat hızının 66 Mhz'den 100Mhz'ye yükseltilmesidir. Bununla hesapsal olarak 800 MB/sn'lik bir Peak'e ulaşılır. 100 Mhz'lik frekans için anakartlar ancak gelecek yıllarda bekleniyor. Chipset olarak, henüz geliştirme aşamasında bulunan Intel 440 BX (Pentium II) veya VIA Apollo VP4'e (Pentium) ihtiyaç duyuyorlar. Ek olarak adreslerin ve verilerin Demultiplexing'ile 4x modunda veri transferinin 1 GB/sn'lik bir hıza ulaşması bekleniyor.

AGP 10x: 10x'e geçmek ancak 1999'un sonlarına doğru mümkün olacak. Bununla ilgili detaylar henüz belli değil.

yicisi böyle kaplamaları sadece yerel grafik hafızasında kaydedebilirler. Tahminen ilk birkaç AGP grafik kartı, 1x modunda PCI gibi çalışacaklar ve kaplamanın bir kopyasını grafik belleğine kaydedecekler. Böyle bir sistem, sonuçta AGP Bus'tan faydalanacak. DIME destekleyen AGP chipleri gereksiz kopyaları ve veri transferlerini engelliyorlar.

AGP, hiç yerel grafik belleği olmaksızın asla başa çıkamıyor. Direct Draw, Screen Buffer'larını lokal grafik belleklerine yerleştiriyor. Seçili çözünürlüğe göre, bir sonraki resmin oluşturulduğu bu veriler değişik yerlere yerleşiyor. Boş kalan bellek alanlarında sık kullanılan kaplamalar yerleştiriliyor.

Bellek ihtiyacı konusunda değişik fikirler söz konusu. Genel olarak grafik kartı üzerinde 2-4 megabyte fazlasıyla yeterli olarak görülüyor. Daha fazla bellek, Intel'e göre, normal kullanımlarda gözle görülür bir performans ve kalite artışı getirmiyor.

Bununla beraber 32 MB'lık kendi grafik belleği olan High End grafik kartları da olacak. Bu kartlar, kaplamalar için, lokal grafik hafızasını kullandıkları gibi anabelleğin AGP RAM'ini de kullanacaklar.

DIME ve GART gibi teknolojilerle uğraşmak ise işletim sisteminin görevi olacak. Bu bağlamda işletim sistemine düşen AGP-RAM için gerekli belleği hazır bulundurmak ve aynı zamanda kalan hafızanın, çalışmakta olan program için yeterli olmasına dikkat etmektir. Windows 98 ("Memphis") ve Windows NT 5'te Direct Draw ile bu gerçekleştirilecek.

Her iki yeni işletim sistemi sürümleri, AGP slotlarındaki kartları tanımak ve kurmak için kodlar içeriyorlar. Bu yeni işletim sistemleri pazara çıkana kadar, az veya çok geçici sürücüler ilk AGP kartlarının kullanımını mümkün kılacak, ancak bunların performansları oldukça düşük olacak.

Yeni Yazılım: Daha Yüksek Çözünürlük, Daha Fazla Detay

AGP sistemleri için programlanmış yeni yazılımlar neye beneyecek? Artık daha fazla ve daha büyük kaplamalar kullanılabildiği için yeni uygulamaların grafik detayları çok daha fazla olacak. Bugüne kadar programlar 2 megabyte'tan daha az bellek yeriyile yetinmek zorunda kalırken, şimdi rahatça 16 Megabyte'a ulaşabilecekler. Kullanıcı, 3D animasyonlarında hiçbir

bozulma, yavaşlama veya pikselleşme olmadan yüksek çözünürlüklere çıkabilecek. AGP yazılımları eski bilgisayarlarda da çalışacak, ancak duruma göre daha düşük çözünürlüklerde çalışmak gerekebilir. Bazı uygulamalarda, AGP-RAM'inin eksikliğinden dolayı sadece ön plandaki resimler net ve detaylı olarak görünecektir.

AGP, anakarttaki RAM'in grafik hafızası olarak da kullanılması denemesinin ilk örneği değil. UMA (Unified Memory Architecture) bu anlamdaki ilk denemeydi - ancak başarısız oldu. Ancak bu iki konsept birbiriyle karşılaştırılmaz: UMA, lokal grafik hafızası olmayan ve ucuzluğu kabul edilmiş bir çözümdü. Ancak hızlı bir grafik veriyolu olmamasından dolayı, grafik hızı çok düşük kaldı.

AGP, PCI'nın sonu demek değil, PCI evrensel Input/Output (I/O) arabirimi kalıyor. ISA da varlığını sürdürecektir. Microsoft ve Intel'in 1998'in PC'si için geliştirdiği spesifikasyonların aksine anakart üreticileri gelecekte bu slotlardan (genişletme yuvalarından) vazgeçmek istemiyorlar- ancak modern AGP kartlarının daha az ISA slotu var, sadece iki tane.

Manfred Flohr'dan çeviren

Ahs Sırmıçyan

Bağlantı oluşturmak ve dosyaları sürükleyip bırakarak yazdırmak

1. Masaüstünde bulunan BILGISAYARIM simgesine çift tıklayın.
2. BILGISAYARIM penceresinde bulunan YAZICI klasörüne çift tıklayın ve standart yazıcı simgesini CTRL düğmesine ve farenin sol düğmesine basılı tutarak MASAÜSTÜ'ne taşıyın.
3. Açılı olan pencereden C: sürücüsünü aktif hale getirin ve içerisinde bulunan Windows klasörünü çift tıklayarak açın.
4. Açılan pencerede bulunan kurs klasörünü de aynı şekilde açın.
5. güneş dosyasını farenin sol düğmesini basılı tutarak MASAÜSTÜ'nde bulunan yazıcı simgesinin üzerine taşıyın.
6. Açılan pencereyi KAPAT düğmesine tıklayarak kapatın.

Yazıcılar

Kısayol HP LaserJet 5MP

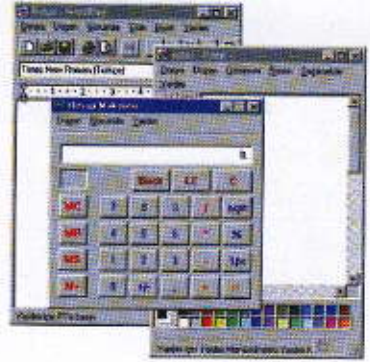
güneş

Dosya Simgesinin Yazıcıya Taşınması

Birden çok program penceresi ile çalışmak

1. BAŞLAT düğmesine tıklayın ve açılan menüden PROGRAMLAR satırını seçin.
2. Açılan ikinci menüden DONATILAR satırını seçin ve WORDPAD programını çalıştırın.
3. BAŞLAT düğmesine bir daha tıklayın ve tekrar PROGRAMLAR/DONATILAR satırını aktif hale getirin.
4. Bu sefer PAINT programını başlatın.
5. Bir kere daha BAŞLAT düğmesine tıklayın fakat bu sefer başlangıç menüsünden HESAP MAKİNESİ'ni çalıştırın.
6. Metin çalışmalarını kontrol etmek için WORDPAD' in durum çubuğunda bulunan düğmesine tıklayın.
7. Aşağıdakileri yazın:
Geri Dönüşüm Kutusunun kapasitesi 15% arttırıldı.
540 MB'nin 15%' i Geri Dönüşüm Kutusuna ayrıldı.

Bir Çok Uygulama Penceresi

Görev Çubuğu Üzerinde Program Düğmeleri

Durum çubuğu ile program değiştirmek

1. Durum çubuğunda bulunan HESAP MAKİNESİ düğmesine tıklayın ve aşağıdaki sayı ve işaretleri sırayla girin:

0,15
*
540
=

2. Daha sonra DÜZEN/KOPYALA komutunu çalıştırın. WORDPAD'i durum çubuğunda bulunan düğmesine tıklayarak çalıştırın ve sonucu tıklama suretiyle metine ekleyin.
3. DÜZEN/YAPIŞTIR komutunu aktif hale getirin ve ENTER tuşuna basarak bir satır boş bırakın. Ardında aşağıdaki satırı metine ekleyin:

1,44 MB'lik disketin 15%' sini yükleyebilir =

4. HESAP MAKİNESİ düğmesine tıklayın ve aşağıdaki işlemi gerçekleştirin:

1,44*15%

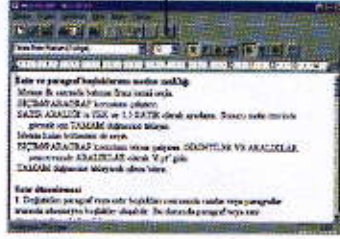
Hesap Makinesi Düğmesi

Aktif Hesap Makinesi

Menü Çubuğu,

Sınır,

Menü Çubuğu ve Sınır İmlec

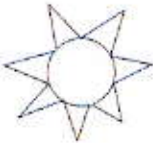
Pencere büyüklüğünü ve pozisyonunu değiştirmek

1. Tekrar DÜZEN/KOPYALA komutunu aktif hale getirin ve HESAP MAKİNESİ'ni araç çubuğunda bulunan KAPAT düğmesine tıklayarak kapatın.
2. Eşitlik işaretinin yanına tıklayın ve DÜZEN/ YAPIŞTIR komutunu çalıştırın. Şayet WORDPAD penceresi büyümüş ise başlık çubuğunda bulunan ÖNCEKİ BOYUT düğmesini aktif hale getirin.
3. WORDPAD penceresinin başlık çubuğunda farenin sol düğmesini basılı tutarak ekranın sol üst köşesine tıklayın.
4. Fare imlecini pencerenin alt köşesine iki yönlü ok halini almaya kadar taşıyın. Farenin sol düğmesini basılı tutarak pencereyi durum çubuğuna kadar genişletin. Aynı şekilde pencerenin sağ kenarını da ekranın yarısını kaplayacak şekilde ayarlayın.
5. PAINT'i çalıştırın. Gerekirse pencereyi ÖNCEKİ BOYUT düğmesine tıklayarak küçültün. Aynı şekilde başlık çubuğuna tıklayarak tüm pencereyi WORDPAD penceresinin yanına taşıyın.
6. Pencere boyutunu ekranın yarısını kaplayacak şekilde ayarlayın.

Ufuk (C:)

Seç Düğmesi

Seçilmiş Güneş

Nesneleri uygulamalar arasında kopyalamak

1. WORDPAD penceresinde bulunan dokümanın sonuna tıklayın ve birkaç boş satır bıraktıktan sonra aşağıdaki satırı girin:
Başka bir uygulamadan kopyalanmış nesneye örnek:
2. Birkaç boş satır daha bıraktıktan sonra PAINT'i aktif hale getirmek için başlık çubuğuna tıklayın.
3. DOSYA/AÇ komutunu çalıştırın BAKILACAK YER olarak C: sürücüsünü seçin. Windows ve kurs klasörlerini açın.
4. Güneş.bmp dosyasını seçin ve AÇ düğmesine tıklayın. Son olarak da SEÇ düğmesine tıklayın.
5. Güneşin sol üst tarafına tıklayın ve farenin sol düğmesine basılı tutarak güneşi tamamen içine alacak şekilde bir kare oluşturarak düğmeyi bırakın.
6. DÜZEN/KOPYALA komutunu çalıştırın ve WORDPAD programının başlık çubuğuna tıklayın ve son olarak DÜZEN/YAPIŞTIR komutunu seçin.

Büyüt ve Küçült

= Tam Ekranla Büyütülmüş Pencere

Başlı Önizleme ve Önceki Boyut

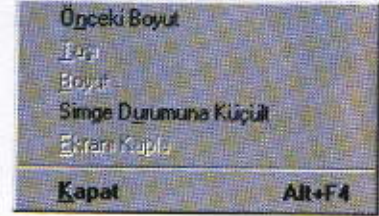

Pencere küçültmek ve büyötmek

1. WORDPAD programının başlık çubuğunun sağında bulunan BÜYÜTME düğmesine tıklayın.
2. DOSYA/ÖNİZLEME komutunu seçin ve daha sonra MINIMUM düğmesine tıklayın.
3. PAINT penceresini tam ekran yapın ve daha sonra ÖNCEKİ BOYUT düğmesine basarak küçültün.
4. WORDPAD düğmesine tıklayarak çalıştırın ve KAPAT düğmesine tıklayarak ÖNİZLEME modundan çıkın.
5. Değişmiş olan dokümanı DOSYA/FARKLI KAYDET komutunu kullanarak KURS klasörünün içerisine DEĞİŞTOKUŞ adı altında kaydedin.
6. Başlık çubuğu üzerinde herhangi bir noktaya farenin sağ düğmesiyle tıklayın ve TÜM PENCERELERİ KÜÇÜLT komutunu seçin.
7. PAINT'ın başlık çubuğuna da farenin sağ düğmesiyle tıklayın fakat bu sefer ÖNCEKİ BOYUT komutunu çalıştırın.

Sistem menüsü ile çalışmak

1. WORDPAD düğmesine tıkladıktan sonra denetim menüsü simgesine de tıklayın ve açılan menüden MAXIMUM komutunu çalıştırın.
2. Tekrar denetim menüsü simgesine tıklayın fakat bu sefer ÖNCEKİ BOYUT komutunu çalıştırın.
3. ALT+SPACE tuş kombinasyonu sonucu açılan menüden BOYUT komutunu çalıştırın.
4. SAGOK düğmesine basarak WORDPAD penceresini PAINT penceresinin üzerine doğru taşıyın ve boyutu ENTER düğmesine basarak onaylayın. ALT+SPACE tuş kombinasyonu ile menüyü tekrar açın.
5. Açılan menüden TAŞI komutunu çalıştırın ve SAĞ OK düğmesine basarak pencereyi monitörün sol köşesine taşıyın ve ENTER düğmesine basarak konumu onaylayın.
6. Başlık çubuğu üzerinde bulunan KAPAT düğmesine basarak pencereyi kapatın.
7. Aynı şekilde PAINT penceresini de kapatın.

Belge - WordPadBaşlık Çubuğunun Solunda
Denetim Menüsü Simgesi

Açılmış Sistem Menüsü

Yeni programlar ve yazı türleri kopyalamak

1. BAŞLAT düğmesine tıklayın ve açılan menüden AYARLAR/DENETİM MASASI komutunu çalıştırın.
 2. Bir program yüklemek için PROGRAM EKLE/KALDIR simgesine çift tıklayın ve YÜKLE/KALDIR kartını aktif hale getirin. YÜKLE düğmesine tıklayın ve istenilen sürücüye disketi veya CD' yi yerleştirin.
 3. Yazıtipi eklemek içinse DENETİM MASASI içerisinde bulunan YAZITİPLERİ simgesine çift tıklayın ve DOSYA/YENİ YAZITİPİ YÜKLE komutunu çalıştırın.
- Sürücü ve klasörü seçin, istediğiniz yazıtipini de işaretledikten sonra TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi başlatın. DOSYA/KAPAT komutu ile de yeni yazıtipleri ekleme işlemi bitirin.
4. DOSYA/ KAPAT komutunu kullanarak DENETİM MASASI' nı kapatın.

Denetim
MasasıProgram
Ekle/Kaldır

Yazıtipleri

Yazı Stili Yüklemek

Donanım elemanlarını Windows' a yüklemek

1. Yeni bir donanım elemanı eklemek için AYARLAR/DENETİM MASASI' nı aktif hale getirin.
2. YENİ DONANIM EKLE simgesine çift tıklayın.
3. YENİ DONANIM EKLEME SİHİRBAZI penceresini okuduktan sonra DEVAM düğmesine tıklayarak işleme devam edin.
4. Donanım elemanını yeni taktıysanız WINDOWS' UN YENİ DONANIMINIZI ARAMASINI İSTİYOR MUSUNUZ? Sorusunu TAMAM düğmesine tıklayarak geçin.
5. DEVAM düğmesine tıklayıp penceredeki değişimi takip edin.
6. Yükleme işleminden sonra DOSYA/KAPAT komutuyla işlemi bitirin.

Yeni Donanım

Yeni Donanım Ekleme Sihirbazı

WINDOWS 95

KURSU

3

Bu bölümde Windows'un kelime işlem programı olan WORDPAD'i tam olarak öğreneceksiniz. Belgeler hazırlayıp, yazı tipi ve sayfa kenarlarını değiştireceksiniz ve bazı pasajları özellikle biçimleyebileceksiniz. Tablolar oluşturup, Madde İmi ekleyecek ve biten belgeyi yazdırmadan ve kaydetmeden kontrol edeceksiniz.

Kapalı bir belgeyi nasıl açacağımızı göreceğiz, belgelerde belirli içeriklere göre aramayı ve bu işlemi yeni ifadelerle yapmayı öğreneceksiniz. Entegre edilmiş Hesap makinesi ve Çizim programlarını kullanacaksınız. Bu şekilde kolay figürler oluşturacak, renkleri düzenleyecek ve değişik efektler deneyebileceksiniz.

Görünümün büyüklüğünü nasıl etkileyeceğinizi, renk paleti ile çalışmayı, ve nesneleri seçme, kesme, kopyalamayı öğreneceksiniz. En son olarak da oluşturduğunuz bir grafiği Windows artalan resmi olarak atamayı öğreneceksiniz.

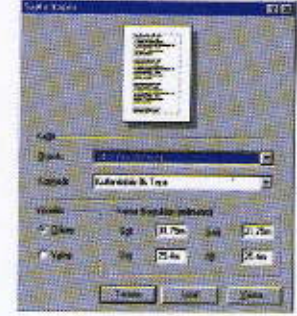
-
☐ Wordpad'i Açmak, Yazı Seçmek ve Sayfa Kenarlarını Ayarlamak	☐ Dolu ve Saydam Nesneler Oluşturmak
☐ Madde İmi Ekleme	☐ Çember, Elips ve Çokgenler Oluşturmak ve Doldurmak
☐ Tablo Oluşturmak	☐ Paint Nesnelerini Seçmek, Kopyalamak ve Taşımak
☐ Belge İçerisinde Dolaşmak ve Metin Yapıştırmak	☐ Nesneleri Yansıtmak ve Evirmek
☐ Paragrafları İşaretlemek	☐ Belirlenmiş Bir Nesneyi Sonlandırmak, Büyütmek ve Düzenlemek
☐ Belgeyi Baskı Önizleme ile Gözden Geçirmek	☐ Kalem ve Fırça Kullanmak
☐ Belgeleri Belli Bir İçeriğe Göre Aramak	☐ Sprey Boya, Tabanca ve Silgi Kullanmak
☐ Belge İçeriğini Otomatik Olarak Yerleştirmek	☐ Resmi Yakınlaştırmak ve Piksel Biçimini Düzenlemek
☐ Belirlenmiş Bir Nesneyi Yapıştırmak	☐ Nesne Seçmek ve Uzatmak
☐ Sınır Çizgisi- Nesne Renkleri ve Çizgi Kalınlıklarının Ayarlanması	☐ Nesneyi Masaüstü Arka Plan Resmi Olarak Atamak
☐ Metin Ekleme ve Biçimlendirmek	

Wordpad'i açmak, yazı seçmek ve sayfa kenarlarını ayarlamak

1. BAŞLAT düğmesine basın ve açılan menüden PROGRAMLAR komutunun seçilmesiyle açılan menüden DONATILAR komutunu seçin ve WORDPAD programını çalıştırın.
2. Pencereyi tam ekran yaptıktan sonra GÖRÜNÜM menüsünden ARAÇ ve BİÇİM çubuklarını aktif hale getirin.
3. YAZITIPI menüsünü açmak için yanında bulunan oka tıklayın. TTArial yazıtipini seçin. YAZITIPI BOYUTU menüsünü açın ve büyüklük olarak 12 puntoyu seçin.
4. DOSYA/SAYFA YAPISI komutunu çalıştırın ve KENAR BOŞLUKLARI penceresi seçilene kadar TAB düğmesine basın. Seçili alana "25" girin ve tekrar TAB düğmesine basın ve sağ boşluk olarak "30" girin. ALT ve ÜST boşluklara da "17" girin. Ölçü birimi olarak MILIMETRE otomatik olarak alınacaktır.
5. Pencereyi TAMAM düğmesine basarak kapatın.

Yazı Seçimi

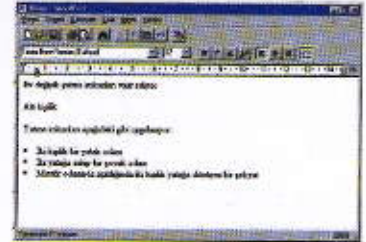
Sayfa Yapısı

Madde İmi Eklemek

1. Belgenin sonuna aşağıdaki metni girin:
Ev herkes için yatma imkanları vaat ediyor ENTER ENTER
6 Kişi ENTER ENTER
Yatak seçenekleri aşağıdaki gibi dağılıyor:ENTER ENTER
2. BİÇİM ÇUBUĞU üzerinde en sağda bulunan MADDE İMİ düğmesine tıklayın ve aşağıdaki bilgileri girin:
İki kişilik bir yatak odası ENTER
İki yataklı bir çocuk odası ENTER
Oturma odasında açıldığında iki kişilik yatak olan bir çekyat ENTER
3. MADDE İMİ düğmesini kullanım dışı bırakmak için üzerine tekrar tıklayın.

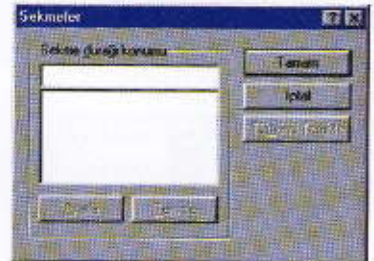
Madde İmi

Otomatik Madde İmi

Tablo Oluşturmak

1. Belgenin sonuna aşağıdaki metni de ekleyin:
ENTER Aşağıdaki ücretler geçerlidir: ENTER ENTER
2. BİÇİM/SEKMELER komutunu çalıştırın ve TUMÜNÜ TEMİZLE düğmesine tıklayın. SEKME DURAĞI KONUMU penceresine aşağıdaki değeri girin ve AYARLAR düğmesine tıklayın:
3,5 cm
3. Aynı işlemi aşağıdaki değerler içinde uygulayın:
7 cm 10cm
4. Pencereyi TAMAM düğmesine tıklayarak kapatın ve aşağıdaki listeyi girin:
Kira aralığı TAB 1. 01. - 31. 05. TAB 1. 06. - 31.
10. TAB 1. 11. - 31. 12. TAB
Günlük TAB 120 TAB 150 TAB 100 TAB
Hafta Sonu İçin TAB 230 TAB - TAB 210 TAB
Haftalık TAB 700 TAB 900 TAB 800 TAB

Sekme Durağı Konumları

Liste			
Aşağıdaki listede yer alan veriler:			
• 3 kişilik bir yatak odası • 2 kişilik bir yatak odası • 1 kişilik bir yatak odası			
Günlük ücretler (tablo başlıklarına göre):			
Tarih	01.01. - 31.03.	01.04. - 31.05.	01.06. - 31.12.
Günlük	120	150	100
Hafta Sonu İçin	230	-	210
Haftalık	700	900	800

Liste

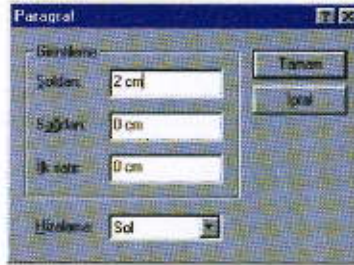
Metin Ekleme İçin Uygun Konum

Eklenmiş Metin Tarihten Önce

Belge İçerisinde Dolaşmak ve Metin Yapıştırmak

1. CTRL+HOME tuş kombinasyonunu kullanarak belgenin başına gelin.
2. İki kelime yana kaymak için CTRL+SAG OK tuş kombinasyonunu kullanın. Daha sonra iki kere SAGOK düğmesine basın.
3. Tarihin önüne aşağıdaki metni girin:
İstanbul, SPACE
4. İmleci AŞAĞIOK düğmesini kullanarak ikinci satıra getirin ve apartman numarasını "35" olarak değiştirin.
5. Pencere oklarını kullanarak belgenin en alt bölümüne kadar gelin.
6. Belgenin sonunda bir satır boşluk bırakarak aşağıdaki metni girin:
Yatma imkanlarına ek olarak bir çocuk yatağı daha katılabilir. ENTER

Paragraf Penceresi

Ortala

Paragrafları İşaretlemek

1. Pencere oklarını kullanarak "6 kişi" yazılı satıra gelene kadar çıkın.
2. Satırı seçmek için sol tarafındaki boşluğa tıklayın ve BİÇİM/PARAGRAF komutunu çalıştırın.
3. SOL için:
2 cm
4. Pencereyi TAMAM düğmesine tıklayarak kapatın.
5. "Aşağıdaki ücretler" satırının solundaki boşluğa tıklayın ve ORTALA düğmesine basın.
6. Pencere oklarını kullanarak metnin sonuna kadar gelin.
7. Üç satır boş bırakıktan sonra aşağıdaki metni girin:
Firma ENTER
OR-KA Emlak

Baskı Önizleme

Bir Belge Baskı Önizlemeye

Metin Şimdi Bir Sayfa

Belgeyi Baskı Önizleme İle Gözden Geçirmek

1. BASKI ÖNİZLEME düğmesine tıklayın veya DOSYA/BASKI ÖNİZLEME komutunu çalıştırın
2. Metni denemek için BÜYÜT düğmesine tıklayın.
3. Diğer büyüklükleri de denemek için tekrar BÜYÜT düğmesine tıklayın.
4. İkinci sayfayı görmek için SONRAKİ SAYFA düğmesine tıklayın.
5. Birinci sayfayı tekrar görmek için ÖNCEKİ SAYFA düğmesine tıklayın.
6. İki sayfayı da aynı anda görmek için ÇİFT SAYFA düğmesine tıklayın.
7. Baskı önizleme modundan çıkıp çalışma moduna geri dönmek için KAPAT düğmesine tıklayın.
8. DÜZEN/TÜMÜNÜ SEÇ komutunu çalıştırın ve listeden yazı boyutu olarak 10'luk puntoyu seçin. Seçimi ENTER düğmesine basarak onaylayın.

Satır ve paragraf boşluklarının metine uzaklığı

1. Metnin ilk satırında bulunan firma ismini seçin.
2. BİÇİM/PARAGRAF komutunu çalıştırın.
3. SATIR ARALIĞI' nı TEK ve 1,5 SATIR olarak ayarlayın. Sonucu metin üzerinde görmek için TAMAM düğmesine tıklayın.
4. Metnin kalan bölümünü de seçin.
5. BİÇİM/PARAGRAF komutunu tekrar çalıştırın.
6. TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi bitirin.

Foto- Stüdyo Sipsak

Sorumlu: Birol Akar
Sevinç Mah. Mutlu Sok. Neşe Apt. 13/96
31169 Kadıköy/ İstanbul

1,5 Satırlık Satır Aralığı

Satır düzenlemesi

1. Değiştirilen paragraf veya satır boşlukları sonrasında satırlar veya paragraflar arasında istenmeyen boşluklar oluşabilir. Bu durumda paragraf veya satır düzenleyicilerini kullanabilirsiniz.
2. Adres paragrafının ilk satırına "Sayın" kelimesinin sol tarafına gelin.
3. Bu satırda bulunan paragraf imini DEL tuşuna basarak silin.
4. Satır düzenlenmesi için SHIFT+ENTER tuş kombinasyonunu kullanın. Bu işlemin sonrasında satır sonunda bir ok işareti belirecektir.
5. Aynı işlemi diğer satırlar için de uygulayın. Sadece son satırda bulunan paragraf imi kalsın.

Önce:

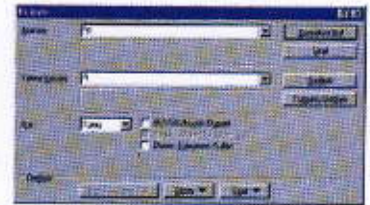
Sayın¶
İsmet·Dumur¶
Serbest·Muhasebeci¶
¶
31242·Zara·Sivas¶

Satır İmleriyle

Sayın←
İsmet·Dumur←
Serbest·Muhasebeci←
←
31242·Zara·Sivas¶

Satır ve paragraf düzenlerini değiştirme

1. AÇ düğmesini kullanarak veya dosya menüsünde son kullanılan dört dosyanın bulunduğu listeden "doğruyazma 1" isimli dosyayı açın. (Bu dosyanın pencere menüsünde bulunmadığından emin olun.)
2. İmleci metnin başına taşıyın. Dosya parçalarını ve biçimlerini arattırıp değiştirebileceğimiz DOSYA/DEĞİŞTİR komutunu çalıştırın.
3. İmleci ARANAN kutusuna taşıyın ve ÖZEL düğmesine tıklayın. Açılan menüden PARAGRAF İMİ' ni seçin. Aranan kodu olarak ^p görünecektir.
4. İmleci YENİ DEĞER kutusuna taşıdıktan sonra ÖZEL düğmesine tıklayın. Açılan menüden EL İLE SATIR SONU' nu seçin. Yeni değer kodu olarak ^l görünecektir.
5. SONRAKINI BUL düğmesine tıklayın, Paragraf imlerini satır imi olarak değiştirin ve pencereyi KAPAT düğmesine tıklayarak kapatın.

Düzen/Değiştir Kodları

Yeni

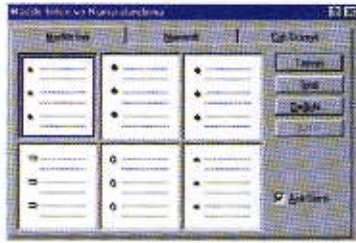

Madde İmi

İşaretlenmiş paragraflar

1. İçinde Foto- Stüdyo Şipşak'ın hizmetlerinin bulunduğu bir çizelge hazırlayın.
2. Şu ana kadar çalıştığınız dökümanı kaydedin ve YENİ düğmesine tıklayarak yeni bir döküman açın.
3. Açık olan diğer pencereden firma adresini yeni dökümana kopyalayın. DOSYA/SAYFA YAPISI komutunu kullanarak kenarlıkların yerlerini ayarlayın:
Sol kenar: 7 cm Sağ kenar: 7 cm
4. İmleci metnin sonuna taşıyın ve düğmesine tıklayarak metne MADDE İMİ ekleyin.
5. Yazdığımız metinde her satırdan sonra ENTER düğmesine basın. Eğer bir paragrafda madde imi olmasını istemiyorsanız nesne menüsünden NUMARALANDIRMAYI GEÇ komutunu kullanın veya MADDE İMİ düğmesine tekrar tıklayın.

İşaretlerin şeklini değiştirmek

Biçim/Madde İmleri ve Numaralandırma

1. İşaretlenmiş olan tüm paragrafları seçin ve BİÇİM/MADDE İMLERİ VE NUMARALANDIRMA komutunu çalıştırın.
2. Birinci madde imi seçilmiş durumdadır. Madde imleri üzerinde değişiklik yapmak için DEĞİŞTİR düğmesine tıklayın.
3. SİMGE düğmesine tıkladıktan sonra açılan pencereden Windings yazı stilini seçin.
4. Bir simge seçin. Simgenin üzerine tıkladığınızda simge büyüyecektir. TAMAM düğmesine tıklayarak geri dönün, şekil boyutunu büyütün ve rengini değiştirin. TAMAM düğmesine tıkladığınızda simge metne yerleşmiş olacaktır.
5. Madde imlerini metinde silmek için BİÇİM/ MADDE İMLERİ VE NUMARALANDIRMA komutundan KALDIR düğmesine veya MADDE İMİ düğmesine tekrar tıklamanız yeterli olacaktır.

Biçim Sayı Kartı

Numaralandırılmış paragraflar

1. Madde imleri ile işaretlenmiş tüm paragrafları seçin.
2. Madde imleri yerine sayı değerleri yerleştirmek için BİÇİM SAYI düğmesine tıklayın.
3. Numaralanmış ikinci paragrafı seçin, nesne menüsünden NUMARALANDIRMAYI GEÇ komutunu kullanarak kaldırın.
4. BİÇİM/ MADDE İMLERİ VE NUMARALANDIRMA komutuyla açılan pencereden DÜZEN düğmesine tıklayın. NUMARA DEĞİŞTİR penceresinden numara biçimini değiştirin.
5. Numaralandırmayı MADDE İMLERİ VE NUMARALANDIRMA penceresinden KALDIR düğmesine tıklayarak kaldırın.
6. Metni kaydedin ve kapatın.

Metin hizala - örnek metin

1. Sağdaki resimde bulunan metni bilgisayara girin. Yalnız her paragrafın sonunda bir paragraf imi bulunmasına dikkat edin.
2. Yeni bir dil için başlayan paragrafların başlıklarını KALIN harflerle yazın.
3. Tüm metni seçin ve BİÇİM/ PARAGRAF komutundan ARALIK olarak "6 pt" girin.
4. Başlık aşağıdaki biçimlerde olmalı:

Yazı: Arial, Kalın, 18 punto

Paragraf: Aralık 24 punto, ortala
5. Başlığı BİÇİM/ KENARLIKLAR VE GÖLGELEME komutuyla ayarlayın.

Kalın

DİL KU.

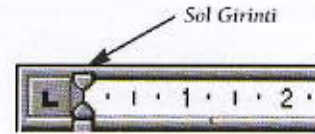
İngilizce I: Yeni başlayanlar için olan Geniş bir öğretmen kadrosuna sahip o Kendi yapmış olan kitapları kullanır

İngilizce II: Toefle seviyesinde eğitim Beş kişilik sınıflarda eğitim veren bu k dönemler mevcut.

İtalyanca I: Çok yaygın olmayan bu dil İtalyan öğretmenlerle kadrosunu genişletmiş Tercih nedeni.

Sağa ve sola hizalamak

1. Başlıktan sonraki ilk paragrafı seçin.
2. BİÇİM/ PARAGRAF komutunu kullanarak paragrafı sağdan 8 cm'ye ayarlayın.
3. İkinci paragrafı seçin ve soldan 8 cm'ye ayarlayın fakat bu sefer cetveli kullanın. Girinti iminin sadece alt tarafını sağa doğru çekerek bu işlemi gerçekleştirebilirsiniz.
4. Üçüncü paragrafın sağ girintisini de 8 cm'ye ayarlayın.

Girinti İmleri

Birinci ve devamındaki satırları hizalamak

1. 8 cm girintilerle metin üzerinde bulunan paragrafların tümünü seçin.
2. Hareket ettirmiş olduğunuz madde imlerini cetvel üzerinden veya BİÇİM/ PARAGRAF komutunu kullanarak geri alın.
3. Sol taraftaki girinti iminin üst tarafını 0,5 cm sağ tarafa kaydırın. Bu şekilde birinci satır içeri kaydırılmış oldu. Girinti değerini BİÇİM/ PARAGRAF komutuyla da takip edebilirsiniz.
4. Birinci satırı tekrar eski yerine taşıyın. SHIFT düğmesini basılı tutarken girinti iminin de alt tarafını sağa doğru taşıyın. Bu şekilde tüm paragrafı taşımış olursunuz.
5. Üç paragraf içinde 2 cm'lik bir girinti ayarlayın. İmleci "İngilizce 1" başlığının yanına taşıyın ve TAB tuşuna basın. Aynı tab boşluklarını "İngilizce II" ve "İtalyanca 1" başlıkları için de uygulayın.

Birinci Satır Girintisi

Taşınmış Girinti

Seçmeli Tire

Hece ayırımı

1. Blok cümle yazımları sonunda hece ayırımı sayesinde ortadan kaldırılabilir bir çok boşluk oluşmakta.
2. İmleci ayrılmış kelimenin içine taşıyın. CTRL+ - tuş kombinasyonu ile seçmeli tire koyabilirsiniz. Eğer işaret satırda kalıyorsa ayırma olası değildir. Bu durumda işareti BACKSPACE düğmesini kullanarak silebilirsiniz.
3. Tüm kelimeleri bu şekilde ayırabilirsiniz. Kurallara ve hece ayırmamaya dikkat edin.
4. Seçmeli tire'yi parçadan aşağıdaki şekilde kaldırabilirsiniz:
DÜZEN/DEĞİŞTİR penceresinde ARANAN kutusuna ÖZEL menüsünden Seçmeli tire'yi yerleştirin ve DEĞİŞTİR kutusunu boş bırakın. Her değiştirmede Seçmeli tire kaldırılacaktır.

Otomatik ve manuel hece ayırımı

Araçlar/Heceleme

1. İmleci CTRL+HOME tuş kombinasyonunu kullanarak metnin başına taşıyın.
2. ARAÇLAR/HECELEME komutunu çalıştırın. Açılan penceredeki komutlar otomatik hecelelemeye göre ayarlanmışlardır.
3. EL İLE düğmesine tıklayın. Bir dahaki pencerede Windows 95'in tanıdığı tüm hecelemeler mevcuttur. Hecelemeleri evet komutu ile kullanabilir, hayır komutu ile de reddedebilirsiniz.
4. Bir sonraki hatırlatmada hecelemenin bittiğini haber verir.
5. Hecelemeyi tekrar başlatın fakat bu sefer BELGEYİ OTOMATİK HECELE komutunu seçin. Bu şekilde Windows bundan sonra açılacak tüm dosyalarda heceleme yapacaktır.

Sayfa ve paragraf değiştirmek

Manuel Paragraf Değişimi

1. İmleci fareyi kullanarak ikinci paragrafın başlangıcına taşıyın.
2. Paragrafı bir sayfa atlatmak için CTRL+ENTER tuş kombinasyonunu kullanın.
3. İmleci üçüncü paragrafın başına taşıyın. EKLE/ KESME komutuyla açılan pencereden BÖLÜM SONLARI/ SONRAKI SAYFA komutunu aktif hale getirin.
4. İmleci üçüncü paragrafın ikinci satırına taşıyın ve imlecin durum çubuğu üzerindeki konumuna dikkat edin.
5. DOSYA/ SAYFA YAPISI komutunu çalıştırın ve KAĞIT BOYUTU kartını aktif hale getirin ve kağıt şekli olarak YATAY komutunu işaretleyin. UYGULA seçeneğine dikkat edin. Burada BU BÖLÜME seçili durumdadır.

Pencere pozisyonunu /boyutunu değiştirmek ve kapatmak

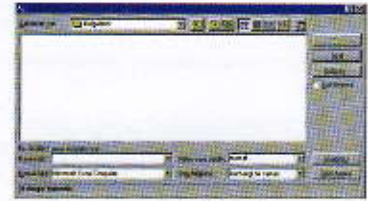
1. YOLKITABL.XLS dosyasının başlık çubuğuna tıklayın ve pencereyi sol tarafa taşıyın.
2. İmleci pencerenin alt sınırına iki taraflı ok halini alana kadar taşıyın. Farenin sol düğmesini basılı tutarak pencereyi kısaltın.
3. YOLKITABL.XLS penceresinin üst sınırı için de aynı işlemi uygulayın.
4. PENCERE/GÖSTER komutunu kullanarak MAAŞHESABL.XLS dosyasını da ekrana getirin.
5. PENCERE/YERLEŞTİR komutundan BASAMAKLA'yı seçin ve pencereyi TAMAM düğmesine tıklayarak kapatın. HARCAMA.XLS dosyasını da tıklayarak açın.
6. SHIFT düğmesine basılı tutarak DOSYA/TÜMÜNÜ KAPAT komutunu kullanarak tüm dosyaları kapatın fakat değişiklikleri kaydetmeyin.

	A	B	C
3	3	37.9	
4	4	24.5	
5	5	34.5	
6	6	32.0	
7	7	174.5	
8	8		

Pencere Boyutu

Çalışma kitabını aramak

1. DOSYA/AÇ komutunu çalıştırın ve BAKILACAK YER penceresinde dilediğiniz klasörü seçin.
2. METİN VEYA ÖZELLİK penceresine aşağıdaki açıklamayı yazın.
Masraf
3. GELİŞMİŞ düğmesine tıklayın ve ALT KLASÖRLERİ ARA komutunu aktif hale getirin.
4. ŞİMDİ BUL düğmesine tıklayın.
5. Arama bittikten sonra YENİ ARAMA ve GELİŞMİŞ düğmelerine tıklayın.
6. ÖZELLİK menüsünden ANAHTAR SÖZCÜKLERİ'ni seçin.
7. KOŞUL menüsünden de İÇERİR'i seçin ve değer alanına MASRAF yazın. LİSTEYE EKLE düğmesine tıklayın ve ARAMA AÇ düğmesiyle yeni bir arama başlatın.

Dosyaların Aranması

Dosya İçeriğine Göre Arama

Çalışma kitabını yaratma tarihine göre yönetmek

1. Arama sonucunu okuyun ve pencereyi YENİ ARAMA düğmesine tıklayarak kapatın.
2. SON DEĞİŞME listesini açın ve GEÇEN AY'ı seçin.
3. ŞİMDİ BUL düğmesine tıklayarak aramayı başlatın ve sonucu gözden geçirin.
4. Tekrar YENİ ARAMA ve GELİŞMİŞ düğmelerine tıklayın.
5. ÖZELLİK listesinden YARATMA TARİHİ'ni seçin.
6. KOŞUL listesinden GEÇEN AY'ı seçin. Eğer zaman dilimi uzun değilse BUGÜN'u seçin.
7. LİSTEYE EKLE düğmesine, aramayı başlatmak için ise ARAMA AÇ düğmesine tıklayın.
8. Arama sonucunu gözden geçirin ve IPTAL düğmesine tıklayarak pencereyi kapatın.

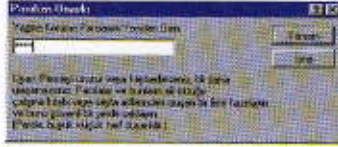
Son Değişme Tarihi

Oluşturulma Tarihi

Şifrenin Oluşturulması

Tekrar Edilmek Zorunda

Çalışma kitabını değişmelere karşı korumak

1. BAŞLAT düğmesine tıklayın ve BELGELER listesinden MAAŞHESABI.XLS dosyasını açın.
2. DOSYA/FARKLI KAYDET komutundan SEÇENEKLER düğmesine tıklayın. SALT OKUNUR ÖNER kutusuna bir şifre girin. TAMAM düğmesine tıklayın ve şifreyi tekrarlayın.
3. KAYDET düğmesine tıklayın. Eski dosyanın üzerine yazılımı onaylayarak pencereyi kapatın ve MAAŞHESABI.XLS dosyasını açın.
4. Dosyayı yazma korumalı kullanmak istiyorsanız YAZMA KORUMA seçeneğini aktif hale getirin. Dosyayı kapatıp tekrar açın. Bu sefer şifreyi girin ve TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi bitirin.
5. DOSYA/FARKLI KAYDET komutundan SEÇENEKLER penceresini çalıştırın. Yıldızcıkları silin ve pencereyi TAMAM düğmesine tıklayarak kapatın. Dosyayı kaydedin.

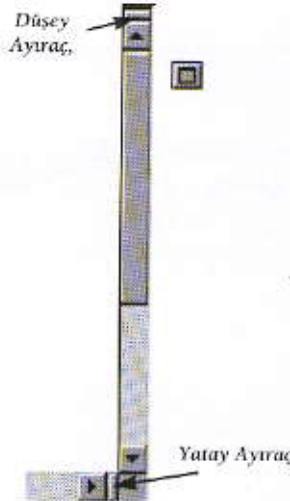
Koruma Parolası

Çalışma Kitabının Önünde Behirir

Çalışma kitabını değişmelere karşı korumak

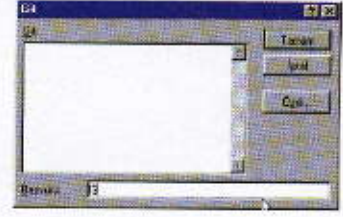
1. DOSYA/FARKLI KAYDET komutunu çalıştırın ve SEÇENEKLER düğmesine tıklayın.
2. KORUMA PAROLASI satırına bir şifre girin ve TAMAM düğmesine tıklayın. Şifreyi yineleyin ve TAMAM düğmesine basarak işlemi onaylayın.
3. Dosyayı kaydedin ve kapatın. MAAŞHESABI.XLS dosyasını tekrar açın.
4. Deneme olarak ilk başta yanlış şifre girin. Doğru şifreyi girdikten sonra TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi bitirin.
5. Koruma parolasını kaldırmak için DOSYA/FARKLI KAYDET komutunu çalıştırın ve SEÇENEKLER düğmesine tıklayın. Harfleri simgeleyen yıldızcıkları silin.
6. Pencereyi kapatın ve dosyayı kaydedin. Değişimi TAMAM düğmesine tıklayarak onaylayın.

Kapsamlı sayfalarla çalışmak

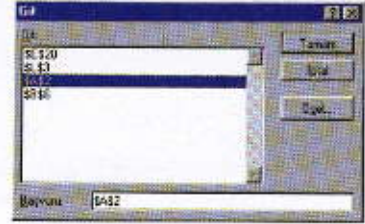
1. Eğer çalışma kitabı parça halinde ise BÜYÜT düğmesine tıklayarak tam ekran boyutuna getirin.
2. A1 hücresine tıklayın. Hücreyi düşey yönde 1. Satırın altına çekin ve daha sonra farelin düğmesini bırakın. Yatay pencere parçasını da E ve F hücreleri arasına taşıyın.
3. PENCERE/ BÖL komutunu çalıştırın ve sadece bir yatay hareket oku kullanın. İlk beş sütuna dikkat edin. L sütunu için en uygun genişliği seçin.
4. Bir düşey hareket okunu ilk satırları görebilecek şekilde hareket ettirin.
5. PENCERE/ BÖLMEYİ KALDIR komutunu çalıştırın, hareket oklarındaki değişime dikkat edin.

Git komutu ile hareket etmek

1. A2 hücresine tıklayın ve DÜZEN/GIT komutundan HEDEF olarak aşağıdaki adresi girin:
L3
2. Pencereyi TAMAM düğmesine tıklayarak, hücre içerisine aşağıdaki veriyi girin ve UYGULA düğmesine tıklayın:
4765
3. DÜZEN/GIT komutunu kullanarak aşağıdaki hücelere gidin ve içerik olarak verileri girin:
E20:5013
L20:4090
4. Tekrar DÜZEN/GIT komutunu çalıştırın. Protokol listesinden \$A\$2 kaydını seçin ve TAMAM düğmesine tıklayın.
5. Çalışma kitabını KAYDET düğmesiyle kaydedin.

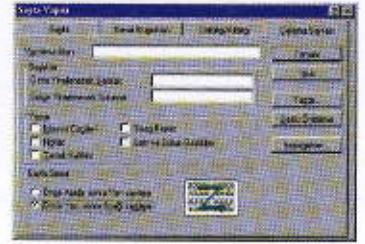
Git penceresi

Git Listesi

Sayfa değişimini ve yazdırma başarımını tanımlama

1. BASKI ÖNİZLEME düğmesine tıklayın. Veriler iki sayfa üzerinde düzenlenmiştir. İkinci sayfayı görmek için , tekrar birinci sayfayı görmek için ise düğmelerine tıklamanız yeterli olacaktır.
2. Önizlemeyi kapatmak için KAPAT düğmesine tıklayın.
3. H1 hücresine tıklayın ve EKLE/SAYFA SONU komutundan düşey, A19 hücresine tıkladıktan sonra ise EKLE/SAYFA SONU komutundan yatay bir sayfa sonu seçin.
4. DOSYA/SAYFA YAPISI komutuyla açılan pencereden ÇALIŞMA SAYFASI kartını aktif hale getirin.
5. SAYFA SIRASI penceresinden ÖNCE YAN SONRA AŞAĞI SAYFAYA komutunu aktif hale getirin ve KILAVUZ ÇİZGİLERİ komutunun işaretini kaldırın.
6. KENAR BOŞLUKLARI kartını aktif hale getirin ve ORTALA penceresinden YATAY ve DIKEY komutlarını işaretleyin. YAZDIR düğmesine tıklayın ve TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi bitirin.

Sayfa Yapısı

Yazım klavuzu komutunu test etmek

1. Hücre işaretleyicisini çalışma kitabının başına taşıyın ve ARAÇLAR/YAZIM KILAVUZU komutunu çalıştırın.
2. Eğer kelime doğruysa YOKSAY düğmesine tıklayın.
3. Eğer seçili kelime yanlış ise önerilerin arasından doğru olanı seçin ve DEĞİŞTİR düğmesine tıklayın.
4. Eğer kelime yanlış yazılmış ve doğru bir önerisi de yoksa YENİ SOZCÜK alanına doğru sözcüğü yazın ve DEĞİŞTİR düğmesine tıklayın.
5. Eğer yazdığınız kelimenin yazım klavuzu hafızasına alınmasını istiyorsanız EKLE düğmesine tıklayın.
6. Çalışma kitabını sonuna kadar arayın ve kapatın.

Yazım Klavuzu

Otomatik Düzelt

Otomatik düzelt komutunu aktif hale getirmek

1. Yeni bir çalışma kitabı açın ve ARAÇLAR/OTOMATİK DÜZELT komutunu çalıştırın.
2. DEĞİŞTİR satırına yanlış yazılmış kelimeyi girin:
Acak
3. YENİ DEĞER satırına da doğru kelimeyi girin:
Ocak
4. EKLE düğmesine tıklayın ve TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi bitirin.
5. B1 hücresine yanlış olan kelimeyi yazın:
Acak
6. ENTER tuşuna bastığınızda kelime otomatik olarak düzeltilecektir.

Yazıbaşlığını sabitlemek

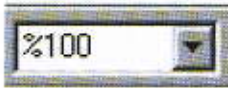
1. B2:F100 arasındaki hücreleri seçin ve aşağıdaki formülü girin:
=TAMSAYI(S_SAYI_ÜRET()*1520)
2. Formülü aktif hale getirmek için CTRL+ENTER tuş kombinasyonunu kullanın. Bu durumda hücreler rasgele sayılarla doldurulacaktır. Dosyayı ÖLÇME.XLS olarak kaydedin.
3. DOSYA/SAYFA YAPISI komutundan ÇALIŞMA SAYFASI kartını aktif hale getirin. İmleç ÜSTTE YINELENECEK SATIRLAR penceresindeyken A1 hücresine tıklayın.
4. İmleç SOLDA YINELENECEK SATIRLAR penceresindeyken de A sütununa tıklayın ve TAMAM düğmesine tıklayın ve sonucu kontrol edin.

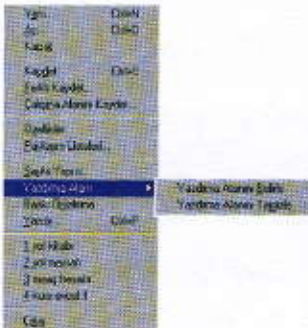
Sayfa Yapısı

Yazdırma alanını tayin etmek

1. YAKINLAŞTIR listesinden %50' yi seçin.
2. A1:F10 ve CTRL tuşuna basılı tutarak A21:F30 hücrelerini seçin.
3. DOSYA/YAZDIRMA ALANI/YAZDIRMA ALANINI BELİRLE komutunu çalıştırın.
4. DOSYA/SAYFA YAPISI komutuyla açılan pencereden ÇALIŞMA SAYFASI kartını aktif hale getirin, SATIR VE SÜTUN BAŞLIKLARI komutunu aktif hale getirin ve TAMAM düğmesine tıklayarak pencereyi kapatın.*
5. Sonucu BASKI ÖNİZLEME'de kontrol edin ve her iki sayfayı da yazdırın.
6. DOSYA/YAZDIRMA ALANI/YAZDIRMA ALANINI TEMİZLE komutunu aktif hale getirin.
7. DOSYA/YAZDIR komutuyla açılan pencereden SAYFALAR penceresine ilk "2" ve son "2" girin, fakat bu işlemi yaparken okları kullanın.
8. TAMAM düğmesine tıklayın ve çalışma kitabını kaydedin.

Yakınlaştırma Listesi

Kısmi ve mutlak hesaplama

1. HARCAMA.XLS dosyasını açın.
2. OCAK sayfasına aşağıdaki verileri girin:
C1: TL olarak, D1:Yüzde olarak
C5: 325, C6:495, C7:300, C8:287
3. D3 hücresine işaretleyin ve diğer hücrelere de tıklama suretiyle aşağıdaki formülü girin:
 $= (C3/C10)$
4. Formülü D4' den D8' e kadar kopyalayın. D3 hücresine çift tıklayın ve imleci C10 hücresine taşıyın ve F4 düğmesine basın. C10 hücresindeki mutlak sonuç:
 $= (C3/\$C\$10)$
5. Formülü D4:D8 hücrelerine kopyalayın. Son olarak da YÜZDE BİÇİMİ % düğmesine tıklayın.

	A	B	C	D
1			TL olarak	yüzde olarak
2				
3	Kira		800	0.306667
4	Yan Masraflar		170	#DIV/0!
5	Yol Masrafı		325	#DIV/0!
6	Yiyecek Masrafı		495	#DIV/0!
7	Giycek Masrafı		300	#DIV/0!
8	Çeşitli		287	#DIV/0!
9				
10	Toplam		2377	
11				

Kısmi Hesaplamanın Sonucu

	A	B	C	D
1			TL olarak	yüzde olarak
2				
3	Kira		800	%34
4	Yan Masraflar		170	%7
5	Yol Masrafı		325	%14
6	Yiyecek Masrafı		495	%21
7	Giycek Masrafı		300	%13
8	Çeşitli		287	%12
9				
10	Toplam		2377	
11				

Mutlak Hesaplamanın Sonucu

Hücre ve hücre alanlarını adlandırma

1. ŞUBAT ve MART sayfalarını aşağıdaki gibi doldurun:
Şubat: C5:285, C6:445, C7:200, C8:243
Mart: C5:345, C6:420, C7:248, C8:266
2. ŞUBAT sayfasında C10 hücresini seçin, EKLE/AD/YARAT komutunu seçin ve isim olarak "Toplam" yazın.
3. TAMAM düğmesine tıklayın. D3 hücresine tıklayın ve bir eşitlik işareti girin. Aynı şekilde C3 hücresine tıklayın ve bu sefer bölü " / " işareti girin.
4. EKLE/AD/TANIMLA komutundan toplam ismini seçin ve TAMAM düğmesine tıklayın. Sonuç aşağıdaki gibi olacaktır:
 $=C3/Toplam$
5. UYGULA düğmesine tıklayın ve formülü D4:D8 hücrelerine tıklayın. Yüzde biçimini ayarlayın.

Toplam =TOPLA(C3:C8)

İsim Alanındaki İsim

Denetim ile okları göstermek

1. GÖRÜNÜM/ARAÇ ÇUBUKLARI komutuyla açılan pencereden DENETİM kutusuna tıklayın ve TAMAM düğmesine basarak işlemi bitirin.
2. Önce C10 hücresine daha sonra da ETKİYENLERİ İZLE düğmesine tıklayın.
3. EKİLENENLERİ İZLE düğmesine tıklayın. TUM OKLARI ÇIKAR düğmesine tıklayarak okları kaldırın.
4. C3 hücresine tıklayın, NOT EKLE düğmesine tıklayın, METİN bölümüne aşağıdaki metni girin:
Nisanda zamlanacak
5. Pencereyi kapatın ve BİLGİ PENCERESİNİ GÖSTER düğmesine tıklayın. Kontrol ettikten sonra DOSYA/KAPAT komutunu kullanarak kapatın. Denetim çubuğunu kapatmak için de KAPAT düğmesine tıklayın.

	A	B	C	D	E
1			TL olarak	yüzde olarak	
2					
3	Kira		800	%34	
4	Yan Masraflar		170	%7	
5	Yol Masrafı		325	%14	
6	Yiyecek Masrafı		495	%21	
7	Giycek Masrafı		300	%13	
8	Çeşitli		287	%12	
9					
10	Toplam		2377		
11					

Aktif Denetim

Not Penceresi

Sayfaları birleştirmek

1. YENİ ÇALIŞMA KİTABI düğmesine tıklayarak temiz bir çalışma kitabı açın ve aşağıdaki verileri girin:
A1: Gelir
A3: Maaş
A4: Yazlık Ev Kirası C4:375
A5: Yan Gelirler C5:490
A7: Toplam Gelir C7: =TOPLAM(C3:C5)
2. MAAŞHESABI.XLS dosyasını açın ve PENCERE/ YERLEŞTİR menüsünden DÖŞE komutunu çalıştırın ve TAMAM düğmesine tıklayın.
3. Yeni çalışma kitabında C3 hücrelerini seçin ve bir eşitlik işareti girin. MAAŞHESABI penceresine tıklayın.
4. Yatay hareket oklarını kullanarak E sütununu görünür hale getirin. Daha sonra E16 hücrelerini işaretleyin ve UYGULA düğmesine tıklayın.
5. Maaşl ekrana getirmek için C sütunun sağ kenarına çift tıklayın ve MAAŞHESABI dosyasını kapatın.

Tarih ve saat verilerini kullanmak

1. C sütunundaki tüm verileri para değeri olarak biçimlendirin ve aşağıdaki verileri girin:
A10: Oluşma Tarihi
A11: Saat
A12: Kira 7 Gün sonra, Ödeme Tarihi:
2. D10 hücrelerini aktif hale getirin ve klavye veya İŞLEV SİHİRBAZI' nı kullanarak ŞİMDİ() komutunu girin. Komutu D11 ve D12 hücrelerine kopyalayın fakat D12' de aşağıdaki gibi değiştirin:
=ŞİMDİ()+7
3. D sütunu için en uygun genişliği seçin. Hücreleri de BİÇİM/HÜCRELER komutunu kullanarak aşağıdaki gibi biçimlendirin:
D10: Tarih Biçim: 03.04.97
D11: Saat 13:30
D12: Tarih 03.04.97

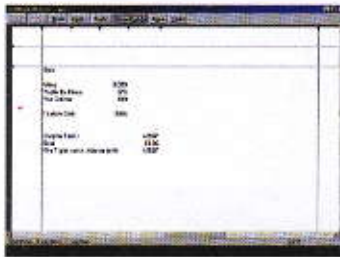
Şimdi Komutu

	A	B	C	D
1	Gelir			
2				
3	Maaş		3,000	
4	Yazlık Ev Kirası		375	
5	Yan Gelirler		490	
6				
7	Toplam Gelir		3865	
8				
9				
10	Oluşma Tarihi			4/3/97
11	Saat			13:30
12	Kira 7 gün sonra, Ödeme tarihi			4/3/97

Tarih ve Saat Biçimi

Sayfa görünümü altında tablo ile çalışmak

1. Dosyayı GELIR.XLS adı altında kaydedin. Önce BASKI ÖNİZLEME düğmesine daha sonra da BÜYÜT düğmesine tıklayın.
2. KENAR BOŞLUĞU düğmesine tıklayın. Üst sınıra tıkladığımız zaman durum çubuğunda boşluk genişliği belirecektir.
Üst Boşluk: 2,50
3. Durum çubuğu üzerinde 4,00 belirene kadar sınırı aşağı çekin. Sol sınırı "3 cm" olarak ayarlayın.
4. Birinci sütun için sınırı tüm metin görünene kadar sağ tarafa çekin.
5. YAZDIR düğmesine tıklayın ve yazdırma penceresini TAMAM düğmesine tıklayarak geçin.

Baskı Önizleme

CONQUEST EARTH

Conquest oyununda, kendinizi Jüpiter'den gelen ve üstün teknolojiye sahip davetsiz misafirlerle hararetli bir savaşın içinde buluyorsunuz. Dünyanın kurtuluşu sizin ellerinizde.

Conquest Earth, hepimizin ilk olarak adıyla Tomb Raider sayesinde tanıştığı, daha sonra çıkardığı oyunlarla da oyun endüstrisinde hızlı ve emin adımlarla kendine bir yer edinen Eidos'un ilk gerçek zamanlı strateji oyunu. Konu ilk bakışta klasik bir bilim kurgu olmaktan ileriye gidemiyor, ama böyle bir konunun daha önce aynı türden hiçbir oyunda kullanılmadığını duymak insanı şaşırtıyor. Dünya yabancıların tehdidi yüzünden istila tehlikesi ile karşı karşıya kalıyor, Jüpiterliler üstün teknolojileri, morf gücü ve güçlü savaş silahları ile dünyalıların hayal ettikleri barışçı canlılardan epey farklılar. Tabii sonuç olarak da her zaman olduğu gibi yine görev sırası sizde ve dünya rnkının özgürlüğünü isteyen diğer insanlarda.

Ne umduk, ne bulduk

"Mission mode"da amacımız düşmanlarla bir dizi savaşlar yapmak. Düzeni tam olarak sağlayabilmek ve ardından da özgürlüğün tadını çıkarabilmek için 30 galibiyet elde etmeniz gerekiyor. Oyunu bu şekilde oynadığınızda ilk zamanlardaki ihtiyacınızı karşılayacak sayıdaki askerleriniz ve diğer maddi kaynaklar tıpkı C&C'de olduğu gibi bölüm başlarında veriliyor. Size sunulan savaş ekranları dışındaki dünyada dünyahlar kuvvetle-

rinizi güçlendirmekle uğraşırken hain uzaylılar gezegeninizin atmosferini değiştirmekle ve on binlerce insanı bir arada öldürmekle vakit geçiriyorlar. Yani bir diğer yandan da teker teker yönetmeniz gereken hava temizleyicileriyle atmosferi normal halde tutmak zorundasınız. Tabii bu işin dünyalılar tarafı. Jüpiterlileri seçtiğinizde ise amacınız tamamen değişiyor. Dünyaya hainlik etmek hoşunuza gider mi bilmiyorum ama bu sefer de amacınız yakaladığımız en küçük fırsatı bile en iyi şekilde değerlendirip insanları yok etmek ve atmosferdeki oksijeni sülfüre çevirerek Jüpiterlilere uygun yaşam koşulları sağlamak. Şimdiye dek gerçek hayatta hep diğer gezegenlerin üstün uygarlıklarından bahsettiğimizden ötürü bu oyunda da Jüpiterlilerle oynarken işiniz daha kolay, çünkü onları seçtiğinizde daha gelişmiş bir teknolojiyi kontrolünüz altına alıyorsunuz. Bu teknoloji size morf olayı gibi pek çok üstün özellikler getiriyor. Elinizdeki tüm teknolojiyi kullanmak zorundasınız, çünkü insanlar azimli ve inançlı, Jüpiterlilerle oynarken oyunun havası da oldukça farklılaşıyor, bunun en büyük sebebi olarak arabirimin değişmesi gösterilebilir.

Gezegeniniz için savaşın

"Campaign mode" oyunun benzer-

lerine göre en büyük farklarından birini oluşturuyor. Bu modda ise ünite ve binaları geliştirmek, bir dahaki çarpışmanın nerede olacağını belirleyerek birliklerinizi ona göre dağıtmak ve destek amacı ile yeterli askeri stoğu sağlamak zorundasınız. Eğer dünyalılar seçtiyseniz dünyaya mali destegin bazı büyük devletler tarafından verildiğini ve bu yüzden de onlara yaranmanız gerektiğini unutmayın. Cephenin öbür tarafında esas amacınız Jüpiterlilerin en büyük ihtiyacı olan silisyumu her bölümde kontrolünüz altındaki madenlerden elde edip işe yarar hale getirilmesi için Jüpiter'e yollamak olarak özetlenebilir.

Bu modda oynarken kazanmak için dünyalı olarak 6 zorlu savaş ard arda kazanmak zorundasınız. Buna karşın Jüpiterlilerin amacı tüm dünya şehirlerini ele geçirmek. Göreviniz kulağa hoş geliyor, ancak kazanmak hiç de o kadar kolay olmayacak.

Onları yok edin ve...

İnsanlar ve Jüpiterliler çok sayıda farklı birliğe, araçlara ve binalara sahipler. İnsanların elde edebileceği silahlar arasında helikopter, roketatar tanklar, alev tankları ve uydular yer alıyor. Oyunda uydular dahi 3 farklı çeşide ayrılıyor. Bunlar:

Weather Satellites: Campaign Mod- ▶

Oyun grafik yönünden incelendiğinde oldukça iyi sayılabilir. Çizimlerde toplam 65 bin renk kullanılmış.

da kullanılırlar, düşmanlar ele geçirdikleri şehirlerde atmosfer değişikliklerine sebep oluyorlar. Bu şekilde de onların varlıklarını tespit edebilirsiniz. S.D.I. Satellites: Amaçları savaş alanındaki düşman hedeflerini ve onların yerleşim merkezlerini göstermektir.

Geological Scanning Satellites: Daha ayrıntılı bilgi edinmeye yarar. GSS uzaya fırlatıldıktan sonra savaş alanında saklanan düşmanlarınızı kolaylıkla bulabilirsiniz. Bu metot ne yazık ki düşman bir sülfür bulutunun arkasına saklanmışsa işe yaramıyor. Ancak oyun da bu sayede Warcraft'daki Fog of War benzeri bir özellik kazanmış.

Bazı bölümlerde ekranın büyük bir kısmı az önce bahsedilen oksijen veya sülfür bulutlarıyla kaplı olacaktır. İki tarafında bu bulutları yok etmek için yok eden tarafa göre temizleyici, diğer tarafa göre ise baş belası olarak adlandırılacak üniteleri kullanıyor. Sis perdelerinin üzerine hava temizleyici üniteleri tek başlarına haritanın ücra köşelerine yollarken düşmanların her an karşılarında belirebileceğini aklı-

Minimum Sistem Gereçleri

Pentium-90
16Mb Ram
1* Cd-Rom
215Mb Sabit Disk alanı

nızdan çıkarmayın.

Oyundaki bir orijinal fikir de Jüpiterli ünitelerin üretiliş tarzı. Jüpiterli-ler gerçekte gazdan oluşan yaratıklar olduklarından ilerleyen bölümlerde onları birleştirerek farklı üniteler üretebilirsiniz. Bu özelliği kullanarak başka bir ünite yaratmak için kendinize bir kurban asker seçerek gaz formuna dönüştürün. Ardından önce başka bir üniteye, sonra da tekrar ilk seçtiğinize tıklayın. Farklı sayıda walker cinsinden askerinizi birleştirilmesi farklı üniteler oluşturur. Bu sayede aralarında görünmezliğin de olduğu özel yeteneklere sahip 7 farklı ünite temin edilebiliyor

Dünya sizi saygıyla anсын

Conquest Earth'te strateji ve arcade arasındaki boşluğa köprü olabilecek türden yeni buluşlar var. Ünitelerin 3 değişik hareket modu bulunuyor. Bu seçime göre düşmanlarını ara, bul ve yok et veya saga sola ufak saldırılar yap gibi komutlar veriliyor.

Oyunun övülmeye layık bir diğer özelliği de farklı mekanlarda patlak veren sıcak çatışmalarda ortaya çıkıyor. Uzakta meydana gelen mücadeleleri ekranın sağ altındaki ufak ekrandan izleyebilirsiniz.

Real time strateji oyunlarının tadını tuzunu ve rafa kaldırılış süresini çoklu oyuncu desteği belirler. Conquest Earth'un da Network ve Internet desteği mevcut. Bu sayede 8 kişi birlikte oynayabilirsiniz.

Şimdiye kadar oyunun sırf güzel yanlarından bahsettik. Conquest Earth diğer gerçek zamanlı stratejilerle karşılaştırıldığında birçok eksikliği olduğu ortaya çıkıyor. Hem de pek çok.

İlk ve en önemli derdimiz gerçekte oyunun en güçlü olması gereken yanında, yani oyunun yapay zekasında. Ünitelerin zeka düzeyleri herhalde hiçbir benzer oyunda olmadığı kadar düşük tutulmuş. Siz onlara emretmedikçe ünitelerinizin kendilerini korumak akıllarına dahi gelmiyor ve bu yüzden de kendinizi hain düşmanın ölüm dolu kollarına atmış oluyorsu-

nuz. Ayrıca düşman üssünü(daha kötüsü onlar sizin üssünüzü) arka taraftan taramaya başladığınızda iki adım ileride karşı yöne aval aval bakmakta olan düşmanınız, binayı korumak için hiçbir şey yapmıyor. Sırf bu gerçeğin bile size oyunu almaktan vazgeçirecek düzeyde olduğundan eminim.

İkinci dert arabirimde başgösteriyor. Düşmanlarınızla mücadelenizi sürdürürken bir yandan da kontrollerle savaşmak zorundasınız. Kontrol menüsüne ulaşmak için SPACE tuşunu kullanmanız gerekiyor. Sinir bozucu olanı bu menüyü kullanmak istediğiniz süre boyunca menünün ekrandan kaybolmaması için Space'e basılı tutmanızın gerekmesi. Basit bir örnek: Bir ünite yapımı için fare imlecini hareket edip, build ikonuna basmanız, tüm bunları yaparken de SPACE'e basılı tutmanız, aynı zamanda da adamlarınızı gözünüzden kaçırmamanız gerekiyor. İlerleyen bölümlerde kontrol zorlukları pes etmenize yol açabilir. Jüpiterlilerin kontrol biriminde ise bu kadar uğraşmanız gerekmiyor, ancak bu sefer başka bir sorun beliriyor. Menüler o kadar acayip ki, onların neye yaradığını ne kadar uğraşırsanız uğraşırsanız kolay kolay çözülmemiyor. Bu kontrolleri kolaylaştırmak için bir kaç kısayol tuşu hazırlanmış ama her hareket için değil.

Ünitelerin ayrıntılarının yeterli olmasının yanında, pixellerinin bazı şekillerde rahatlıkla ayırt edilebildiği görülüyor. Olsun hiç değilse hap gibi adamlarla oynamıyoruz diyebilirsiniz. Haritanın ekrana yansıyan kısmı olabildiğince dar, bu da ünite kontrollerinde güçlükler yol açabiliyor. Bu arada Conquest Earth için kendi görevlerinizi hazırlayabileceğiniz bir harita editörü dahi hazırlanmamış.

Oyunun menülerinin basit olmasının kullanım kolaylığı dışında dezavantajları da var. Menülerde oyunu hızlandırmaya veya ekran kayma hızını değiştirmeye yarayabilecek bir seçeneğin olmayışı, eksi hanesine bir çizgi daha çekilmesine yol açıyor.

Ozan Dönmez

3.8\$ boş Yamaha Cd Gold,
4.0\$ boş Ricoh Cd Silver + Pioneer + Philips, 50 adedin üzerinde indirim!!!
Tel: (0 216) 384 19 27
Hakan Özerdem

Satılık Amiga 500 Commodore, 10485 monitör, 1 Mb Ram, 2 adet Joystick, çok oyun ve program, Oki 120 Mate renkli Printer. Fiyatı:250\$
Tel: (0 216) 395 03 74
Cevat Öztürk

Toshiba Satellite 115 Cs Laptop bilgisayar, 16 Mb Ram, 810 Mb Hard Disk, 11.3 Dstn Screen, 14.4 Pcmcia Fax/Modem, 2x External Exp Cd-Rom, tüm dokümanlar, Win 95 ve MS Office 97 dahil Software ve altı aylık garantisi ile birlikte 2049\$.
Tel: (0 312) 426 96 30 (akşamları)
Mehmet

Satılık IBM Aptiva 486 DX2-66, 8 Mb Ram, 1 Mb ekran kartı, 540 Mb Hdd, 14" Svga monitör, 4X Cd-Rom, 2 hoparlör, klavye, Mouse, Win 95, 16 Bit ses kartı, orijinal IBM fiyatı 650\$.
Tel: (0 212) 510 44 16
Ugur Ceylan

Garantili 97 Nova Pc's (sahibinden), Intel Pentium 133 Cpu, 16 Mb Edo-Ram, 15" Svga NI Digital mon., 2 Mb Cirrus Logic ekran kartı + yazılım, S. Blaster 16 Power Sound ses kartı, 8X Mitsumi Cd-Rom, 1.44 (3.5") Floppy Driver, 1.2 Gb Hdd vr., Windows 95 Türkçe (Orijinal Cdl, mini Tower kasa, 14400 Bps Fax-Modem, 2 adet (Quick Shot) Joystick, Mikrosot serisi fare, 2 Pad, 2 hoparlör, mikrofon, 15" ekran filtresi, örtü seti, 4 Cd oyun, Q Türkçe klavye (106 tuş Microsoft W95). Fiyatı: 1200\$
Tel: (0 216) 341 13 95
Serkan Çimenli

Arayıp da bulamadığınız birçok konu hakkında süper Quick Basic kodları ve dokümanları: Sound Blaster programlaması, Wav/Voc dosyalarının kaldırılması ve ses kaydı, Gif, Pcx dosyalarının gösterimi, Modem kütüphaneleri, Seri iletişim kütüphaneleri, Intro/Demo kodları ve

konuyla ilgili dokümanlar, en gelişmiş Input alma yordamları, Quick Basic ile ilgili yabancı elektronik dergiler. Daha birçok konuda Basic kodları içeren bu paket 10 Hdd:3.500.000 TL Ücrete disket dahildir.
E-mail: Ismailc@donuk.com.tr
Tel: (0 322) 515 70 64
İsmail Can

Sahibinden hiç kullanılmamış Türkçe kullanma kılavuzu, Setup disketi, yazıcı şarjidi (1180/1695/1150), bağlantı kabloları. Hepsi orijinal ambalajın içinde piyasa değeri 171 \$ olan aynı marka KX-P1150 Panasonic Printer garantisıyla birlikte.
Tel:0 338 716 20 99 Baki Emre Güneşi arayıp görüşelim (Saat:17'den sonra).

Intel Pentium 133, 16 Mb Ram, 1.7 Gb Hdd, 12X Cd-Rom, 2 Mb S3 Virge 3D ekran kartı, 16 Bit 3D ses kartı, 14" Svga renkli KFC monitör, Windows 95 800\$.
Tel: (0 216) 390 35 92
Burak Tunca

Pentium 75, 1.2 Gb Hdd, 3.5 Floppy, 8x Cd-Rom, 16 Bit ses kartı, S3 Trio 64, 2 Mb ekran kartı, 14" renkli monitör, Mouse, klavye, hoparlör, 16 Mb Ram, Win 95. Fiyatı:650\$.
Tel: (0 532) 414 81 89-(0 212) 552 87 42
Cengiz Çevik

Satılık Amiga 500, 1 Mb Ram, 1 Modülör, 3 Joystick, yaklaşık 300 disket, 100'den fazla oyun ve programlar. Ayrıca oyun hilelerinin bulunduğu yaklaşık 15 dergi, kullanma kılavuzu ve Basic programı, kitabı ve disket kutuları. Fiyatı:17.000.000.TL
Tel: (0 216) 399 51 80
Önder Sevin

486 DX2/66 4 Mb, 125 Mb Hdd, 1 Mb Svga ekran kartı, Samsung monitör, klavye + Mouse + Joystick + filtre, çok temiz ve az kullanılmıştır. Fiyatı:400\$.
Tel: (0 212) 523 41 96
Emre Durgut

P75, 850 Mb Wd Hdd, 14"

ekran, S3 1 Mb Ek. Kartı, 16 Mb Ram (Edo), MMX 256 C Tomato Board + 4X IBM Cd-Rom + Asound ses kartı + 14400 Zoltrix Fax-Mod. + orijinal W95 Cd'si + Mic. + Spk + Mouse. Fiyatı: 800\$
Tel: (0 322) 458 67 23
Recep Çatay Çınar

Bilgisayarınızla binlerce dolar kazanabilirsiniz. Kontenjanımız sınırlıdır. İlgilendiyseniz mutlaka görüşelim.
Tel: (0 442) 233 37 50
Ömer Çalık

HP-550 Deskjet renkli yazıcı + kartuş refili.
Tel: (0 442) 233 37 50
Ömer Çalık

B.O.S.S Casio, 64 Kb hafıza, yerel ve dünya saatleri, Schedule, hesap yapma, telefon bölümleri mevcut, disket takma imkanı mevcut. (Notebok modeli, geniş ekran kapakta) Fiyatı:350DM.
Tel: (0 414) 247 00 13
İbrahim Kırmıç

Satılık: kullanılmamış, ucuz, orijinal kutusunda, disketleri ile beraber, yapılabilen, kalite dolu Quick Shot Joystick 50\$. İndirilebilir.
Tel: (0 312) 223 64 51
Ali Tokmen

Star Lo-20 Pct Matrix Printer, 80 kolon 9-Pin, az kullanılmış, kullanım kılavuzu-toz örtüsü fiyatı:95\$.
Tel: (0 212) 269 75 35 (18'den sonra)
Levent Acar

Az kullanılmış Pentium 133, ödev ve tezlenniz yazılır, İngilizce ödevlerinizin tercümesini yaparım. Bilgisayar dersi veririm.
Tel: (0 212) 254 75 89
Serap Altaç

Pioneer Caraudio System-Deh-825 R, 6 Mx 602, 2X Tsw 302, 2X Tsci 602, Tsdı 32*2, Cd Sr70, Total 250 Wtt (Kms), Music Power-Fullbass Machine
Tel: (0 312) 344 05 57
Hasan Karaagaç

Satılık Notebook, 386 SX 4

Ram, 250 Mb Hdd, 1 saat şarj, deri çanta/Win 3.1/Word/Excel. Sadece 380\$.
Tel: (0 442) 327 38 34
Yusuf Benli

En son çıkan ve eski Türkçe şarkıların midi dosyaları Türkçe veya yabancı midi dosyaları ile takas edilir. Hemen liste isteyin!
Tel: (0 352) 621 61 81 Faks: (0 352) 621 95 90
E-Mail: turany.linux.oil.edu.tr
Cumhuriyet Cad. Rejiler Develli 38400 Kayseri
Ümit Basri Bülül

BBS'lere bağlanmak isteyenler, fakat BBS telefonlarını bilmeyenler! Çözüm: BBSPro-Freeware Windows'da çalışır. Hemen Arayın!
Tel: (0312) 260 17 93
Faks: (0312) 385 51 46
Hüseyin Uslu

Çok temiz bir hafta önce alınmış Picom marka 166 MMX, Tomato Tx Board, 32 Mb Ram, 16 Gb Hdd, 14 Dig Mon Cordex, 4 Mb Virge ekran kartı, 8X Cd, 16 Bit ses kartı. Fiyatta çok pazarlık yapılır. Fiyatı:1300\$.
Tel: (0 212) 626 29 95
Hakan Emre

Temiz 486 DX4 100, 8 Mb Ram, 72 Pin, 420 Mb Hdd, 286 Kb ön bellek, 512 Kb ekran kartı, 14" Svga renkli ekran, yüzlerce program. Yeni başlayanlar bu bilgisayar tam size göre, kaçırmayın! 700\$.
Tel: (0 212) 643 48 68
Serhat Öztürk

Intel Pent. 166 MMX, 512 K. Cache TX anakart, 32 Mb Edo Ram, 4 Mb S3 Virge 3D ekran kartı, 2.1 Gb Hdd, 14" Dgt monitör, Creative 16 Bit ses kartı, 33.600 Fax-Modem fiyatı pazarlıksız 1200\$.
Tel: (0 242) 237 37 91
Özden Taşdemir

Satılık Commodore 64 (60\$), PS1 286, 1 Mb Ram, 32 Mb Hdd (200\$).
Tel-Fax: (0 364) 224 52 80
Ahmet Duran Atıcıoğlu

Sahibinden Notebook 486 DX2-66, 8 Mb Ram, 200 Mb

Harddisk, aktif renkli (TFT) ekran, yeni batarya, taşıma çantası 1000\$.
Tel: (0 212) 532 57 60-0 542)
416 33 26
Kadir Danış

Across motorsiklet oyun ortamında çalışan ve D kurulum fiyatı 10\$.
Tel: (0 224) 544 12 70-544 75
88 Mudanya
Yavuz Geçerici

Sahibinden İp 133, Intel Board, 16 Mb Ram, 540 Mb Hdd, 16 X Cd, 2 Mb Ati Mach 64 ekran kartı, Creative ses kartı, mikrofon + programlar 1000\$.
Tel: (0 232) 246 21 58 (24 Saat)
Anil Bilgiç

486 DX2 66, 8 Mb Ram, 540 Mb Hdd, 4X hızlı Cd Rom sürücü, 16 Bit ses kartı, Win 95 ve Office 97, renkli monitör ile 700\$. (Pazarlık yapılır.)
Tel: (0 312) 379 18 15
Selman Kinay

Intel P133, 16 Mb Ram, 1.2 Gb Hdd, 10X Cd Rom, 1.44 Floppy, S3 Trio 64 UV+, 30 Cd, ses kartı, Mouse, klavye, Joystick, ekran filtresi, 14" 0.28 Monitör, VX Chipsetli, Minitower 950\$.
Tel: (0 212) 583 99 71
Hakan Özenç

586 Pci Board, Cx 5*86 120 Cpu, 1 Mb S3 Trio 64, 8 Mb Ram, 1060 Mb Conner Hdd, 14" 28 monitör, Asound SB16 uyumlu ses kartı, kasa + Floppy + Mouse + klavye toplam 440\$.
Tel: (0 216) 417 85 40
Serkan Ketenci

Sahibinden satılık İomega Zip yedekleme ünitesi. Her Diske 100 Mb veri yükleyebilme imkanı. Bilgi için: PROSAIROC-KETMAIL.COM
Murat Sarıel

Adres-Telefon programı. Fiyatı: 1.400.000.-TL. Programınız kargo veya posta ile ulaştırılır.
Tel: (0 224) 220 21 23
Serkan Çetin

Sahibinden 486 DX4 100, 8 Mb Ram, 14" monitör, 540

Mb Hdd, 16 Bit ses kartı, Office 97, Win 95, ve bütün Database programları. Fiyatı: 425\$.
Tel: (0 212) 564 95 94
Ümit Can

18 yaşından büyükler için Mpeg formatında Adult Video Cd'ler. Orijinal Avrupa, Osmanbey'den. Fiyatı: 20\$.
Tel: (0 272) 215 91 36
Osman Metin

Satılık 1 veya 2 cep bilgisayarı. 4 Kb hafıza 15 M. Kendisi gibi bilgisayara mesaj gönderir, aşk ve yaşam falına bakar, dünya saatleri, resim çizme bir çok özellik. Traş makinesi hediye! 7.000.000.-TL.
Tel: (0 414) 247 00 13
Müslüm Kırmaç

Para kazanın! Bilgisayarınızla bürosuz acentalık yaparak milyonlar kazanın!
Tel/Fax: (0 246) 223 96 50
Ahmet Zeki Dilek

97 Model Nintendo (Micro Genius) TV oyun makinesi + 30 kartuşu ve tüm aksesuarları sadece 330\$.
Tel: (0 258) 282 44 86 (14'den sonra)
Muhammet Doğan

Acilen satılık Sega Mega Drive. Orijinal pal sistem konsol, 1 adet kontrol Pad, AV ara kablosu, TV modülör, adaptör. Yanında verdiğimiz oyunlar, Virtual Fighter 2, Süper Street Fighter 2, Mortal Kombat 3 Ultimate, Mortal Kombat 1, Sonic 3D Blasters. Fiyatı: 225\$.
İlgilenen arkadaşlar için adresim: Akdeniz Cad., 3 Yol Mevki, No: 98/E Anamur/İçel
Tel: (08-13 arası arayınız) 0 324 814 33 70
Yusuf Soyipek

Parrot Bilgisayar 386DX, renkli monitör, klavye, Mouse, Dos 6.22, Basica, Windows ve süper programlar. Ayrıca Comet Notebook hediye olarak verilecek. Fiyatı: 490\$.
Tel: (0 326) 344 28 63 - (0 542) 232 15 02
Ferhat Kiyagan

Sahibinden P200 MMX, 15" Vestel ekran, 32 Mb Edo Ram, Tomato HX MMX Board, 2.1 Gb Hdd, 4 Mb Pci ekran kartı, Midi Tower kasa, 20x Cd Rom, ses kartı + SPK + Mic, Win 95 klavye, Mouse + Pad + HP 400 C Inkjet renkli yazıcı, 1 yıl garanti, acil 1500\$.
Tel: (0 322) 458 67 23
Recep Çağatay Çınar

Ibmthinkpad 365X Lap top P 100, 850 Mb Hdd, 3.5 Floppy Ex, 8X Cd-Rom, Win 95, 33600 Pemcia Fax-Modem, 12" renkli ekran, 16 Mb Edo Ram, Mouse, Word 7.0, 16 Bit ses kartı, fiyatı 2000\$.
Tel: (0 262) 426 44 17 Fax: (0 262) 426 44 17
Serhat Altan

Yeni 486 DX2-66, 8 Mb Ram, 14" N/IR, yeni monitör, 350 Mb Hdd, 1.44 Mb Floppy, Slim kasa, Q Win 95 klavye, Mouse, Pad, Windows 95 işletim sistemi, (Word, Excel, Ppoint, Access) yüklü.
Tel: (0 252) 214 20 27'den
Şenol Bey
Şenol Avcı

Pentium 166 MMX, TX Board, 16 Mb Ram, 2 Mb S3V + ekran kartı, 2.1 Gb full dolu Western Digital Hdd, 14" Digital Vestel, 24X Cd Rom, SB16 ses kartı, kasa + klavye + Floppy + Mouse sadece 1100\$.
Tel: (0 212) 540 21 91
Zafer Kaya

Teknik resim masası, 100x1500 ebadında, 360 derece oynar başlıklı İtalyan Teknostyl marka, aparatlı hiç kullanılmamış, hiç kullanılmamış yan fiyatına 700\$.
Tel: (0 212) 285 05 00-(147)
Metin Karaman

Pentium 133, 16 Mb Edo Ram, 2.1 Quantum Harddisk, 14" dijital ekran, 24X Cd Rom, SB16 ses kartı, 2 Mb S3 ekran kartı, 33600 Fax-Modem + oyunlar + programlar 1000\$.
Tel: (0 216) 443 51 84
Süleyman Ethem Kızırmak

Sahibinden P120, Vx 256 Cache, M/M 1.2 Hdd, 16

ses kartı, 8X Philips Cd Rom, S3 Trio V + E. K., MT kasa, 24 Mb Edo Ram, 14400 Modem, 14" monitör (renkli N/IR), klavye, Mouse 850\$.
Tel: (0 212) 570 97 77

Satılık 5.25'lik Server (IBM), Güç kaynağı (IBM), 3 Printer (Royal), 3 Monocrom ekran, eski bilgisayar (IBM).
Tel: (0 212) 505 94 67
Serhat Selek

Sayfası 1 Dolar'dan tez ve ödevleriniz yazılır.
Tel: (0 212) 212 81 36
Deniz Çardak

Yeni 20X Cd-Rom Driver 85\$'a satılıktır.
Adres: Zuhuratbaba Mah. Karabel Sok. Merve Apt. 14/6 Bakırköy/İst.
Tel: (0 212) 543 37 16
Eray Ünlü

P 133, 256 K anakart, 16 Mb Edo-Ram, 1.2 Gb Hdd, 1 Mb S3 Trio ekran kartı, 14" monitör, 16 Bit ses kartı, 12X Cd Rom, Win 95, 30 Cd, Mouse, Joypad, Q klavye, 6 ay garantili 1000\$.
Tel: (0 216) 337 09 81
Mehmet Murat Bozkır

Satılık 486 DX2-66, 8 Mb Ram, 420 Mb Hdd, 64 Kb Cache bellek, 4X Cd-Rom sürücüsü, 16 Bit ses kartı + 2 Speaker + Mikrofon, 14" renkli monitör, mini Tower kasa, klavye, Mouse, Windows 95, Ms Office ve daha birçok güzel program. Sadece 390\$.
Tel: (0 282) 653 44 29
Uğur Bora Güre

Intel Pentium 486 DX2-66 Cpu + Board + Fan, 4 Mb Ram, 20 Mb Hdd, 1.44" Floppy, TRL renksiz monitör + ekran filtresi, 3 tuşlu Mouse + Pad, 102 tuşlu klavye, mini Tower kasa, Windows 3.1, 512 Kb anakart. 05.02.1998'e kadar garantilidir. İlgilenenler için 300\$'a satılıktır. Posta masrafları tamamı ile bana aittir.
Tel: (0 232) 329 51 80
Teoman Sönmez

Yazı İşleri: Garo Antikacıoğlu, Gökhan Sungurtekin, Ufuk Yamankılıçoğlu,
Mahmut Karslıoğlu, Güçlü Aydoğan, Ali Kemal Akcam, Tolga Sonalp,
Hasan Yalçinkaya, Sevdâ Kılıç, Yeliz Aygöl (sekreteryâ)

Katkıda Bulunanlar: Alis Sırmacıyan, Erhan Toker, Zafer Babür, Kadir
Tuzaş, Young Multimedia **Görsel Yönetmen:** Hayri Sinoğlu

Grafik/Bilgisayar: Gökhan Koç **CHIP Reklam Koordinatörü:** Gönül Morgül
CHIP Reklam Müdürü: Sebnem Karabıyık **Müşteri Temsilcisi:** Yeliz Koyun

Abone: Asu Bozyayla, Nur Geçili **Dağıtım:** Nebi Danacı

Üretim: Turgay Tekatan **Genel Koordinatör:** Melih Şahin **VOGEL Yayıncılık**
Ltd. Şti. Adına Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Şakir Batumlu

Renk Ayrımı-Film Çıkışı: GAMA Tel: (212) 282-5322-23 **Baskı:** Uniprint
A.Ş. Tel: (212) 283-8371 **Dağıtım:** BIRYAY A.Ş.

VOGEL Yayıncılık: Peker Sokak, 26 Kat 3 Levent İSTANBUL 80620

VOGEL Ankara Şubesi: Dilek Özgen Batumlu Hafta Sokak, 12/5 G.O.P.
Ankara 06700 Tel: (312) 447-2772 Faks: (312) 447-1569

CHIP Tel: (212) 283-4244 (Pbx)

CHIP Fax: (212) 269-5021

Abone Fax: (212) 281-3908

Yazı İşleri Fax: (212) 283-4254

Yazı İşleri e-mail adresi: chipyaz@chip.com.tr

Internet: http://www.chip.com.tr

VOGEL

Dünyanın çeşitli merkezlerinde kurulu 20 şirketler grubuna sahip Alman medya devi Vogel, 100 yılı aşkın süredir çağdaş teknolojinin kullanımı ve yeni buluşların yaygınlaştırılması amacıyla teknik bilgi iletişimi konusunda hizmet vermekte.

Uluslararası aktiviteleri Avrupa ve Asya üzerinde yoğun olan kuruluş, mikroelektronikten bilgisayar teknolojisine, makina mühendisliğinden çevre korumaya dek geniş bir yelpazeyi içeren konularda yayın yapmakta. Hiçbir şeyin değişim kadar kalıcı olmadığı kuralından hareketle, durmaksızın gelişen teknolojinin gerektirdiği bilgi aktarımını üstlenen Vogel Medya Grubu, İtalya, Ukrayna, İsviçre, Polonya, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Avusturya, Macaristan, Yunanistan, Romanya, Vietnam, Çin, Güney Afrika Cumhuriyeti ve Suudi Arabistan'da faaliyet göstermekte. Türkiye'de yayın dünyasına Şubat '96'da önce Chip Bilgisayar Dergisi ile giriş yapan Vogel'in genişleyen ürün yelpazesi şimdilik sektöre yönelik yayın Makina Magazin, Level oyun dergisi ve Winners' Club Magazin dergilerini içermekte.

LEVEL: Vogel/Türkiye bünyesinde ve Vogel/Çek Cumhuriyeti ile ortaklaşa hazırlanan oyun dergisi Level'in ilk sayısı Ocak '97'de piyasaya sunuldu.

Türkiye'nin ilk CD-ROM'lu oyun dergisi Level'da yeni çıkan tüm oyunların tanıtım, eleştiri ve hileleri yer almakta. Level CD-ROM ise yurtdışında piyasaya çıkan oyunların oynanabilir demolarını içermekte. Derginin okuyucularına sunduğu hizmetler arasında Level Cheat Hattı da bulunmaktadır.

MAKINA MAGAZİN/MM: Makina imalat sanayinin teknolojik bilgi gereksinimini karşılamak amacıyla Mayıs '96'da yayın hayatına başlayan dergi, Türkiye ve dünyadaki araştırma ve geliştirme faaliyetleri, yeni ürün haberleri ve etkinliklerin yanı sıra uzmanlarla röportajlar ve köşe yazılarını içermekte. Bayiye çıkmayan dergi abone sistemiyle okuruna ulaşmakta.

WINNERS' CLUB MAGAZİN: Vogel'in bilgisayar dünyasına yönelik bir diğer yayını olan dergi, firmalarla bayiler arasında sektörel bilgi iletim görevini üstleniyor.

REKLAM İNDEKSİ

3M	63
ADA	135
AKTİF BİLGİSAYAR	97
ALBİM	65-86-87
ALP BİLİŞİM	59
ARMONİ	131-133
ASEL	189
ATAK	23
ATP	73
AVS	53
BAŞARI	185
BİLGİTAŞ	104-105
BİLSAG	47
BİLTUR	181
BİMEKS	57
BİNG BANG	215
BOĞAZICI	112-113
BOYUT	103
BRAIN	31
CANET	213
CEMRE	137
COMPTEL	11
ÇETİNKAYA	17
DARFILM	61
DEKSAN	ARKA KAPAK İÇİ
DOS	51
EGE PORCAN	83
EMEK	173
EMPA	100-101
ESCORT ENERJİ	161
ESCORT MULTIMEDIA	143
ESTRON	211
FÜRİ BİLGİSAYAR	140
GENPAZ	77
GOLD BİLGİSAYAR	67-69
GÖNES BİLGİSAYAR	157
HANEL	37
HESMAK	183
HP	39-41-119-121
IBM	147-149
İNFORMATİK	55
İNKA	15
İNSELBERG	187
INTCOM	185
İS BANKASI	125-127-129
KARMA	A.KAPAK 26-28
LOGO YAZILIM	115-117
LUCKY STAR	35
MARKET219-220-221-222-223-224	
MASCOM	107
MBS	49
MEGAVİZYON LTD.	158
MELSOFT	177
MICROSOFT	D.K.13
MİKROYAZILIMEVİ	193
ODSAZ	171
OFİS	85
PANCOM	99-109
PERA	191
PERITUS	79
PHILIPS	43
PRODEM	95
PROTA	155
SATKO	179
SAYISAL	151
SECKİN	141
SENTİM	KATLANIR KAPAK
SES 3000	183
SETA	19-21
SİEMENS NIXDORF	144-145
SONY	5
SURAT BİLGİSAYAR	187
TALIA	175
TEKNOBİL	71
TELEKOM	75-139
TOSHIBA BEKOM	25-27
TULIP	81
TURCOM	123
UFOTEK	33-45-153-169
VESTEL	13

OCAK SAYISINDA NELER VAR?

Bedavaya Süper Programlar

- Sizler için seçtiğimiz ve tümünü CHIP-CD'sinde bulabileceğiniz, herkesin sahip olması gereken muhteşem programlar, oyunlar.

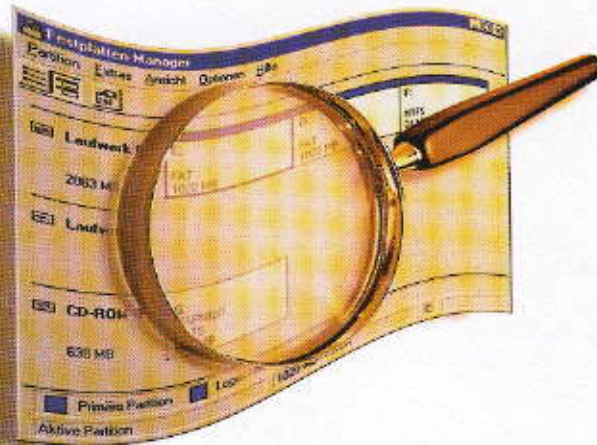
Registry Serisi

- Kullanıcı profilleri yaratmak, gizli fonksiyonlar

Yeni Windows NT Bölümü

- NT 4.0 ile Sabit Disk Yönetimi

Geleceğin Bilgisayarları

- Seri devam ediyor, bu ayki konu "akıllı evler".

Doktor PC

- Ses Kartlarını Masaya Yatırıyoruz

Internet Explorer 4.0

- Yeni Web-Browser'ın kullanımı, faydalı chipuçları

Linux

- Kurulumu, chipuçları

CD-ROM

- Sürücüler Nasıl Çalışır?

Chip dergisi önümüzdeki ay yine iki CD'li. Bu ay teknik bir aksaklık yüzünden veremediğimiz Chip.NET adı verilen ikinci CD-ROM; IRC programlarından, Internet Browser'larına kadar bütün konuları kapsayan bir içeriğe sahip olacak. Internet ile ilgili akıllarda kalan tüm soru işaretlerini ortadan kaldırmayı hedefleyen Chip, bu projesini de kullanıcılar için eğitici bir CD-ROM projesi olarak tasarladı. Bu CD-ROM'da programların her birine ait izlenebilir (ScreenCAM) görsel demo ile birlikte en son sürüm programların hepsini içeren bir arşiv de bulunacak.